

POLITYKA ROZWOJU KULTURY 2020+

Wydział Kultury UMŁ

Łódź, 2012

Spis treści:

1. Diagnoza sektora kultury

Raport o stanie kultury w Łodzi

I. Instytucje kultury

Teatry:

1. Informacje ogólne
2. Profil i zarządzanie
3. Odbiorca
4. Kadra

Muzea i Galerie:

1. Informacje ogólne
2. Profil i zarządzanie
3. Odbiorca
4. Kadra

Domy kultury:

1. Informacje ogólne
2. Profil i zarządzanie
3. Odbiorca
4. Kadra

Biblioteki:

1. Informacje ogólne
2. Profil i zarządzanie
3. Odbiorca
4. Kadra

II. Organizacje pozarządowe

1. Informacje ogólne
2. Słownik pojęć
3. Regulacje prawne dotyczące współpracy z organizacjami pozarządowymi
4. Łódzki sektor pozarządowy w liczbach
5. Obszar działalności organizacji
6. Zasoby organizacji
7. Infrastruktura
8. Finansowanie

9. Zestawienie środków finansowych przyznawanych przez Wydział Kultury UMŁ dla organizacji pozarządowym na realizację zadań publicznych w latach 2007-2011 z podziałem na dziedziny sztuki

10. Kluczowe festiwale organizowane przez organizacje pozarządowe

III. Finansowanie sektora kultury

IV. Analiza SWOT

V. Cele główne oraz cele operacyjne polityki

VI. Opis i ocena ryzyka polityki

Diagnoza sektora kultury

I. INSTYTUCJE MIEJSKIE

Poniższe zestawienie sporządzono na podstawie informacji uzyskanych z ankiet wypełnionych przez instytucje kultury, jak również na podstawie corocznych sprawozdań składanych przez instytucje w Wydziale Kultury.

W Łodzi działa 26 miejskich instytucji kultury. W tym 5 instytucji artystycznych : Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka, Teatr Powszechny, Teatr Muzyczny, Teatr Lalki i Aktora „Pinokio”, Teatr lalek Arlekin. Ponadto 4 muzea: Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Kinematografii, Centralne Muzeum Włókiennictwa, Muzeum Tradycji Niepodległościowych, 1 galeria- Miejska Galeria Sztuki, 9 domów kultury: Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych, Bałucki Ośrodek Kultury, Centrum Kultury Młodych, Fabryka Sztuki, Ośrodek Kultury „Górna”, Ośrodek Kultury „Karolew”, Poleski Ośrodek Sztuki, Śródmiejskie Forum Kultury, Widzewskie Domy Kultury. Poza tym działają 2 instytucje określone w klasyfikacji budżetowej jako „pozostałe”. Jest to Centrum Dialogu im. Marka Edelmana i EC-1-Łódź Miasto Kultury. Ostatnią instytucję wyróżnia specyfika działania – prowadzenie inwestycji budowy Nowego Centrum. Działa również 5 bibliotek dzielnicowych: Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście, Miejska Biblioteka Publiczna Łódź – Polesie, Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty, Miejska Biblioteka Publiczna Łódź- Górna i Miejska Biblioteka Publiczna Łódź- Widzew.

T E A T R Y

I. INFORMACJE OGÓLNE

TEATR LALKI I AKTORA „PINOKIO”

ul. Kopernika 16, 90 – 503 Łódź, www.teatrpinkio.pl, pinokio@teatrpinkio.pl

Teatr Lalki i Aktora „Pinokio” powstał w 1945 r. z inicjatywy Marty Janic i prof. Mariana Gluthema, jako Teatr Kukiełkowy w Centralnym Robotniczym Domu Kultury przy ul. Piotrkowskiej 243 w Łodzi. W 1950 r. Teatr został upaństwowiony i od 22 czerwca 1950 r. działa, jako Państwowy Teatr Lalek „Pinokio”, w nowej siedzibie przy ul. Kopernika 16. W 1981 r. obie sale teatru zostały zamknięte z powodu złego stanu technicznego. Teatr

otrzymał zastępczą siedzibę. Dopiero na początku lat 90 – tych „Pinokio” powrócił do wyremontowanego budynku. Zmieniła się wówczas nazwa teatru na Teatr Lalki i Aktora „Pinokio”. W sezonie 2009/2010 otwarto Scenę Muzyczną *Drewniane Ucho*, a także Małą Scenę Wyobraźni im. B. Schulza, zmodernizowaną i wyposażoną w nowoczesny sprzęt.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Teatr Lalki i Aktora „Pinokio” posiada własną strategię rozwojową, określającą w sposób precyzyjny cele krótko i długofalowe.

Cele krótkofalowe - zróżnicowanie repertuaru pod względem tematycznym i wieku adresata; ze szczególnym uwzględnieniem repertuaru dla widzów w wieku 2-5 lat oraz 13+ i dorosłych. To również zapewnienie stałego rozwoju działalności edukacyjnej i realizacja projektów o charakterze festiwalowym.

Cele długofalowe - ugruntowanie i rozwój marki Teatru, jako instytucji przyjaznej, wszechstronnej, zachęcającej do uczestniczenia i współtworzenia szeroko rozumianej kultury. To także nawiązanie regularnej współpracy z twórcami o wysokiej renomie w środowisku teatralnym, jak równie pozyskiwanie nowych artystów, mogących realizować swoje pomysły w Teatrze otwartym na rozwój i innowacyjne środki artystycznego wyrazu.

Ponadto, do celów długofalowych należy zaliczyć stałą modernizację i udoskonalanie gmachu teatru oraz realizację przedstawień, projektów na najwyższym poziomie artystycznym i technicznym.

Planuje się również modernizację dużej sceny w celu dostosowania jej do wymogów i standardów europejskich oraz wprowadzenie zmian do struktury organizacyjnej teatru. Miałyby one polegać między innymi na powołaniu nowej komórki o nazwie Biuro Promocji i Upowszechniania Teatru, zamiast samodzielnych i niezależnych komórek, jakimi są sekretarz literacki, specjalista do spraw promocji i Biuro Obsługi Widza dotychczas działających osobno.

2. Wizja, misja instytucji

Teatr „Pinokio” dąży do tego, by być miejscem wykraczającym poza ramy instytucji repertuarowej, ale wciąż tworzącym repertuar dla widzów w każdym wieku, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb widza dziecięcego i młodzieżowego. Stąd działania zmierzające do stworzenia Teatru, jako centrum kultury dziecięcej gdzie w ramach teatru promuje się wszelką twórczość adresowaną do najmłodszych odbiorców.

Teatr „Pinokio” przewiduje także realizację interdyscyplinarnych projektów z zapraszającymi dla tego celu twórcami z pogranicza różnych dziedzin.

3. Koncepcja programowa instytucji

Koncepcja programowa w dużej mierze oparta jest na przygotowaniu zróżnicowanego pod względem odbiorcy repertuaru (spektakle dla najmłodszych, młodzieży i dorosłych). Teatr „Pinokio” chce pokazywać twórczość różnorodną stąd w repertuarze są zarówno spektakle muzyczne (również z muzyką na żywo), jak i plastyczne oraz takie, w których najważniejsze jest słowo. Oprócz działalności repertuarowej, „Pinokio” prowadzi szereg zajęć edukacyjno – artystycznych, skierowanych do wszystkich grup odbiorców, pragnących bliżej poznać praktykę teatralną.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

EDEK – lalka terapeutyczna, powstała z myślą o pacjentach oddziału onkologii dziecięcej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 w Łodzi. Animująca lalkę aktorka odwiedza pacjentów szpitala, wcielając się w postać małego chłopca Edka, ciekawego problemów, z jakimi obcuja dzieci na tym oddziale.

Scena Muzyczna „Drewniane Ucho” – inicjatywa ukazująca związki muzyki z teatrem i pozostałymi dziedzinami sztuki. Jest miejscem prezentacji twórczości muzyków oraz kompozytorów związanych z innymi teatrami w Polsce.

Zeszyty Metodyczne dla nauczycieli i pedagogów – to zbiór propozycji scenariuszy lekcji do wykorzystania w nauczaniu zintegrowanym, blokowym, przedszkolnym i gimnazjalnym. Projekt realizowany jest we współpracy z łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Centrum Promocji Uniwersytetu Łódzkiego.

Teatr Polska - projekt Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego, prezentujący najciekawsze spektakle z Polski, w miejscach pozbawionych kontaktu z zawodowym teatrem. Teatr „Pinokio” odwiedził w 2011 r. 11 ośrodków, pokazując spektakl „Bruno Schulz - Historia występnej wyobraźni” oraz przeprowadzając tam cykl warsztatów teatralnych.

Działania digitalizacyjne nie zostały podjęte.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami nie zostały podjęte.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców:

Lato w teatrze – półkolonie dla dzieci, Teatr Pinokio uzyskał dofinansowanie w ogólnopolskim projekcie ze środków Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego w Warszawie na realizację wspomnianego przedsięwzięcia.

5. Działania promocyjne

W roku 2011 w Teatrze „Pinokio” została powołana grupa, będąca zacznym działem promocji. Wkrótce dział ten zostanie rozwinięty, stanowiąc partnerską komórkę dla Biura Obsługi Widza. Na stanowisku związanym z promocją zatrudniona jest jedna osoba, na pół etatu, która współpracuje z sekretarzem literackim i działem obsługi widza.

W ramach materiałów promocyjnych teatr posiada: wydawnictwa związane ze spektaklami i projektami, folder Roczny, plakaty programy, płyty z muzyką, miesięczne repertuary.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Instytucja utrzymuje stały kontakt z odbiorcami oraz z uczestnikami warsztatów, organizując spotkania oraz publiczne prezentacje dokumentacji projektów. Prowadzi podsumowania i kontynuacje projektów.

I. INFORMACJE OGÓLNE

TEATR LALEK „ARLEKIN”

al. 1 Maja 2, 90-718 Łódź, www.arlekin.lodz.pl, teatr@arlekin.lodz.pl

Teatr Lalek „Arlekin” istnieje od 1948 roku. Od 1962 roku zajmuje obecną siedzibę u zbiegu ul. Wólczańskiej i ul. 1 Maja. Teatr „Arlekin” dąży do tego, by przybliżyć najmłodszym, widzom sztukę lalkową oraz techniki teatru lalkowego. Przy teatrze działa Pracownia Dokumentacyjna gromadząca wszelkie informacje na temat polskiego lalkarstwa. Mieści się tu także siedziba polskiego oddziału międzynarodowego stowarzyszenia lalkarzy UNIMA. Arlekin jest także organizatorem dwóch międzynarodowych festiwali: Festiwalu Solistów Lalkarzy i Festiwalu Sztuki Ulicznej TrotuArt. W ostatnich pięciu latach wielokrotnie nagradzany, w tym pięć razy Złotymi Maskami.

W strukturach Teatru działa Zespół Pieśni i Tańca Harnam.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

„Arlekin” realizuje własną strategię rozwojową, która w głównych założeniach zmierza do

opracowania repertuaru z uwzględnieniem potrzeb różnych grup odbiorców: najmłodszy widzowie w przedziale wiekowym 1-5, dorośli czy osoby ze środowisk zagrożonych wykluczeniem etc. W tym celu ważna jest praca na rzecz utrzymania właściwych proporcji w doborze repertuaru, między klasyczną baśnią, współczesną literaturą dziecięcą a nowatorskimi poszukiwaniami inscenizacyjnymi. Przy tym ważny jest także rozwój działalności około teatralnej (organizowanie wystaw plastyki teatralnej, warsztatów, spotkań, cyklu zajęć edukacyjnych etc.).

Planuje się generalny remont teatru, a w konsekwencji powołanie Sceny Propozycji, która usankcjonowałaby twórcze poszukiwania w dziedzinie teatru. W planach instytucji jest również otwarcie Galerii Przy Teatrze, dzięki której młodzi plastycy będą mogli realizować swoje projekty.

2. Wizja, misja instytucji

Rozwój oraz ugruntowanie wiedzy na temat sztuki lalkowej jest jednym z priorytetowych celów działania instytucji, uwzględniającym „Arlekin” dąży do tego, by poznać unikatowe techniki lalkowe i tym samym wzbogacić ofertę repertuarową teatru, z uwzględnieniem wszystkich grup odbiorców. Oprócz działalności inscenizacyjnej wspomniana placówka zamierza prowadzić szereg zajęć warsztatowo – edukacyjnych.

3. Koncepcja programowa instytucji

Koncepcja programowa w dużej mierze oparta jest na przygotowaniu zróżnicowanego pod względem odbiorcy repertuaru (spektakle dla najmłodszych, młodzieży i dorosłych). To również sięganie po nowe techniki, jak np. marionetki długoniciowe. Teatr Lalek „Arlekin” zamierza także rozwinąć formułę Międzynarodowego Festiwalu Solistów Lalkarzy i tak zwaną aktywność około teatralną.

4. Innowacyjne projekty realizowane projekty instytucji

- „Niedziela z Arlekinem” - cykl spotkań, dających młodym widzom szansę do zapoznania się z teatrem od strony kulis oraz ze specyfiką pracy teatru lalkowego. Na początek Teatr Lalek „Arlekin” zaprasza na spektakl, a po przedstawieniu wielkie zwiedzanie teatru.
- powstanie Pracowni Dokumentacji Teatrów Lalkowych, gdzie digitalizowane są systematycznie zbiory dotyczące tekstów sztuk lalkowych, nagrania DVD spektakli polskich teatrów lalek oraz wszelkie zbiory archiwalne dotyczące instytucji.
- od dwóch lat teatr posiada swój profil na portalu społecznościowym Facebook, co umożliwia nawiązanie kontaktu z większą grupą odbiorców nie tylko z Łodzi i regionu, ale również z całej Polski.

Działania digitalizacyjne nie zostały podjęte. Są w planach.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami nie zostały podjęte.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców:

Cała działalność teatru służy rozwojowi kompetencji kulturowych mieszkańców poprzez realizację programu artystycznego (spektakle), edukacyjnego (warsztaty teatralne, „Ferie w Arlekinie”, „Niedziela z Arlekinem”), a także działalności charytatywnej (nieodpłatne wejścia na spektakle, wyjazdy do szpitali, domów dziecka itp.).

5. Działania promocyjne:

Teatr posiada wyodrębnione stanowisko do spraw promocji - 1 etat. Narzędzia promocji: plakaty, ulotki, foldery, citylighty, strona internetowa; reklama na tramwajach; gabłota na ulicy Piotrkowskiej; reklama i wzajemna promocja w instytucjach kulturalnych, z którymi współpracujemy, m.in. Muzeum Kinematografii, Muzeum Bajki; konkursy na portalach społecznościowych, w radiu i telewizji, dotyczące działań teatru; artykuły w gazetach łódzkich; udział w audycjach radiowych czy programach telewizyjnych; marketing szeptany; organizacja akcji promujących teatr w szkołach i przedszkolach; promocja na słupach należących do CIK-u.

6. Monitoring i ewaluacja działalności instytucji

Teatr monitoruje oraz ewaluuje swoją działalność poprzez sprawnie funkcjonującą instrukcję obiegu dokumentów, regulamin kontroli wewnętrznej, Regulamin Organizacyjny, Regulamin Pracy oraz sprawozdania merytoryczne i finansowe z działalności,.

I. INFORMACJE OGÓLNE

TEATR MUZYCZNY

ul. Północna 47/51, 91-425 Łódź, www.teatr-muzyczny.lodz.pl, info@teatr-muzyczny.lodz.pl

Swoją działalność rozpoczął w 1945 r. Pierwszą premierę dał przy ul. Nawrot 27, a wkrótce siedzibą teatru – na okres 19 lat – stał się budynek przy Piotrkowskiej 243. W 1964 r. przekazano teatrowi gmach przy ul. Północnej 47/51 - obecną siedzibę. W ciągu ponad sześćdziesięciu lat działalności Teatr Muzyczny w Łodzi dał ponad dwieście premier, przedstawiając operetki, musicale, komedie muzyczne, wodewile, rewie i bajki muzyczne. Tym samym od początku upowszechniał polską i światową kulturę muzyczną. W 2010 roku Teatru Muzyczny świętował jubileusz 65-lecia działalności. 1 października 2011 r. został

oddany do użytku wyremontowany budynek teatru, z nową, powiększoną widownią (obecnie ok. 800 miejsc). Podczas remontu, mimo braku własnej sceny, teatr zagrał 411 przedstawień w Łodzi oraz 99 w innych miastach. Od października 2011 wrócił na Północną – premiera: pierwsze w Łodzi (drugie w Polsce) wystawienie „Wonderful Town” Bernsteina.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Teatr Muzyczny posiada własną strategię rozwojową, która ściśle podporządkowana jest celom statutowym instytucji.

W planach jest poszerzenie repertuaru między innymi o spektakle z gatunku współczesnego musicalu, co pozwoli przyciągnąć do teatru większe rzesze odbiorców. W dalszym ciągu rozwijana będzie działalność Impresaryjna, tzn. udostępnianie sceny innym teatrom, uznanym artystom i zespołom. W planach jest także utworzenie przy teatrze szkoły musicalowej dla utalentowanej młodzieży – w formie warsztatów z zakresu śpiewu i tańca.

2. Wizja, misja instytucji

Podstawowym zadaniem Teatru Muzycznego w Łodzi jest prowadzenie działalności kulturalnej z udziałem twórców i wykonawców mających w tym kierunku odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Działalność kulturalna Teatru polega na przygotowywaniu i pokazywaniu widowisk teatralnych w siedzibie teatru i poza jego siedzibą. Aktywność placówki obejmuje również kształtowanie odbioru oraz upowszechnianie wartości historycznego i współczesnego dorobku kultury, edukację kulturalną oraz wychowanie przez sztukę ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb kulturalnych dzieci i młodzieży. Teatr współpracuje z innymi środowiskami twórczymi i społecznym ruchem kulturalnym.

3. Koncepcja programowa instytucji.

Po generalnym remoncie siedziby teatru, na jego scenę wracają operetki, musicale klasyczne, komedie muzyczne, bajki dla dzieci i inscenizowane koncerty, na które składają się najlepsze fragmenty znanych na całym świecie musicali i operetek. W dalszym ciągu udoskonalany będzie kształt aktualnej polityki repertuarowej teatru.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Pierwsze w Łodzi plenerowe wystawienie operetki (*Wesoła wdówka*, dziedziniec Pałacu Poznańskich)

Digitalizacji poddano najstarszą część archiwum teatru, odnowiono stronę internetową teatru, wszystkie komputery w teatrze podłączono do internetu, zainstalowano serwer.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami nie zostały podjęte.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców nie są prowadzone.

5. Działania promocyjne

Został wyodrębniony dział promocji - 4 osoby. Narzędzia promocji: comiesięczne afisze z repertuarem, własne słupy reklamowe (17 szt.), foldery z repertuarem, ekrany LCD w foyer teatru, profil na Facebooku, Klub Przyjaciół Teatru Muzycznego.

6. Monitoring i ewaluacja działań

Brak informacji

I. INFORMACJE OGÓLNE

TEATR NOWY IM. KAZIMIERZA DEJMKA

ul. Zachodnia 93, 90 – 721 Łódź, www.nowey.pl, sekretariat@nowy.pl

Historia Teatru Nowego w Łodzi zaczyna się od utworzenia w 1949 roku przez Grupę Młodych Aktorów zespołu, który powołał nowy, współczesny teatr polityczny. Początkowo teatr mieścił się w gmachu Domu Żołnierza przy ul. Daszyńskiego 34 (dziś ul. J. Tuwima).

W 1951 roku przeniósł się na ul. Więckowskiego 15 (gdzie jest jego obecna siedziba).

Czas dyrekcji Kazimierza Dejmka (1949-61, 1975-79, 2002) to okres świetności Teatru Nowego ze względu na oryginalną linię repertuarową, wybitne przedstawienia i wspaniały zespół artystyczny. W październiku 2007 r. uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi Teatrowi Nowemu zostało nadane imię Kazimierza Dejmka, a już 31 stycznia 2008 r. na frontowej fasadzie budynku teatru przy ul. Więckowskiego 13 zawisł neon z biało-czerwonym logo i nazwą teatru.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Elementy strategii rozwojowej zawiera aplikacja konkursowa dyrektora Zdzisława Jaskuły z 2010 r., która jest konsekwentnie realizowana. Dokonano w niej analizy słabych (m.in. brak stabilności programowo-organizacyjnej i zbyt częste zmiany kierownictwa, niska frekwencja, regres artystyczny, „zlepki” i źle skonstruowany pod względem wiekowym i zadaniowym zespół artystyczny) i silnych (tradycja i związana z nią marka teatru, sprawny zespół techniczny, niezła, choć wymagająca już inwestycji infrastruktura). Na tej podstawie sformułowano nowy program artystyczny oraz nakreślono nową wizję i misję instytucji.

W strategii rozwojowej uwzględnia się też materialną bazę teatru, która poważnie się starzeje (zwłaszcza, jeśli chodzi o sprzęt elektroniczny) i wymaga stałego doinwestowania. Ważną przeszkodą w rozwoju i pracy teatru jest brak sali prób z prawdziwego zdarzenia. Dyrekcja teatru wraz z organizatorem powinna podjąć w tym zakresie pilne decyzje.

Teatr nie posiada planów rozwojowych na najbliższe pięć lat, co wynika z faktu, iż obecna dyrekcja ma umowę do października 2013 roku. program dotyczy, zatem okresu 2010 – 2013.

Główne cele to:

- podniesienie poziomu artystycznego teatru m.in. poprzez wybieranie pozycji repertuarowych mieszających się we współczesnym dyskursie artystycznym, intelektualnym, społecznym i politycznym,
- zróżnicowanie i poszerzenie oferty repertuarowej, wzmożenie akcji reklamowych i marketingowych.

2. Wizja, misja instytucji

Instytucja otwarta jest na nowy język teatru, nową dramaturgię i młodą reżyserię, umieszczenie własnej twórczości teatralnej w szerszym kontekście kultury współczesnej, nawiązuje współpracę z innymi instytucjami kultury, także w zakresie współpracy międzynarodowej. Misją instytucji jest podniesienie atrakcyjności i rangi Teatru Nowego we współczesnym świecie teatru, jako nowoczesnej, europejskiej instytucji kultury, organizacyjnie i artystycznie spójnej i czytelnej, zachowującej szacunek do własnej tradycji, ale odważnie sięgającej także po nowatorskie środki ekspresji.

3. Koncepcja programowa instytucji

Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka jest obecnie instytucją realizującą nowoczesny, europejski model teatru, który prócz działań artystycznych i produkcyjnych, przykłada wielką wagę do wszelkich działań około teatralnych, w tym szeroko zakrojonych akcji o charakterze edukacyjnym.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Instytucja prowadzi ogólnopolski Festiwal Szkół Teatralnych wspólnie z PWSFTviT oraz projekty międzynarodowe: Europejski Festiwal Teatru i Tańca Homme@Home, w 2010 r. Człowiek wobec żywiołów z udziałem partnerów z Francji, Grecji i Belgii

Rozpoczęto digitalizację archiwum teatru, wprowadzono rejestrację cyfrową spektakli i wydarzeń około teatralnych, dokumentację fotograficzną spektakli i wydarzeń około teatralnych, cyfrowe wersje programów i plakatów spektakli i wydarzeń około teatralnych
Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami - coroczny festiwal teatrów ulicznych Przyjaciele Nowego wychodzą na ulice.

Kompetencje kulturowe mieszkańców rozwija m.in. Mała Literacka.

5. Działania promocyjne

Wyodrębniony został dział promocji - 3 i pół etatu. Teatr promuje się przez: - produkcję i dystrybucję (szkoły, uczelnie, centra handlowe, puby, kawiarnie, ośrodki sportowe, instytucje kultury) wydawnictw reklamowych (repertuar, ulotki, plakaty, afisze); produkcję i dystrybucję serwisów fotograficznych ze spektakli i zwiastunów filmowych i radiowych - reklamę prasową, internetową, radiową, telewizyjną i zewnętrzną; prowadzenie strony internetowej, konta na Facebook, YouTube i rozsyłanie newslettera; przesyłanie informacji do mediów, organizowanie konferencji prasowych; działanie PR; uzyskiwanie patronatów medialnych dla teatru i konkretnych przedstawień; współpracę z portalami internetowymi (zamieszczanie informacji, reklama); współpracę z Uniwersytetem Łódzkim – stworzenie specjalnego produktu (Premiera uniwersytecka), dystrybucja materiałów reklamowych na wszystkich dostępnych polach w przestrzeni UŁ; organizowanie konkursów mających na celu propagowanie wiedzy o teatrze; produkcję i sprzedaż gadżetów reklamowych; promocję wydarzenia Dotknij Teatru (łódzkie obchody Międzynarodowego Dnia Teatru); współorganizowanie eventów studenckich i szkolnych; wydanie rocznika teatralnego - sezon 2010/2011

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Teatr stale monitoruje swoją działalność poprzez systematyczną i codzienną analizę dokumentów (np. raportów z prób i przedstawień, raportów kasowych i innych dokumentów finansowych), poprzez stałą obserwację i badanie recepcji teatru i jego obrazu w mediach, kontrolę wewnętrzną jakości, wyrażająca się także w systemie nagradzania osiągnięć artystycznych,

I. INFORMACJE OGÓLNE

TEATR POWSZECHNY

ul. Legionów 21, 91-069 Łódź, www.teatr-powszechny.lodz.pl

Teatr Powszechny w Łodzi zainaugurował swoją działalność 8 marca 1945 r. Pod szyldem Teatr Powszechny scena rozpoczęła działalność w maju 1945 roku spektaklem *Partyzant* Wsiewołoda Iwanowa. W lipcu 1945 roku scena zmieniła nazwę na Teatr Powszechny TUR (Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego). Jednak nie utrzymała długo swojej samodzielności i od września 1945 roku Powszechny działał, jako druga scena Teatru Wojska Polskiego przy ul. Cegielnianej. Uniezależnił się dopiero w sezonie 1948/49. W listopadzie 2010 roku ruszyła, współfinansowana ze środków unijnych, budowa małej sceny. W Teatrze Powszechnym zostało utworzone Polskie Centrum Komедii i konkurs Komediopisanie, mające na celu zainicjowanie dyskusji o miejscu i randze komedii we współczesnym świecie. Realizowany jest projekt Teatr Czytany dla osób niewidomych i słabo widzących.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

W nowym sezonie Teatr Powszechny uruchomi małą scenę. Na niej będzie proponować bardziej wysublimowane gatunki komediowe m.in. tragifarsy i tragikomedie. Mała scena ma stać się przestrzenią poszukiwania nowego języka komedii. Pozwoli to zainteresować repertuarem Powszechnego nowych widzów i rozwijać projekty Polskiego Centrum Komедii. Jednym z nich będą na pewno czytania performatywne nowych polskich komedii oraz utworów wyłonionych w „Komediopisanu”. Dzięki uruchomieniu małej sceny, nowy wymiar zyska również realizowany przez Teatr Powszechny Teatr Czytany. Do tej pory prezentacje spektakli dla osób niewidomych i słabo widzących odbywały się w foyer Teatru. Mała scena

ma także użyczyć swojego miejsca działalności amatorskiej i kabaretowi literackiemu. W dalszym ciągu rozwijana i udoskonalana będzie formuła Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych.

2. Wizja, misja instytucji

Nie posiada

3. Koncepcja programowa instytucji

Teatr Powszechny, jako scena komediowa, powołał do życia Polskie Centrum Komедии, które stawia sobie za cel upomnienie się o współczesną polską komedię, poprzez zainicjowanie dyskusji o miejscu i randze komедии we współczesnych świecie. W tym celu stara się prowadzić wielopłaszczyznową dyskusję o komедии i zachęcać praktyków teatru do sięgania po ten gatunek teatralny. W związku z tym cyklicznie organizuje ogólnopolski konkurs na napisanie współczesnej polskiej komедии „Komediiopisanie”, organizuje warsztaty komediiopisarskie dla amatorów jak również zaprasza młodych, debiutujących twórców do realizacji sztuk komediowych.

Obecnie w teatrze organizowane są liczne inicjatywy edukacyjne, od warsztatów teatralnych dla każdej grupy wiekowej, przez *Lekcje teatralne* poświęcone historii dramatu i teatru przygotowywane zgodnie z konkretnymi oczekiwaniami odbiorców, po specjalne *Lekcje o kurtynie* połączone z prezentacją i prelekcją. Od tego sezonu Teatr poszerzył również edukację o nowy, pełnospektaklowy projekt mający na celu zaprezentowanie odbiorcom twórców kultury i sztuki w nowym świetle oraz przybliżenie ich dzieł. Pierwszą postacią cyklu był Moliere.

Teatr Powszechny realizuje i hołduje zasadzie, by być blisko ludzi, stąd wiele inicjatyw wychodzących naprzeciw oczekiwaniom publiczności i poszerzających jej dostęp do kultury takich, jak: *Spektakl dla bezrobotnych*, *Teatr przyjazny seniorom*, *Czytania na małą scenę*, *Moja-nasza ulubiona poezja*. Stworzyła również jedyny w Polsce i unikatowy na skalę europejską, *Teatr Czytany* dla osób niewidomych i słabo widzących.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Komediiopisanie – projekt artystyczny mający zwrócić uwagę na znaczenie i rolę tego gatunku dramatu w teatrze XXI w., Ogólnopolski konkurs „Komediiopisanie” - sztuki są tłumaczone na języki obce i wysyłane do zagranicznych agencji dramatu.

Moja nasza ulubiona poezja to krótkie, około 30 minutowe spotkania we foyer Teatru Powszechnego, tuż przed spektaklem. Spotkanie przypomina swoim charakterem spotkania poetyckie, jednak nie odbywa się ono z danym poetą, a „ze znanym fanem jego wierszy”.

Działania digitalizacyjne:

Digitalizacja biblioteki internetowej w ramach projektu Komedioopisanie

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami:

Spektakle dla bezrobotnych, by nie tracili kontaktu z teatrem. Przynajmniej raz w miesiącu Teatr Powszechny gra spektakl z bieżącego repertuaru w ramach akcji teatru dla bezrobotnych, jedna osoba może kupić 2 bilety w cenie 1 zł każdy po okazaniu zaświadczenia z urzędu pracy potwierdzający status bezrobotnego.

Spektakle dla seniorów.

Teatr organizuje również Dzień Dziecka przy ulicy Legionów dla dzieci z rodzin patologicznych, ubogich, dzieci z domów dziecka, świetlic dla młodzieży trudnej.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych:

Możliwość uczestniczenia w bezpłatnych warsztatach i lekcjach teatralnych

5. Działania promocyjne

W październiku 2011 roku dział promocji został w Teatrze Powszechnym połączony z działem współpracy z widzami. Od tego czasu funkcjonuje w Teatrze Dział Współpracy z Widzami i Mediami. - pięć osób

Narzędzia promocji: - plakaty; - słupy reklamowe; - ulotki; - pocztówki z opisami spektakli; - comiesięczne repertuary; - Facebook; - Youtube

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

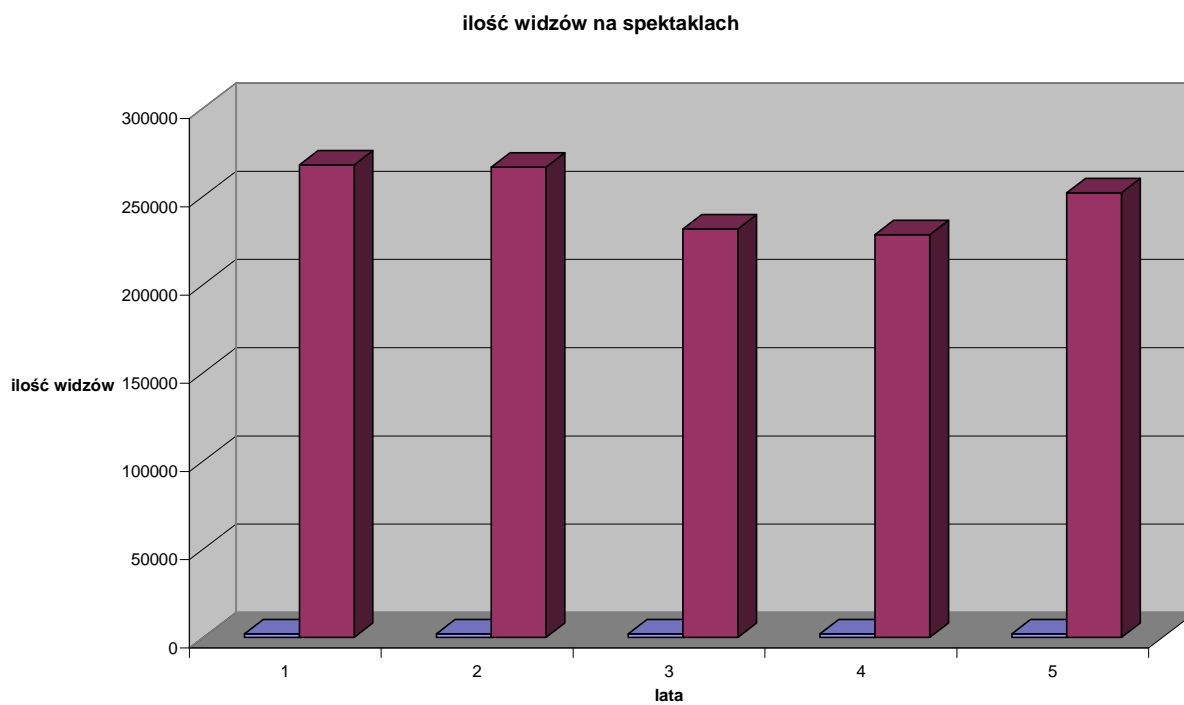
W internecie oraz innych mediach (telewizja, radio, prasa).

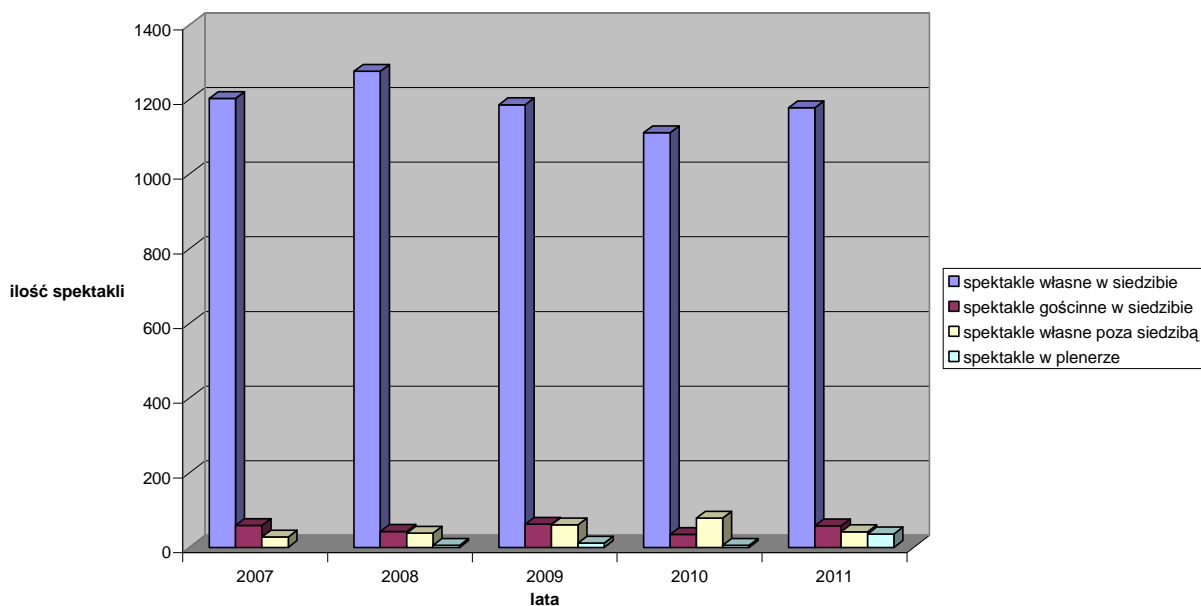
III. ODBIORCA- zestawienie zbiorcze dla wszystkich teatrów

1. Ilość widzów na spektaklach we wszystkich miejskich teatrach łącznie 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Razem	267822	266512	231419	228254	251955

ilość spektakli 2007-2011

IV. KADRA – zestawienie zbiorcze dla wszystkich teatrów

1. Stan zatrudnienia (liczba osób/ liczba etatów)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	osoby	etaty	osoby	Etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty
Stanowiska merytoryczne	41	38	41	38	39	36	38	35	42	38
Pracownicy artystyczni	176	170	174	170	184	177	181	176	181	175
Stanowiska administracyjne	101	97	98	94	106	99	104	97	109	101
Stanowiska techniczne	129	126	127	125	126	124	123	122	131	129
Razem:	447	431	440	428	455	433	446	431	463	443

Uwaga:

Stanowiska merytoryczne- np. dział literacki, wydawniczy, wydarzeń okołoteatralnych, promocja itp.

Pracownicy artystyczni – np. aktorzy, śpiewacy, muzycy, tancerze

Stanowiska administracyjne- np. dział kadr, księgowość, sekretariat

Stanowiska techniczne – np. obsługa sceny, pracownie krawieckie, stolarskie itp.

Forma zatrudnienia	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
Pełen etat	393	383	382	388	393
Cześć etatu	49	41	51	45	59
Umowa cywilnoprawna	76	75	64	62	67

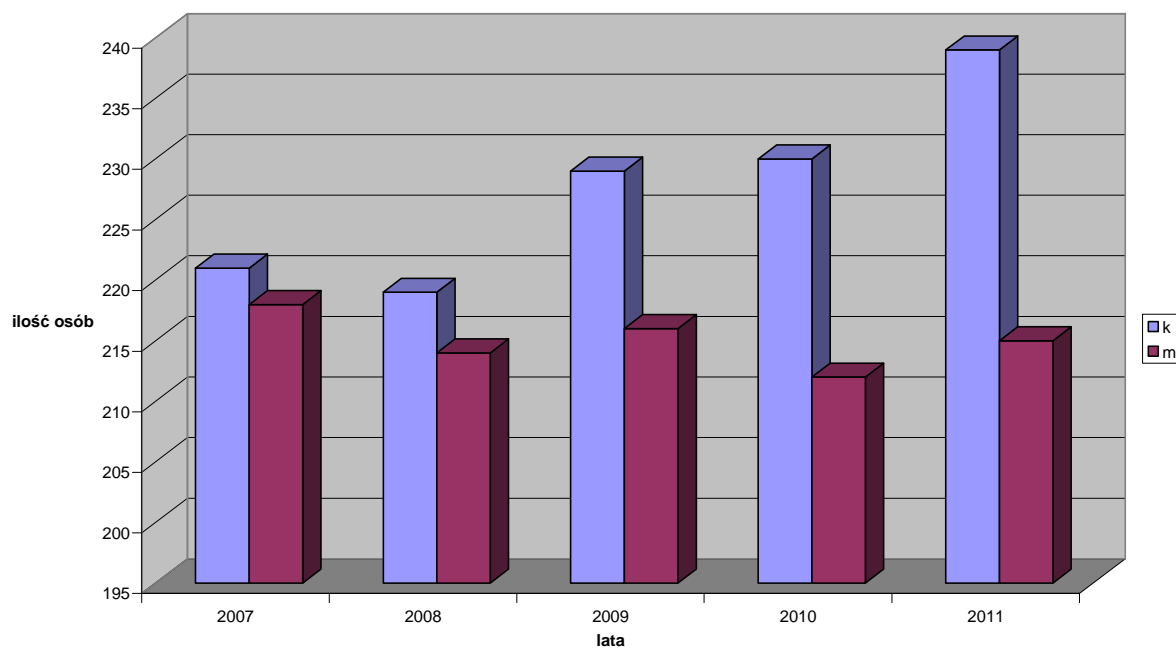
2. Struktura wiekowa osób zatrudnionych

Wiek	poniżej 30		31 - 45		46 - 60		61 - 65		powyżej 65	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
2007	35	23	66	67	106	116	8	9	6	3
2008	33	23	65	69	108	110	7	8	6	4
2009	39	26	70	69	111	108	5	8	4	5
2010	39	27	72	68	110	101	7	11	4	5
2011	38	29	77	67	113	97	8	15	3	7

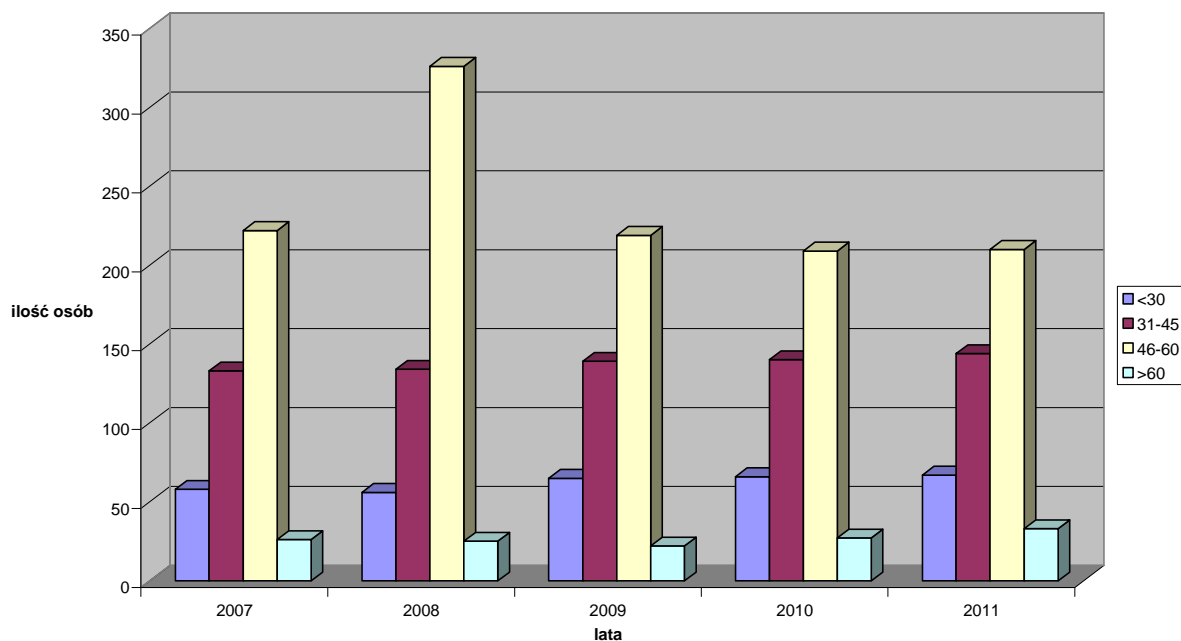
Uwaga

Oznaczenia w tabeli : K- kobiety, M - mężczyźni

struktura zatrudnienia z podziałem na płeć

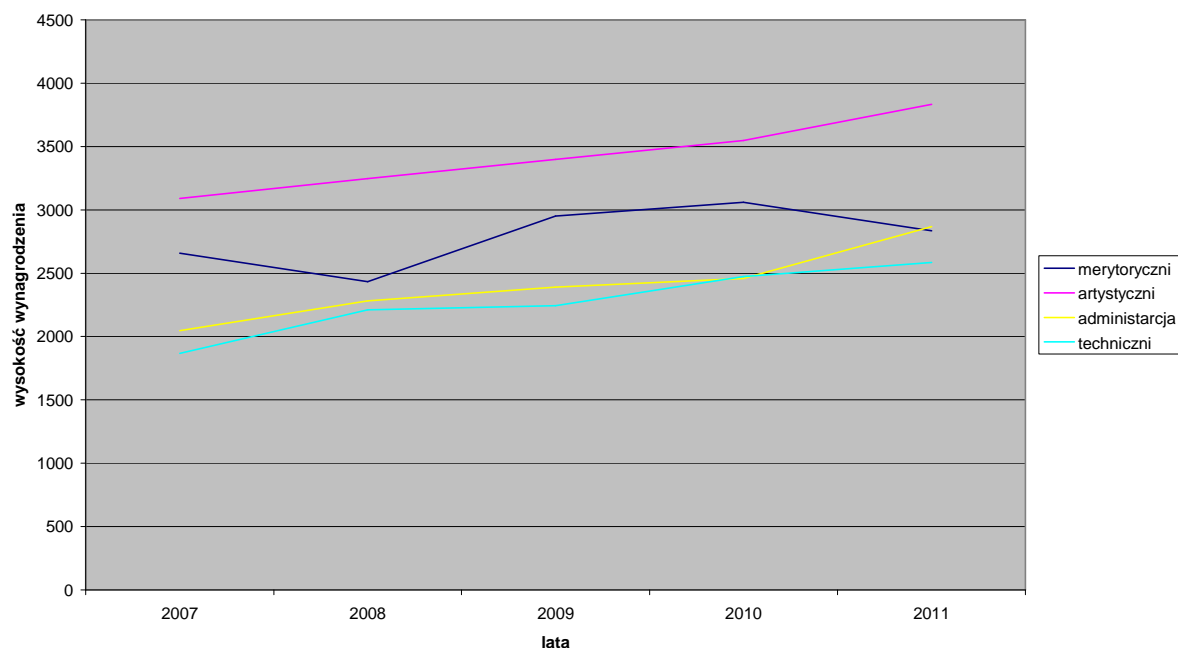

struktura wiekowa zatrudnienia 2007-2011

Średnie zarobki brutto w zł	2007	2008	2009	2010	2011
Stanowiska merytoryczne	2.657,66	2.431,25	2.951,49	3.059,48	2.835,86
Pracownicy artystyczni	3.089,67	3.245,90	3.397,76	3.547,12	3.833,38
Stanowiska administracyjne	2.047,25	2.282,15	2.391,04	2.459,38	2.868,46
Stanowiska techniczne	1.867,13	2.210,91	2.243,00	2.474,65	2.585,27

wynagrodzenia 2007-2011

4. Struktura wykształcenia , stan na 31 grudnia 2011 r.

Wykształcenie	Prac.merytoryczni	Prac.artystyczni	Prac. administracji	Prac. techniczni
Podstawowe	-	3	7	27
Średnie	10	49	52	84
Licencjackie	3	1	4	3
Magisterskie	31	116	36	14
Podyplomowe	-	-	5	-
Doktorat	-	2		-

5. Podnoszenie kwalifikacji

Forma	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
Szkolenia i kursy	61	52	72	73	76
Studia podyplomowe	-	-	-	-	-
Studia doktoranckie	1				1
Staże zagraniczne	-	-	-	-	-

MUZE A i GALERIA

Miasto Łódź jest organizatorem dla 4 muzeów i 1 galerii sztuki. Są to: Centralne Muzeum Włókiennictwa, Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Kinematografii, Muzeum Tradycji Niepodległościowych oraz Miejska Galeria Sztuki.

I. INFORMACJE OGÓLNE

CENTRALNE MUZEUM WŁÓKIENICTWA

93-034 Łódź, ul. Piotrkowska 282,

www.muzeumwlokiennictwa.pl, sekretariat@muzeumwlokiennictwa.pl

Centralne Muzeum Włókiennictwa utworzone zostało w 1959 roku, a jego siedziba mieści się w obiekcie zabytkowym tzw Białej Fabryce Ludwika Geyera przy ul. Piotrkowskiej 282. Pierwszym etapem tworzenia było w 1952 r. powołanie Działu Tkactwa w Muzeum Sztuki. Następnie w 1955 r. utworzenie Muzeum Historii Włókiennictwa, (od 1975 r. Centralne Muzeum Włókiennictwa), które zlokalizowano w budynku Białej Fabryki. Budynek poddany został remontowi i adaptacji. Proces scalania w jednym ręku właścicielskim, pierwszej łódzkiej wielowydziałowej fabryki zakończył się w 2002 r.

Wtedy Centralne Muzeum Włókiennictwa otrzymało od miasta w użytkowanie budynek od strony wschodniej, będący przez wiele lat w dyspozycji Zakładów Przemysłu Bawełnianego „Eskimo”. Po wejściu do Unii Europejskiej otworzyły się możliwości starania o środki przeznaczone na rewitalizację obiektów pofabrycznych. Dzięki pozyskaniu takich środków przeprowadzona została rewitalizacja z dostosowaniem obiektu na potrzeby muzealne, poszerzona o utworzenie Skansenu Łódzkiej Architektury Drewnianej i zagospodarowanie dziedzińca wewnętrznego. Roboty budowlane rozpoczęły się w październiku 2006 r., a zakończyły w czerwcu 2008 r. Projekt kosztował 32 mln zł, z czego połowę kosztów ponosiło Miasto Łódź.

Centralne Muzeum Włókiennictwa dysponuje ogólną powierzchnią 16.000 m², na cele ekspozycyjne przypada 7.000 m².

Od 1972 roku Centralne Muzeum Włókiennictwa jest organizatorem Międzynarodowego Triennale Tkaniny. Idea tej wystawy zrodziła się przed ponad 40 lat temu, gdy Łódź była silnym ośrodkiem przemysłu włókienniczego, a łódzcy artyści tkacze świętowali triumfy na wystawach w galeriach całego świata.

Międzynarodowe Triennale Tkaniny to obecnie największa i najstarsza na świecie specjalistyczna, międzynarodowa wystawa – konkurs prezentująca współczesną tkaninę artystyczną. Tradycją się stało, że święto tkaniny w Centralnym Muzeum Włókiennictwa jest świętem tej dziedziny sztuki również w innych galeriach i muzeach, które swoje przestrzenie ekspozycyjne oddają szeroko pojmowanej sztuce włókna. Wystawie głównej towarzyszy Ogólnopolska Wystawa Tkaniny Unikatowej i Ogólnopolska Wystawa Miniatury Tkackiej. W roku 2010 odbyła się 14 edycja Międzynarodowego Triennale Tkaniny.

Coraz większym powodzeniem cieszą się programy edukacyjne np. „Kolorowy świat bawełny”, „W kręgu mody XX wieku”, „Tkanina bez tajemnic”, „Gobelin sztuka włókna”. Interesującą formą pracy edukacyjnej są tzw: „Geyerwerki”, czyli rodzinne warsztaty plastyczne

W miesiącach letnich popularnością cieszą się koncerty na dziedzińcu Muzeum pt:” Geyer Music Faktory”.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

2. Wizja, misja instytucji

3. Koncepcja programowa instytucji.

Ad. 1, 2, 3

Muzeum jest instytucją kultury, która zajmuje się gromadzeniem, przechowywaniem, inwentaryzowaniem, opracowywaniem, konserwowaniem i udostępnianiem zabytków z zakresu szeroko pojmowanego włókiennictwa oraz dziedzin pokrewnych, w tym: drewnianych budowli i budynków z terenu Łodzi oraz historycznego regionu Łódzkiego Okręgu Przemysłowego, obiektów kultury materialnej i artystycznej związanych z ich wystrojem oraz wyposażeniem, przedmiotów kultury materialnej związanych z życiem i pracą mieszkańców miast przemysłowych, narzędzi i maszyn włókienniczych, tkaniny ludowej, tkaniny przemysłowej, tkaniny artystycznej, papieru, odzieży i akcesoriów stroju, dokumentacji historycznej, technicznej i artystycznej dotyczącej wszystkich wymienionych dziedzin.

Samodzielnie lub we współpracy z innymi podmiotami Muzeum organizuje i eksponuje wystawy stałe i czasowe (także poza własną siedzibą). Ponadto inicjuje i organizuje imprezy o charakterze naukowym, popularyzatorskim i edukacyjnym oraz prezentacje indywidualne i zbiorowe o charakterze kulturalnym, historycznym i artystycznym. Muzeum prowadzi działania o charakterze naukowo-badawczym, kulturalnym i edukacyjnym.

W 2012 roku zakończony zostanie projekt „Adaptacja budynku kotłowni Centralnego Muzeum Włókiennictwa na cele muzeum interaktywnego”, który niewątpliwie wpłynie na wzrost frekwencji i zainteresowania widzów dzięki zastosowaniu najnowocześniejszych technik multimedialnych w tworzeniu wirtualnej przestrzeni muzealnej.

Plany rozwojowe, podobnie jak strategia czy koncepcja programowa wynikają ze statutu instytucji oraz wysokości dotacji.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

1. GEYERWERKI to forma aktywnego spędzania czasu w Białej Fabryce, miejscu narodzin łódzkiego przemysłu włókienniczego. Dziś, nawiązując do tej włókienniczej tradycji zapraszamy dzieci i rodziców, by w zabytkowych wnętrzach Białej Fabryki spróbowali swoich sił w twórczym działaniu. Motywem przewodnim naszych zajęć są techniki plastyczne związane z szeroko rozumianą sztuką włókna. Dwa razy w miesiącu zapraszamy na warsztaty, w których mogą uczestniczyć całe rodziny. Wspólne działania zawsze sprzyjają odkrywaniu talentów, poznawaniu swoich możliwości, wymianie doświadczeń, wzajemnym inspiracjom. Oferujemy wspaniałą, twórczą zabawę. Zapewniamy opiekę merytoryczną pracowników Działu Oświaty oraz wszystkie potrzebne narzędzia i materiały. Stworzone dzieła pozostaną własnością autorów i miłą pamiątką z pobytu w naszym muzeum.

Pomysłodawczyniami i opiekunkami merytorycznymi cyklu są Anna Dąbrowicz i Agnieszka Szygendowska. Pierwsze spotkanie geyerwerkowe odbyło się w marcu 2010 roku i do tej pory zajęcia odbywają się przy komplecie uczestników. Zajęcia adresowane są do całych

rodzin. Proponowane działania twórcze są związane z profilem muzeum, jego zbiorami i aktualnie prezentowanymi wystawami. Zajęcia odbywają się w niedzielę w godzinach 11.00 – 13.00. Opłaty za udział: 10 zł od osoby. Materiały i narzędzia potrzebne do wykonania prac zapewniają organizatorzy, a wykonane dzieła autorzy zabierają ze sobą. Organizator zastrzega sobie prawo do wykorzystywania w celach promocyjnych zdjęć dokumentujących przebieg spotkań warsztatowych.

2. Letnie koncerty GEYER MUSIC FACTORY

Koncerty „Geyer Music Factory” organizowane są od 2009 r. we współpracy z Q4Q Impresariatem artystycznym. W ramach GMF corocznie w miesiącach wakacyjnych odbywa się od 6 do 9 koncertów (różnorodnych stylistycznie, od jazzu, muzyki klasycznej po etniczną, soul, gospel czy piosenkę aktorską). W 3 edycji GMF wzięło udział łącznie 4820 słuchaczy. W 2011 r. w Urzędzie Patentowym został zarejestrowany znak „Geyer Music Factory”- jako wspólna własność muzeum i impresariatu.

Osiągnięcia instytucji

W roku 2011 – II Nagroda w Konkursie - Muzeum Otwarte na Edukację za działania edukacyjne w skansenie pn. „Owijamy nie tylko w bawełnę” oraz Wyróżnienie za „Wielkie pranie i farbowanie” w ramach Rodzinnych Warsztatów Plastycznych GEYERWERKI, w roku 2010 – Najlepszy Produkt Turystyczny Województwa Łódzkiego 2010 roku Certyfikat Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Łódzkiego, wyróżnienie za dwa plakaty na XXVI Ogólnopolskim Przeglądzie Plakatu Muzealnego i Ochrony Zabytków zorganizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyśle, w 2008 roku – Najlepsze Wnętrze Roku 2008 dla Budynku D Centralnego Muzeum Włókiennictwa przyznane przez Fundację Ulicy Piotrkowskiej, Łódzką Okręgową Izbę Architektów i SARP Oddział w Łodzi, w 2008 roku - IV miejsce w konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2008 za wystawę „Pas kontuszowy – recepcja formy, recepcja mitu” oraz wyróżnienie w konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2008 za wystawę „Z dziedzictwa wyprowadzić dalsze twórcze ciągi... kolekcja tkaniny podwójnej w zbiorach CMW”, w 2008 - 2009 r. - Przygotowanie ekspozycji: Rekonstrukcja tkalni z przełomu XIX/XX w. - Prezentacja maszyn w ruchu oraz adaptacja skrzydła wschodniego muzeum (fundusze unijne), utworzenie skansenu oraz jego zagospodarowanie (fundusze unijne).

Sukcesy wystawiennicze to m.in:

- a/ 2 edycje Międzynarodowego Triennale Tkaniny w Łodzi (12 - 2007, 13 - 2010);
- b/ „Gobeliny Jean Lurçat”;
- c/ „Pas kontuszowy – recepcja formy, recepcja mitu” (2008);
- d/ „Dawne Zakłady Ludwika Geyera 1892 – 2002” (2008);
- e/ „Z modą przez XX wiek” (2009);

- Geyer Music Factory- organizacja letnich koncertów na dziedzińcu Białej Fabryki – od 2009 roku.

- Geyerwerki Rodzinne warsztaty plastyczne

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

1. „Twintex Museums”, wypożyczenie próbników tkanin z fabryk K. Scheiblera i L. Geyera w Łodzi na wystawę „Towards an European DNA” organizowaną przez Museo del Tessuto w Prato (Włochy 2007). Ekspozycja towarzyszyła międzynarodowej konferencji realizowanej w ramach projektu „Twintex Museums”, poświęconej promocji europejskiego dziedzictwa włókienniczego.
2. „International Partnership Among Museums” – partner: Farmington Museum w

- Farmington (Nowy Meksyk – USA) (2003 – 2007);
3. „European Contemporary Tapestry and Textile Art” – główny organizator - Académie des Beaux Arts – Institut de France w Paryżu (Francja), partnerzy: Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Kaunas Art Institute w Kownie (Litwa) oraz Museum of Decorative Arts and Design w Rydze (Łotwa) (2007 – 2010)
  - 4...„EURO-TEXT” – partner Akademii Muzycznej w Łodzi, Akademia Muzyczna Abbaye aux Dames w Saintes /Francja/ - projekt dotyczy współpracy młodzieży studiującej w akademiach muzycznych i plastycznych Europy (2011-2012).

Działania digitalizacyjne

Systematycznie uaktualniana jest baza do prowadzenia ewidencji muzealiów w formie elektronicznej w oparciu o program do katalogowania zbiorów muzealnych MUSNET opracowany i nadzorowany przez Ontia Spółkę z o.o. z Krakowa. (program wdrożony w muzeum w 1998 r.). W latach 2007-2011 4873 muzealiów wprowadzono do elektronicznej bazy danych.

Od 01.01.2010 roku dla „nowych” nabytków standardowo wytwarzana jest dokumentacja wizualna muzealiów w postaci plików cyfrowych, które dołączane są do kart opracowania naukowego w programie komputerowym MUSNET.

Stan na 31 .12.2011. ekspozyty z cyfrową dokumentacją wizualną - 4.450

Systematyczne, w miarę potrzeb i możliwości, wykonywana jest digitalizacja zasobów Fotoarchiwum i digitalizacja muzealiów nabytych przed rokiem 2010.

Działania internetowe

Powstanie nowej strony internetowej (marzec 2010) - z systemem zarządzania treścią CMS (dającym możliwość publikacji artykułów)

Wprowadzenie zmian i poprawienie funkcjonalności strony www - grudzień 2011

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami to m.in. organizacja „Białej Nocy w fabryce”, Festyn „Niedziela u Geyera”, „Teatr Mody” w ramach projektu Dotknij Teatru .

5. Działania promocyjne

Muzeum podejmuje działania promocyjne , których celem jest rozpowszechnienie wszelkich podejmowanych przedsięwzięć są to m.in. ulotki informacyjne dotyczące aktualnych wystaw czasowych, wystaw stałych, zbiorów i historii muzeum, marketing internetowy (strona www, newsletter, Facebook, portale informacji kulturalnej, turystycznej, komunikaty prasowe), plakaty – kampania reklamowa trwająca od XII. 2011 do V.2013.„gadżety (pocztówki, torby) patronaty medialne, indywidualne zaproszenia na wydarzenia.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Oferta muzealna skierowana jest do wszystkich grup odbiorców: indywidualnych i grupowych, od dzieci w wieku przedszkolnym, młodzież, osoby dorosłe do seniorów.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MUZEUM MIASTA ŁODZI

91-065 Łódź, ul. Ogrodowa 15, www.muzeum-lodz.pl, muzeum@muzeum.lodz.pl

Muzeum Miasta Łodzi utworzone zostało w 1975 roku jako Muzeum Historii Miasta Łodzi. Nazywane powszechnie Pałacem Poznańskiego, gdyż jego siedzibą jest obiekt zabytkowy dawny pałac pofabrykancki I. K. Poznańskiego. Ponadto w 1975 roku decyzją Naczelnika Łódź –Polesie Muzeum otrzymało zabytkową kamienicę przy Placu Wolności 2, wpisaną do rejestru zabytków miasta. Od 2009 roku zmieniło nazwę z Muzeum Historii Miasta Łodzi na Muzeum Miasta Łodzi.

Muzeum ma interdyscyplinarny charakter i otwartą formułę działania. Zajęło się problemami, które nie były przedmiotem zainteresowań istniejących wówczas muzeów łódzkich, aby w ten sposób wypełnić lukę w badaniach nad historią Łodzi, dziejami jej wielowyznaniowego społeczeństwa i szeroko pojętej kultury. Działalność skupiła się przede wszystkim na zagadnieniach muzyki, literatury, teatru, filmu, sztuki, urbanistyki i architektury a także sportu. Poszukując dokumentów życia społecznego, różnego rodzaju publikacji, pamiątek osobistych, fotografii, przedmiotów użytkowych i dzieł sztuki – szczególnie uwagę zwracając na ich związki z miastem. Powstały zbiory obrazujące historię miasta, tworząc kolekcje fotografii z zakresu ikonografii miasta i społeczeństwa, dokumentów historycznych, planów miasta, malarstwa, rzeźby, grafiki i plakatu, kultury materialnej z bogatym zbiorem rzemiosła artystycznego, ciekawą kolekcją judaików, numizmatów i falerystyki.

Ponadto stworzony został księgozbiór fachowy ze szczególnie wartościowym zbiorem druków i wydawnictw związanych z Łodzią. Zbiorem specjalnym są tzw. Łodziana oraz zbiór wydawnictw muzealnych gromadzonych od początku istnienia muzeum. Obecnie tworzona jest biblioteka w Oddziale Kultur i Tradycji Wyznaniowych.

Od samego początku swego istnienia Muzeum prowadziło prace remontowo adaptacyjne na cele muzealne oraz powiększało powierzchnię pozyskując sukcesywnie kolejne pomieszczenia.

W 1979 roku po ukończeniu remontu piwnic otwarto stałą wystawę historyczną *Z dziejów Łodzi*, kawiarnię muzealną o oryginalnym wystroju i wyposażeniu, które jednocześnie było ekspozycją muzealną oraz salę kinową.

Rok później oddano do użytku salę balową zwaną dziś lustraną po kapitalnym remoncie, która w latach 1999-2000 poddana była kolejnej rekonstrukcji, i po odtworzeniu jej pierwotnego wystroju pełni rolę sali koncertowej i widowiskowej do dziś.

Po remoncie i adaptacji pomieszczeń dawnej giełdy Tow. Akcyjnego I. K. Poznańskiego rozpoczęła od 1982 roku działalność galeria wystaw czasowych, która początkowo nosiła nazwę Galeria Łódzka.

W 1982 roku powołany został Oddział Muzeum Sportu i Turystyki z siedzibą w Hali Sportowej przy ul. Skorupki 21, gdzie mieści się do dziś.

W 1984 roku powołany został Oddział Muzeum Kinematografii, który od 1986 funkcjonuje jako placówka samodzielna.

W 1990 roku muzeum powołało do życia Dział Organizacji Imprez „Impresariat”, co było bardzo nowatorskim działaniem w tamtym czasie w muzealnictwie polskim. Głównym zadaniem „Impresariatu” jest działalność komercyjna w celu pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań merytorycznych instytucji (wydarzeń kulturalnych, wystaw, wydawnictw, zakupów muzealiów). Nowatorskość tego działania stała się inspiracją dla innych instytucji muzealnych w kraju (przykładem może być strategia rozwoju opracowana przez Muzeum Historyczne Miasta Krakowa). Jednak w ostatnim czasie z uwagi na dużą

konkurencyjność i atrakcyjnych miejsc do organizacji różnych imprez komercyjnych Muzeum straciło wielu swoich kontrahentów, a tym samym potencjalnych mecenasów.

Po remoncie i adaptacji pozyskanych kolejnych pomieszczeń pałacowych w skrzydle bocznym (parter i piwnice – pomieszczenia po Wydziale Komunikacji UMŁ) w roku 2010 otwarta została Galeria Mistrzów Polskich ze stałą wystawą *Malarstwo, rysunek, rzeźba z kolekcji Krzysztofa Musiała* oraz Gabinet Marka Edelmana i Aliny Margolis „Życie jest najważniejsze...” (otwarcie wystawy w 2011 roku).

Obecnie w skład Muzeum wchodzi następujące oddziały:

1. Oddział Sportu i Turystyki;
2. Oddział Kultur i Tradycji Wyznaniowych;
3. Muzeum Kanału „Dętka”.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Trzy główne kierunki rozwoju Muzeum Miasta Łodzi – utworzenie nowoczesnego Muzeum Miasta Łodzi, Otwarte Muzeum Plac Wolności oraz Muzeum Mistrzów Sportu, wymagają przygotowania organizacyjnego Muzeum, stąd rozpoczęto prace zmierzające do stworzenia strategii rozwoju instytucji na lata 2012-2013, która umożliwi realizację przedstawionych wizji, gwarantując tym samym realizację misji Muzeum i celów w jakim zostało ono powołane. Powołany zespół analizuje problemy instytucji oraz jej potencjał w celu opracowania analizy SWOT – podstawy do określenia efektywnych działań umożliwiających realizację założonych celów.

Zakładanym celem strategicznym Muzeum Miasta Łodzi jest przekształcenie istniejącej placówki w nowoczesne, multimedialne i interaktywne muzeum miasta, ukazujące dzieje Łodzi i jego kultury, od czasów najdawniejszych do współczesnych.

Cele strategiczne:

Rozwój instytucji – przekształcenie Muzeum Miasta Łodzi w nowoczesne muzeum, oparte na równym dostępie do kultury (osoby wykluczone) oraz na nowoczesnych technologiach (Społeczeństwo Informacyjne);

Stąły rozwój oferty Muzeum, opartej na historii oraz kulturze Łodzi z przełomu II połowy przełomu XIX i XX wieku oraz Łodzi powojennej i współczesnej;

Rozwój organizacyjny – rozwój kadry, polityka finansowa (wzrost przychodów, optymalizacja kosztów).

Działania, które będą zmierzały do rozwoju instytucji powinny być realizowane etapami i być rozłożone w czasie. Uwaga będzie skupiona wokół następujących założeń:

- Stworzenie muzeum przyjazne „wykluczonym” - likwidacja barier i przystosowanie muzeum dla osób niepełnosprawnych;
- Przeorganizowanie Oddziału Muzeum Sportu i Turystyki wraz ze zmianą nazwy na bardziej przykuwającą uwagę np. Muzeum Mistrzów Sportu co niewątpliwie łączyć się powinno z pozyskaniem nowej lokalizacji;
- Przygotowanie założeń techniczno-budowlanych oraz projektów architektonicznych do zagospodarowania pozyskanych w podziemiach pomieszczeń po Wydziale Komunikacji i adaptacja przestrzeni do potrzeb wystawienniczych pod stałą wystawę historyczną „Łódź w Europie. Europa w Łodzi” oraz nowoczesnego zaplecza muzeum (magazyny; pakownia; pracownia fotograficzna i

- konserwatorska);
- Stworzenie nowoczesnej pracowni edukacyjnej (od przedszkola do seniora) oraz biblioteki specjalistycznej z salą audiowizualną,
- Rewitalizacja wnętrz zabytkowych oraz modernizacji usytuowanych w nich ekspozycji stałych zarówno pod względem treściowym jaki i technologicznym (wystawy o interaktywnym, multimedialnym charakterze w oparciu o nowe technologie na miarę XXI wieku).

Muzeum Miasta Łodzi od początku swoim działaniem pracowało na markę i z czasem stało się ważną, prestiżową instytucją kultury w Łodzi. Po okresie małych i dużych sukcesów, wypracowanej formule Muzeum otwartego, integrującego różne dyscypliny i środowiska kultury i sztuki, nastąpił moment by rozpocząć **proces modernizacji i unowocześnienia muzeum**, zarówno siedziby głównej jak i Oddziałów, tak by dostosować je do współczesnych wymagań odbiorców, sprawiając by wystawy historyczne były ciekawe i mogły odbiorców przenieść wirtualnie w przeszłość.

Założenia programowe Muzeum Miasta Łodzi ukierunkowane nadal będą na: wystawiennictwo, edukację i upowszechnianie, prace badawczo-naukowe; organizację wydarzeń muzealnych i działalność impresaryjną.

Priorytetem będzie przygotowanie projektu „Łódź w Europie. Europa w Łodzi” obejmującego: opracowanie szczegółowe scenariusza wystawy historycznej o stałym charakterze o tym samym tytule, do której włączona zostanie zmodyfikowana wystawa „Triada Łódzka”. Nowa wystawa będzie obrazowała dzieje Łodzi w interaktywny i multimedialny sposób.

Drugą wystawą stałą, która powinna poddana być modernizacji to wystawa „Łódź Katolicka” w Oddziale Kultur i Tradycji Wyznaniowych przy Pl. Wolności 2. Nowa wystawa ilustrować będzie Łódź wielowyznaniową odnosząc się do różnych tradycji kulturowych.

Utworzenie Muzeum Mistrzów Sportu na bazie istniejącego Muzeum Sportu i Turystyki – sport jako ważny czynnik aktywizujący młodzież i stymulujący do prawidłowych postaw społecznych. Muzeum za pomocą nowoczesnych technologii, multimedialnych środków przekazu, z jednej strony miałyby pokazywać historię sportu łódzkiego na tle dziejów miasta i regionu, z drugiej osiągnięcia łódzkich sportowców na arenie międzynarodowej.

Projekt zakłada zmianę lokalizacji Oddziału – przeniesienie do kamienicy na Placu Wolności 2.

Projekt Muzeum Otwarte Plac Wolności – nowatorski pomysł aktywizacji młodzieży przez historię i kulturę. Celem projektu będzie przede wszystkim ożywienie przestrzeni miejskiej poprzez całkowicie prospołeczną inicjatywę, ukierunkowaną na konkretne problemy młodych mieszkańców Łodzi, takie jak bieda, brak szans na obcowanie z kulturą, brak wzorców kulturowych, zagrożenie patologiami, wykluczenie społeczne, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału kulturalnego jaki reprezentuje Muzeum Miasta Łodzi oraz pozostałe instytucje kulturalne, skupione na Placu Wolności (Muzeum Etnograficzne, Muzeum Farmacji).

Założeniem jest stworzenie programu wystawienniczego, by wystawy prezentowane w trzech różnych przestrzeniach wystawienniczych układały się w czytelne cykle:

Wystawy artystyczne:

- a) pokazujące twórczość niezwykłych „wielkich mistrzów” związanych z Łodzią zarówno Łodzi XIX wiecznej jak i współczesnej
- b) wystawy biograficzne lub tematyczne prezentujące twórczość mistrzów polskich, jako wystawy komplementarne do wystawy stałej w Galerii Mistrzów Polskich;

- c) wystawy prezentujące sztukę polską malarstwo, grafikę, rysunek, rzeźbę plakat,
- d) z kolekcji prywatnych, dzieła które są na codzień niedostępne, często nieznanne i nie opracowane bądź znane jedynie z literatury.

Wystawy historyczno – artystyczne związane z prezentacją dziedzictwa kulturowego miasta ukazujące:

- a) obyczaje i sztukę użytkową na przestrzeni lat - od połowy XIX wieku do czasów współczesnych m.in. kulturę mieszkaniową czy też styl życia
- b) sylwetki związane z kulturą - muzyką, teatrem baletem, literaturą
- c) kolekcje dzieł łódzkiej burżuazji – Silbersteinów i Poznańskich (Maurycego i jego żony Sary z Silbersteinów), Heinzlów, Gorhmana, Lurkensa.

Zbiory

Polityka gromadzenia zbiorów będzie kontynuowana. Systematycznie, w miarę posiadanych środków finansowych, pozyskiwane nadal będą obiekty uzupełniające już istniejące kolekcje z zakresu malarstwa, grafiki, rzeźby, plakatu, kultury materialnej, fotografii i materiałów historycznych. Muzeum pozyskuje muzealia drogą zakupów jak też darów lub przekazów. W ostatnim czasie muzeum pozyskało w darze zbiór ok. 3 tys. dokumentów po wielkim baletmistrzu Parnellu.

Upowszechnianie i Edukacja

Edukacja jest jednym z priorytetów działalności Muzeum. W najbliższych latach zakłada się stały rozwój oferty edukacyjnej w oparciu o wystawy stałe i czasowe oraz zbiory muzealne będące świadectwem dziedzictwa historyczno-kulturalnego Łodzi.

Wszystkie zaplanowane działania zmierzają do zwiększenia zainteresowania publiczności działalnością muzeum, wystawami, zbiorami muzealnymi, programem edukacyjnym.

2. Wizja, misja instytucji

Podstawową misją Muzeum Miasta Łodzi jest **dokumentowanie i upowszechnianie wiedzy o historii i kulturze Łodzi**. Jest to jedyna instytucja w naszym mieście, która realizując swoją misję, w tak istotny sposób może wpływać na budowanie **tożsamości historycznej i kulturowej Łodzian**. Jest to wartość nie do przecenienia w dzisiejszych czasach, w których obserwujemy narastający kryzys przynależności kulturowej, historycznej, społecznej, zwłaszcza wśród młodzieży oraz ludzi którzy dopiero co weszli w dorosłość. Świadomość swoich korzeni jest tym, czego ewidentnie brakuje młodym ludziom, dopiero co kształtującym swoją osobowość.

Muzeum Miasta Łodzi jest instytucją kultury do której zadań należy: gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie, opracowywanie i udostępnianie zabytków z zakresu sztuki, historii, kultury, numizmatyki, ikonografii i przedmiotów kultury materialnej dotyczących różnych okresów rozwoju miasta Łodzi.

W celu realizacji tych zadań i zgodnie z profilem swych zbiorów i działalności Muzeum współdziała i współpracuje z odpowiednimi instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami, związkami twórczymi i fundacjami o podobnych celach w kraju i poza granicami kraju.

3. Koncepcja programowa instytucji

Program działań muzeum związanych z tradycją, kulturą i historią miasta wzbogacony o przedsięwzięcia artystyczne oparty jest na pracach badawczych i naukowych Działów i Oddziałów Muzeum, których wynikiem jest działalność wystawiennicza, wydawnicza i

edukacyjna określona w corocznych planach instytucji.

Założenia programowe skoncentrowane są głównie wokół problematyki związanej z tożsamością miasta wielowyznaniowego i wielokulturowego, historią rozwoju przestrzennego i architektonicznego, osobowości z związanych z Łodzią a wywodzących się z różnych dziedzin życia społecznego, czy artystycznego. Rozwój życia artystycznego, który nastąpił w Łodzi po 1945 roku zasługuje na systemowe opracowanie i upowszechnienie co pozwoli na konsekwentne prezentowanie tendencji w sztuce, zarówno tej dawnej, jak i współczesnej, aż po dzień dzisiejszy w postaci wystaw cyklicznych – wystaw problemowych ukazujących nie pojedynczych artystów, lecz kilku reprezentujących ten sam nurt, myślenie, tendencje pokoleniowe. Te cykliczne prezentacje mogą być bazą do stworzenia w przyszłości Galerii Mistrzów Łódzkich – wystawy stałej pokazującej tendencje i osobowości w sztuce łódzkiej.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Plac Wolności otwarty na kulturę

Projekt realizowany od 2010 roku mający na celu przygotowanie wspólnej oferty przez obiekty kultury znajdujące się na placu Wolności, tj.: Muzeum Kanału „Dętka”, Oddział Muzeum Miasta Łodzi Oddział Kultur i Tradycji Wyznaniowych, Muzeum Farmacji, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne. Główną ideą jest zachęcenie zwiedzających do częstego odwiedzania wszystkich muzeów na placu Wolności w ramach jednego biletu w atrakcyjnej cenie (10 zł bilet normalny, 5 zł bilet ulgowy). Zaproponowane rozwiązanie, czyli obniżone ceny i honorowany we wszystkich placówkach ten sam bilet to innowacja niespotykana dotąd wśród muzeów w Łodzi, chociaż inne muzea w Polsce korzystają z tej formy promocji od lat. Zakupiony bilet uprawnia także do zniżek w restauracjach i innych obiektach znajdujących się na placu Wolności.

Rozwinięciem tego przedsięwzięcia ma być projekt pod nazwą **Trójkąt bermŁódzki** zakładający symboliczne połączenie trzech obszarów w których kultura odgrywa bardzo istotną rolę: Muzeum Miasta Łodzi, plac Wolności (placówki kultury zlokalizowane na Placu) oraz Miejski Punkt Kultury Prexer-UŁ, prowadzony przez Stowarzyszenie Topografie, na ulicy Pomorskiej 39 – partnera Muzeum Miasta Łodzi poprzez stworzenie „przewodnika po obszarze” z zaznaczeniem najbardziej interesujących atrakcji oraz stworzenie koalicji na rzecz promocji tego obszaru.

Osiągnięcia instytucji

Rewitalizacja i utworzenie nowej przestrzeni wystawienniczej w bocznym skrzydle pałacu (od ulicy Zachodniej) pozyskanej od Urzędu Miasta Łodzi w 2006 roku.

Projekt obejmował rewitalizację pomieszczeń znajdujących się na parterze obiektu z przeznaczeniem na wystawę Galeria Mistrzów Polskich na bazie długoletniego depozytu prac z kolekcji prywatnej należącej do Krzysztofa Musiała. Otwarcie wystawy miało miejsce w 2010 roku.

Utworzenie nowej wystawy stałej w ramach tzw. Panteonu Wielkich Łódzian – Gabinetu Marka Edelmana i Aliny Margolis (tytuł wystawy: „Życie jest najważniejsze”). Wystawa została zlokalizowana w wyremontowanej i przystosowanej na cele wystawiennicze przestrzeni na parterze obiektu. Na ekspozycji znalazły się fotografie, meble oraz rzeczy osobiste Marka Edelmana i jego żony Aliny Margolis, które stanowiły wyposażenie ich mieszkania na ul. Zelwerowicza w Łodzi. Na wystawie zaprezentowany został również materiał ikonograficzny przedstawiający getto warszawskie w którym Marek Edelman spędził lata II wojny światowej. Zdjęcia udostępnione zostały przez Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie.

Rozwój oferty edukacyjnej skierowanej do wszystkich grup wiekowych (dywersyfikacja oferty muzealnej).

Od 2006 roku Muzeum rozbudowuje i poszerza swoją ofertę edukacyjną. Stały program edukacyjny obejmuje lekcje muzealne, zajęcia plenerowe, wykłady i warsztaty realizowane dla wszystkich grup wiekowych od przedszkoli po dorosłych. Od 2010 roku realizowany jest program Edukacja przez sztukę, obejmujący cykle zajęć edukacyjnych w postaci warsztatów twórczych: Galeria Małego Mistrza, Warsztaty twórcze dla rodzin, Ogród Sztuki.

Każdej wystawie czasowej towarzyszy program edukacyjny (warsztaty, zajęcia, lekcje) oraz wykłady i oprowadzania kuratorskie..

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

Artur Rubinstein 1887-1982. Arturowi Rubinsteinowi w 120 rocznicę urodzin, 2007 rok

Wystawa planszowa o charakterze edukacyjnym przygotowana do celów promocyjnych Muzeum i Galerii Muzyki im. Artura Rubinsteina. Wystawie pokazywanej w kilku miastach Polski towarzyszył katalog i płyta DVD z filmem dokumentalnym Muzeum Mistrza Artura.

Na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych została przygotowana wersja polska, angielska, niemiecka i francuska, z przeznaczeniem do prezentacji w miastach europejskich, m.in.: Paryż, Lyon, Genewa, Brema. Wystawa składała się z dziewięciu części (na 14 planszach wielkoformatowych) dotyczących różnych dziedzin życia i twórczości artysty.

Okna. Witraże łódzkie belle epoque, 2009 rok

Wystawa i towarzysząca jej sesja naukowa zorganizowane zostały przez Muzeum Miasta Łodzi i zrodziła się z inicjatywy Stowarzyszenia Miłośników Witraży "Ars Vitrea Polona" w Krakowie, pomysłodawcą zaś oraz autorem koncepcji wystawy był Jan Dominikowski. autor wielu przedmiotowych opracowań.

Z uwagi na olbrzymią skalę prezentowanych dzieł była to pierwsza tego typu ekspozycja w kraju. Celem wystawy było pokazanie najlepszych przykładów sztuki witrażowniczej od kon. XIX wieku do lat 30 tych XX wieku., ukazując jednocześnie różne warsztaty i techniki poprzez oryginalne obiekty jak i fotografie wielkoformatowe. Uzupełnieniem wystawy były fragmenty mebli jak same meble.

Tajemniczy świat chasydów - w królestwie mistycyzmu, kabały, śpiewu, tańca i ekstazy

Celem projektu (wystawa i działania edukacyjne towarzyszące wystawie) było przybliżenie chasydyzmu, jego znaczenia dla religii i kultury polskich Żydów, wpływu tego zjawiska na rodzimy folklor, jak również na twórczość artystyczną. Kolejnym z założeń wystawy było odkrywanie tradycji chasydzkiej w dziejach wielowyznaniowej i wielokulturowej Łodzi, oraz w dziejach pobliskich miast i miasteczek regionu, a także weryfikacja stereotypów funkcjonujących zarówno w środowiskach nieżydowskich, jak i żydowskich.

Fokus Łódź Biennale, 2010 rok

Międzynarodowe wydarzenie artystyczne w przestrzeni publicznej, zatytułowane ***Od Placu Wolności do Placu Niepodległości***, w którym udział wzięło ok. 60 artystów z całego świata, a ich prace eksponowane były wzdłuż całej ulicy Piotrkowskiej, m.in. w przestrzeniach dawnej Filharmonii Łódzkiej przy ulicy Piotrkowskiej 243 (obecnie siedzibie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi), na terenie FabrySTREFY(Piotrkowska 138/140) i Łódź Art Center; w opuszczonych mieszkaniach; w pofabrycznych przestrzeniach i podwórkach; w pasażach i ogródkach na całej długości ulicy. Zamiarem organizatorów było twórcze wykorzystanie urbanistycznej, estetycznej i socjologicznej specyfiki Piotrkowskiej. Dzięki Fokus Łódź

Biennale najważniejsza ulica naszego miasta stała się przez krótki czas istotnym miejscem na polskiej mapie kulturalnej.

Wydarzeniem uzupełniającym główną wystawę Fokus Łódź Biennale 2010 był zbiorowy projekt pt. *Archeologia Piotrkowskiej* zorganizowany w przestrzeni publicznej z udziałem łódzkich i zagranicznych artystów, odnoszący się do symboliki i znaczenia ulicy Piotrkowskiej, pokazujący tradycję i współczesność tej ulicy.

Projekt Powrót do ziemi obiecanej – sentymalna podróż rodziny Poznańskich (15-17 października 2010)

Projekt ten był jednym z najważniejszych przedsięwzięć muzealnych, zrealizowanych z okazji jubileuszu 35 – lecia powstania Muzeum Miasta Łodzi w 2010 roku.

Nadrzędnym celem projektu była prezentacja wybranych zagadnień dotyczących historii i kultury XIX i XX – wiecznej Łodzi w konfrontacji z Europą tego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem historii rodziny

Poznańskich (dawnych właścicieli pałacu będącego obecną siedzibą Muzeum) ukazanej na tle łódzkiej i europejskiej burżuazji wielkoprzemysłowej. Bezprecedensowym wydarzeniem było pierwsze spotkanie członków rodziny Poznańskich, które stało się okazją do przedstawienia historii następných pokoleń nie związanych już z Łodzią oraz próbą odnowienia więzi międzypokoleniowych z miastem o tradycji współistnienia wielu narodów i kultur. W spotkaniu wzięło udział około 30 członków rodziny mieszkających obecnie w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji, Brazylii.

W ramach projektu Muzeum Miasta Łodzi zorganizowało:

1. Koncert muzyki poważnej w wykonaniu artystów związanych z Akademią Muzyczną w Łodzi i Filharmonią Łódzką;
2. Dwudniowa sesja popularno-naukowa Imperium rodziny Poznańskich – przywrócone dziedzictwo czasu i miejsca;
3. Wystawa Flavia Nagelschmidt Rodrigues - rysunki - pierwsza w Polsce prezentacja rysunków Flavii Nagelschmidt, praprawnuczki Izraela Poznańskiego;
4. Wystawa Pan Savoir i Ósma żona Sinobrodego - kameralna wystawa poświęcona Alfredowi Poznańskiemu (pseud. Savoir), komediopisarzowi, wnukowi Izraela Poznańskiego,
5. Wystawa towarzysząca projektowi 35 lat Muzeum Miasta Łodzi – miejsca... ludzie... zdarzenia - wystawa fotograficzna ilustrująca historię placówki

Galeria Mistrzów Polskich. Malarstwo, rysunek, rzeźba z kolekcji Krzysztofa Musiała (otwarcie 23.10.2011).

Projekt polegał na stworzeniu nowej przestrzeni wystawienniczej o powierzchni około 600 m², w której zaprezentowano zgromadzone przez prywatnego kolekcjonera dzieła malarstwa, rysunku i rzeźby najwybitniejszych polskich twórców. W ten sposób powstała Galeria Mistrzów Polskich. Zebrane przez Krzysztofa Musiała prace, realizowane przez polskich twórców na przestrzeni niemal 100 lat (najstarsze dzieła to rysunki Piotra Michałowskiego z 1846 roku, najmłodsze to obrazy Aleksandra Blondera i Jerzego Fedkowicza z 1942 roku), dzięki autorskiej koncepcji tworzą spójny stylistycznie i tematycznie zbiór, przybliżający wszystkie ważniejsze tendencje, pojawiające się w sztuce ostatniej połowy XIX i pierwszej XX stulecia: poczynając od akademizmu i impresjonizmu przez symbolizm, ekspresjonizm, kubizm, futurizm po koloryzm, neoklasycyzm, art déco, wpisując się w takie zjawiska artystyczne jak realizm, modernizm czy École de Paris. Przekazana Muzeum w depozyt kolekcja liczy 125 dzieł

Wyjątkowość Galerii Mistrzów Polskich polega na pionierskim na gruncie polskiego muzealnictwa wykorzystaniu na taką skalę zasobów kolekcji prywatnej do wzbogacenia własnej oferty wystawienniczej, a nawet zbiorów sztuki (Krzysztof Musiał podarował

Muzeum Miasta Łodzi jeden z obrazów z depozytu - "Nature morte au gibier " Henryka Epsteina z ok. 1936 r.). To jednocześnie doskonały przykład owocnej i udanej współpracy samorządowej instytucji kultury z kapitałem prywatnym.

Uroda codzienności. Sztuka użytkowa XIX – XX wieku

Wystawa zorganizowana przez Muzeum Miasta Łodzi prezentowała kulturę materialną i styl życia wyższych i średnich warstw mieszczaństwa oraz burżuazji końca XIX i początku XX wieku. Ekspozycja przybliżała nie tylko zapomniane realia dawnego życia, czy obyczajowość, ale także ukazała jego obraz tworzony przez codzienne otoczenie człowieka, na które składają się objet d' art i przedmioty użytkowe z ich znaczeniem, funkcjami, symboliką, rangą artystyczną.

Wystawa prezentowała styl życia i kulturę materialną wyższych i średnich warstw mieszczaństwa oraz burżuazji końca XIX i pierwszej trzecji XX wieku – różnorodne aspekty kultury mieszkaniowej, życia rodzinnego i towarzyskiego oraz związaną z nimi.

Działania digitalizacyjne

Zbiory w MML są inwentaryzowane systematycznie od 1975 roku – od czasu powołania instytucji, równocześnie jest prowadzona dokumentacja fotograficzna każdego obiektu przyjmowanego do zbiorów.

Od 2000 roku prowadzona jest inwentaryzacja w systemie komputerowym Musnet. Inwentaryzacja przebiega dwutorowo- wszystkie nowe nabytki są wprowadzane do bazy danych bezpośrednio po nabyciu, ponadto baza danych jest systematycznie uzupełniana o nabytki z lat ubiegłych.

Od roku 2005 prowadzona jest również dokumentacja cyfrowa wszystkich nowych nabytków do zbiorów.

Muzeum od roku 2011 rozpoczęło również przygotowania do procesu digitalizacji zbiorów. Wymagania techniczne digitalizacji zawarte w instrukcji Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów powodują konieczność zakupu sprzętu dla pracowni fotograficznej, komputerów oraz odpowiedniego oprogramowania. Wstępny kosztorys procesu digitalizacji uwzględniający wymogi w/w Instrukcji wynosi 220 500 PLN.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami:

Od 2009 roku Oddział Muzeum Miasta Łodzi – Muzeum Kanału „Dętka” rozpoczęło realizację wielu projektów, których wspólnym celem było ożywienie placu Wolności. Do najważniejszych działań należy zaliczyć:

Plenerowa czytelnia na Placu Wolności

Projekt jest adresowany do zwiedzających czekających na zejście do kanału oraz mieszkańców Placu i przypadkowych przechodniów.

Plac Wolności – projekt artystyczny w przestrzeni publicznej

Projekt realizowany w ramach Focus Łódź Biennale 2010 jako wystawa towarzysząca. Istotą projektu było skonfrontowanie historycznej przeszłości Placu z obecną sytuacją wizualną oraz rozbudzenie w jego użytkownikach świadomości kulturowego bogactwa tego miejsca. Prezentacja prac z zakresu sztuk wizualnych i audiowizualnych miała ukazać plac Wolności w nowej perspektywie, a przy okazji być przyczynkiem do zaktywizowania mieszkańców do czynnego kształtowania swojego otoczenia.

Podwórkowy Klub Miłośników Muzeów (projekt edukacyjny)

Projekt realizowany w 2010 roku, skierowany do dzieci mieszkających na placu Wolności, zainicjowany przez dr Inge Kuźmę z Zakładu Antropologii Kulturowej Uniwersytetu

Łódzkiego wraz z grupą wolontariuszy. Założeniem projektu było poprzez różnorakie działania twórcze zachęcenie dzieci do wszechstronnego uczestniczenia w kulturze.

W ramach Klubu w okresie wakacyjnym odbyły się cztery spotkania w cyklu co dwa tygodnie.

Plac Wolności otwarty na kulturę

Projekt realizowany od 2010 roku mający na celu przygotowanie wspólnej oferty przez obiekty kultury znajdujące się na placu Wolności, tj.: Muzeum Kanału „Dętka”, Oddział Muzeum Miasta Łodzi Oddział Kultur i Tradycji Wyznaniowych, Muzeum Farmacji, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne. Główną ideą jest zachęcenie zwiedzających do częstego odwiedzania wszystkich muzeów na placu Wolności w ramach jednego biletu w atrakcyjnej cenie (10 zł bilet normalny, 5 zł bilet ulgowy). Zaproponowane rozwiązanie, czyli obniżone ceny i honorowany we wszystkich placówkach ten sam bilet to innowacja niespotykana dotąd wśród muzeów w Łodzi, chociaż inne muzea w Polsce korzystają z tej formy promocji od lat. Zakupiony bilet uprawnia także do zniżek w restauracjach i innych obiektach znajdujących się na placu Wolności.

Muzea na Wolności w ramach Festiwalu Wolnej Kultury

W ramach Festiwalu Wolnej Kultury w 2011 roku we współpracy ze Stowarzyszeniem Obywateli Obywatelom zorganizowano wydarzenie na placu Wolności o nazwie **Muzea na Wolności**.

Oprócz gry muzealnej zorganizowanej we współpracy wszystkich instytucji kultury na placu Wolności, tego dnia utworzono piąte muzeum na płycie placu. Muzeum miało charakter otwarty, darmowy i społeczny. Zwiedzający mieli okazję samodzielnie zaaranżować własne mini wystawy z przyniesionych eksponatów oraz tych zaproponowanych przez Muzeum. Dodatkowo można było uczestniczyć w warsztatach teatralnych przygotowanych przez Katarzynę Kuropatwę oraz wziąć udział w zabawie przygotowanej przez Galerię Mistrzów Polskich. Projekt adresowany był do mieszkańców Placu i przechodniów.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców:

Program edukacyjny dla dzieci i młodzieży dla grup zorganizowanych realizowany w siedzibie głównej Muzeum i obejmuje: lekcje muzealne, warsztaty plastyczne, zajęcia plenerowe i wykłady, m.in. na temat historii rodziny Poznańskich, kultury i obyczajowości XIX i XX w., narodzin i rozwoju Łodzi przemysłowej, dziejów miasta w latach wojny i okupacji, światowych osiągnięć wielkich Łódzian, historii i zabytków Starego Cmentarza przy ul. Ogrodowej. W przestrzeni Galerii Mistrzów Polskich odbywają się zajęcia dotyczące sztuki.

Program edukacyjny dla odbiorców indywidualnych opiera się o następujące cykle warsztatów twórczych dla dzieci, młodzieży, rodzin:

Galeria Małego Mistrza - cykl warsztatów przeznaczonych dla odbiorców w grupie wiekowej 6-10 lat. *Warsztaty rodzinne* – cykl zajęć rękodzielniczych (metoda decoupage, scrapbookingu) dla rodzin. *Ogród Sztuki* – cykl plenerowych spotkań w ogrodzie pałacowym przeznaczonych dla różnych grup wiekowych. Ideą warsztatów jest przybliżenie tajemnic malarstwa i rysunku, grafiki oraz rzeźby. Program edukacyjny dla dzieci i młodzieży dla grup zorganizowanych realizowany w Oddziałach:

Oddział Sportu i Turystyki MMŁ proponuje indywidualnym zwiedzającym oraz grupom zwiedzanie stałych wystaw: Z dziejów łódzkiego sportu oraz Największe osiągnięcia łódzkich sportowców. A grupom szkolnym lekcje muzealne dotyczące historii sportu i turystyki w Łodzi oraz idei igrzysk olimpijskich, ruchu turystycznego, sportu masowego i wypoczynkowego.

Oddział Kultur i Tradycji Wyznaniowych poprzez wystawę Łódź katolicka – Kościół na tle dziejów miasta, wydarzenia muzealne i program edukacyjny prezentuje historię miasta w odniesieniu do jej wielokulturowego i wielowyznaniowego dziedzictwa. Program edukacyjny obejmuje kilkanaście lekcji muzealnych. Zajęcia prowadzone są w atrakcyjnej formie z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i elementów interaktywnych w postaci gier, zabaw i konkursów.

Programy dla dorosłych

Muzeum realizuje cykle spotkań o charakterze otwartym i bezpłatnym obejmujących: zwiedzanie tematyczne, wykłady, spotkania muzealne, warsztaty dla dorosłych, prelekcje, spotkania o charakterze artystycznym. Do najważniejszych należą:

Cykl spotkań Niedziela w Pałacu Poznańskich;

Cykl spotkań Łódzki Gość. Ludzie-Pasje-Miasto;

Program dla seniorów z Domów Dziennego Pobytu (Edukacja 60+);

Kameralne spotkania muzealne w kawiarni retro Cafe;

Cykl spotkań Lubię wiedzieć!;

Cykl prelekcji dla Uniwersytetu III wieku (Edukacja 60+).

5. Działania promocyjne

W strukturze organizacyjnej nie ma wyodrębnionego Działu Promocji. Od 2011 r. powstał Zespół ds.Promocji, który powstał z inicjatywy kilku pracowników. Działania związane z komunikacją społeczną prowadzone są przez specjalistę ds. Public Relations.

Działania z zakresu promocji oraz public relations są działaniami długofalowymi. Skupiają się na kształtowaniu i promowaniu wizerunku Muzeum w mediach jako instytucji ważnej, otwartej, prowadzącej ciekawe projekty i prace naukowo-badawcze , na upowszechnianiu wydarzeń muzealnych, a także na nawiązywaniu i podtrzymywaniu współpracy z instytucjami kulturalnymi w kraju oraz zagranicą.

Działania ogólne:

- Wsparcie merytoryczne w budowaniu i realizacji planów promocji wydarzeń organizowanych przez Muzeum;
- Udzielenie informacji na temat wydarzeń muzealnych zainteresowanym uczestnictwem w nich podmiotom zewnętrznym i wewnętrznym;
- Uczestnictwo w projektach promocyjnych oraz Targach, np. udział w Targach Na Styku Kultur, Tarki Przedszkolaka, Targi Edukacyjne, Salon Ciekawej Książki;
- Inicjowanie nagrań i audycji telewizyjnych;
- Inicjowanie artykułów/wywiadów, np. Tygiel Kultury, Kultura i Biznes, Artoon, Kalejdoskop i prasa codzienna;
- Współpraca z magazynami wnętrzarskimi przy promocji wystaw dot. sztuki, m.in. Weranda oraz Elle Decoration;
- Dbłość o spójną identyfikację wizualną dla wszystkich elementów graficznych wychodzących z Muzeum;
- Zakończenie prac nad nową stroną internetową Muzeum;
- Zakończenie prac nad projektem identyfikacji zewnętrznej Muzeum (projekt do realizacji : zamontowanie flag na budynku, słup na plakaty w okolicach Muzeum, plansze na ogrodzeniu);
- Dbłość o poprawną identyfikację wewnętrzną;
- Opracowywanie aktualnych folderów i ulotek (co roku dodruk uaktualnionych wersji folderku o Muzeum i Oddziałach, ulotki Muzeum Kanału „Dętka” , comiesięczne ulotki *Miesiąc w Muzeum* zbierające informacje o wystawach i wydarzeniach, ulotki o

spotkaniach w Oddziale kultur i Tradycji Wyznaniowych, ulotki edukacyjne, ulotki do poszczególnych wystaw);

- Zakończenie prac nad projektem mapki po Muzeum, która dołączana będzie do każdego biletu;
- Aktywne prowadzenie portali społecznościowych (np. facebook) poprzez organizowanie konkursów, moderowanie wątków tematycznych na forach (kultura, sztuka, Łódź, muzea, czas wolny, turystyka, itp.);
- Współpraca z mediami, instytucjami, Fundacjami w celu wymiany banerów na stronach internetowych, wymianą ulotek i plakatów;
- Pozyskiwanie środków na działania promocyjne lub uzyskanie poszczególnych usług proponując wymianę barterową (możliwość ustawienia bajeru danej firmy, udostępnienie sal , przekazanie określonej ilości biletów wstępu lub okresowe zwolnienie z opłat z bilety, itp.);
- Przygotowywanie i dystrybucja komunikatów medialnych: prasowych, telewizyjnych, radiowych, internetowych na temat aktywności Muzeum – współpraca z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi;
- Redagowanie tekstów broszur oraz redagowanie aktualności i sekcji prasowej na stronie internetowej Muzeum;
- Koordynacja: sesji zdjęciowych, nagrań filmowych na potrzeby mediów;
- Przygotowywanie i wysyłka newslettera muzealnego;
- Dostarczenie plakatów , ulotek i informacji do współpracujących instytucji (Klub Wytwórnia, Uniwersytet Łódzki, kino Cytryna, Prexer, Kino Charlie, Łódzki Dom Kultury, itp);
- Redagowanie i kolportaż drogą elektroniczną zawierających najważniejsze informacje o wydarzeniach i komunikatach dotyczących Muzeum;
- Opracowywanie i udostępnianie elementów takich jak, logo, listowniki, prezentacje, zdjęcia Muzeum;
- Opracowanie schematu, strategii komunikacyjnej. W tym celu między innymi powstaje we współpracy z Informatykiem INTRANET – narzędzie działające na zasadzie sieci wewnętrznej, które połączy wszystkie oddziały z Muzeum;
- Opracowanie programu komputerowego Wizytownik do wysyłki zaproszeń.

Działania z zakresu promocji typu BTL. Realizacja graficzna i merytoryczna:

- Współpraca z grafikami na umowę zlecenie przy:
  - projektowaniu materiałów graficznych na nową stronę internetową;
  - drobne projekty bieżące (mapki, ulotki, karty zadań itp.);
  - możliwość składu i przygotowania do druku katalogów, wydawnictw;
- projektowanie na nową stronę internetową banerów do każdej wystawy i każdego wydarzenia;
- projektowanie internetowych reklam Muzeum na potrzeby Internetu, wymiany barterowej z innymi instytucjami, firmami, itd.;
- projektowanie i redagowanie kwartalnika – biuletynu Muzeum w formie elektronicznej gazety,
- projektowanie newslettera;
- projektowanie kart pracy do wystaw i wydarzeń muzealnych; projektowanie ulotek do wystaw i wydarzeń

Zarządzanie serwisem WWW Muzeum, w zakresie:

- nadzoru nad konfiguracją, zawartością informacyjną i graficzną oraz ewolucją standardu serwisu internetowego Muzeum,

- rozwoju narzędzi interaktywnych,
- rozwoju layoutu graficznego i struktury nawigacji,
- bieżącego zarządzania treścią (budowa podstron, redagowanie i publikowanie informacji)
- realizacja grafiki w wersji flash na stronę internetową Muzeum,
- bieżąca aktualizacja informacji przesłanych przez pracowników
- Obsługa zewnętrznych baz danych – newsletter
- tworzenie miesięcznych aktualności i przesyłanie ich do zainteresowanych osób, tworzenie broszury w pliku PDF zawierającej teksty merytoryczne pracowników Muzeum, do ściągnięcia ze strony internetowej,

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Muzeum Miasta Łodzi monitoruje swoją działalność poprzez następujące narzędzia: plany roczne, sprawozdania roczne, raporty, monitoring mediów.

Oferta muzealna skierowana jest do wszystkich grup odbiorców: indywidualnych i grupowych, od przedszkoli do seniorów.

Indywidualni zwiedzający (mieszkańcy Łodzi, turyści polscy, turyści zagraniczni).

Zorganizowane grupy (wycieczki organizowane przez Biura Podróży, PTTK lub inne grupy przewodnickie; zorganizowane grupy zwiedzające Muzeum z przewodnikiem muzealnym - szkoły i przedszkola, Uniwersytety Trzeciego Wieku, podopieczni placówek opiekuńczo - wychowawczych, szpitali psychiatrycznych).

Oferta: serwis przewodnicki, program edukacyjny dla wszystkich grup wiekowych obejmujący kilkadziesiąt tematów zajęć edukacyjnych.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MUZEUM KINEMATOGRAFII

90-312 Łódź, pl. Zwycięstwa 1, www.kinomuzem.pl

Muzeum Kinematografii w Łodzi to wyjątkowe, jedyne w Polsce muzeum chroniące zabytki z dziedziny techniki, sztuki i kultury filmowej. Samodzielną działalność prowadzi od 1986 r. Mieści się w eklektycznym, pochodzącym z połowy XIX w. pałacyku Karola Scheiblera, jednego z największych łódzkich przemysłowców, z racji fortuny i skali produkcji zwanego „królem bawełny”. W zbiorach muzeum znajdują się cenne, często unikatowe urządzenia z okresu poprzedzającego wynalazek kina: latarnie magiczne, stereoskopy, zabawki optyczne; prawdziwą perłą między nimi jest oryginalny dziewiętnastowieczny fotoplastykon pochodzący z niemieckiej pracowni wynalazcy i konstruktora tego urządzenia – Augusta Fuhrmanna, jeden z czterech na świecie i jednocześnie j e d n y zachowany w kraju autentyczny kompletny egzemplarz. Są także amatorskie i profesjonalne kamery filmowe (najstarsze z początku XX w.) na różną szerokość taśmy; także projektory i rzutniki, duża kolekcja aparatów i kamer fotograficznych, maszyny i urządzenia służące do obróbki taśmy filmowej, sprzęt oświetleniowy. Jest imponująca kolekcja plakatów oraz programów filmowych do polskich i zagranicznych obrazów. Ważna część zbiorów to projekty scenograficzne i projekty kostiumów do filmów fabularnych, projekty oraz dekoracje do filmów animowanych, fotosy, dokumentacje zdjęciowe wybranych produkcji, nagrody filmowe, a także osobiste pamiątki dotyczące największych autorów polskiego kina.

To doskonałe miejsce do organizowania sesji i seminariów naukowych, pokazów filmów, a także odczytów i prelekcji. W podziemiach pałacu znajduje się kawiarnia

W ostatnim dziesięcioleciu przeprowadzono szereg prac remontowych i konserwatorskich, stanowiących kontynuację działań podejmowanych od chwili powołania Muzeum w celu adaptacji budynków na cele muzealne i przywrócenie im dawnej świetności. Ważną inwestycją był remont i adaptacja przylegającego do pałacu budynku dawnej wozowni, gdzie powstały pomieszczenia recepcyjne, oraz nowoczesna wielofunkcyjna sala seminaryjno-kinowa - „Kinematograf”, udostępniona dla publiczności w 2006 r. z widownią na 80 miejsc, wyposażona w najwyższej klasy nowoczesną aparaturę dźwiękową i projekcyjną.

Nad salą kinową znajduje się sala kameralna przeznaczona na wystawy czasowe, która dzięki skomunikowaniu audiowizualnemu służy jako dodatkowa sala pokazów. Ta część Muzeum przystosowana jest dla osób niepełnosprawnych (winda oraz schodolaz do transportu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, toaleta).

Ponadto w 2006 r. przystąpiono do remontu dawnej stajni, adaptując ją dla potrzeb administracji muzeum. Znalazły się tam również pracownie i magazyny muzealne, sala konferencyjna i dwa pokoje gościnne. Obiekt ten również przystosowany jest dla niepełnosprawnych.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

- Kontynuacja budowania marki Muzeum Kinematografii w Łodzi, polegającego m.in. na ustawicznym powiększeniu zasięgu terytorialnego oddziaływania wszelkich muzealnych przedsięwzięć (jak dotąd Muzeum prezentowało swoje dokonania na czterech kontynentach – od Toronto i Rio de Janeiro przez Berlin, Tel Aviv, Ankarę po Singapur).

- Modernizacja Muzeum Kinematografii w dawnym pałacu Scheiblera – wykonanie projektu rozbudowy i rewitalizacji – prace projektowe i wykonawcze.

Planowane założenia są kompatybilne z uchwalonymi przez Radę Miejską w Łodzi kierunkami działania w zakresie przygotowania zintegrowanego programu rozwoju terenów Księżego Młyna „Książki Młyn 2016” (Uchwała Nr XCI/1585/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 roku).

Obejmują rozbudowę i rewitalizację Muzeum Kinematografii w Łodzi mieszczącego się w XIX-wiecznej rezydencji - zespołu pałacowego usytuowanego w Parku Źródlika.

- Systematyczne powiększanie zbiorów, wzbogacanie kolekcji (technika filmowa i fotograficzna, archiwalia, plakaty, projekty scenograficzne), w myśl statutowych obowiązków Muzeum, prowadzone zgodnie z ustaleniami między Muzeum a konkretnymi kontrahentami.

- Poprawa bezpieczeństwa zbiorów – archiwów, uwzględniająca okratowanie okien na parterze budynku biurowo-administracyjnego oraz instalację zewnętrznego systemu alarmowego.

Założenie krat zabezpieczających na wszystkich oknach pomieszczeń parterowych budynku biurowo-administracyjnego od strony południowej (parku Źródlika) oraz montaż systemu alarmowego (światłno-dźwiękowego) na zwieńczeniu ogrodzenia.

Realizacja projektu ma na celu wieloaspektowe podniesienie poziomu bezpieczeństwa obiektu.

- Mając na uwadze światowe kierunki w nowoczesnej archiwizacji zbiorów muzealnych powstał zamiar utworzenia pracowni digitalizacji muzealiów i wyposażenia jej w profesjonalny system do sporządzania trójwymiarowego fotografowania przedmiotów.

Muzeum Kinematografii blisko dwa lata temu podjęło prace mające na celu plastyczną prezentację – na stronie internetowej www.kinomuzeum.pl – najciekawszych zabytków techniki filmowej w ramach tematu „Wirtualne muzeum”. Jednakże wymienione wyżej

ograniczenia nie pozwalają na udostępnienie w ten sposób takiej ilości obiektów z imponującej kolekcji, jaką warto zaprezentować coraz większej międzynarodowej grupie odbiorców korzystających z internetu.

Do celów masowej fotograficznej digitalizacji obiektów 3D zostało opracowane specjalistyczne oprzyrządowanie pozwalające na prawie pełną automatyzację całego procesu. Od wykonania serii zdjęć poczynając na stworzeniu plastycznej, obrotowej i skalowalnej prezentacji komputerowej kończąc.

Niebagatelne znaczenie ma zastosowanie tej technologii do celów dokumentowania obiektów muzealnych. Uzyskana w efekcie quasi-przestrzenna prezentacja przedmiotu w dużej rozdzielczości zawiera w sobie znacznie więcej informacji niż seria płaskich fotografii i znacznie lepiej odwzorowuje rzeczywisty obiekt.

- Konserwacji wymaga wiele znajdujących się w zbiorach Muzeum zabytków techniki filmowej, jednak przede wszystkim wyjątkową troską należy objąć unikatowe w skali światowej urządzenia z kolekcji Muzeum, jak np. szafa grająca z XIX wieku czy także mutoskop. Te wyjątkowe egzemplarze w wyniku zabiegów konserwatorskich otrzymają nowe życie. Po przywróceniu im świetności stanowiąc będą kolejne perły w kolekcji i jednocześnie wyjątkowej klasy atrakcję Łodzi, mogącą – w wyniku odpowiednio przeprowadzonej kampanii reklamowej – stanowić dodatkowy magnes przyciągający turystów.

- Niezwykle istotnym jest sfinalizowanie budowy Muzeum Kinematografii w Łodzi jako miejsca w stu procentach przyjaznego wszystkim potencjalnym gościom, a zwłaszcza tym, którym jest trudniej niż większości z nas.

Rozbudowa instalacji pętli indukcyjnej umożliwiającej osobom niedosłyszącym bezproblemowe, w pełni komfortowe korzystanie w 100 procentach z muzealnej oferty.

W roku 2011 sfinalizowany został projekt instalacji pętli w obszarze kina „Kinematograf”, w latach następnych planuje się objąć pętlą przestrzenie ekspozycji muzealnych na wszystkich poziomach pałacu Scheiblera. Warty podkreślenia jest fakt, że działanie to jest absolutnie pionierskim przedsięwzięciem w skali miasta.

2. Wizja, misja instytucji

Muzeum jest instytucją kultury, do której celów należy: gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie, opracowywanie naukowe i udostępnianie zbiorów z zakresu sztuki i techniki filmowej, w szczególności archiwalnej aparatury filmowej z uwzględnieniem wynalazków z epoki prefilmowej, dokumentów życia filmowego, materialnych obiektów związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem sztuki filmowej z uwzględnieniem rodzajów i gatunków filmowych oraz metod i technik zapisu filmowego obrazu, programów filmowych, plakatów, scenografii, fotosów, pamiątek związanych z życiem i twórczością ludzi filmu.

Muzeum Kinematografii w Łodzi chroniąc zabytki z dziedziny techniki, sztuki i kultury filmowej chce przedstawiać historię szeroko pojmowanych dokonań polskiego i światowego przemysłu filmowego poprzez wszechstronną, wieloaspektową prezentację jego przeszłości i teraźniejszości.

Priorytetem we wszelkich działaniach związanych jest ochrona, dokumentowanie i popularyzacja polskiej kinematografii i jej twórców.

3. Koncepcja programowa instytucji.

- Tworzenie zbiorów nastawione przede wszystkim na wzmocnienie bazy będącej trzonem naszych muzealnych kolekcji poprzez selektywne, rozważne nabywanie (zakupy, dary, przekazy, użyczenia) zbiorów odpowiadających naszym celom i pełnionej przez naszą instytucję misji.

- Zachowanie zbiorów polegające na zapewnieniu odpowiednich warunków przechowywania (pozyskiwanie w miarę możliwości dodatkowych powierzchni magazynowych), a także na zapewnieniu systematycznej konserwacji zarówno pasywnej, jak i aktywnej.
- Zarządzanie zbiorami – eksponowanie w odpowiednio przygotowanych i zabezpieczonych salach ekspozycyjnych na wystawach stałych, czasowych.
- Organizowanie zróżnicowanych tematycznie zajęć oraz atrakcyjnych wydarzeń przyciągających publiczność (z uwzględnieniem wszelkich działań mających na celu skuteczne docieranie z informacjami o Muzeum, jego zbiorach i ofercie atrakcji do potencjalnych gości, w tym m.in:
  - a) wystawy stałe,
  - b) wystawy czasowe,
  - c) programy edukacyjne, odczyty, koncerty, premiery, przeglądy filmów
  - d) marketing,
  - e) zarządzanie zasobami ludzkimi.
- Działalność wydawnicza – atrakcyjne i przejrzyste pod względem treści oraz wizualnie atrakcyjne publikacje zawierające zarówno informacje o charakterze edukacyjnym, jak i przybliżające i popularyzujące wiedzę o zbiorach Muzeum i rozpatrywanych z różnych punktów widzenia zagadnieniach sztuki filmowej, często o charakterze źródłowym.
- Dbalność o pozytywne odczucia gości odwiedzających Muzeum uwzględniająca wysoki poziom zajęć merytorycznych, jakość kontaktów między zwiedzającymi a pracownikami instytucji, wszelkie udogodnienia dla osób o niższym od ogólnie przyjętego stopniu sprawności motorycznej, intelektualnej, fizycznej.
- Marketing i public relations – ciągłe ulepszanie strategii uwzględniającej oczekiwania publiczności.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

2009 - budowa szerokopasmowego łącza światłowodowego pomiędzy obiektami muzeum i MSK LODMAN pozwalającego na szerokopasmowe przekazy wideo z sali i do sali muzealnego kina KINEMATOGRAF.

2009 – przystosowanie pomieszczeń kina dla potrzeb osób niepełnosprawnych (winda oraz toalety). Wprowadzenie lekcji muzealnych dla dzieci i młodzieży szkolnej do oferty edukacyjnej.

Sierpień 2011 – zakup i instalacja urządzeń pętli indukcyjnej w sali kinowej i w kasie kina dla podniesienia komfortu odbioru przekazu dźwiękowego przez osoby niedosłyszące posługujące się aparatami słuchowymi.

Grudzień 2011 – zakup schodołaza umożliwiającego osobom na wózkach pokonywanie schodów w muzeum.

Grudzień 2011 – zakup i instalacja cyfrowego projektora Full HD pozwalającego na wyświetlanie filmów HD z dysków Blue-Ray oraz bezpośredni przekaz obrazu Full HD z internetu lub sieci telewizji kablowej / satelitarnej.

Osiągnięcia

- KOLEKCJE - „zbudowanie” największych na świecie kolekcji międzynarodowych plakatów filmowych do obrazów: Krzysztofa Kieślowskiego, Romana Polańskiego, Poli Negri, Andrzeja Wajdy.

- WYSTAWY

- a) udostępnienie nowoczesnych interaktywnych, multimedialnych wystaw stałych
  - „Pałac pełen bajek” – prezentacja dziejów polskiego filmu animowanego (2008),

- „Rówieśnik kinematografu. Magia seansów w fotoplastykonie (2009)
- „Cud ożywionej fotografii. Zabytki techniki filmowej” (2009)
- „Historia Scheiblerów. Filmowy pałac” (2010)
- „Tajemnice planu filmowego” (2010)
- „Latająca maszyna” – wystawa scenografii do filmu animowanego (2011)
- b) prezentacje wystaw własnych na prestiżowych krajowych i zagranicznych festiwalach filmowych (Gdynia, Berlin, Toronto, Praga, Miskolc, Londyn, Dublin, Saloniki, Stuttgart)
- c) prezentacja wystaw własnych w galeriach:
  - Bozar w Brukseli,
  - Barbican Centre w Londynie,
  - w Tel Awiwie, Jerozolimie, Hajfie, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Singapurze
  - i kilkudziesięciu innych
- INWESTYCJE
  - a) zakończenie prac remontowo konserwatorskich budynku dawnej stajni rezydencji Scheiblera, mieszczącego obecnie muzealne pracownie, biura i magazyny,
  - b) zainstalowanie klimatyzacji w galerii na poddaszu pałacu Scheiblera;
- WYRÓŻNIENIA, NAGRODY, NOMINACJE
  - a) Nominacje do Nagrody Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w kategorii „Krajowe wydarzenie filmowe” za wystawę „Krzysztof Kieślowski. Ślady i pamięć” (2007), za wystawę „Pola Negri. Legenda kina” (2008),
  - b) Nagroda Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w kategorii „Promocja za granicą” za wystawy „Roman Polański. Aktor. Reżyser” i „100 lat polskiego filmu” (2009),
  - c) Nominacja do Nagrody „Sybilla” na Wydarzenie Muzealne Roku za „Kompleksową konserwację zabytkowego fotoplastykonu z kolekcji własnej Muzeum Kinematografii w Łodzi (2009),
  - d) „Punkt dla Łodzi” za „Kino Letnie Muzeum Kinematografii w Łodzi” – dyplom Grupy Pewnych Osób w kategorii: Atrakcje (2009),
  - e) Certyfikat „Miejsce Przyjazne Dzieciom” uzyskany w 2. Edycji Gazety Wyborczej „Łódź Przyjazna Dzieciom” (2010),
  - f) Odznaka „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (2011),
  - g) Nominacja do nagrody Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w kategorii „Książka o filmie” za publikację (wydaną wspólnie z Galerią Terry Posters w Pradze) „Konfrontacje” – katalog do wystawy „Konfrontacje. Polski i czeskosłowacki plakat filmowy” (2010)
  - h) Medal Zarządu Głównego PTTK w Warszawie „za pomoc i współpracę” (2011)
  - i) Medal Wojewody Łódzkiego (2011)
  - j) Medal „Pro Publico Bono” przyznany przez TPŁ (2011)
- PLEBISCYTY
  - a) zwycięstwo organizowanego przez Muzeum Festiwalu Mediów „Człowiek w Zagrożeniu” w plebiscycie „Łódź Sukcesu” organizowanym przez Tv Toya, Radio Eska, Gazetę Wyborczą (2009),
  - b) zwycięstwo w plebiscycie „Dziennika Łódzkiego” pod hasłem: „Do którego z łódzkich muzeów zaprosiłbyś znajomych” (2011),
  - c) zwycięstwo w plebiscycie na najbardziej popularne łódzkie muzeum wśród turystów zagranicznych – turyści spoza Polski wskazywali Muzeum Kinematografii w Łodzi dwa razy częściej niż Polacy (2011).

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

- PROJEKTY OGÓLNOPOLSKIE

- a) „100 lat polskiego filmu” – wystawa objazdowa (2009)
- b) Festiwal Mediów w Łodzi „Człowiek w Zagrożeniu” – konkursowy coroczny przegląd twórczości filmowej i radiowej zorientowanej społecznie, zrealizowano 21 edycji
- c) Festiwal Muzyki Filmowej – doroczne święto wybranego polskiego kompozytora, autora muzyki filmowej, zrealizowano 14 edycji

- PROJEKTY MIĘDZYKRAJOWE

- a) „Pola Negri. Legenda kina” – wystawa
- b) „Roman Polański. Aktor. Reżyser” – wystawa (2009)
- c) „Pięciu dzielnych filmowców. Nowa generacja czeskiej animacji” – wystawa (2009)
- d) „Świat według Kieślowskiego” – seminarium (2011)
- e) „Autochromy Lumiere'ów” – wystawa (2011).

Działania digitalizacyjne

Podstawą dla prac digitalizacyjnych jest komputerowy katalog zbiorów, wdrożony w Muzeum Kinematografii w roku 2004r. w oparciu o oprogramowanie MUSNET firmy Infogenia (obecnie ONTIA), powszechnie stosowane w polskim muzealnictwie, i od tej pory stanowiący podstawowe narzędzie do ewidencjonowania zbiorów. Obecnie muzeum posiada 12 stanowisk systemu MUSNET . W celu zarządzania zdigitalizowanymi obiektami zakupiono w końcu 2011 roku system MEDIASTORE firmy ONTIA współpracujący z systemem MUSNET i obecnie trwa przenoszenie do niego dotychczas zdigitalizowanych obiektów. Muzeum zakupiło również w końcu 2011 roku system NAVIGART firmy ONTIA (używany między innymi przez Muzeum Narodowe w Krakowie i Muzeum Fotografii) do tworzenia internetowych kolekcji i wystaw na podstawie zdigitalizowanych zbiorów zgromadzonych w systemie MEDIASTORE.

Muzeum od 2007 roku dysponuje zmodernizowanym portalem internetowym, na którym oprócz bieżącej informacji o działalności jednostki prezentowane są również fotograficzne i filmowe zapisy organizowanych wystaw oraz pseudo-trójwymiarowe prezentacje co ciekawszych eksponatów. Planowane jest w oparciu o oprogramowanie MEDIASTORE / NAVIGART tworzenie wirtualnych wystaw tematycznych rozszerzających możliwości ekspozycyjne muzeum.

Podczas remontu budynku biurowego Muzeum Kinematografii wykonano łącze światłowodowe do MSK LODMAN, co umożliwiło uruchomienie szerokopasmowego łącza internetowego, pozwalającego na prowadzenie na żywo transmisji wideo w internecie.

Transmisje z sali kinowej muzeum są realizowane z techniczną pomocą PWSFTViT przy okazji znaczących wydarzeń, jak spotkanie z Andrzejem Wajdą z okazji jego 85. urodzin w marcu 2011 roku.

W 2009 roku muzeum wystąpiło do MKiDN z wnioskiem o dofinansowanie zakupu sprzętu do prac dygitalizacyjnych w ramach projektu Kultura+. Niestety nie dostaliśmy dofinansowania. Obecnie prace dygitalizacyjne są prowadzone w oparciu o posiadane możliwości sprzętowe i osobowe.

W 2010 roku na podstawie dokumentu Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów „Zalecenia dotyczące planowania i realizacji projektów dygitalizacyjnych w muzealnictwie” muzeum przygotowało opracowanie na temat zakresu potrzeb sprzętowych i osobowych dla profesjonalnej dygitalizacji obiektów muzealnych. Opracowanie zostało przekazane władzom miasta Łodzi po spotkaniu dyrektorów muzeów w listopadzie 2011 roku.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Organizowane przez pracowników Muzeum działania poświęcone historii Księżego Młyna adresowane do wszystkich mieszkańców miasta, przygotowane zostały przede wszystkim z myślą o najbliższych sąsiadach – okolicznych mieszkańcach.

- W ostatnich dwóch sezonach wakacyjnych zorganizowano na dziedzińcu Muzeum kino letnie, w ramach którego prezentowane były m.in. filmy o tematyce dotyczącej Księżego Młyna.

- W dwóch ostatnich latach szkolnych jednym ze stałych tematów zajęć edukacyjnych są „Spotkania z Scheiblerami” przybliżające dzieje rodu Scheiblerów.

- W 2010 i 2011 roku odbyły się „Urodziny Anny Scheiblerowej” – kulturalno-edukacyjno-oświatowe spotkania o charakterze rodzinnym prezentujące w różnorodny sposób historię Łodzi przemysłowej, Scheiblerów – jednego z najbogatszych i najhojniejszych łódzkich rodów fabrykanckich (wykłady, pogadanki, seanse filmowe, konkursy, zabawy, wystawy, degustacje potraw kuchni niemieckiej).

- Nawiązanie współpracy z Salezjańskim Centrum Młodzieżowym – uroczysta premiera (w muzealnym kinie Kinematograf) zrealizowanego przez dzieci filmu dokumentalnego „Życie bez granic” z udziałem okolicznych mieszkańców; pokaz powtórzono podczas kina letniego – seans pod gołym niebem.

- Spotkania z mieszkańcami Księżego Młyna

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Wszystkie działania popularyzatorskie organizowane w Muzeum mają na celu wypracowywanie w odbiorcach cechy umożliwiającej swobodne uczestnictwo w szeroko rozumianej kulturze. Ważnym jest przestrzeganie odpowiednich norm i wartości, które ułatwią odbiorcom rozpoznawanie, uczenie się czy nawet zmiany treści kulturowych.

Dzięki temu wielopokoleniowa publiczność otrzymuje propozycje, które pomagają rozwijać jej kompetencje kulturowe. Zdobyte w Muzeum wiadomości pogłębią jej kulturowy kapitał, wzbogacą go o nowe wzory i wartości, co z kolei – w konsekwencji – pozwala na przekazywanie kulturowych treści następnym pokoleniom w sposób niejako najbardziej naturalny. Wśród działań Muzeum Kinematografii w Łodzi warto zwrócić uwagę m.in. na:

- „Mały kinematograf” – organizowane w każdą niedzielę w samo południe wydarzenia łączące różne dziedziny kultury i sztuki, skierowane do dzieci w wieku 3 – 6 lat oraz do ich rodziców i opiekunów.

- „Letni Kinematograf Rozrywkowy” – organizowane od 2008 roku, cieszące się ogromną popularnością, wysoko oceniane seanse filmowe na Rynku Starego Miasta, dostępne dla wszystkich mieszkańców. Każdą projekcję poprzedza tematyczna prelekcja oraz mini konkurs z nagrodami dla publiczności.

- „Filmowe klany” i „Niezapomniany Świat Łodzi filmowej” – organizowany wspólnie ze Stowarzyszeniem Miłośników off Kultury „SMok”, odbywający się od kilku lat cykl spotkań z twórcami polskich filmów, przedstawicielami różnych zawodów i specjalności; filmowcami będących członkami tej samej rodziny, zwykle reprezentantami kilku pokoleń. Prezentowani są: reżyserzy, dźwiękowcy, scenografowie, kostiumolodzy, montażyści, kompozytorzy, scenarzyści, a także wielcy aktorzy drugiego planu

- Cykl zajęć edukacyjno-oświatowych – wielotematyczne lekcje muzealne przeznaczone dla dzieci i młodzieży.

- „Nowe kino polskie” – organizowane systematycznie prezentacje i spotkania przedstawiające najnowsze dokonania polskiej sztuki filmowej.
  - „Historia Polski w filmowych kadrze” – przygotowane dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, organizowane wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej cykliczne spotkania edukacyjno-filmowe, których celem jest zapoznanie widzów z polskim kinem historycznym. Każdy seans poprzedza wstęp filmoznawczy i historyczny, ilustrowany ikonografią z epoki, wprowadzający odbiorców w poruszaną w filmie problematykę. Niezwykle istotnym punktem tych spotkań jest dyskusja po projekcji filmu, mająca na celu wypracowanie umiejętności analizowania i uzasadniania własnych opinii na tematy historyczne i kulturalne.
  - „Premiery Kinematografu” – cykl pokazów i spotkań autorskich związanych z debiutami polskiego kina, organizowanych w miarę możliwości 1 raz w miesiącu (z wyłączeniem wakacji)
  - „Spotkania autorskie” – cykliczne spotkania z aktorami, reżyserami, realizatorami filmowymi oraz autorami publikacji o tematyce filmowej z uwzględnieniem DVD i wideo (dyskusje, pokazy filmów, prezentacje i promocje)
  - Festiwal Mediów „Człowiek w Zagrożeniu” – przedsięwzięcie o charakterze ogólnopolskiego konkursu twórczości dokumentalnej filmowej i radiowej w zakresie szeroko rozumianego zagrożenia człowieka i jego środowiska i jednocześnie forum dyskusyjne o współczesnej rzeczywistości. Konfrontacje dzieł filmowo-telewizyjnych i radiowych, na które składają się pokazy filmów, prezentacje słuchowisk radiowych, wystawy fotografii.
  - Festiwal Muzyki Filmowej, którego założeniem jest skoncentrowanie i prezentacja w tym wyjątkowym, jednym z najbardziej – jeśli nie najbardziej – „filmowych” miast w Polsce i jednocześnie aktywnym ośrodku muzycznym twórczości największych polskich kompozytorów muzyki filmowej. Festiwal Muzyki Filmowej to koncerty wykonywane przez znakomite orkiestry symfoniczne, pokazy filmowe, różnorodne wystawy, recitale piosenek, późnowieczorne muzyczne spotkania, konkursy muzyczne i plastyczne.
  - „Dotknij Teatru” – przedsięwzięcie filmowo-teatralne przygotowywane w ramach projektu „Dotknij teatru” – ogólnopolskich obchodów Międzynarodowego Dnia Teatru.
  - Współpraca z różnymi festiwalami sztuk – Muzeum od lat aktywnie uczestniczy (na różnorodnych poziomach, etapach i w różnych formach) przy realizacji festiwali sztuki – imprez poświęconych filmowi, fotografii, sztukom plastycznym itp.
- Partnerami Muzeum są organizatorzy lokalni, regionalni i ponadregionalni.
- Program działalności wydawniczej – wydawnictwa zwarte (monografie reżyserów, kompozytorów, scenografów), inne publikacje (repertuary kina Kinematograf – publikowany każdego miesiąca w formie co najmniej kilkunastostronicowego wydawnictwa) oraz druki (billboardy, plakaty wystaw i innych imprez, ulotki reklamowe i informacyjne, informatory, foldery, zaproszenia).
  - Cykliczne – organizowane w kraju i za granicą – interdyscyplinarne przedsięwzięcia multimedialne o charakterze edukacyjno-oświatowym mające na celu prezentację najciekawszych osobowości świata kultury oraz wydarzeń z dziedziny szeroko pojętej sztuki filmowej.

5. Działania promocyjne

W instytucji nie ma wyodrębnionego działu promocji.

1 osoba w Dziale Edukacji i Upowszechnia Kultury Filmowej systematycznie i na bieżąco – jako jeden z podstawowych obowiązków.

Ponadto promocją zajmują się każdorazowo osoby zaangażowane bezpośrednio przy realizacji poszczególnych projektów.

Stosowane narzędzia promocji to m.in

Reklama: radiowa, telewizyjna, prasowa m.in. w prasie lokalnej, specjalistycznych wydawnictwach branżowych, wydawnicza (ulotki, foldery, comiesięczny repertuar muzealnego kina Kinematograf zawierający zestawienie aktualnych propozycji muzealnych), artykuły i anonse reklamowe w katalogach festiwalu filmowych w kraju i za granicą, zewnętrzna (plakaty, billboardy, bannery),

wystawy:

- podczas prestiżowych wydarzeń kulturalnych,
- podczas festiwalu filmowych w kraju i za granicą,
- w instytucjach kultury w kraju i za granicą;

Public Relations: wywiady prasowe, płatne ogłoszenia prasowe, stoiska na targach, foldery, ulotki reklamowe

Wystąpienia publiczne dla mediów, spotkania tematyczne, sympozja, konferencje

Media Relations: konferencje prasowe, udział w audycjach radiowych, relacje dla mediów

Direct Mail comiesięczny newsletter, wspieranie usługami, sponsoring - fundowanie nagród publikacje własne, bilety wstępu do Muzeum i do muzealnego kina, patronowanie imprezom o charakterze edukacyjnym;

Internet własna strona www, portale społecznościowe, linki na stronach www partnerów oraz na portalach filmowych.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Instytucja monitoruje i ewaluuje swoją działalność poprzez obserwacje, wizytacje, wywiady, rozmowy nieformalne, kwestionariusz oceny prowadzony na bieżąco monitoring działań, rejestry pracy, analizę dokumentów

Odbiorcami są mieszkańcy Łodzi, Polski, Europy, świata, uczniowie i studenci,

turyści. Przewodnicy oraz prowadzący zajęcia edukacyjne to osoby odpowiednio dobrane do poszczególnych grup wiekowych odbiorców (już na etapie przyjmowania zgłoszeń telefonicznych lub przez internet), dzięki czemu doskonale nawiązują z nimi kontakt.

W ofercie Muzeum znajdują się informatory w językach: polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim, francuskim, hebrajskim. Goście zagraniczni (zarówno indywidualni, jak grupowi) przyjmowani są przez anglojęzycznych przewodników.

Stała oferta edukacyjna (systematycznie modyfikowana) skierowana jest do: przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, uczniów gimnazjów, uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MUZEUM TRADYCJI NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH

90-706 Łódź, ul. Gdańska 13, www.muzeumtradycji.pl

Muzeum istnieje od 1958 roku. Najpierw jako Muzeum Ruchów Rewolucyjnych, następnie od 1960 r. jako Muzeum Historii Ruchu Rewolucyjnego, od 1990 r. jako Muzeum Tradycji Niepodległościowych. Zlokalizowane jest w trzech obiektach zabytkowych: siedziba główna - przy ul. Gdańskiej 13 - w budynku byłego carskiego więzienia, Oddział Radogoszcz przy ul. Zgierskiej 147 - w obiekcie byłego hitlerowskiego obozu na Radogoszczu oraz Oddział „Stacja Radegast” przy Alei Pamięci Ofiar Litzmanstadt Ghetto 12 w budynku dawnej stacji kolejowej.

Główna siedziba Muzeum to gmach byłego więzienia przy ul. Gdańskiej 13, dawniej ul. Długa. Został wybudowany w 1885 roku przez ówczesne carskie władze miasta. Skazani przez sądy odbywali tu wyroki, wykonywano wyroki śmierci, stąd wywożono więźniów na Syberię. W więzieniu w 1900 r. przebywał Józef Piłsudski. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. budynek nadal pełnił funkcję więzienia politycznego. Podczas okupacji niemieckiej w okresie II wojny światowej mieściło się tu więzienie gestapo dla kobiet. Po zakończeniu okupacji niemieckiej w latach 1945-1953 w budynku było więzienie dla kobiet pod nadzorem służby bezpieczeństwa.

W 1976 r. powołany został Oddział Radogoszcz przy ul. Zgierskiej 147. Mieści się na terenie byłej fabryki S. Abbego, w której okupanci niemieccy w okresie II wojny światowej utworzyli więzienie pod nazwą „Rozszerzone więzienie policyjne”. Funkcjonowało ono od stycznia 1940 r. do stycznia 1945 r. W nocy z 17 na 18 stycznia 1945 r. Niemcy przeprowadzili zbiorowy mord bezbronnych więźniów poprzez spalenie więzienia razem z ludźmi. Radogoszcz stał się w Łodzi miejscem pamięci narodowej i symbolem martyrologii narodu polskiego.

W 2008 roku działalność Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi została rozszerzona o Oddział pn. „Stacja Radegast”. Mieści się on na terenie byłej stacji kolejowej na Marysinie, wchodzącej w czasie II wojny światowej w obszar Litzmannstadt Getto - utworzonego przez Niemców w 1940 roku dla ludności pochodzenia Żydowskiego. Na terenie getta utworzono podobóz, do którego w listopadzie 1941 r. przywieziono 5.007 Romów. Łącznie przez Litzmannstadt Getto w latach 1940 – 1944 przeszło ponad 200 tysięcy osób. Masowymi miejscami zagłady dla mieszkańców getta były Chełmno na Nerem i Auschwitz – Birkenau. Ostatni transport ze Stacji Radegast odszedł 29 sierpnia 1944 roku. Litzmannstadt Getto przestało istnieć.

Krótką historią miejsc, w których funkcjonuje Muzeum przywołana została celowo. Miejsca te naznaczone cierpieniem i śmiercią tysięcy ludzi, niezależnie od okresów historii, zawsze były wyrazem pamięci i hołdu. Realizacja programu merytorycznego przyczyniała się pogłębiania znajomości historii Polski, tradycji walk narodowo-wyzwoleńczych oraz dziejów nowego miasta i okręgu łódzkiego.

W zakres działalności Muzeum wchodzi również miejsce Pamięci Narodowej „Kuznia Romów” przy ul. Wojska Polskiego 84.

Muzeum gromadzi, przechowuje, opracowuje, konserwuje i upowszechnia dobra kultury o tematyce niepodległościowej, martyrologicznej, wojskowej i społecznej (w szczególności: dzieła sztuki, dokumenty archiwalne, umundurowanie, broń, sztandary, order, odznaczenia, medale, fotografie, wydawnictwa).

W działalności Muzeum jedną z najważniejszych form pracy są wystawy. Służą upowszechnianiu zbiorów oraz prowadzeniu szeroko rozumianej edukacji historycznej wśród społeczeństwa, a szczególnie wśród młodzieży szkolnej.

Należy również zaznaczyć organizowanie, bądź współorganizowanie przez Muzeum wystaw poza własną siedzibą, na terenie Polski, województwa Łódzkiego, a w ostatnim czasie także poza granicami kraju

Ważną płaszczyzną działalności Muzeum są różne przedsięwzięcia naukowe oraz inicjatywy upowszechniające wiedzę historyczną często we współpracy z instytucjami oświatowymi, organizacjami i stowarzyszeniami.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

W działalności Muzeum określone są dwie podstawowe płaszczyzny działania. Ich właściwa realizacja determinuje warunki pracy oraz osiągane efekty. Najogólniej można je określić jako baza materialna i działalność merytoryczna. W tym zakresie podejmowane są następujące działania.

- a) W zakresie działań organizacyjno – materialnych.
  - Utworzenie bazy lokalowej dla Oddziału „Stacja Radegast”. Przedsięwzięcie to przewiduje m.in. zorganizowanie warunków do pracy dla zespołu pracowników oraz stworzenie możliwości do prowadzenia działalności wystawienniczej i edukacyjnej,
  - Zbudowanie budynku, bądź pozyskanie nowych pomieszczeń w celu zorganizowania magazynów dla zbiorów muzealnych. Rodzaj gromadzonych przez Muzeum eksponatów (tkanina, papier, dzieła sztuki, itp.) wymagają odpowiednich warunków przechowywania. Aktualne miejsce przechowywania zbiorów z uwagi na uwarunkowania techniczne nie gwarantuje potrzebnych warunków, wręcz przeciwnie zbyt duże zawilgocenie powoduje realne zagrożenie dla ich bezpieczeństwa,
  - Realizowanie przedsięwzięć do pełnego przystosowania wszystkich obiektów muzealnych dla osób niepełnosprawnych.

- b) W zakresie działalności merytorycznej.
  - Zaktualizowanie stałych wystaw, m.in. poprzez realizację nowych aranżacji plastycznych, wprowadzenie na wystawy nowych rozwiązań multimedialnych, oraz audio przewodników (również w językach obcych),
  - Rozszerzanie ekspozycji muzealnych o stanowiska interaktywne,
  - Tworzenie nowoczesnych programów edukacji historycznej społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia (wystawy czasowe, lekcje muzealne, konkursy, itp.),
  - Dalsze rozwijanie form i pogłębianie treści w zakresie upowszechniania historii regionalnej, dziejów naszego miasta i regionu łódzkiego,
  - Utworzenie nowego Oddziału Muzeum Lotnictwa w Łodzi,
  - Kontynuowanie polityki upamiętniania ważnych z edukacyjnego i patriotycznego kształtowania osobowości ludzkich. Między innymi przygotowanie i odsłonięcie tablicy pamiątkowej dla więźniarek gestapo oraz Urzędu Bezpieczeństwa, więzienia przy ul. Gdańskiej, a także dalsze upamiętnianie martyrologii narodu polskiego na ścianie pamięci na Radogoszczu,
  - Wprowadzenie atrakcyjnych form przekazu wiedzy historycznej, m.in. poprzez organizowanie spotkań historycznych z grupami rekonstrukcji historycznej, przygotowywanie konferencji naukowych, opracowywanie i upowszechnianie wydawnictw historycznych, itp.,
  - Upowszechnianie historii narodu i państwa polskiego oraz martyrologii z okresu II wojny światowej poza granicami Polski.

W najbliższym okresie 5 lat w Muzeum planuje realizację następujących przedsięwzięć: zorganizowanie nowego Oddziału Muzeum Lotnictwa. Zadanie to będzie realizowane w formie inwestycji. Przygotowane zostają projekty zagospodarowania terenu, elektryczności,

wod-kan, ogrodzenia i systemu monitoringu, a następnie zadania te po uzyskaniu środków finansowych zostaną zrealizowane. Na działce, która już jest w dyspozycji Muzeum zostanie zrealizowana ekspozycja statków powietrznych wraz z historią lotnictwa polskiego i związków Łodzi i regionu łódzkiego z lotnictwem. Przewidujemy, że realizacja tego przedsięwzięcia wzbogaci ofertę kulturową i edukacyjną dla społeczeństwa naszego miasta i regionu, a także spełniać będzie funkcje promocyjne Łodzi.

- Podjęte będzie zadanie związane z zabezpieczeniem właściwych warunków lokalowych dla zgromadzonych w Muzeum zbiorów. Zadanie to wykonane będzie poprzez pozyskanie dla Muzeum odpowiednich na ten cel pomieszczeń, lub wybudowanie nowego obiektu, w którym pomieszczenia spełnią wymogi magazynów do przechowywania zbiorów muzealnych.

- Zorganizowanie zaplecza do pracy dla pracowników Oddziału „Stacji Radegast”. Miejsce w którym obecnie pracują nie spełnia podstawowych warunków bhp. Problem ten może zostać zrealizowany, albo przez wykupienie sąsiedniej posesji i zaadoptowanie jej do potrzeb Muzeum lub wybudowanie nowego obiektu. Stworzenie warunków lokalowych dla Oddziału może także służyć poszerzeniu działalności merytorycznej (organizacja wystaw, spotkań, prezentacji filmowych, itp.).

- Podjęcie działań organizacyjnych i merytorycznych dla poszerzenia oferty merytorycznej Muzeum poprzez zorganizowanie stałych ekspozycji na temat martyrologii Polaków na wschodzie, o Polsce podziemnej okresu II wojny światowej i polskim ruchu oporu, kontynuowanie walki środowisk niepodległościowych o wolną Polskę w okresie stalinowskim. Przedsięwzięcie to może zostać zrealizowane poprzez pozyskanie nowych pomieszczeń wystawienniczych na ten cel. Realizacja takich wystaw przyczyni się do powstania pełnej oferty edukacyjnej Muzeum, zlikwiduje białe plamy w przekazie historycznym o ludziach i wydarzeniach związanych z problematyką zawartą w proponowanych wystawach tematycznych .

- Kontynuowanie i dalsze rozwijanie oferty wydawniczej Muzeum. W tym m.in. „Muzealny Rocznik Historyczny” Katalogi prezentujące zbiory muzeum, foldery do wystaw muzealnych, wydawnictwa promocyjne. Zadanie to będzie realizowane poprzez prowadzenie prac badawczych przez pracowników muzeum i przygotowanie przez nich tekstów artykułów i referatów, organizowanie konferencji naukowych i publikowanie uzyskanego dorobku naukowego, zaproszenie do współpracy specjalistów od tematów którymi jest zainteresowane Muzeum. Efekt takiego działania to wzbogacenie oferty historycznej dla społeczeństwa, dotarcie do szerszego grona potencjalnych odbiorców, a także utrwalenie osiągniętych wyników badawczych i udostępnienie ich osobom zainteresowanym.

- Rozwijanie i wzbogacanie strony internetowej Muzeum. Celem tego działania jest jak najszersze dotarcie do odbiorców z ofertą Muzeum. Planowane jest umieszczanie informacji o zbiorach. To wszystko będą wykonywać pracownicy Muzeum w ramach swoich zadań badawczych. Modyfikacji poddany zostanie program edukacyjny. Treści pozostaną te same, lecz wzbogacone o nowe prezentacje multimedialne. Ten kierunek działania przyczyni się do uatrakcyjnienia zajęć w Muzeum.

2. Wizja, misja instytucji

Muzeum jest instytucją kultury, do której zadań należy: gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie i udostępnienie zabytków o tematyce niepodległościowej, martyrologicznej, wojskowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki Łodzi i regionu w tym: dzieł sztuki, dokumentów archiwalnych, umundurowania, broni, sztandarów, orderów, odznaczeń, medali, ikonografii, pamiątek patriotycznych oraz działalność wydawnicza.

Muzeum prowadzi także działania o charakterze naukowo-badawczym i edukacyjnym.

Zakres działania Muzeum obejmuje w szczególności:

- a) gromadzenie zabytków i materiałów dokumentacyjnych w zakresie dziedzin reprezentowanych w Muzeum,
- b) inwentaryzowanie, katalogowanie i opracowywanie naukowe zgromadzonych zbiorów i materiałów dokumentacyjnych,
- c) uzupełnianie zbiorów poprzez nowe nabytki drogą zakupów, darowizn, zapisów oraz przyjmowania depozytów i uzyskiwanie obiektów drogą badań terenowych ,
- d) przechowywanie zabytków w warunkach zapewniających im pełne bezpieczeństwo i magazynowanie ich w sposób dostępny dla celów naukowych,
- e) zabezpieczanie i konserwowanie zbiorów,
- f) prowadzenie prac badawczych i naukowych,
- g) organizowanie wystaw stałych, czasowych i objazdowych,
- h) prowadzenie działalności edukacyjnej,
- i) udostępnienie zbiorów dla celów naukowych i oświatowych,
- j) prowadzenie działalności wydawniczej.

W celu realizacji tych zadań i zgodnie z profilem swych zbiorów i działalności – Muzeum współdziała i współpracuje z odpowiednimi instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami, związkami twórczymi i fundacjami o podobnych celach w kraju i poza granicami kraju.

3. Koncepcja programowa instytucji.

Koncepcja programowa wynika z długofalowych założeń rozwoju i działalności Muzeum. Obejmuje ona między innymi:

- gromadzenie i opracowywanie naukowe eksponatów muzealnych, otrzymane w postaci darów pozyskiwanych od osób prywatnych i instytucji oraz zakupy. Działalność w tym zakresie prowadzona jest zgodnie z polityką Muzeum, tj. uzupełnianie kolekcji istniejących oraz tworzenie nowych kolekcji.
- upowszechnianie wiedzy historycznej poprzez wystawy stałe i czasowe. Celem wystaw stałych jest zbudowanie stabilnej (wieloletniej) podstawy do szeroko rozumianej edukacji społeczeństwa. Wystawy poprzez atrakcyjną aranżację plastyczną, wprowadzanie odpowiedniej muzyki, film, stanowiska multimedialne..
- kontynuowanie formy wystaw czasowych i oświatowych z okazji ważnych rocznic narodowych, a także o postaciach i miejscach mających znaczenie dla utrwalania wiedzy historycznej oraz tradycji narodowowyzwoleńczych i martyrologii narodu polskiego w okresie II wojny światowej.
- rozwijanie form i pogłębianie treści programowych w zakresie edukacji historycznej, prowadzenie badań naukowych, gromadzenie eksponatów i dokumentów mówiących o historii i tradycji Łodzi i regionu łódzkiego.
- kontynuowanie polityki wydawniczej: wydawanie folderów do wystaw, katalogów prezentujących zbiory Muzeum, wydawanie Muzealnego Rocznika Historycznego oraz innych wydawnictw upowszechniających treści ważne dla utrwalania tożsamości narodowej.
- prowadzenie szeroko rozumianej działalności edukacyjnej i informacyjnej mającej na celu upowszechnianie wiedzy dotyczącej historii, walk i martyrologii narodu polskiego.

Działalność w tym zakresie to lekcje muzealne, odczyty, prelekcje, spotkania, projekcje filmowe. W programie uwzględnione są m.in. następujące zagadnienia:

- a) Historia obiektów muzealnych
- b) Problematyka walk o niepodległość, w tym powstania narodowe
- c) Idee niepodległościowe Polaków w dyplomacji międzynarodowej

- d) Walka o wolność i granice
- e) Udział Polaków w II wojnie światowej
- f) Martyrologia obywateli polskich podczas II wojnie światowej
- g) Walka o wolność narodu i suwerenność państwa polskiego w okresie PRL
- h) Łódź i region łódzki w dziejach Polski i narodu polskiego

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

W okresie ostatnich lat wprowadzono w Muzeum szereg nowych pomysłów i rozwiązań. Do najbardziej znaczących należą m.in.

- instalacja stanowisk multimedialnych na wystawach,
- zabezpieczenie możliwości organizacyjnych i technicznych zwiedzania Muzeum przez osoby niepełnosprawne,
- rozszerzenie oferty wydawniczej Muzeum,
- wprowadzenie interaktywnych form na wystawach,
- rozszerzenie i uatrakcyjnienie propozycji edukacyjnych poprzez wykorzystywanie grup rekonstrukcji historycznej oraz organizowanie warsztatów modelarskich,
- wykorzystywanie strony internetowej do informacji o działalności Muzeum.

Osiągnięcia

Muzeum realizowało swoje zadania zgodnie ze statutem i przyjętymi rocznymi planami pracy. Z ważnych dla Muzeum osiągnięć w tym okresie wymienić należy m. in.

Muzeum rozszerzyło swoją działalność poprzez zorganizowanie nowego Oddziału „Stacja Radegast” przy Alei Pamięci Ofiar Litzmannstadt Getto 12.

Przygotowano i zrealizowano 3 wystawy stałe:

„Historia więzienia przy ul. Długiej (Gdańskiej) w Łodzi 1885-1953” ul. Gdańska 13

„Drogi do Niepodległej 1791 – 1953” ul. Gdańska 13

„Łódź i ziemia łódzka w okresie wojny i okupacji 1939 – 1945” Oddział Martyrologii Radogoszcz

Działalność wydawnicza Muzeum, w ramach której wydano m. in.

„Depozyt Pamięci Narodowej” – Archiwalia, ikonografia, realia historyczne. W języku polskim i angielskim.

„Więzienie przy ul. Długiej (Gdańskiej) w Łodzi”

Muzealny Rocznik Historyczny

Foldery do wystaw

W zakresie infrastruktury muzealnej wykonano:

Nowe instalacje elektryczne w budynku Muzeum przy ul. Gdańskiej i na Radogoszczu

Nowe instalacje p. poż. I antywłamaniowe w obiektach Muzeum

Zabezpieczono i przeprowadzono konserwację murów w Oddziale na Radogoszczu

Wymieniono dach i wykonano elewację budynku Muzeum przy ul. Gdańskiej

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

Muzeum upowszechniało historię narodu i państwa polskiego również poza własną siedzibą. Na terenie Polski były to wystawy „Prawda i Pamięć. Zbrodnia Katyńska”, „Żołnierze

generała Andersa”, Żołnierze generała Maczka” i inne. Natomiast za granicą Muzeum prezentowało wystawę pt. „Prawda i Pamięć. Zbrodnia Katyńska na Litwie w Solecznikach” i w Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Również wystawa o Katyniu została przewieziona na Ukrainę gdzie będzie prezentowana w 6 miejscach.

Działania digitalizacyjne

Proces digitalizacji rozpoczęto w Muzeum w 2006 roku i jest on kontynuowany. Dokumentacja realizowana jest w ramach własnych możliwości kadrowych. Wykonywana jest aparatami cyfrowymi ‘Canon 350 D’ oraz skanerem „Epson Perfection 4990 Photo”. Wszystkie rekordy zapisywane są w programie muzealnym „Musnet Niebieski”, a także na niezależnym dysku wymiennym „Samsung” (1000 GB). Cały proces wyprodukowania zapisu cyfrowego, będącego kopią cennych zbiorów podzielony jest na następujące etapy:

- przygotowanie materiałów do digitalizacji,
- digitalizacja właściwa,
- obróbka plików,
- porządkowanie i zapisywanie plików na nośnikach,
- przechowywanie i udostępnianie.

Została przygotowana nowa strona internetowa, na której umieszczane są wszystkie informacje związane z działalnością Muzeum.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Przygotowywana i realizowana jest informacja dla społeczeństwa. Są to banery zewnętrzne, plakaty, ulotki informacyjne, informacje na stronie internetowej, informacje w mediach, a także współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami kombatanckimi zainteresowanymi działalnością Muzeum..

Ponadto Muzeum organizuje ferie zimowe i wakacje letnie w muzeum. Cenną inicjatywą, przyciągającą do instytucji mieszkańców, jest „Noc w Muzeum”.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Działalność Muzeum adresowana jest do szeroko rozumianego odbiorcy. Podstawowymi programami stosowanymi przez Muzeum jest program poznawczy i edukacyjny.

5. Działania promocyjne

Promocją działalności Muzeum zajmuje się Dział Edukacyjny, koordynuje i nadzoruje kierownik działu, a jeden z pracowników wykonuje zadania związane z promocją.

W działalności promocyjnej stosowane są wszystkie dotychczas sprawdzone formy. Wśród narzędzi wykorzystywanych przez Muzeum są m.in. strony internetowe, prasa, radio i telewizja, wydawnictwa muzealne, plakaty, ulotki reklamowe.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Do wyciągnięcia wniosków w tym zakresie i wypracowania odpowiednich kierunków działania służą m. in. wpisy do Ksiąg pamiątkowych, które są udostępniane dla zwiedzających, opinie przekazywane przez nauczycieli, ankiety, głosy w prasie, audycje radiowe i telewizyjne, Facebook oraz przekazywanie informacji drogą mailową i telefoniczną.

Odbiorcami oferty Muzeum jest młodzież szkolna, nauczyciele historii i instytucje oświaty, środowiska kombatanckie, studenci, a także mieszkańcy Łodzi, regionu oraz grupy gości z

zagranicy. Dotarcie z ofertą Muzeum do każdej z tych grup jest uzależnione od propozycji tematycznej przedsięwzięć oraz stosownych form informacyjnych. W odniesieniu do młodzieży szkolnej przygotowywane są specjalne lekcje muzealne wzbogacone o eksponaty, wystawy, filmy konkursy oraz propozycje interaktywne. Dla nauczycieli organizowane są spotkania metodyczne, podczas których przedstawiana jest tematyka i sposób przeprowadzania zajęć. Dla weteranów organizowane są specjalne spotkania. W celu dotarcia z informacją wykorzystywany jest internet, informacje w prasie, radiu, telewizji oraz wydawnictwa. Nie bez znaczenia jest również odpowiednie ustalenie godzin otwarcia Muzeum.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MIEJSKA GALERIA SZTUKI

Ośrodek Propagandy Sztuki, ul. H. Sienkiewicza 44, 90-009 Łódź,

Galeria Willa, ul. Wólczańska 31, 90-607 Łódź,

Galeria Bałucka, Stary Rynek 2,

Galeria Willa poddana jest remontowi konserwatorskiemu, od września 2011 do sierpnia 2013. Od 12 kwietnia 2012 Galeria będzie prowadzić działalność wystawienniczą w nowej przestrzeni przy ul. Piotrkowskiej 113.

www.miejskagaleria.lodz.pl

Podstawowym zadaniem MGSz jest promocja, prezentacja i propaganda współczesnej profesjonalnej twórczości plastycznej i fotograficznej krajowej i zagranicznej, edukacja kulturalna i wychowanie aktywnego odbiorcy sztuki współczesnej.

Miejska Galeria Sztuki w Łodzi jest najstarszą samorządową instytucją kultury w Łodzi utworzoną do promocji sztuki współczesnej. W związku z wieloletnią historią Galeria w latach 1924-2011 zrealizowała około 3.300 wystaw. W okresie 1924-1930 Galeria była miejscem prezentacji sztuki polskiej przełomu XIX i XX wieku oraz działań twórców awangardowych. Lata 1930-1939 należą w historii do szczególnie istotnych. Wtedy silne związki łączyły Galerię z Władysławem Strzemińskim, Katarzyną Kobro, Henrykiem Stażewskim. Wystawa Plastyków Nowoczesnych w roku 1933 przeszła do historii polskiej sztuki współczesnej. Strzemiński pokazał wtedy po raz pierwszy swoje najważniejsze obrazy 11 Kompozycji architektonicznych i 10 obrazów unistycznych, a Katarzyna Kobro 6 Kompozycji przestrzennych.

W programie Galerii dominowały pokazy indywidualne, w okresie powojennym m.in. tak znanych twórców jak: Magdalena Abakanowicz, Roman Cieślewicz, Jan Lebenstein, Igor Mitoraj, Jerzy Nowosielski, Henryk Stażewski, Andrzej Wróblewski, Andrzej Łobodziński, Juliusz Narzyński, Leszek Rózga, Stefan Krygier i Tadeusz Kantor, a także prezentacje zbiorowe, obejmujące malarstwo, grafikę, rysunek, tkaninę, rzeźbę, fotografię, sztukę użytkową, video, akcje, happeningi, multimedia i instalacje.

W 1924 r. dzięki staraniom ławników Wydziału Oświaty i Kultury łódzkiego Magistratu swoją działalność rozpoczęła Miejska Galeria Sztuki w Łodzi. Celem działalności placówki było organizowanie wystaw plastycznych, ze szczególnym uwzględnieniem dokonań artystów łódzkich, stworzenie kolekcji dzieł sztuki oraz promocja szeroko pojętej kultury plastycznej.

Galeria otrzymała pawilon dawnej cukierni i pijalni wód mineralnych w Parku im. Henryka Sienkiewicza. Uzupełnieniem działalności wystawienniczej była bogato zaopatrzona czytelnia czasopism artystycznych oraz dzienników krajowych i zagranicznych. Dużą popularnością

cieszyły się tzw. „czwartki literackie”, w ramach których odczyty z zakresu literatury i sztuki wygłaszali m.in. Juliusz Kaden-Bandrowski, Julian Tuwim, Bruno Winawer. Dodatkową atrakcją były koncerty muzyczne nadawane w Europie, a odbierane przez słuchaczy za pomocą zainstalowanego w czytelni aparatu radiowego.

W styczniu 1931 r., nadzór merytoryczny nad Miejską Galerią Sztuki przejął warszawski Instytut Propagandy Sztuki. Wraz z początkiem II wojny światowej Galeria zawiesiła swoją działalność, a po wojnie, w lipcu 1945 roku, rozpoczęła działalność pod nową nazwą jako Miejska Galeria Sztuk Plastycznych, którą zarządzał łódzki Związek Zawodowy Artystów Plastyków. W 1948 r. przemianowano ją na Ośrodek Propagandy Sztuki. Od 1951 r. galeria stała się Łódzkim Oddziałem Centralnego Biura Wystaw Artystycznych z siedzibą w Warszawie. W tym samym roku, po latach starań o nową przestrzeń wystawienniczą, placówka otrzymała pozwolenie na organizowanie wystaw przy ul. Piotrkowskiej 102 w Pracowni Prac Plastycznych, co czyniła do roku 1966. W ramach decentralizacji CBWA w 1962 r. przekształcono instytucję na Biuro Wystaw Artystycznych w Łodzi. Nazwa ta przetrwała najdłużej, aż do początku lat 90. XX w. Z powodu niewystarczającej ilości miejsca nadal starano się o nowy lokal dla Biura i w 1966 r. udało się wydzierżawić Salon Sztuki Współczesnej przy ul. Piotrkowskiej 88. W połowie roku 1975 instytucja pozyskała dwie nowe przestrzenie wystawiennicze - Galerię Sztuki BWA (obecnie Galeria Willa) przy ul. Wólczańskiej 31 i Galerię Bałucką, przy Starym Rynku 2. Od tego czasu BWA rozszerzyło działalność wystawienniczą poza granice kraju, organizując prezentacje sztuki polskiej w Ośrodkach Informacji i Kultury Polskiej, Instytutach Polskich, galeriach, muzeach m.in. w Austrii, Czechosłowacji, Francji, NRD, RFN, na Węgrzech i w Wielkiej Brytanii.

W roku 1979 BWA w Łodzi zorganizowało pierwszą edycję międzynarodowego konkursu graficznego – Małe Formy Grafiki, który miał początkowo charakter biennale, a od 1996 r. odbywa się co 3 lata i jest najważniejszym projektem międzynarodowym Galerii. W roku 2011 odbyło się 14 międzynarodowe triennale Małe Formy Grafiki Polska-Łódź'11.

W latach 90.tych XX w. dwukrotnie zmieniano nazewnictwo instytucji. Od 1992 r. Galeria funkcjonowała jako Państwowa Galeria Sztuki w Łodzi. Druga zmiana nastąpiła w 1997 r. kiedy to powrócono do pierwotnej nazwy Miejska Galeria Sztuki w Łodzi. Obecnie ta nazwa coraz silniej funkcjonuje w świadomości publiczności i mediów.

Ostatnie dziesięciolecie upłynęło pod znakiem wielu zmian. Z przyczyn finansowych, zaprzestano działalności wystawienniczej poza granicami kraju. Jednakże przestrzenie wystawiennicze Galerii nadal cieszą się ogromnym powodzeniem wśród zagranicznych artystów. Istotnym elementem budżetu stały się inwestycje i remonty, w latach 2001-2004 przebudowano i rozbudowano Ośrodek Propagandy Sztuki, a od września 2011 r. trwa remont konserwatorski zabytkowej Galerii Willa. Dzięki pierwszemu Łódź zyskała jedną z najnowocześniejszych przestrzeni ekspozycyjnych, przystosowaną również dla osób niepełnosprawnych. W programie wystawienniczym Galerii nastąpiły istotne zmiany. Instytucja w dużo szerszym zakresie promuje młodych twórców i nowe nurty sztuki, w tym film, fotografię, sztukę video i multimedia. Ostatnią dekadę wyróżnia także duża aktywność instytucji na polu działalności edukacyjnej. Po wieloletniej przerwie w latach 2008, 2009, 2011 dokonano zakupów dzieł sztuki do kolekcji własnej Galerii.

Bardzo ważnym procesem jest „odmłodzenie” kadry merytorycznej, która dysponuje wszechstronnym specjalistycznym wykształceniem.

Zbiory.

Od lat 70. ważną sferą działalności Galerii jest gromadzenie dzieł sztuki. W dziale malarstwa najlepiej reprezentowany jest nurt sztuki nadrealno-metaforycznej (Zdzisław Beksiński, Kiejstut Bereźnicki, Jerzy Krawczyk, Zbigniew Makowski, Kazimierz Mikulski, Jerzy Nowosielski, Jonasz Stern).

W kolekcji znajdują się również prace przedstawicieli nurtu postkonstruktywistycznego (Zofia i Roman Artymowscy, Jan Berdyszak, Janusz Eysmont, Stefan Gierowski, Janusz Orbitowski, Henryk Stażewski i Ryszard Winiarski). W dziale grafiki i rysunku na szczególną uwagę zasługują zespoły prac artystów łódzkich oraz unikalna międzynarodowa kolekcja miniatur graficznych. Łącznie 14.608 prac.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Galeria planuje: intensywny rozwój działalności wystawienniczej w tym wznowienie współpracy z instytucjami zagranicznymi i realizację wystaw za granicą. W związku z pozyskaniem nowej przestrzeni przy ul. Piotrkowskiej 113 i planowanym zakończeniem remontu konserwatorskiego Willi w sierpniu 2013 w najbliższych latach nastąpi intensyfikacja działań wystawienniczych, wydawniczych, promocyjnych i edukacyjnych oraz pogłębi się zróżnicowanie charakteru wystaw w poszczególnych przestrzeniach. Zaplanowano także rozwój zespołu merytorycznego w zakresie edukacji, promocji, opracowania zbiorów, ale także uzupełnienie stanowisk w zakresie administracji (specjalista ds. zamówień publicznych, ds. zarządzania budynkami i ds. PHP i ppoż.). Ponadto planowane jest wzmocnienie infrastruktury technicznej w tym utworzenie pracowni ds. digitalizacji dzieł sztuki. W fazie projektu jest nowa witryna internetowa Galerii.

Zgodnie ze strategią rozwoju instytucji planowane są także zakupy dzieł sztuki do kolekcji stałej Galerii.

2. Wizja, misja instytucji

Misją Galerii jest tworzenie świadectwa o wartościach współczesnej polskiej kultury przez upowszechnianie sztuki polskiej, zwłaszcza twórców związanych z łódzkim środowiskiem artystycznym, upowszechnianie sztuki światowej, tworzenie i opracowanie kolekcji dzieł sztuki współczesnej.

3. Koncepcja programowa instytucji

Program działalności artystycznej Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi na lata 2001-2010 zbudowany został ze świadomością historycznego znaczenia tej instytucji, źródeł jej utworzenia i konieczności otwarcia na nowe nurty sztuki współczesnej oraz zdynamizowania działalności edukacyjnej i promocyjnej.

Jeśli chodzi o założenia na lata 2011-2020 ważnym jego elementem staje się kontynuacja projektów cyklicznych, rozszerzenie oferty edukacyjnej i wykorzystanie wszelkich nowoczesnych i dostępnych narzędzi promocyjnych, wdrożenie programu cyfryzacji dzieł sztuki, a także wzmocnienie działań w zakresie archiwizacji i cyfryzacji dokumentacji artystycznej.

W odniesieniu do programu wystawienniczego duży nacisk zostanie położony na stworzenie dodatkowego zaplecza technicznego dla realizacji monumentalnych projektów multimedialnych.

W programie wystawienniczym można wyróżnić kilka głównych kierunków:

- sztuka młodych: wystawy indywidualne - debiuty i wystawy problemowe różnych polskich środowisk artystycznych (Warszawa, Wrocław, Poznań, Katowice, Kraków);
- wystawy problemowe, dotyczące ważnych tendencji i zjawisk we współczesnej sztuce polskiej, np. *Zażyłość z naturą*, *Transtkanina*;

- cykl premierowych wystaw fotografii Szkoły Filmowej w Łodzi, ukazujący aktualne dokonania w dziedzinie polskiej fotografii artystycznej, reportażowej, a także fotografii mody;
- wystawy monograficzne, w szczególności twórców łódzkich, połączone z monograficznymi katalogami;
- cykl wystaw międzynarodowe triennale Małe Formy Grafiki, Polska-Łódź;
- wystawy z zakresu projektowania, przede wszystkim sztuki plakatu;
- wystawy tkaniny artystycznej, towarzyszące Międzynarodowemu Triennale Tkaniny;
- cykl wystaw multimedialnych, np. *Cóż po Chopinie*;
- wystawy zagraniczne i odnowienie kontaktów w zakresie realizacji wystaw sztuki polskiej za granicą;
- cykl wystaw międzynarodowych *Typo&Konstrukcja*.

Pozyskanie od kwietnia 2012 nowej przestrzeni wystawowej przy ulicy Piotrkowskiej 113 wzmocni oddziaływanie informacyjne i promocyjne instytucji.

Działalność wydawnicza będzie kontynuowana, ale może w nieco mniejszym zakresie, jeśli chodzi o wydawnictwa monograficzne.

W zakresie działalności edukacyjnej będą kontynuowane wszystkie rodzaje działań (warsztaty plastyczne, spotkania autorskie, Niedziela w Galerii, projekcje filmowe, warsztaty fotograficzne) oraz będą wprowadzane nowe formy edukacji, w tym warsztaty o problematyce ekologicznej, skierowane do różnych grup wiekowych i zawodowych, a także wykłady z historii sztuki i historii architektury.

W koncepcji rozwoju Galerii ważnym punktem jest rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym dokonana w latach 2002-2004 rozbudowa i przebudowa Ośrodka Propagandy Sztuki, przeprowadzenie drugiej dużej inwestycji w latach 2011-2013, pn. *Prace konserwatorskie, restauratorskie i modernizacyjne willi Kindermanna przy ul. Wólczańskiej 31*, zakup dodatkowych projektorów i telewizorów plazmowych dla organizacji wystaw multimedialnych oraz organizacja i wyposażenie pracowni cyfryzacji.

Najważniejszym założeniem programu działalności Galerii na lata 2012-2020 jest pozyskanie jak największej grupy odbiorców do uczestnictwa w zjawiskach sztuki współczesnej. Program zakłada wszechstronną współpracę z wyższymi uczelniami artystycznymi i współtworzenie projektów interdyscyplinarnych: sztuki plastyczne, film, muzyka, design, animacja, projektowanie plakatu, ubioru i biżuterii.

Galeria będzie kontynuować współpracę z festiwalami, w szczególności z Festiwałem Łódź Czterech Kultur i Festiwałem Nauki, Techniki i Sztuki. W ramach współpracy z Politechniką Łódzką zorganizuje kilka wystaw poza własną siedzibą.

Możliwości rozwoju Galerii są ściśle związane z pozyskiwaniem dodatkowych środków finansowych, rozbudową zespołu merytorycznego i sprzyjającą instytucjom kultury strategią zintegrowanego rozwoju Łodzi jako miasta przemysłów kreatywnych.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucje

Projekt polimedialny *Cóż po Chopinie*, wystawa inspirująca artystów plastyków, muzyków, filmowców do kreowania nowych dzieł w kontekście współczesnej interpretacji muzyki Chopina.

Transtkaniana – połączenie w ekspozycji wszystkich dziedzin związanych z projektowaniem tkaniny, ubioru i biżuterii wraz z pokazami mody.

Wydanie monografii Wojciecha Bruszewskiego wraz z całością dokonań filmowych na płytach DVD.

Organizacja (wspólnie z łódzkim środowiskiem ogrodniczym) corocznych wystaw kwiatów i kompozycji kwiatowych w Galerii w Parku im. H. Sienkiewicza.

Osiągnięcia instytucji

- Realizacja wystaw problemowych, m.in. *Transtkaniana. W kręgu tkaniny artystycznej PWSSP i ASP w Łodzi* (2007), *Pasja pokoleń. Portret Artystów Rodziny Mann* (2007), *Schmuck 2008* – wystawa biżuterii artystycznej, *Cricoteka w Łodzi* (2008),
- realizacja cyklicznych wystaw fotografii we współpracy ze Szkołą Filmową – *Fotografowie jutra* (2008), *Interior obrazu* (2008), *Czuła ostrość 2.0* (2009), *Come on. Come closer. Chodź! Podejź bliżej* (2010), *Przestrzenie ujawnione* (2011),
- wystawy problemowe młodego pokolenia:
Młodzi z Warszawy (2007), *Human-Ex* (2007),
- debiuty artystów zagranicznych:
Rafael Akahira, Monika Belussi, Majla Zeneli,
- monograficzne wystawy indywidualne *Paweł Jocz – Rzeźbiarz i rysownik* (2009), *Stefan Krygier – Otwartość formy* (2009), *Wojciech Bruszewski (1947-2009) – Fenomeny percepcji* (2010),
- *Cóż po Chopinie – projekt polimedialny* (2010),
- *Typo&Konstrukcja 4* (2010),
- 13. i 14. Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki, Polska - Łódź (2008, 2011),
- Wrocławska wystawa designu. Ceramika, szkło, wzornictwo, architektura wnętrz (2008).
- wydanie książki Roberta C. Morgana *Artysta i globalizacja*, w języku polskim i angielskim.
- monografia twórczości Wojciecha Bruszewskiego
- b. rozbudowa kolekcji dzieł sztuki:
  - zakupy dzieł sztuki finansowane przez Wydział Kultury UMŁ,
  - dar Centrum Grafiki Artystycznej KAUS w Urbino
  - darowizny ze strony autorów
- c. rozwój działalności edukacyjnej:
- d. zgromadzenie dokumentacji i rozpoczęcie kompleksowego remontu konserwatorskiego Galerii Willa
- e. pozyskanie nowej przestrzeni wystawowej przy ul. Piotrkowskiej 113

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

projekty ogólnopolskie: - *Malarstwo! Prąd zmienny* (2008), *Malarstwo. Bez ram* (2010), we współpracy z Biurem Wystaw Artystycznych we Wrocławiu.

projekty międzynarodowe: - *Pasja pokoleń. Portret Artystów Rodziny Mann* (2007), *Schmuck 2008* – wystawa biżuterii artystycznej, *Urbino - Miasto grafiki. Działalność Międzynarodowego Centrum Grafiki Artystycznej KAUS Urbino* (2008), 13. i 14. Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki, Polska - Łódź (2008, 2011), *Typo&Konstrukcja 4* (2010), *United States of Europe* Tanja Muravskaja, Gerda Lampalzer (2011)

Działania digitalizacyjne

Przygotowanie kompleksowego programu utworzenia pracowni digitalizacji dzieł sztuki.
Umieszczanie w internecie fragmentów filmów dokumentujących wystawy.

Zainicjowanie uczestnictwa Galerii w portalach społecznościowych np. facebook.
Gromadzenie i archiwizacja źródłowych materiałów wydawniczych w formie elektronicznej.
Archiwizacja i cyfryzacja materiału analogowego z kaset VHS.
VHS.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Galeria nawiązała kontakt z przedszkolami i szkołami działającymi w najbliższym otoczeniu co zaowocowało stałą współpracą. Dotyczy ona w szczególności:

Przedszkole Miejskie nr 54, ul. Wólczańska 31
Przedszkole Miejskie nr 58, Plac Komuny Paryskiej 2
Przedszkole Miejskie nr 74, ul. Długosza 28a
Przedszkole Miejskie nr 19, ul. Harnama 9
Szkoła Podstawowa nr 173, ul. H. Sienkiewicza 46
Szkoła Podstawowa nr 182, ul. Łanowa 16
Szkoła Podstawowa nr 190, ul. Malczewskiego 37/47

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Galeria realizuje program rozwoju kompetencji kulturowych skierowany do dzieci przedszkolnych i młodzieży szkolnej. Nie jest to program nastawiony na osiągnięcie szybkich wymiernych, ale służy rozbudzeniu potrzeb uczestnictwa w projektach kulturalnych, kształci i rozwija sprawności manualne, tworząc warunki do przejawiania ekspresji własnej osobowości przez działania twórcze. Rodzicom dzieci uczestniczących w cyklu spotkań *Niedziela w Galerii* proponujemy filmy o sztuce współczesnej i profesjonalne oprowadzanie po wystawach. W roku 2012 odbędą się także dwa spotkania dla nauczycieli w formie specjalistycznych zajęć warsztatowych, którzy potem mogą kontynuować w Galerii samodzielnie pracę z grupami dzieci i młodzieży.

5. Działania promocyjne

Galeria nie ma wyodrębnionego Działu Promocji lecz stosuje wszelkie dostępne narzędzia promocji:

wydawnictwa (zaproszenia, plakaty, katalogi, foldery, albumy, książki, banery, ulotki), audycje radiowe, reportaże telewizyjne, nagrania koncertów, artykuły prasowe. Prowadzi własną stronę internetową i lokuje informacje o swojej działalności na wielu portalach internetowych, m.in. art.-info.pl. Współpracuje z pismami specjalistycznymi Exit, Art&Busines oraz z przewodnikiem po muzeach i galeriach polskich Poland-art, wydawanym w Krakowie.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Galeria prowadzi na bieżąco analizę finansową realizowanych projektów, w tym wydatków i pozyskanych przychodów. Szczegółowa analiza dotyczy wszystkich projektów artystycznych, na które pozyskiwane są środki ze źródeł zewnętrznych. Inwestycja pn. „Prace konserwatorskie, restauratorskie i modernizacyjne willi Kindermanna w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 31” jest monitorowana z największą starannością pod kątem wydatków, zakresu realizowanych prac, zgodności z harmonogramem. Wykonawca składa raporty comiesięczne, a Galeria szczegółowy raport finansowy i merytoryczny raz na kwartał.

Jeśli chodzi o określenie stopnia realizacji celu artystycznego i społecznego dla najważniejszych projektów prowadzona jest analiza stopnia realizacji zamierzonych

wskaźników, np. co do uczestnictwa artystów, odbiorców, realizacji zadań wydawniczych, edukacyjnych i promocyjnych oraz podejmowana jest ocena projektu pod względem jakości artystycznej.

Dokumentowane są wszelkie informacje na temat działalności Galerii, ukazujące się w różnych mediach. Odczytywane uwagi zwiedzających zawarte w księgach wystaw. W roku 2010 studentka z Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego przeprowadziła badania naukowe na temat funkcjonowania Galerii w różnych obszarach, których rezultaty zostały udostępnione w formie pracy magisterskiej.

Jedną z form oceny sprawności zarządzania i funkcjonowania Galerii są ankiety, wprowadzone w ramach systemu kontroli zarządczej, które odnoszą się do bardzo szerokiego spektrum działalności. Ponieważ ewaluacja stała się niezależną dyscypliną badań społecznych – Galerii bardzo zależy na tworzeniu możliwości stosowania jak najwłaściwszych wskaźników do oceny działalności własnej na wszystkich polach aktywności.

Grupy, do których kierowana jest działalność Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi dotyczą wszystkich kategorii wiekowych: dzieci przedszkolne, młodzież szkolna, akademicka, osoby dorosłe czynne zawodowo, emeryci i renciści. Specjalny program został zbudowany dla młodzieży w celu rozwoju ich kompetencji i przygotowania do aktywnego udziału w odbiorze dzieł sztuki współczesnej i kształcenia umiejętności wyrażania przez działania twórcze. Szczególną uwagę objęte są dzieci w wieku przedszkolnym, z myślą o nich realizowane są specjalistyczne warsztaty plastyczne we wszystkich przestrzeniach Galerii. Dla młodzieży w wieku szkolnym odbywają się warsztaty plastyczne na kanwie bieżących wystaw, prezentowanych przez Galerię. Dla dzieci i młodzieży organizowane są *Niedziele w Galerii* – cykl spotkań, prelekcji, warsztatów poświęconych zarówno historii Galerii, jak i jej bieżącym wystawom. Dla młodzieży szkół średnich przeznaczone są specjalistyczne warsztaty fotograficzne. Realizowane są także spotkania dla osób z Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Prowadzone zajęcia z zakresu analizy i kompozycji dzieła sztuki przeznaczone dla młodzieży licealnej. Charakter wielu działań edukacyjnych wyznaczają potrzeby poszczególnych grup wiekowych. Jednocześnie do wszystkich odbiorców skierowane są koncerty, działania edukacyjne, projekcje filmowe podczas Nocy Muzeów.

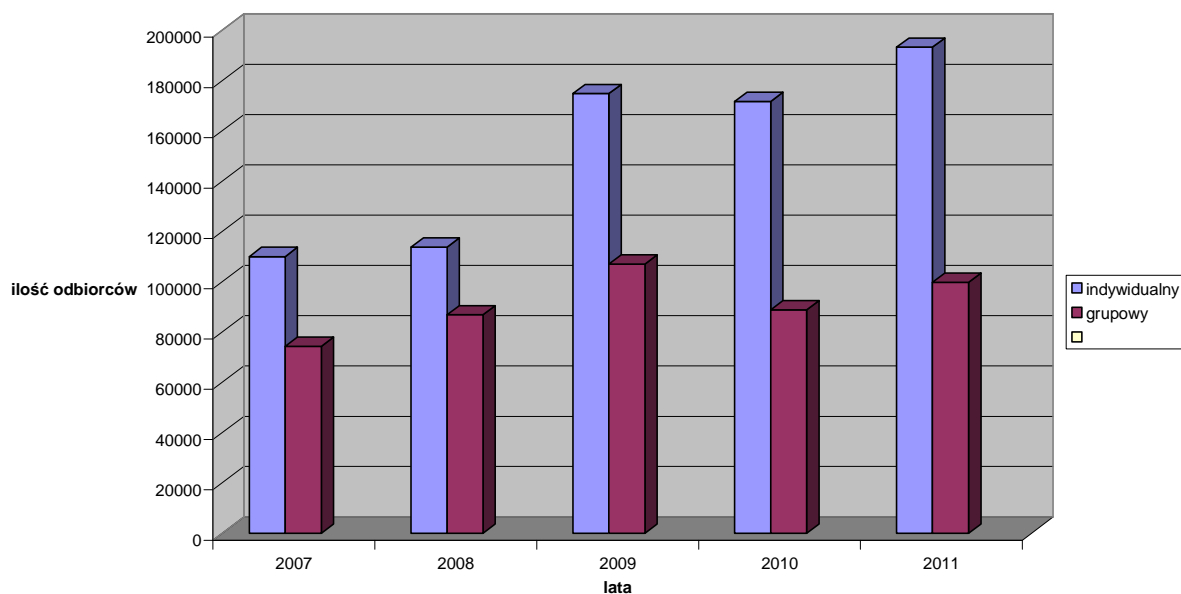
Większość wystaw jest dostępna dla wszystkich kategorii wiekowych odbiorców. Niekiedy jedynie wystawa wymaga umieszczenia klauzuli o dostępności wystawy wyłącznie za zgodą i w obecności rodziców bądź opiekunów.

III. ODBIORCA

Liczba odbiorców w MUZEACH I GALERII

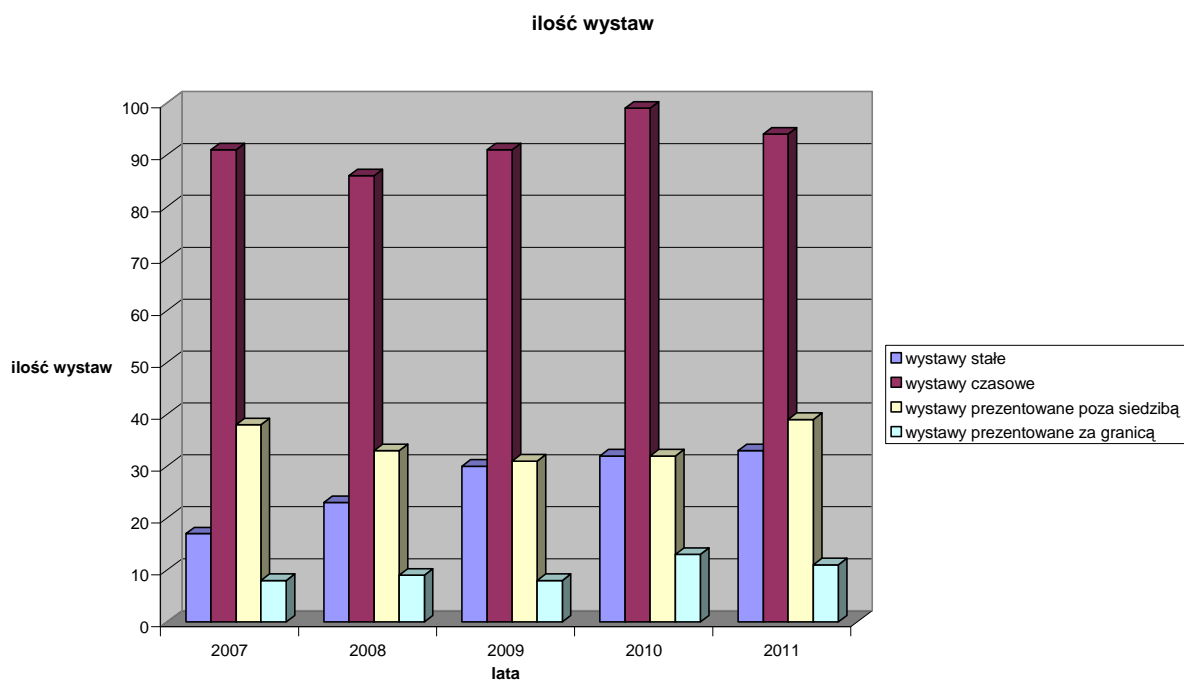
	Liczba odbiorców				
Rodzaj odbiorcy	2007	2008	2009	2010	2011
Indywidualny	109.993	113.704	174.777	171.697	193.238
Grupowy:	74.295	86.801	107.027	88.747	99.770
OGÓŁEM:	184.288	200.505	281.804	260.444	293.008

Liczba odbiorców 2007-2011

1) Wystawy realizowane przez muzea i galerię w latach 2007 – 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Wystawy stałe	17	23	30	32	33
Wystawy czasowe	91	86	91	99	94
Wystawy prezentowe poza siedzibą	38	33	31	32	39
Wystawy prezentowa zagranicą	8	9	8	13	11
Razem:	154	151	170	176	177

2). Ilość uczestników w imprezach zorganizowanych w muzeach i galerii w latach 2007 – 2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	imprezy	uczestnicy	imprezy	uczestnicy	imprezy	uczestnicy	imprezy	uczestnicy	imprezy	uczestnicy
Koncerty	35	10.030	33	11.000	69	17.950	74	18.148	65	20.081
Spektakle teatralne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konkursy	5	3.543	2	1.176	2	90	20	7.112	19	123
Prelekcje	93	4.936	64	4.645	82	4.080	139	8.649	182	15.174
Imprezy plenerowe	-	-	11	5.000	12	5.366	30	7.004	39	7.563
Inne	492	28.398	876	28.611	875	40.722	1081	39.894	1173	41.437

*Inne to m.in. : warsztaty plastyczne, sesje, lekcje muzealne, seanse filmowe, Noc Muzeów

IV. KADRA

1. Stan zatrudnienia (liczba osób/ liczba etatów) w MUZEACH I GALERII

	2007		2008		2009		2010		2011	
	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty
Stanowiska merytoryczne	96	93	103	98	108	105	117	115	128	121
Stanowiska Administracyjne	60	58	57	54	67	62	70	65	65	60
Stanowiska Techniczne	68	62	87	69	91	82	89	82	88	82
Ogółem:	224	213	247	221	266	249	276	261	281	263

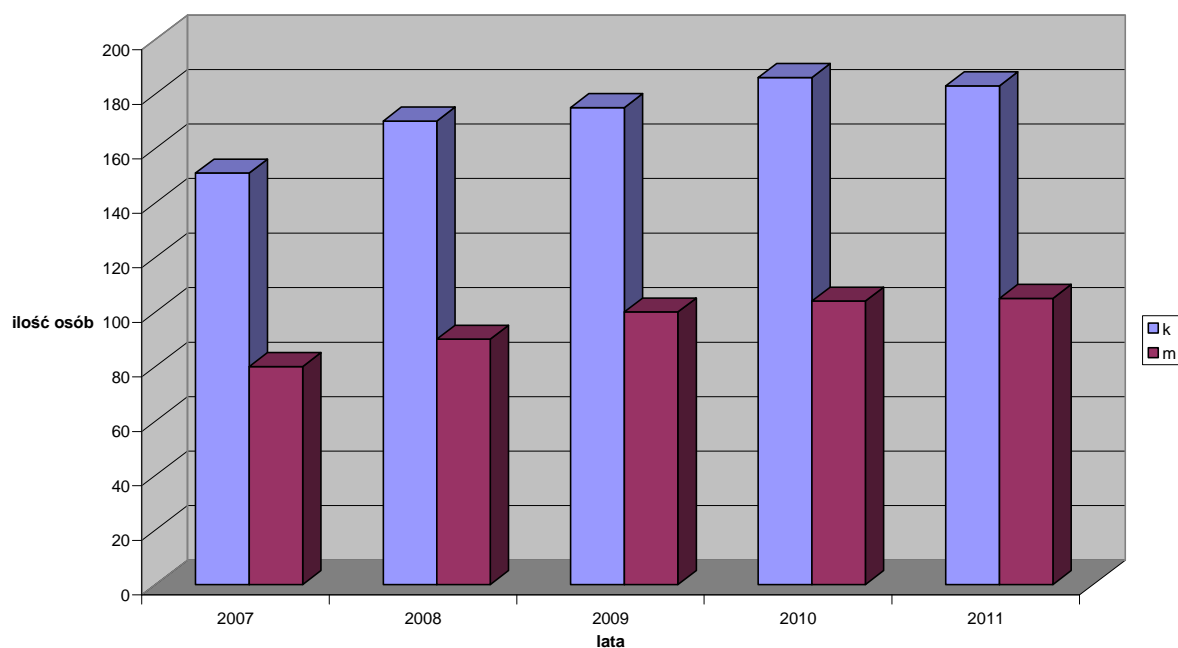
Forma zatrudnienia

Forma zatrudnienia	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
Pełen etat	206	224	241	254	246
Cześć etatu	26	31	34	35	33
Umowa cywilnoprawna	79	90	109	265	97

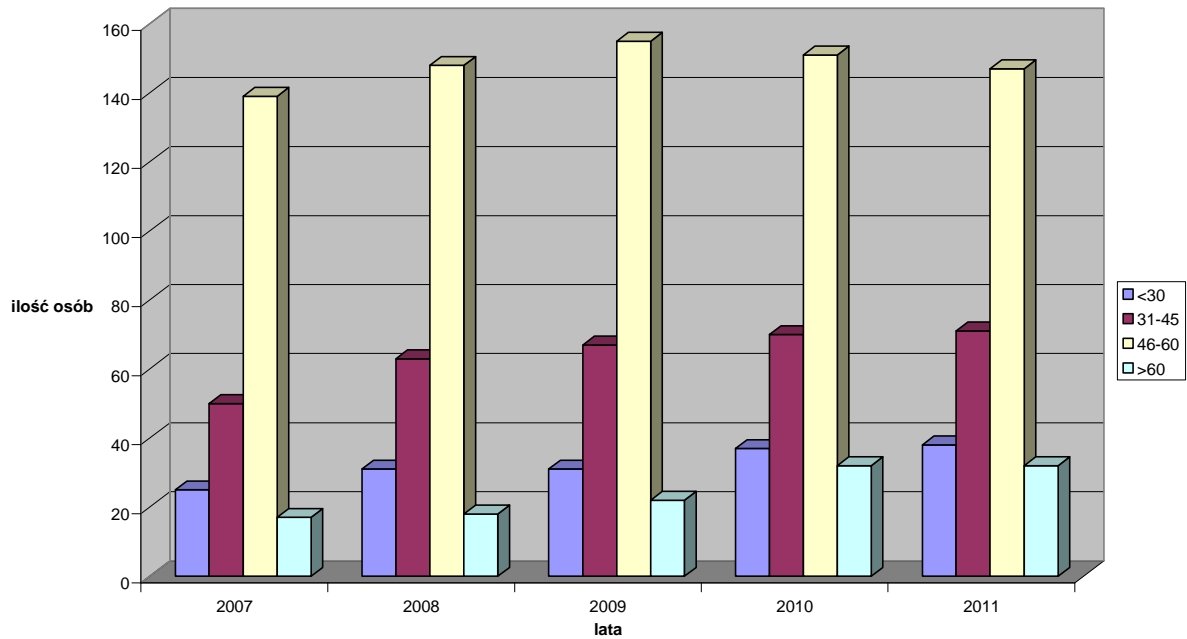
2. Struktura wiekowa osób zatrudnionych z podziałem na płeć

Wiek	poniżej 30		31 - 45		46 - 60		61 - 65		powyżej 65	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
2007	15	10	33	17	93	46	5	1	5	6
2008	21	10	38	25	98	50	8	3	5	2
2009	21	10	39	28	102	53	10	6	3	3
2010	23	14	42	28	105	46	13	12	3	4
2011	20	18	45	26	103	44	11	14	4	3

struktura zatrudnienia z podziałem na płeć

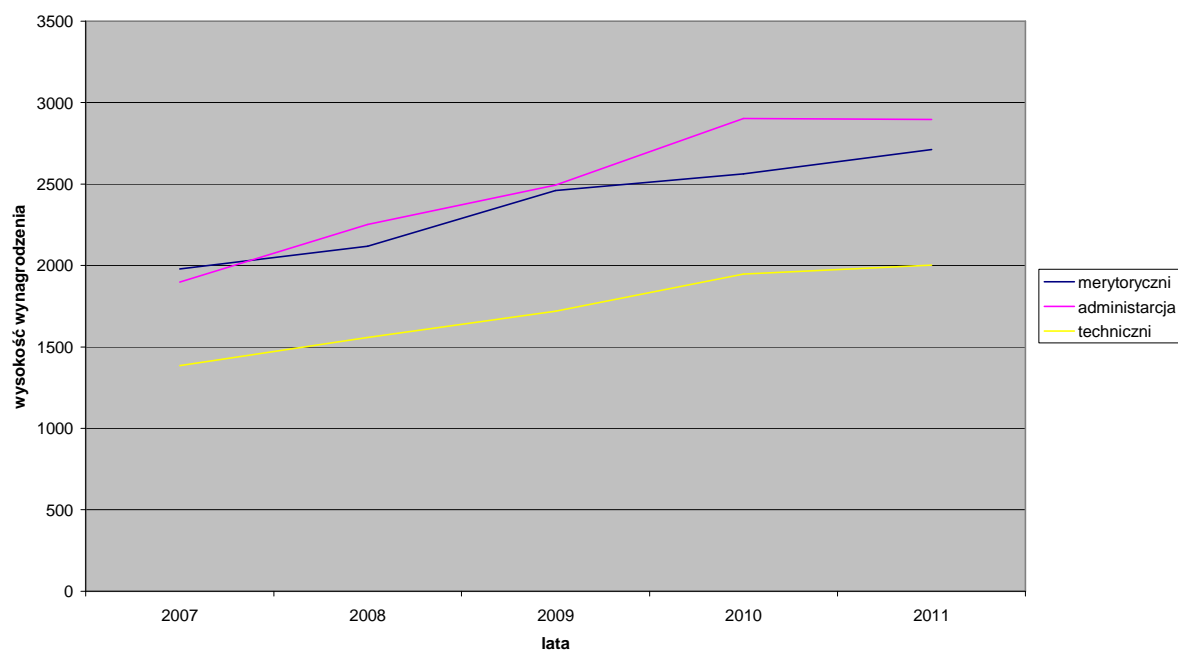
struktura zatrudnienia z podziałem na wiek

3. Wynagrodzenia: średnie wynagrodzenia brutto

Średnie zarobki brutto w zł	2007	2008	2009	2010	2011
Stanowiska Merytoryczne	1.980,66	2.118,32	2.461,04	2.562,89	2.712,51
Stanowiska administracyjne	1.898,14	2.252,52	2.494,43	2.902,56	2.897,63
Stanowiska techniczne	1.386,59	1.559,34	1.719,32	1.948,18	2.003,86

wynagrodzenia

Struktura wykształcenia (stan na 31 grudnia 2011 r.)

Wykształcenie	Prac. merytoryczni	Prac. artystyczni	Prac. administracji	Prac. techniczni
Podstawowe	2	-	6	14
Średnie	17	-	39	56
Licencjackie	2	-	2	-
Magisterskie	66	-	25	3
Poddyplomowe	43	-	4	-
Doktorat	5	-	1	-

Podnoszenie kwalifikacji

Forma	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
Szkolenia	49	70	55	68	62
Studia podyplomowe	4	5	1	6	1
Studia doktoranckie	-	-	1	1	5
Staże zagraniczne	-	-	-	-	-

DOMY KULTURY

Poniższe zestawienie sporządzono na podstawie informacji uzyskanych z ankiet wypełnionych przez instytucje kultury, jak również na podstawie corocznych sprawozdań składanych przez instytucje w Wydziale Kultury.

W Łodzi działa obecnie 9 domów kultury: Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych, Bałucki Ośrodek Kultury, Centrum Kultury Młodych, Fabryka Sztuki, Ośrodek Kultury „Górna”, Ośrodek Kultury „Karolew”, Poleski Ośrodek Sztuki, Śródmiejskie Forum Kultury, Widzewskie Domy Kultury. Poza tym działają 2 instytucje określone w klasyfikacji budżetowej jako „pozostałe”. Jest to Centrum Dialogu im. Marka Edelmana i EC-1-Łódź Miasto Kultury. Ostatnią instytucję wyróżnia specyfika działania – prowadzenie inwestycji budowy Nowego Centrum. Nie została ujęta w materiale instytucja kultury **Miasto Dialogu**. Instytucja została utworzona z dniem 1 lutego 2008 r. na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miastem Łódź, a Fundacją Festiwal Dialogu 4 Kultur. Została zlikwidowana z dniem 31 maja 2011 r. Zadaniem instytucji była realizacja **Festiwalu Dialogu 4 Kultur**. W instytucji zatrudnionych było 9 osób na 8,3 etatu.

I INFORMACJE OGÓLNE

AKADEMICKI OŚRODEK INICJATYW ARTYSTYCZNYCH

90 – 403 Łódź, ul. Zachodnia 54/56

Pod obecną nazwą ośrodek działa od 1 stycznia 2005 r.

Od 1998 roku funkcjonował pod nazwą Ośrodek Inicjatyw Artystycznych - Teatr 77.

Grupa teatralna wywodząca się z ruchu niezależnych scen studenckich przełomu lat 60. i 70.

Powstała w 1969 roku w Łodzi. W 1979 roku zyskała status sceny zawodowej.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Strategia rozwojowa instytucji przejawia się w aktywnym uczestnictwie w zjawiskach kulturowo-intelektualnych poprzez:

uaktywnienie zasobów twórczych i intelektualnych mieszkańców Łodzi,
umożliwienie młodym i dojrzałym twórcom prezentacji efektów ich twórczości,
działania wspierające kulturalną aktywność organizacji pozarządowych,
pracę na rzecz integracji i promocji łódzkich instytucji kultury,
współpracę z instytucjami kultury oraz szkołami wyższymi w kraju i zagranicą,
pełnienie roli centrum wspomagającego i koordynującego różnorodne przejawy artystycznej aktywności środowisk twórczych, w tym w szczególności szeroko pojętego środowiska akademickiego,
propagowanie wzorców godnego i aktywnego życia seniorów,
a także w edukacji kulturalnej – wychowaniu poprzez wartości, które niosą ze sobą różne dyscypliny w sztuce i integracji społeczności lokalnej za pomocą działań kulturalnych.

2. Wizja, misja instytucji

Misją **Akademickiego Ośrodka Inicjatyw Artystycznych** jest stworzenie miejsca, które będzie inicjować zjawiska w kulturze skierowane do odbiorcy zainteresowanego przede wszystkim wysokim poziomem artystycznym.

3. Koncepcja programowa instytucji

Program Ośrodka oparty będzie na intelektualnym potencjale środowisk akademickich skonfrontowanym z twórczymi potrzebami mieszkańców Łodzi. Działalność Ośrodka koncentruje się na aktywizacji społeczności akademickiej w przestrzeni związanej z kulturą i sztuką. Od 2005 r. młodzi twórcy znajdują w AOIA opiekę i pomoc w różnorodnych artystycznych realizacjach. Ośrodek współpracuje z największymi łódzkimi ośrodkami życia akademickiego: Uniwersytetem Łódzkim, Akademią Sztuk Pięknych, Państwową Wyższą Szkołą Filmową, Telewizyjną i Teatralną, Wyższą Szkołą Sztuki i Projektowania, prywatnymi szkołami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w sferze kultury i sztuki.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucje

Organizacja międzynarodowego Festiwalu CROSSROADS „Skrzyżowanie”, spektakle „Pokój

w błękitach”, „Impresje Chopinowskie”, „Fortepian Chopina”. Spektakle przygotowane w ramach projektu Ministerstwa Kultury „Chopin i jego muzyka” przez Stowarzyszenie „Obszary Kultury”.

Współorganizacja Łódzkich Spotkań Kabaretowych „ŁÓSKA”:

Organizacja Ogólnopolskiego konkursu na Nowe Logo Ośrodka (2010).

5. Działania promocyjne

Prowadzenie strony internetowej, aktualności o działaniach ośrodka redagowane na bieżąco, newsletter, direct mailing.

Druki reklamowe: folder z informacją o imprezach na dany miesiąc, afisz z harmonogramem miesięcznym, plakaty.

Promocja medialna – newsy w serwisach kulturalnych w rozgłoszeniach radiowych, informacje w prasie lokalnej i ogólnopolskiej; udział w programach telewizyjnych.

Udział w Międzynarodowych Targach Łódzkich oraz regularny udział w konferencjach prasowych.

W dziale promocji pracują dwie osoby na pełen etat.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Analiza frekwencji na imprezach, monitoring mediów, materiałów prasowych, aktywność na portalach społecznościowych.

INFORMACJE OGÓLNE

BAŁUCKI OŚRODEK KULTURY

ul. Limanowskiego 166, 91 – 027 Łódź

Bałucki Ośrodek Kultury powstał w 1958 roku. W strukturach placówki działają trzy ośrodki: Rondo, Na Żubardzkiej i Lutnia oraz Zespół Pieśni i Tańca Poltex. Wszystkie trzy placówki realizują wspólny program upowszechniania kultury i funkcjonują jako placówki środowiskowe, z których każda ma określony profil, odpowiadający potrzebom mieszkańców. Propozycje filii obejmują szeroki wachlarz aktywnych form spędzania czasu wolnego takich

jak: zajęcia taneczne, plastyczne, muzyczne, teatralne, rekreacyjne, jak i bogatą ofertę autorskich zajęć edukacyjnych poszerzających wiedzę szkolną i umiejętności praktyczne. W każdym z ośrodków funkcjonują galerie prezentujące dorobek artystów profesjonalnych, promujące młodych twórców, w tym także amatorów.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Dokumentu dotyczącego strategii rozwojowej Bałucki Ośrodek Kultury nie posiada.

Podstawowe znaczenie dla powodzenia zmian w Bałuckim Ośrodku Kultury będzie miało budowanie i wdrażanie strategii opartej na partnerstwie i integracji poprzez stwarzanie warunków pracy twórczej, współdziałanie pracowników i społeczności lokalnej w tworzeniu oferty programowej, rozwijanie oraz doskonalenie działań na rzecz amatorskiego ruchu artystycznego i aktywizacji społeczności lokalnej, jak i poprzez realizację cyklu zajęć edukacyjnych z zakresu edukacji społecznej i regionalnej. Celem przyszłej strategii ma być również organizowanie na coraz wyższym i bardziej profesjonalnym poziomie imprez o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, co spowoduje, że BOK stanie się dobrze odbieraną i identyfikowaną instytucją

2. Wizja, misja instytucji

Celem nadrzędnym Bałuckiego Ośrodka Kultury jest pozyskiwanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz jej współtworzenia. Jednym z zadań instytucji jest podnoszenie jakości życia mieszkańców dzielnicy, tworzenie przyjaznej przestrzeni dla aktywności kulturalnej i podnoszenia jakości życia, tak, by ludzie na nowo się jednoczyli i odczuwali między sobą więź, a poprzez kulturę, sztukę, edukację podnoszenie poziom tolerancji społecznej i łamanie bariery izolacji.

3. Koncepcja programowa instytucji

W dążeniach Bałuckiego Ośrodka Kultury jest stworzenie placówki otwartej na potrzeby środowiska lokalnego. To także zwrócenie się w kierunku osób i grup zagrożonych społecznym wykluczeniem, rozwijanie wolontariatu, działanie grup samopomocowych i obywatelskich.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Do projektów innowacyjnych należy zaliczyć:

- przeprowadzenie bezpłatnych warsztatów filmowych on-line oraz wykorzystanie metody e-

learningowej

- cykl zabaw interdyscyplinarnych ujętych w 2011 roku w Projekt edukacyjno – społeczny „Ale CZAD – Czas Zabawy i Aktywności Dziecka”

2011 r. – po raz pierwszy w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Komórkowych „OFFK-a” został zorganizowany Konkurs „Machinima” z wykorzystaniem obrazu generowanego przez gry komputerowe

- powołanie „Koalicji na rzecz Bałut”

Największe osiągnięcia ostatnich lat:

- przyznanie odznaki Zasłużony Dla Kultury Polskiej (2009)

- wyróżnienie II nagrodą na XXIII Łódzkim Przeglądzie Teatrów Amatorskich „ŁÓPTA” spektaklu „Szury” w wykonaniu Grupy Teatralnej 25 Godziny (2010)

- uzyskanie przez Jowitę Szmigiero – instruktora plastyki w BOK Lutnia I miejsca i Złotego Medalu Międzynarodowej Federacji Sztuki FIAP w XIV Międzynarodowym Konkursie Fotograficznym Foto-Odlot (2011)

- zdobycie nagrody głównej przez ZPiT Poltex w Ogólnopolskim Przeglądzie Zespołów Tanecznych WIRUJĄCY KRAĞ (2008)

5. Działania promocyjne

Promocją instytucji zajmuje się Dział Informacji i Wydawnictw, gdzie zatrudnione są 3 osoby (2,5 etatu). Informacje promocyjne umieszczane są na:

tablicach ogłoszeniowych w spółdzielniach mieszkaniowych, facebooku i informacyjnych portalach internetowych, plakatach, afiszach.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

W roku 2006 na potrzeby BOK została opracowana przez pracowników merytorycznych tzw „mapa zasobów i potrzeb”. W dokumencie tym, (na podstawie analizy zebranych danych) dokładnie zostało zdiagnozowane środowisko (wraz z potrzebami) i potencjalni odbiorcy instytucji, określone zostały środowiska biznesowe i instytucje, z którymi BOK mógłby współpracować.

I INFORMACJE OGÓLNE

CENTRUM DIALOGU IM. MARKA EDELMANA

ul. Wojska Polskiego 83, 91-755 Łódź

(adres do korespondencji: pl. Wolności 5, 91-415 Łódź)

Centrum Dialogu imienia Marka Edelmana zostało utworzone w 2010 roku jako ośrodek kulturalno-edukacyjno-badawczy. Jego celem jest prowadzenie działalności w zakresie popularyzowania wielokulturowego i wieloetnicznego dziedzictwa Łodzi, ze szczególnym uwzględnieniem kultury żydowskiej oraz innych kultur mających znaczący wpływ na rozwój miasta. Instytucja rozpoczęła działalność 1 kwietnia 2011 roku. Od jesieni 2011 r. Centrum Dialogu jest organizatorem **Festiwalu Łódź 4 Kultur**. Festiwal wyrasta z bogatej tradycji Łodzi wielokulturowej i ma charakter interdyscyplinarny.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Instytucja nie wypracowała strategii rozwojowej.

2.

Wizja, misja instytucji

Wizja działania instytucji opiera się na nast. założeniach:

popularyzowanie dorobku różnych kultur;

promowanie wielokulturowego i wieloetnicznego dziedzictwa Łodzi, ze szczególnym uwzględnieniem kultury żydowskiej;

upowszechnianie idei tolerancji oraz przeciwdziałanie przejawom rasizmu, ksenofobii i braku szacunku dla ludzi odmiennych światopoglądów, pochodzenia i kultury;

prowadzenie działalności edukacyjnej na temat wielokulturowości, adresowanej do społeczności polskiej i zagranicznej;

prowadzenie działalności szkoleniowej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz wymiany międzynarodowej;

prowadzenie biblioteki i archiwum oraz tworzenia różnorodnych kolekcji, w szczególności związanych z łódzką społecznością żydowską i historią getta w Łodzi (Litzmannstadt Getto);

realizacja projektów upamiętniających łódzką społeczność żydowską;

działanie na rzecz upamiętnienia Ocalałych i Sprawiedliwych oraz ich rodzin;

popularyzacja dzieł artystycznych, upowszechniających ideę wielokulturowości i wieloetniczności;

pozyskiwanie środków pozabudżetowych z funduszy krajowych i zagranicznych oraz wykorzystywanie ich na realizację zadań statutowych.

3. Koncepcja programowa instytucji

Przedmiotem działania instytucji jest popularyzowanie dorobku różnych kultur, promowanie wielokulturowego dziedzictwa Łodzi ze szczególnym uwzględnieniem kultury żydowskiej, realizacja projektów upamiętniających łódzkich żydów, upowszechnianie idei tolerancji oraz przeciwdziałanie przejawom rasizmu i ksenofobii.

Centrum prowadzi działalność edukacyjno- szkoleniową adresowaną do dzieci, młodzieży oraz dorosłych społeczności polskiej i zagranicznej. W planach przewidziano utworzenie biblioteki - archiwum, w której szczególne miejsce zajmować będzie dokumentacja dot. łódzkiej społeczności żydowskiej i historii getta w Łodzi.

Centrum Dialogu realizuje swoje statutowe cele poprzez organizowanie wykładów, warsztatów, koncertów, wystaw, a także festiwali, w tym festiwalu Łódź Czterech Kultur.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Projekt najbardziej innowacyjny: Galeria Wideo, która umieszczona jest w witrynach biura na Placu Wolności 5. Ta nowoczesna forma prezentacji pozwala na organizowanie wystaw fotografii czy sztuki video (obraz widoczny jest z poziomu ulicy, dostępny bezpłatnie dla wszystkich).

Najważniejsze projekty:

Projekty edukacyjne - „Historia w Dialogu” – 2011 r.

Spacery – mające na celu przybliżenie mieszkańcom Łodzi historię miasta.

Organizacja uroczystości związanych z 70 rocznicą przywiezienia do Litzmannstadtgetto 20 tys. Żydów z Europy Zachodniej i „Koncertu z przeszłości” w Filharmonii Łódzkiej, który był rekonstrukcją jednego z koncertów łódzkiego getta, w którym grali wybitni soliści filharmonii wiedeńskiej, berlińskiej i praskiej.

5. Działania promocyjne

Prowadzenie stron internetowych: www.centrumdialogu.com oraz www.4kultury.pl,

public relations – działania, których celem jest tworzenie i utrzymywanie zaufania do naszej organizacji (np. władz miasta), budowanie właściwego wizerunku gminy, za pomocą mediów,

newsletter (wysyłany średnio raz w miesiącu) – kontakt bezpośredni z osobami zainteresowanymi, działalność wydawnicza, materiały reklamowe i gadżety.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Instytut Monitorowania Mediów – monitoring dla haseł „Łódź Czterech Kultur” oraz „Centrum Dialogu im. Marka Edelmana” – prasa i Internet.

Mierniki stosowane w instytucji (zastosowanie mierników ma jednak charakter nieformalny, tzn. prowadzone są statystyki, nie wdrożono jednak systemu ewaluacji mierników).

I INFORMACJE OGÓLNE

CENTRUM KULTURY MŁODYCH

93 - 021 Łódź, ul. Lokatorska13

Działa na terenie Łodzi i województwa łódzkiego nieprzerwanie od roku 1984. W 1999 roku powstała Filia CKM – „Dąbrowa”.

Centrum prowadzi kilkanaście zespołów amatorskiego ruchu artystycznego oraz ponad 30 stałych cotygodniowych zajęć, w których bierze udział około 1500 osób.

W latach 2004 i 2009 Centrum otrzymało Dyplom Ministra Kultury za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Głównym celem jest animacja młodzieżowego ruchu teatralnego oraz organizacja Krajowej Sceny Młodych Teatrów – miejsca prezentacji dokonań młodych twórców, organizacji konferencji, seminariów poświęconych zagadnieniom teatru amatorskiego oraz warsztatów teatralnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów oraz osób pracujących z młodzieżą.

2. Wizja, misja instytucji

Głównym celem statutowym w działalności Centrum Kultury Młodych jest świadczenie jak najwyższej jakości usług w ramach prowadzonej działalności artystycznej i edukacyjnej, promocja wartości kulturowych oraz animowanie i wzmacnianie potrzeby uczestniczenia w kulturze wśród społeczeństwa. Naszym niezmiennym dążeniem jest także praca na rzecz budowania pozytywnie i nowocześnie rozumianego wizerunku instytucji kultury, a także

promowania marki instytucji, rozszerzania zasięgu działań i zwiększania liczby osób korzystających z naszej oferty kulturalnej.

3. Koncepcja programowa instytucji

Działalność CKM w roku 2012 będzie opierała się na realizacji programu „Sztuka łączy pokolenia”, zgodnym z priorytetami Komisji Kultury i Edukacji Parlamentu Europejskiego, która ogłosiła rok 2012 Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

-Innowacyjny charakter mają wszystkie autorskie programy edukacyjne, dla dzieci i młodzieży które realizowane są z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych i dostosowane do wieku, wiedzy i możliwości percepcyjnych uczestników.

-Nowatorskie podejście do zagadnień społecznych i kulturowych przejawia się również w realizacji projektów wymiany międzynarodowej , w której beneficjentami są zarówno organizatorzy jak i uczestnicy nabywający wiedzę i kompetencje interkulturowe. Uczestnicy poznają swoich rówieśników, ich styl życia, wymieniają poglądy, uczą się tolerancji.

-Na gruncie lokalnym stosujemy innowacyjne formy rozwijania umiejętności i zainteresowań poprzez realizacje międzypokoleniowych warsztatów artystycznych (rękodzielniczych, kulinarnych).

5. Działania promocyjne

Informacje promocyjne zamieszczane są na stronie internetowej instytucji, na facebooku'u, na portalach miejskich i kulturalnych, na banerach umieszczanych w przestrzeni miejskiej.

Promocją działalności zajmują się pracownicy Działu Upowszechniania Kultury.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

- sprawozdania merytoryczne i finansowe
- informacje w mediach dot. działalności CKM (wywiady, relacje , recenzje etc)
- opinie zamieszczane na profilu instytucji na facebook'u
- wpisy do kroniki, listy gratulacyjne od współorganizatorów i uczestników imprez
- karty czasu pracy
- programy miesięczne i roczne

I INFORMACJE OGÓLNE

EC1 ŁÓDŹ – MIASTO KULTURY

ul. Targowa 1/3, 90-022 Łódź

(adres korespondencyjny: ul. Tymienieckiego 5, 90-365 Łódź), www.ec1lodz.pl

Instytucja powstała 15 maja 2008 r. na mocy umowy zawartej pomiędzy Miastem a Fundacją Sztuki Świata.

Prowadzi działalność w ramach ośrodka kulturalno- artystyczno- filmowego, którego głównym celem jest realizacja projektów „Rewitalizacja EC1 i jej adaptacja na cele kulturalno- artystyczne” oraz Nowe Centrum Łodzi.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Zgodnie z zapisami umów, m.in. umowy z czerwca 2008 r. zawartej pomiędzy Miastem Łódź a EC1 Łódź-Miasto Kultury, instytucja ma określone zadania do wykonania i realizuje postawione jej cele. Strategia działania jest ściśle określona, są harmonogramy realizacji poszczególnych zadań.

2. Wizja, misja instytucji

Promowanie, wspieranie w kraju i za granicą inicjatyw związanych z produkcją filmów dokumentalnych, eksperymentalnych i fabularnych. Tworzenie warunków do pracy nad postprodukcją filmową, obrazami eksperymentalnymi, scenografią i choreografią. Organizowanie festiwali, wystaw i innych imprez kulturalnych. Nawiązywanie kontaktów i wymiana dorobku kulturalnego z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Upowszechnianie nauki, sztuk plastycznych, muzycznych, działań multimedialnych i audiowizualnych. Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie kultury i sztuki. Realizacja projektu „Rewitalizacja EC1 i jej adaptacja na cele kulturalno – artystyczne”.

3. Koncepcja programowa instytucji.

Koncepcja programowa działania Instytucji EC1 ma na celu promowanie, upowszechnianie funkcji kulturalnej i edukacyjnej. Popularyzacja wiedzy i nauk ścisłych w wśród dorosłych, dzieci i młodzieży (z uwzględnieniem podstawy programowej) umożliwi Interaktywne Centrum Nauki i Techniki .

Centrum Sztuki Filmowej przyczyni się do wspierania i propagowania sztuki filmowej dzięki różnorodnym funkcjom jakie Centrum będzie pełnił. Powstanie m.in. teatr dźwięku i studia postprodukcji, pomieszczenia warsztatów twórczych, galerie i sale ekspozycyjne, pub filmowy i inne obiekty towarzyszące.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Instytucja Kultury nie prowadziła działalności kulturalnych, natomiast promuje założenia programu Nowe Centrum Łodzi.

Instytucja realizuje projekt Rewitalizacji EC1 i jej adaptacji na cele kulturalno – artystyczne. Po zakończeniu inwestycji będzie on spełniał rolę interaktywnego Centrum Nauki i Techniki.

5. Działania promocyjne

Działania promocyjne skupiają się na organizacji konferencji prasowych, dziennikarstwie internetowym, marketingu bezpośrednim, targach, debatach.

Zostały powołane dwa samodzielne stanowiska eksperta ds. marketingu i public relations, podlegające bezpośrednio Dyrektorowi Naczelnemu - jedno przypisane zespołowi projektu Nowe Centrum Łodzi, a drugie – zespołowi projektu rewitalizacji i adaptacji EC1 na cele kulturalno-artystyczne.

6. Monitoring i ewaluacja działań

Co miesięczne raporty z postępu robót, składane do EC1 przez Wykonawców Zadania 1 (EC Wschód) i Zadania 2 (EC1- Zachód), narady koordynacyjne, spotkania robocze z wykonawcami robót budowlanych przy udziale projektantów. Wizje lokalne placu budowy.

I INFORMACJE OGÓLNE

FABRYKA SZTUKI W ŁODZI

Tymienieckiego 3, 90-365 Łódź

Instytucja utworzona z dniem 1 stycznia 2007 r. na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miastem a Fundacją Łódź Art Center oraz Stowarzyszeniem Teatralnym Chorea. Usytuowana na terenie dziewiętnastowiecznych fabryk na Księżym Młynie.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Strategia rozwoju opiera się na realizacji projektu powołania w ramach Fabryki Sztuki (FS) Inkubatora Kultury – Art_Inkubator (AI).

Realizacja projektu wpłynie na zmianę funkcjonowania FS w dwóch podstawowych obszarach, które stanowią komplementarne uzupełnienie.

Obszar materialny - dotyczy zmian w infrastrukturze instytucji:

- zostanie zrewitalizowane prawie 7000 m² powierzchni pofabrycznej oraz tereny zewnętrzne objęte projektem,
- powstaną nowe przestrzenie związane z infrastrukturą dla działań kulturalnych i inkubacyjnych,
- wyposażenie techniczne i technologiczne związane z realizacją projektu AI zapewniające jednocześnie nowe możliwości realizacji działań artystycznych dla FS i podmiotów inkubowanych.

Obszar programowy – dotyczy zmian wywołanych obszarem materialnym:

- wprowadzenie zintegrowanego cyfrowo systemu zarządzania instytucją w oparciu o mechanizm Multimedialnej Platformy Zarządzania Kreatywnością realizowanej w ramach projektu AI;
- realizacja projektów artystycznych i edukacyjnych w nowych warunkach lokalowych pozwala na przygotowanie programu instytucji adresowanego do szerszego grona odbiorców, dotarcia do nowych grup odbiorców, skupienia się na podnoszeniu wartości artystycznej czy edukacyjnej.

2. Wizja, misja instytucji

Głównym celem statutowym instytucji jest tworzenie i upowszechnianie kultury ze szczególnym uwzględnieniem współczesnych praktyk teatralnych.

Misją Art_Inkubatora jest pobudzenie przedsiębiorczości i aktywności osób zajmujących się, głównie w Łodzi oraz w regionie łódzkim, kulturą i sztuką, poprzez umiejętne połączenie szeroko rozumianej sztuki i przedsiębiorczości opartej na kreatywności i innowacyjności twórców i artystów funkcjonujących w ramach instytucji otoczenia biznesu jaką jest Inkubator Kultury – Art_Inkubator.

Misję można scharakteryzować jako budowanie nowoczesnych programów artystyczno – edukacyjnych, bazujących na nieskrępowanej indywidualności artystycznej połączonej z narzędziami służącymi do tworzenia nowatorskich procesów edukacyjnych.

3. Koncepcja programowa instytucji

Działalność instytucji opiera się głównie na prezentacji i popularyzacji współczesnego dorobku teatralnego, m. in. poprzez wprowadzenie unikatowego modelu dydaktycznego, który obejmuje różne formy pracy z ciałem i głosem. Instytucja współpracując na gruncie krajowym oraz międzynarodowym i realizuje projekty artystyczne (spektakle teatralno-muzyczne, wystawy i prezentacje multimedialne), odwołując się do wielokulturowości Europy. Jest organizatorem wykładów i spotkań z artystami i czołowymi ekspertami w dziedzinie kultury i sztuki, seminariów oraz warsztatów.

Fabryka Sztuki realizuje także projekty muzyczne i koncerty. Ostatnim obszarem aktywności prowadzonej w ramach Fabryki Sztuki są działania mające na celu wspieranie przedsiębiorczości w kulturze, rozwój przemysłów kreatywnych.

4. Innowacyjne projekty realizowane projekty instytucje

Najważniejszym osiągnięciem Fabryki Sztuki było stworzenie przestrzeni dla alternatywnych i nowatorskich działań artystycznych i edukacyjnych oraz stworzenie stałej oferty kulturalnej poprzez prowadzenie projektów:

- Zona Sztuki Aktualnej - wieloletni projekt wystawienniczy poświęcony najaktualniejszym zjawiskom w sztukach wizualnych; po roku funkcjonowania galeria znalazła się na prestiżowej liście 50 najlepszych polskich galerii wg rankingu Arteonu;
- „Solaris. Prawda. Złudzenie. Multimedialna instalacja modowa” - innowacyjny projekt, który został zrealizowany w Madrycie w ramach programu Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, jedyny projekt w programie poświęcony modzie. Instalacja oparta jest na niekonwencjonalnej ekspozycji kolekcji ubiorów, bez tradycyjnego udziału modeli i modelek prezentujących ubrania. Poszczególne sylwetki "zamknięte" są w obiektach z pleksi, odpowiednio podświetlonych i zakomponowanych w przestrzeni galerii;
- ŁDZ Alternatywa (wcześniej Łódź Alternatywa) - odbywający się podczas wakacji festiwal poświęcony szeroko pojętej muzyce alternatywnej. W 2009 roku festiwal był nominowany do Nagrody Nocne Marki magazynu Aktivist;
- O!to design - cykl spotkań edukacyjnych prezentujący dokonania polskich twórców w zakresie wzornictwa użytkowego;
- powołanie Sceny Fabryki jako nietypowej sceny teatralnej wśród funkcjonujących w Łodzi. Przede wszystkim jest miejscem prezentacji spektakli teatralnych, pierwszą w Łodzi i jedną

z niewielu w Polsce, otwartą sceną offową. Tu prezentowany jest oczywiście dorobek CHOREI;

- „Manewry Patriotyczne” – nowatorski model pracy edukacyjno-teatralnej kierowanej głównie do młodzieży szkolnej i licealnej;
- współtworzenie atrakcyjnego i efektywnego modelu edukacyjnej pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym;
- projekt „Oratorium Dance Project;
- stworzenie stałej grupy młodzieży pracującej choreograficznie i muzycznie;
- projekt „Utworzenie w ramach Fabryki Sztuki w Łodzi Inkubatora Kultury - Art_Inkubator”.

5. Działania promocyjne:

W zespole ds. promocji zatrudnione są 2 osoby – po 3/5 etatu każda. Działania promocyjne polegają na prowadzeniu strony internetowej instytucji oraz projektów, prowadzenie profilu instytucji na najpopularniejszym serwisie społecznościowym, direct mailingu do subskrybentów oraz dziennikarzy, publikacji wydawnictw, zawierających informacje o wydarzeniach realizowanych w instytucji w danym okresie – dystrybuowanych w całym mieście, plakatów, broszur informacyjnych, katalogów.

6. Monitoring i ewaluacja działalności instytucji

Ewaluacja projektu następuje po jego zakończeniu na podstawie przyjętych wytycznych.

W 2010 roku instytucja zleciła przeprowadzenie badań preferencji odbiorców oraz ewaluację działań promocyjnych. W wyniku badań otrzymano szczegółowy raport, który został przedyskutowany z przeprowadzającym badanie, wnioski które wypłynęły z tego działania zostały wdrożone.

I INFORMACJE OGÓLNE

OŚRODEK KULTURY „GÓRNA”

93 – 139 Łódź, ul. Siedlecka 1,

Ośrodek istnieje od 1 stycznia 1980 r. Pod obecną nazwą funkcjonuje od 4 grudnia 1991 r.

Działalność Ośrodka Kultury Górna prowadzona jest w dwóch miejscach: przy ulicy Siedleckiej 1 i w „Energetyku” przy al. Politechniki 17. Obiekt przy Siedleckiej jest wpisana

do ewidencji zabytków pofabrykancką willą. Na skutek remontów, nieuwzględniających jego zabytkowego charakteru, wewnątrz nie nosi cech historycznych.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Instytucja kładzie nacisk na działania skierowane do lokalnej społeczności. Celem funkcjonowania instytucji jest nowocześniejsza oferta kulturalna i szerzej rozpoznawalna obecność na łódzkiej scenie kulturalnej. Narzędziami są bogatsza informacja i promocja działań Ośrodka, połączona ze zmianami wizerunkowymi. Nacisk będzie położony na pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na projekty kulturalne i infrastrukturalne oraz współpracę z podmiotami zewnętrznymi.

2. Wizja, misja instytucji

Misja instytucji mieści się w zdefiniowaniu jej jako „Ośrodka Kreatywnego”. Charakter jego działań to zorientowanie na umiejętności i talenty uczestników, rozwijane poprzez nowoczesną ofertę kulturalną. Ośrodek nie tyle chce uczyć sztuki, ale dzięki jej narzędziom zachęcać do odbioru kultury i rozwijać osobowość odbiorców. Nie tyle prezentować dokonania artystyczne, ale spowodować ich współkreowanie.

3. Koncepcja programowa instytucji

Koncepcja programowa to oferta stałych zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu między innymi muzyki, tańca, plastyki. Są to zajęcia indywidualne, na przykład nauka gry na gitarze czy grupy amatorskiego ruchu artystycznego.

Propozycje skierowane do społeczności lokalnej to oferty kulturalne dla seniorów oraz dla dzieci i młodzieży, które nie korzystają ze względów społecznych z propozycji Ośrodka. Od paru lat Ośrodek organizuje zajęcia dla seniorów, realizuje zadania w ramach projektu Centrów Aktywnego Seniora. W ramach aktywności lokalnej młodzieży i dzieci, zostaną zorganizowane podwórkowe imprezy plenerowe.

Trzeci kierunek to działania związane z tożsamością i historią miasta. Tutaj najważniejsze działania to stworzenie „Salonu Łódzkiego”, który poprzez dyskusje, prezentacje i warsztaty wylansuje pozytywny wizerunek miasta i wpłynie na pogłębienie wiedzy o jego historii.

Ośrodek rozpocznie również działania wokół happeningu, stanowiącego ważną część awangardowej przeszłości miasta. Ośrodek zacieśni współpracę ze szkołami, do których

skieruje nową ofertę kulturalną. Wymienione działania będą podejmowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz najciekawszymi twórcami kultury.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

MIXER KULTURY – wielokulturowa akcja artystyczna.

Jest to projekt nawiązujący do wielokulturowej tradycji Łodzi. Jego innowacyjność polega na badaniu współczesnego aspektu wielokulturowości miasta poprzez zaproszenie do wspólnego twórczego działania mieszkającej w Łodzi młodzieży z różnych środowisk narodowych i religijnych. Projekt służy wyzwaniu naturalnej ekspresji i nawiązaniu autentycznego dialogu, pobudza do refleksji osobistych i ogólnych.

Instytucja nie prowadziła projektów ogólnopolskich i międzynarodowych w ciągu ostatnich 5 lat.

5. Działania promocyjne

W instytucji istnieje dział promocji, w którym zatrudnione są 3 osoby.

Działania promocyjne polegają na współpracy z portalami poświęconymi tematyce dziecięcej: dzieciwlodzi.pl, miastodzieci.pl, gogaga.pl, czasdzieci.pl, qlturka.pl i in., prowadzeniu blogu, współpracy z mediami.

Ośrodek posiada własną stronę internetową oraz aktywny profil na Facebooku i fun-page na Facebooku.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Ośrodek monitoruje i ewoluuje swoją działalność poprzez system kontroli zarządczej obejmujący samokontrolę, kontrolę funkcjonalną i instytucjonalną. Monitorowanie wydatków: z działem księgowości, comiesięczna kontrola wykonania planu finansowego, comiesięczne sprawozdanie z realizacji programu, sprawozdanie półroczne i roczne, zebrania z kierownikami oraz pracownikami merytorycznymi, prowadzenie dziennika placówki i dzienników zajęć.

I INFORMACJE OGÓLNE

OŚRODEK KULTURY „KAROLEW”

Łódź 94-035, ul. Bratysławska 6

4 grudnia 1991 r. Osiedlowy Dom Kultury „Karolew” (powołany do życia 26 lutego 1985 r.), zostaje przekształcony w Ośrodek Kultury „Karolew”.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Strategia Ośrodka opiera się na:

- organizacji imprez miejskich i krajowych.
- współpracy z zagranicą w następujących kierunkach m.in.: Hiszpania, Meksyk, Ukraina, Litwa.
- realizacji zadań statutowych oraz organizacji imprez lokalnych w oparciu o środowisko lokalne.

2. Wizja, misja instytucji

Głównym celem Ośrodka jest pozyskiwanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze, jej współtworzenie a także prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców.

3. Koncepcja programowa instytucji

Trwałym elementem programu są projekty edukacyjne związane ze współczesną kulturą artystyczną, realizowane w formie warsztatów, spotkań, dyskusji, inicjatyw popularyzatorskich. Oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży, w tym oferta wychowania przez sztukę, oparta na nowoczesnych formach edukacji wykorzystujących nowe technologie i sztukę najnowsza.

Znaczną część mieszkańców tej części miasta stanowią osoby po 50 roku życia, głównie emeryci i renciści spotykający się w Klubie Seniora (ok. 140 osób). Częścią koncepcji programowej jest edukacja praktyczna, skierowana przede wszystkim do dzieci i seniorów.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Ośrodek Kultury „Karolew” jest organizatorem trzech festiwali w tym 2 o randze międzynarodowej: Międzynarodowego Festiwalu Kultury Hiszpańskojęzycznej „Viva Flamenco”, Międzynarodowego Festiwalu Zwyczajów i Tradycji Karnawałowych „Carnavalia” oraz Ogólnopolskiego Festiwalu Artystycznego Ruchu Seniorów „Piernikalia”.

5. Działania promocyjne

Przy organizacji dużych projektów: Festiwalu Zwyczajów i Tradycji Karnawałowych „Carnavalia”, Festiwalu Kultury Hiszpańskojęzycznej „Viva Flamenco” i Festiwalu

Artystycznego Ruchu Seniorów „Piernikalia” zatrudniany jest na umowę o dzieło rzecznik prasowy, odpowiedzialny za kontakty z mediami, działania promocyjne i marketingowe tj.: reklama w mediach masowych - prasie, radiu i TV, inserty oraz artykuły i treści reklamowe w prasie specjalistycznej i lokalnej, reklama na ekranach ledowych, citylightach, banerach, roll-upach, plakaty i foldery, ulotki, udział w Targach Regiony Turystyczne „Na styku kultur”, konferencje prasowe, lobbying działań i marki Ośrodka, seminaria i konferencje.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Kontrole wewnętrzne przeprowadzane wg rocznych planów.

Roczne sprawozdania merytoryczne z prowadzonej działalności przekazywane do Wydziału Kultury UMŁ oraz sprawozdanie finansowe.

I INFORMACJE OGÓLNE

POLESKI OŚRODEK SZTUKI

ul. Krzemieniecka 2a, 94-030 Łódź

Dzielnicowy Dom Kultury Łódź-Polesie powstał w 1969 roku i prowadził swoją działalność do 1990 roku przy al. 1 Maja 87. Od 1991 roku instytucja działa jako Poleski Ośrodek Sztuki. Obecnie siedzibą instytucji jest budynek przy ul. Krzemienieckiej 2a (od września 1990 roku).

Z uwagi na uwarunkowania lokalowe oraz nowe środowisko nastąpiła zmiana oferty programowej. Zrezygnowano z prowadzenia dużych zespołów tanecznych i teatralnych, projekcji filmowych. W nowej siedzibie skupiono się na kameralnych spotkaniach, na edukacji dzieci i młodzieży, małych formach teatralnych, na działalności dla osób niepełnosprawnych, działaniach plastycznych. Powstała galeria, powołano do życia międzynarodowy festiwal: **Międzynarodowe Biennale "Terapia i Teatr"**.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Nie podano.

2. Wizja, misja instytucji

Podstawowym celem jest pozyskiwanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz jej współtworzenia. Główne zadania, to:

- rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych,
- przygotowywanie do odbioru i tworzenia kultury,
- kształtowanie wzorów i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- zaspakajanie potrzeb kulturalnych odbiorców.

3. Koncepcja programowa instytucji

Poleski Ośrodek Sztuki z racji swoich warunków lokalowych jest miejscem, gdzie z powodzeniem realizowane są spotkania z pisarzami, aktorami, dziennikarzami, ludźmi kultury. Publiczność łódzka niezwykle sobie ceni intymność tych spotkań, niemal domowy ich charakter.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

- Międzynarodowe Biennale. Spotkania Teatralne „Terapia i Teatr”.

Jedyny w Polsce o tak dużym zasięgu festiwal, prezentujący sztukę osób niepełnosprawnych. Główną ideą festiwalu jest pokazanie teatru osób niepełnosprawnych jako wydarzenia artystycznego. Towarzyszy spotkaniom konferencja naukowa, podczas której prezentowane są różne postawy wobec twórczości osób niepełnosprawnych, a także różne perspektywy interpretacji ich sztuki. W trakcie festiwalu prezentowane są także metody pracy z aktorem niepełnosprawnym. Dopelnieniem są wystawy plastyczne.

- Międzynarodowy Plener. Przestrzenne Formy z Wikliny.

Od 2009 roku plener ma charakter konkursu. Sposób realizacji obiektów artystycznych koresponduje z włókienniczą tradycją Łodzi. Termin realizacji plenerów podczas trwania Międzynarodowego Triennale Tkaniny, pozwala na organizowanie wielu wystaw i akcji artystycznych, towarzyszących temu wydarzeniu.

- Międzynarodowe warsztaty – Program Grundtvig. Zorganizowano europejskie warsztaty kultury żydowskiej „Kum arain in szenk – Jewish Inn” (2 edycje, w kwietniu odbędzie się 3 edycja).

5. Działania promocyjne

W instytucji wyodrębniony został dział promocji zajmujący się dystrybucją plakatów, ulotek, banerów, materiałów reklamowych (kalendarze, torby, breloczki), pisaniem artykułów do prasy, udzielaniem wywiadów, przesyłaniem informacji do prasy, radia i telewizji; pozyskiwaniem patronów medialnych. Instytucja ma własny profil na Facebooku. Ponad to powstał film o Ośrodku.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Analiza frekwencji na podstawie sprzedanych biletów, karnetów;
kontakt ze stałymi subskrybentami ; rozsyłanie ankiet – badanie opinii;
recenzje w mediach.

I INFORMACJE OGÓLNE

ŚRÓDMIEJSKIE FORUM KULTURY

ul. Roosevelta 17, 90-056 Łódź,

Pod obecną nazwą ośrodek działa od 4 grudnia 1991 r. Powstał na bazie Dzielnicowego Domu Kultury Łódź – Śródmieście, istniejącego od 1 kwietnia 1982 r. Od 2010 roku zmienia profil na literacki i przekształca się w Dom Literatury w Łodzi.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Instytucja posiada własną strategię rozwojową na lata 2010-2016. W oparciu o nią powstaje nowa strategia rozwojowa do 2020 roku.

2. Wizja, misja instytucji

Zwiększony zostanie nacisk na wydarzenia literackie i okołoliterackie – wieczory autorskie z pisarzami polskimi i zagranicznymi, wystawy (np. kolaże obraz/tekst), pokazy filmowe (np. adaptacje literatury), koncerty (np. zespołów z wartościowymi literacko tekstami). ŚFK organizuje Festiwal Puls Literatury w Łodzi i regionie (listopad-grudzień), a także jest wydawcą Kwartalnika Artystyczno-Literackiego „Arterie” oraz książek biblioteki pisma. Przy Śródmiejskim Forum Kultury działa Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział w Łodzi, Stowarzyszenie Literackie im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego oraz Miesięcznik „Tygiel Kultury”.

3. Koncepcja programowa instytucji.

Docelowo ŚFK powinno przekształcić się w sprofilowaną literacko instytucję, która będzie animować i wzmacniać łódzkie środowisko i życie literackie oraz promować je w Polsce i za granicą.

W planach znajdują się także: powołanie i prowadzenie literackich serii wydawniczych, biblioteka, powołanie Nagrody Literackiej Miasta Łodzi. W przygotowaniu projekt i realizacja łódzkich obchodów Roku Juliana Tuwima w 2013 roku.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucje

Projekt edukacyjny dla szkół średnich – Transplantacja – jestem na tak;

Festiwal Puls Literatury – najobszerniejszy festiwal literacki w Kraju;

Kawiarnia Literacko-Muzyczna – połączenie spotkania autorskiego / panelu dyskusyjnego z koncertem, projekcjami audiowizualnymi i akcjami bookcrossing;

Współorganizacja przeglądu Twórczości Dziecięcej – Tematyczne Przeglądy – Zespół Szkół Specjalnych nr 6;

Wieloletni cykl imprez plenerowych na terenie Parku Źródliśka – Niedziela w Źródliśkach: spektakle teatralne dla dorosłych, młodzieży i dzieci, przedstawienia kabaretowe, koncerty, recitale wokalne, prezentacje literackie, m.in. Literacka Scena Młodych;

Warsztaty literackie, warsztaty literackie dla licealistów, warsztaty poetyckie;

Spotkania z literaturą zorganizowane we współpracy z Łódzkim Oddziałem Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów;

Literatura bez granic – otwarte spotkania konwersacyjne Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

5. Działania promocyjne

Prasa, radio, telewizja: patronami medialnymi ŚFK są TVP Łódź, Radio Łódź, Studenckie Radio Żak, portale informacyjne, portale literackie, serwisy społecznościowe. Ośrodek posiada własne profile na serwisach: Facebook, Blip, Twister, stronę internetową forum-kultury.pl oraz pulsliteratury.pl. W planach stworzenie platformy informacyjnej. Organizuje happeningi i akcje w przestrzeni miasta oraz konkursy poetyckie.

6. Monitoring i ewaluacja działań

Instytucja organizuje konkurs publiczności w ramach Letniej Sceny Forum, prowadzi kronikę wydarzeń oraz analizuje opinie – Facebook, maile.

I INFORMACJE OGÓLNE

WIDZEWSKIE DOMY KULTURY

92-318 Łódź, Al. Piłsudskiego 133, tel.42 6749088, fax. 42 6749159

Dnia 22 stycznia 1981 r. utworzony został Dzielnicowy Dom Kultury. Na przełomie lat 80 i 90-tych utworzono filię „Ariadna”, a w 1991 r. filię-„Dom Kultury 502”.

W 1992 r. przyjęto nazwę **Widzewskie Domy Kultury**.

Trzy placówki o wyrażeniu zarysowanych profilach:

Dom Kultury Widok, Al. Piłsudskiego 133, skupia się na edukacji artystycznej, plastycznej skierowanej do młodzieży i dorosłych /Klub Plastyka Amatora -Galeria WIDOK-Pracownia Ceramiki-Kursy/ oraz muzycznej /Tow. Śpiewacze „Anna”- seniorzy, koncerty dziecięce/.

Dom Kultury „Ariadna”, ul.Niciarniana 1/3, jest siedzibą zespołów folklorystycznych i tanecznych (tańca nowoczesnego i estradowego). Pierwszoplanowe miejsce zajmuje Zespół Pieśni i Tańca ANILANA / laureat Nagrody M. Łodzi, który istnieje już ponad 40 lat/. Dopełnieniem działań związanych z upowszechnianiem i popularyzacją kultury ludowej jest prowadzona edukacja regionalna - warsztaty na temat historii, tradycji i kultury regionu.

Dom Kultury "502". Przy ul. Gorkiego 16 działają znane zespoły teatralne: „Teatr Nieletni” Antoniego Bańkowskiego, Teatr „Total” Łukasza Bzury oraz Studio Teatralne SŁUP Marcela Szytenchelma, wraz z grupami tanecznymi : Klubem Tańca Towarzyskiego TANGO i Dziecięcym Zespołem Tańca Estradowego MIŚ. Szeroko rozbudowana edukacja filmowa, teatralne warsztaty twórcze oraz nowoczesna edukacja plastyczna oparta na autorskich projektach adresowana jest do uczniów i nauczycieli z widzewskich szkół. Znajduje się tu jedyna w Łodzi Widzewska Galeria Exlibrisu prowadzona przez wybitnego znawcę miasta – Mirosława Wojalskiego.

II PROFIL I ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Nie podano.

2. Wizja, misja instytucji

Instytucja powinna stać się miejscem spotkań osób w różnym wieku, wspierać ich potencjał i kreatywność, animować i inspirować do zmian oraz przygotować ludzi do twórczego i czynnego uczestnictwa w życiu zbiorowym.

3. Koncepcja programowa instytucji

Program działania instytucji opiera się na kilku strategicznych celach, takich jak:

edukacja kulturalna - poszerzona o elementy prospołeczne np. z zakresu ekologii, psychologii, historii, dziedzictwa narodowego, itp. W programie placówki znajdują się programy obejmujące edukację artystyczno-estetyczną, edukację regionalną i edukację prospołeczną. Edukacja stała i bieżąca uzupełniana jest projektami edukacyjnymi, miękkimi;

upowszechnianie kultury -czyli sprzyjanie kształceniu postaw aktywnego uczestnictwa w kulturze,

tworzenie wydarzeń artystycznych - wiodące imprezy o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim i lokalnym, takie jak: Międzynarodowe Warsztaty Folklorystyczne, Widzewska Jesień Muzyczna, Ogólnopolski Konkurs Tańca Towarzyskiego „Tango”, Łódzkie Konfrontacje Taneczne, Dzień Reymonta / Łódź-Lipce Reymontowskie/.

społeczna funkcja dk – czyli integracja i otwartość na społeczność lokalną.

4. Innowacyjne projekty realizowane projekty instytucje

-Machiny do poznawania świata” - sztuka kinetyczna pomaga dzieciom niedowidzącym zrozumieć świat. Cykl zajęć podczas których grupa młodzieży niedowidzącej poznawała podstawowe prawa rządzące otaczającym światem –prawa fizyki, poprzez budowanie zgodnie z tymi regułami przestrzennych, interaktywnych, poruszających się obiektów-machin.

- Projekt „Kamienica” , przypominający wielokulturowość Łodzi. Zadaniem jest opisanie i zdokumentowanie historii jednego z miejsc w Łodzi i ludzi związanych z tym miejscem, na podstawie wiedzy świadków z dawnych czasów i śladów archiwalnych.

- projekt „Widzew na starych i i nowych widokówkach”, podczas którego młodzież licealna, podzielona na cztery grupy: dziennikarską, historyczną, malarską i fotograficzną zgłębia

dzieje tej robotniczej dzielnicy poprzez poznanie historii i współczesności dwóch największych widzewskich fabryk /Fabryki Nici "Ariadna" i Widzewskiej Manufaktury/ i losów ludzi z nimi związanych.

- projekt „INTheatERCULTURArtl – na arenie wymiany” zrealizowany w ramach Programu „Młodzież w działaniu”. Oprócz codziennych wielogodzinnych ćwiczeń technik cyrkowych, akrobacji i clownady młodzi miłośnicy sztuki cyrkowej zaangażowali się w warsztaty z dziećmi z domu dziecka, aby pokazać im, jak w oryginalny i kreatywny sposób można spędzać wolny czas.

5. Działania promocyjne

Prasa, radio, telewizja, internet /własna strona internetowa i inne portale, strony internetowe do ważniejszych imprez /, afisze, plakaty, ulotki, własne gabloty, itp.

6. Monitoring i ewaluacja działalności instytucji

Narzędziami monitoringu w instytucji są:

- sprawozdania finansowe / co miesiąc/
- sprawozdanie z działalności domu kultury K-07 obejmujące wskaźniki rzeczowe tzn. ilość imprez ,kół, zespołów i uczestników
- kontrola wewnętrzna jako element kontroli zarządczej np.: realizacja planów pracy zgodnie z programem, realizacja planów finansowych.

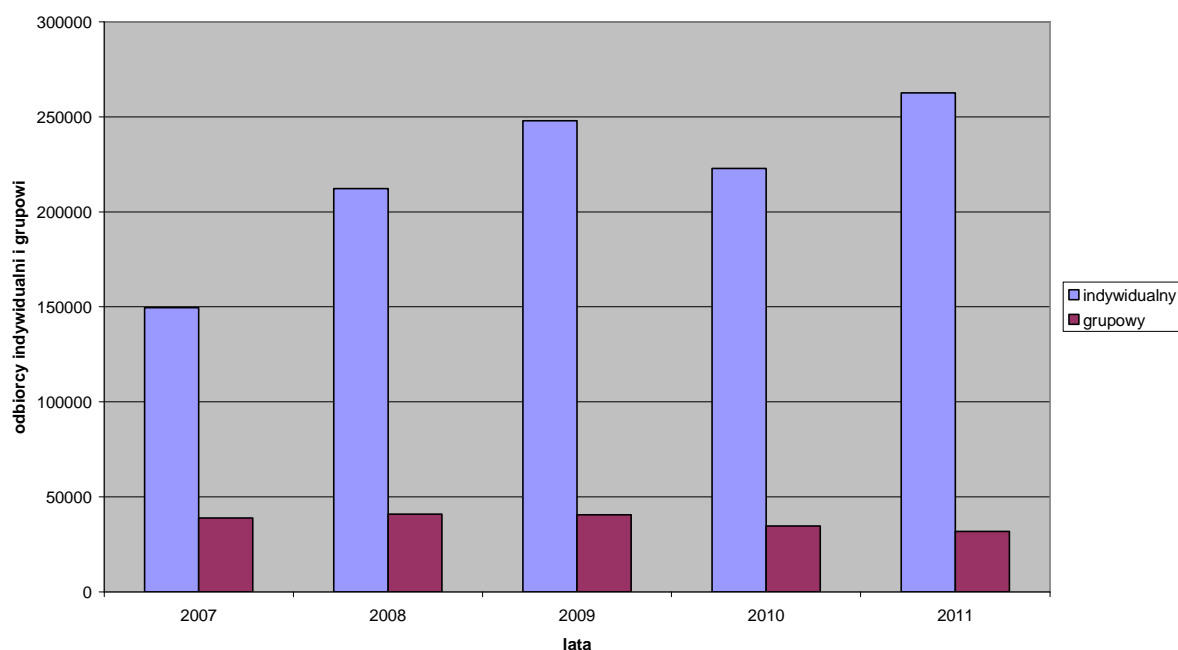
III. ODBIORCA

1.Liczba odbiorców

Rodzaj odbiorcy	Liczba odbiorców				
	2007	2008	2009	2010	2011
Indywidualny	149546	212190	247894	222934	262631
Grupowy	38893	40922	40622	34756	31754
Razem	188439	253112	288516	257690	294385

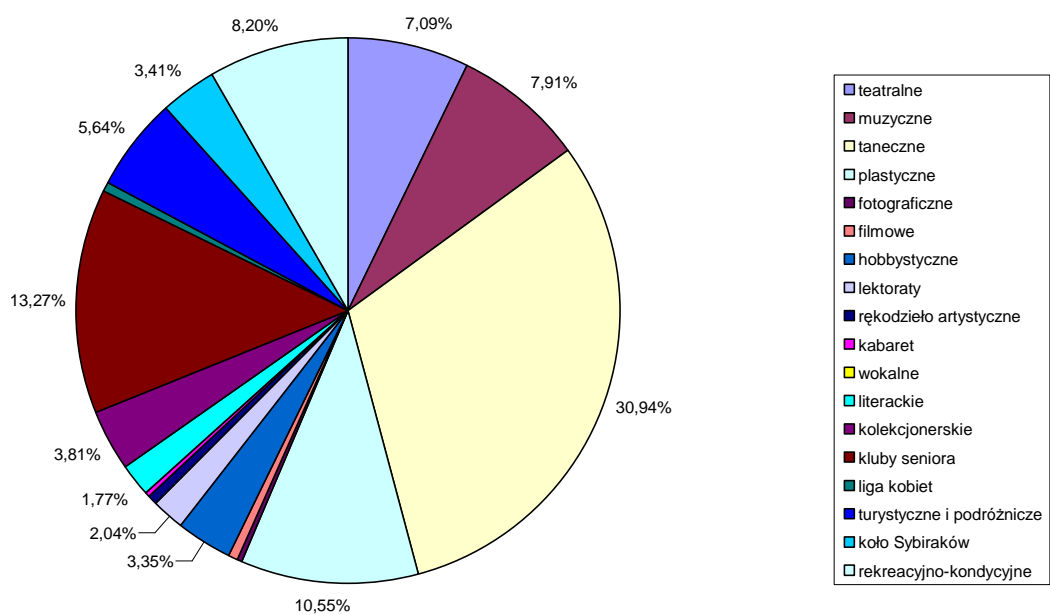
Odbiorcy

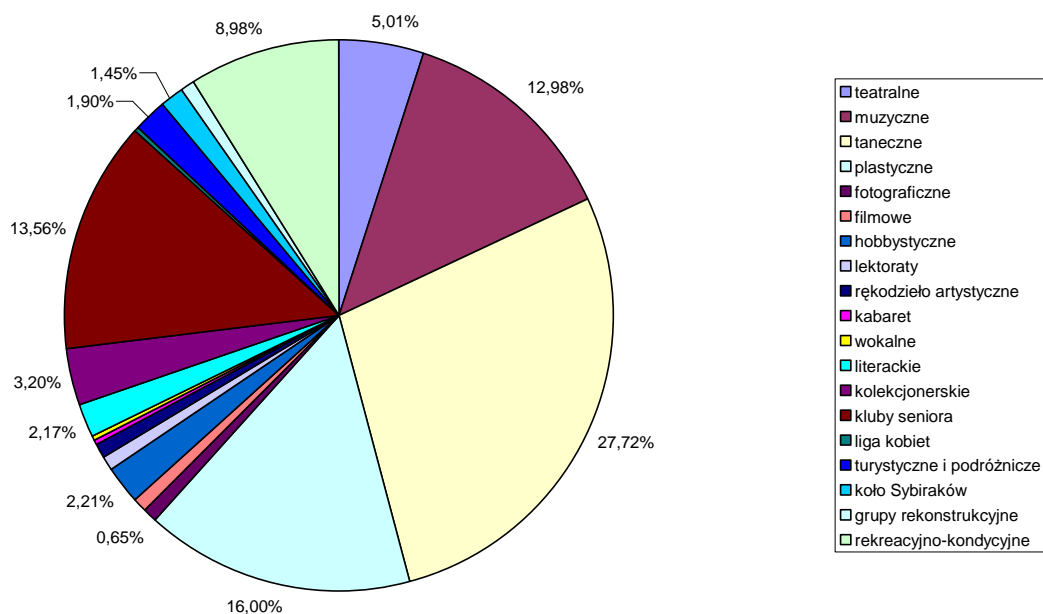
2. Ilość uczestników w zespołach artystycznych i kołach zainteresowań we wszystkich domach kultury łącznie 2007 -2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	zespoly	uczestnicy	zespoly	uczestnicy	zespoly	uczestnicy	zespoly	uczestnicy	zespoly	uczestnicy
Teatralne	31	368	24	233	23	383	35	274	23	277
Muzyczne	41	411	41	544	38	383	36	652	37	717
Taneczne	50	1607	66	1632	60	1905	43	1473	53	1531
Plastyczne	32	548	31	516	31	923	26	379	28	884
Fotograficzne	1	12	0	0	0	0	1	40		36
Filmowe	2	19	1	15	1	20	2	50	2	50
Szachowe	2	35	1	8	1	8	2	38	1	8
Brydżowe	2	89	3	91	3	109	3	119	2	60
Gier logicznych	2	33	2	31	2	34	2	47	2	39
Lektoraty języków obcych	15	106	16	127	16	101	3	88	3	47
Warcabowe			2	38	1	19	1	19	1	15
Modelarskie	2	13								
Żeglarskie	2	17	1	12	1	12				
Koło Iluzjonisty	1	7								
Rękodzieło artystyczne	2	23	2	27	2	31	3	46	2	51
Kabaret	2	16	2	16	2	16	3	18	3	17
Wokalne	1	10	1	10	1	8			1	5
Literackie	2	92	3	94	3	100	3	122	3	120
Kolekcjonerskie	6	198	6	175	6	175	8	199	7	177
Kluby seniora	23	689	25	774	32	838	18	738	18	749
Liga Kobiet	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25

Turystyczne i podróżnicze	16	293	11	322	14	363	4	135	4	105
Klub Malucha			1	9	1	5				
Koło Sybiraków	1	177	1	177	1	125	1	80	1	80
Grupy rekonstrukcyjne			1	10	1	10	1	35	2	35
Rekreacyjno-kondycyjne	17	426	17	465	17	465	16	460	17	496
Razem:	38	1053	38	1010	41	1007	42	987	43	1040

ilość uczestników w zespołach artystycznych i kołach zainteresowań we wszystkich domach kultury łącznie 2007

ilość uczestników w zespołach artystycznych i kołach zainteresowań we wszystkich domach kultury łącznie 2011

IV. KADRA

1. Stan zatrudnienia we wszystkich domach kultury łącznie 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty
Stanowiska merytoryczne	130	98	108	93	112	95	118	101	119	99
Stanowiska administracyjne	76	56	64	56	62	56	62	56	68	62
Stanowiska techniczne	81	58	71	58	71	59	69	52	69	58
Razem	287	212	243	207	245	210	249	209	256	219

Stanowiska merytoryczne- osoby odpowiedzialne za działania merytoryczne np. instruktorzy

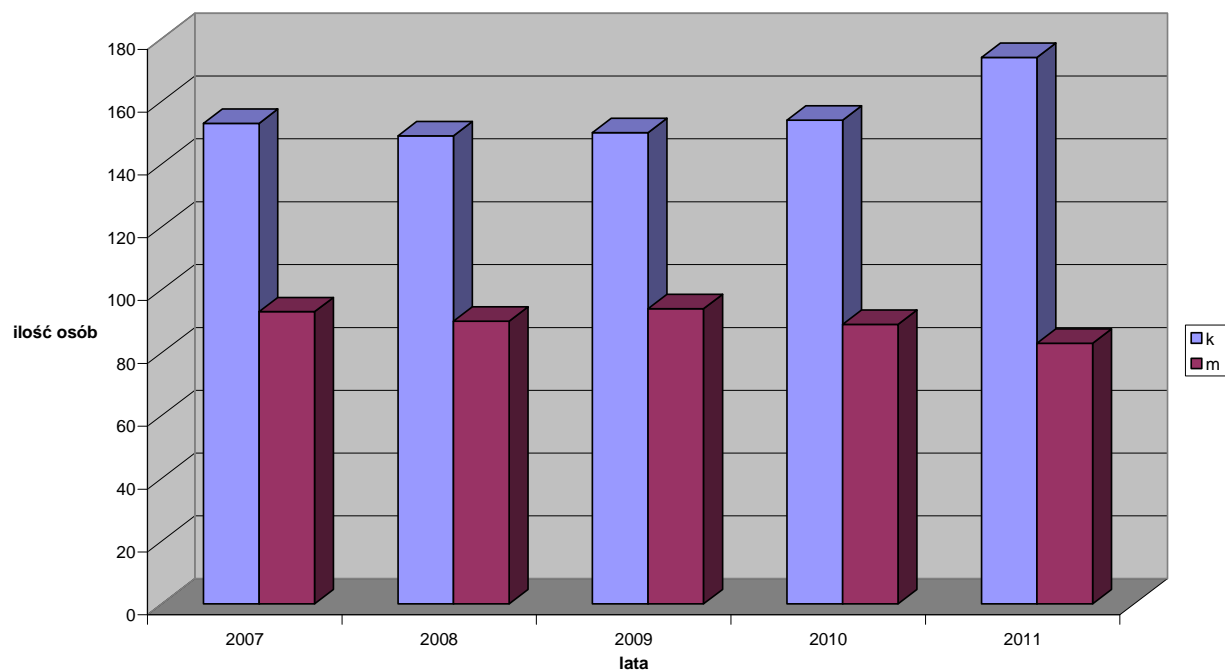
Stanowiska administracyjne – księgowość, kadry, sekretariat

Stanowiska techniczne- obsługa techniczna, portierzy, ogrodnicy itp.

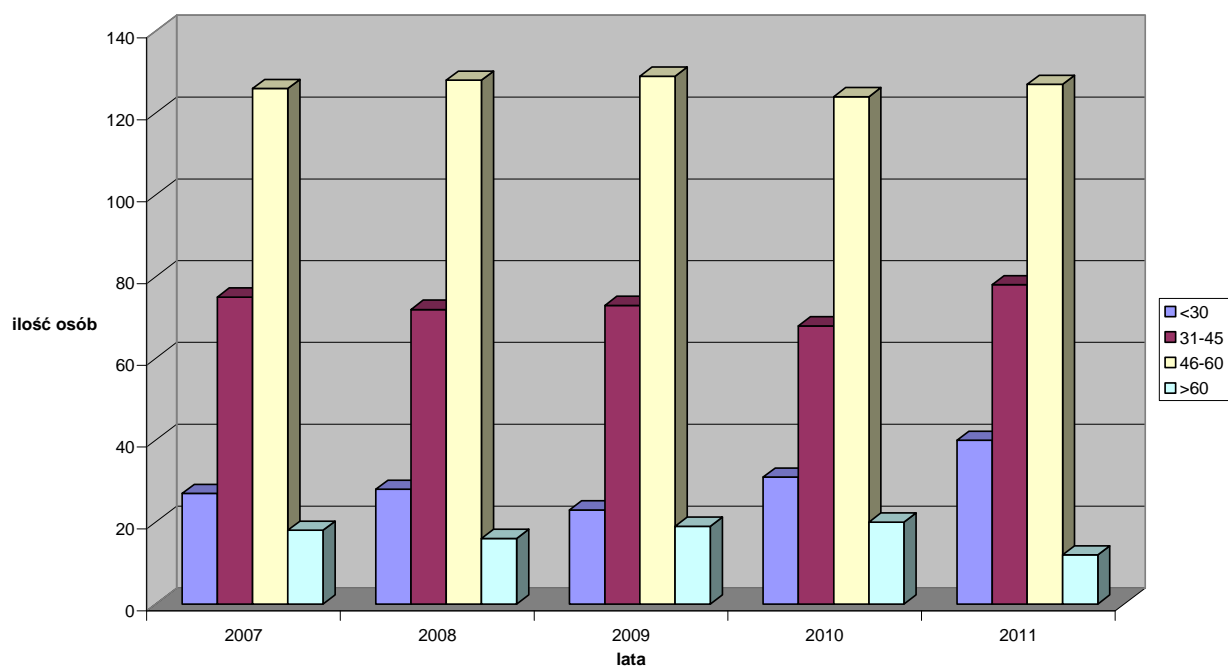
2. Struktura wiekowa osób zatrudnionych z podziałem na płeć

Wiek	>30		31-45		46-60		61-65		< 60	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
2007	21	6	52	23	72	54	15	9	8	10
2008	23	5	48	24	70	53	12	14	8	8
2009	17	6	47	26	76	53	11	15	10	9
2010	24	7	43	25	77	47	11	12	10	10
2011	31	9	49	29	82	45	10	16	12	8

struktura zatrudnienia z podziałem na płeć

struktura zatrudnienia z podziałem na wiek

3. Wykształcenie

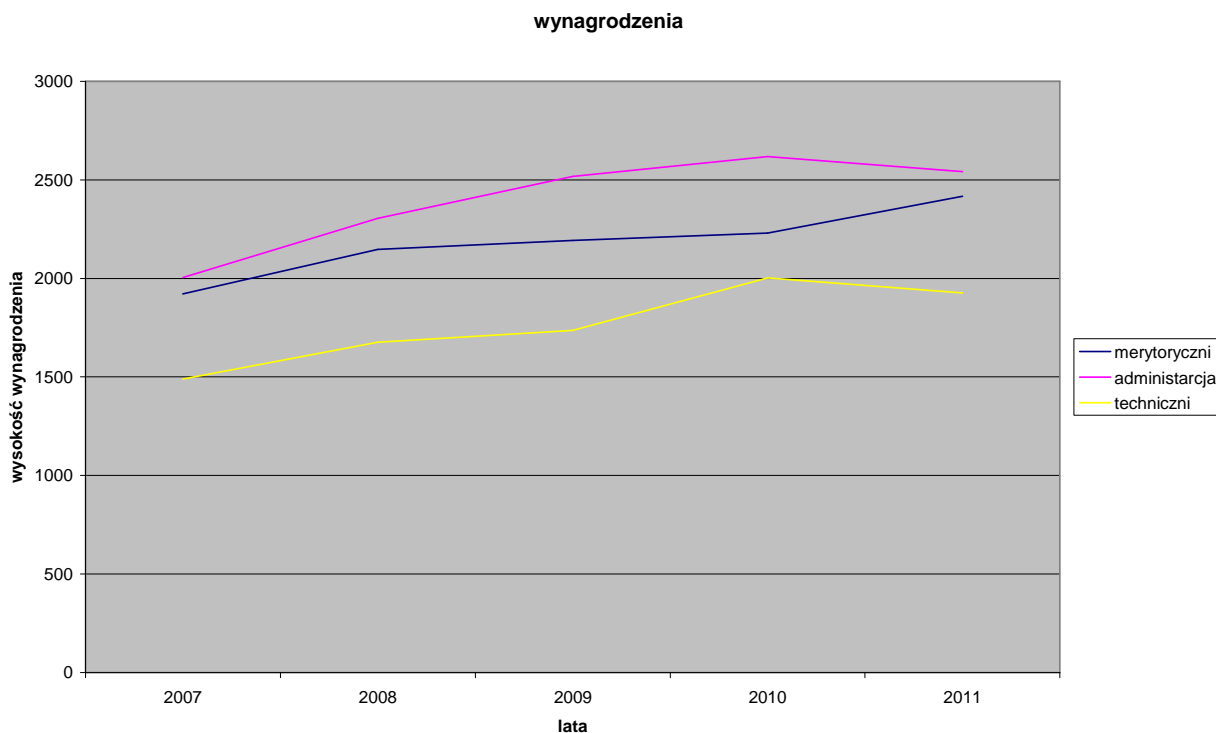
	Prac. meryt	Prac. admin.	Prac. techn.
podstawowe		4	27
średnie	27	48	40
licencjackie	5	6	
magisterskie	85	16	
podyplomowe	17	6	
doktorat	1		

4. Podnoszenie kwalifikacji

Forma	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
szkolenia	58	100	95	125	117
Studia podyplomowe	3		4	5	1
Studia doktoranckie					1
Staże zagraniczne					

5. Wynagrodzenia

Średnie zarobki brutto w zł	2007	2008	2009	2010	2011
Stanowiska merytoryczne	1921	2147	2193	2230	2416
Stanowiska administracyjne	2004	2305	2518	2619	2541
Stanowiska techniczne	1490	1676	1737	2003	1927

BIBLIOTEKI

W Łodzi jest 5 bibliotek miejskich, które pełnią funkcje bibliotek powiatowych na obszarze swojego działania. Wraz z podlegającymi im 79 filiami stanowią sieć bibliotek miejskich.

Biblioteki zajmują się gromadzeniem i opracowywaniem materiałów bibliotecznych, prowadzą działalność informacyjno-bibliograficzną, popularyzują książki i czytelnictwo, prowadzą działalność kulturalno-oświatową, organizują czytelnictwo i udostępniają materiały biblioteczne ludziom chorym i niepełnosprawnym, udostępniają zbiory biblioteczne na miejscu, wypożyczają na zewnątrz oraz prowadzą wypożyczenia międzybiblioteczne. Udzielane w bibliotekach informacje przekazywane są w oparciu o tradycyjny warsztat informacyjny oraz o bazy danych na nośnikach elektronicznych, wydawnictwa multimedialne i Internet.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika
ul. Rojna 39, 91-134 Łódź , www.mbpb.lodz.pl

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika działa na terenie największej łódzkiej dzielnicy - Bałuty liczącej ponad 210.000 mieszkańców. Sieć biblioteczna obejmuje 20 filii, jeden oddział i dwa punkty biblioteczne. Do podstawowych zadań Biblioteki należy gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów, prowadzenie działalności informacyjnej oraz współpraca z innymi instytucjami.

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty, jako samodzielna jednostka administracyjna, swoją działalność rozpoczęła 1 kwietnia 1963 roku na mocy Uchwały nr 7/55/63 Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi z dnia 5 marca 1963 r. Był to czas tzw. decentralizacji bibliotek. W Łodzi powstały biblioteki dzielnicowe.

Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty, z siedzibą przy ul. Boya - Żeleńskiego 15 w chwili decentralizacji przejęła 14 bibliotek: 9 bibliotek dla dorosłych i 5 bibliotek dla dzieci i młodzieży.

W roku 1973 Biblioteka otrzymała nowy, duży lokal w powstającym osiedlu mieszkaniowym Teofilów C. Zmiana lokalizacji spowodowała rozszerzenie sieci bibliotek bałuckich. W trakcie trwającego w Łodzi X Ogólnopolskiego Festiwalu Poezji 2 czerwca 1975 r. Dzielnicowa Biblioteka Publiczna otrzymała imię poety Stanisława Czernika.. W 1989 r. wobec zaistniałych przeobrażeń w kraju, zmianie uległ status bibliotek publicznych z państwowych na samorządowe, z wyjątkiem bibliotek wojewódzkich. Uchwałą Nr XLVII/976/2000 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 11 października 2000 r. nadano Bibliotece nowy statut i zmieniono jej nazwę na Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika. Zmiany dotyczyły nie tylko nazwy, ale i funkcji. Biblioteka stała się samorządową instytucją kultury i pełni funkcję biblioteki powiatowej na obszarze swojego działania.

Wyznacznikiem przemian po transformacji ustrojowo-gospodarczej był proces komputeryzacji, który rozpoczął się w 1992 roku. Do zmiany wizerunku bibliotek w lokalnym środowisku poza nowoczesnym sprzętem przyczynili się również bibliotekarze, którzy szybko przełamali bariery, by móc tworzyć bazy i umiejętnie je wykorzystywać jako instrument warsztatu informacyjnego, a także narzędzie wykorzystywane w działalności kulturalno-oświatowej i promocyjnej. Aktualnie wszystkie biblioteki w dzielnicy Bałuty posiadają dostęp do Internetu i automatyczne katalogi własnych zbiorów dostępne on-line.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

MBP Łódź-Bałuty prowadzi działalność w oparciu o własne plany rozwoju określone w 2007r., które wyznaczyły cele strategiczne rozwoju placówki na 5 lat:

- Poprawa infrastruktury sieci bibliotecznej,
- Wdrożenie profesjonalnego zautomatyzowanego systemu bibliotecznego,
- Kreowanie polityki gromadzenia zbiorów bibliotecznych,
- Wzrost poziomu usług informacyjno-edukacyjnych i kulturalno-oświatowych,
- Aktywizacja kulturalna społeczności lokalnej i promocja bibliotek.
- Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe pracowników,
- Pozyskiwanie funduszy poprzez aplikacje w programach operacyjnych MK i konkursach.

Plany rozwojowe Biblioteki

	Cel	Sposób realizacji	Rezultaty
1	Wdrożenie programu MAK BN w filiach we wszystkich modułach	Warsztaty, szkolenia, prowadzone w MBP ŁB	Usprawnienie obsługi czytelnika. Bazy katalogowe OnLine
2	Sukcesywna poprawa infrastruktury bibliotek: Filia nr 22, Filia nr 9, Filia nr 7. Po uregulowaniu stanu prawnego Filii nr 14 i Filii nr 25 /postępowanie w toku w UMŁ od 2009r./ modernizacja i remont budynków.	Prace prowadzone przy udziale środków własnych, inwestycji, programów op. MK	Przyjazne, nowoczesne wnętrza, dostępne dla osób niepełnosprawnych
3	Modernizacja sprzętu komputerowego i urządzeń	Konserwacja, zakup	Sprawna obsługa, zwiększenie liczby stanowisk.
4	Promocja biblioteki i jej działalności	Realizacja zakupów nowości w tym audiobooków. Bogata oferta usług bibliotecznych, reklama, internet	Wzrost wskaźników w zakresie liczby czytelników, odwiedzin, wypożyczeń
5	Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży	Prelekcje, pogadanki, odczyty, spotkania, wycieczki, warsztaty, i in.	Przyszli odbiorcy kultury, czytelnicy.
6	Współpraca ze środowiskiem.	Szukanie nowych partnerów, realizacja wspólnych zadań kult-oświatowych	Integracja społeczności lokalnej
7	Doskonalenie zawodowe pracowników	Kury, szkolenia, warsztaty	Poprawa efektywności pracy
8	Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na działalność biblioteczną	Składanie aplikacji w programach	Poprawa wizerunku bibliotek, atrakcyjna oferta kult.-oświat. I inform.-edukacyjna.

By móc instytucję nazwać biblioteką muszą być spełnione trzy podstawowe kryteria: lokal, zbiory i czytelnik. Nowocześnie wyposażone wnętrza, bogate i aktualne zbiory przyczyniają się do zadowolenia i wzrostu liczby czytelników. Likwidacja barier architektonicznych w kolejnych bibliotekach zwiększy dostępność do bezpłatnego korzystania z dóbr kultury osobom niepełnosprawnym.

Ponadto biblioteki pełnią i nadal będą pełnić rolę ośrodka kulturalnego i informacyjnego sprzyjającego popularyzacji czytelnictwa i prezentacji sztuki wśród mieszkańców. Będą dążyły do zaspokajania potrzeb wszystkich grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem wychowania kulturalnego dzieci i młodzieży. Realizacja tych zamiarów będzie możliwa dzięki planowanej bogatej ofercie form pracy kulturalno-oświatowej kierowanej przede wszystkim do współpracujących z bibliotekami instytucji oświatowych: żłobków, przedszkoli i szkół wszystkich szczebli. Warto zaznaczyć, że oferta kierowana do

użytkowników bibliotek realizowana jest własnymi środkami z wykorzystaniem zdolności i umiejętności kadry bibliotekarskiej.

2. Wizja, misja instytucji

Misją MBP Łódź-Bałuty jest rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych, poznawczych, informacyjnych oraz rozwijanie i dostarczanie narzędzi i sposobów ich zaspokojenia.

Wizja MBP Łódź-Bałuty

Funkcjonalne lokale wszystkich filii bibliotecznych spełniające standardy budownictwa bibliotecznego, wyposażone w odpowiedni sprzęt i meble.

Zaopatrzona w atrakcyjne zbiory biblioteczne, oraz kolekcje zapisane na nośnikach elektronicznych zaspokajające potrzeby poznawcze, edukacyjne i informacyjne różnych grup użytkowników.

Umożliwiająca poprzez odpowiednie narzędzia dostęp do nowoczesnych źródeł informacji i w szerszym zakresie sprawować funkcje informacyjno-edukacyjne.

Otwarta i dostępna dla wszystkich, którzy chcą realizować swoje pasje i zainteresowania, zachęcać do osobistego rozwoju oraz promować uczestnictwo w kulturze zwłaszcza aktywować potencjał kulturowy osób niepełnosprawnych.

Wykształcona kadra bibliotekarska, wynagradzana na odpowiednim poziomie.

Finansowanie /dotacja /na poziomie potrzeb i aspiracji.

3. Koncepcja programowa instytucji

Implementacja profesjonalnego programu informacyjno-wyszukiwawczego MAK BN.

Aktualizacja i promowanie zasobów bibliotecznych oraz form ich udostępniania poprzez posiadany aparat informacyjny.

Wzrost podstawowych wskaźników upowszechniania czytelnictwa poprzez wzbogacenie zbiorów tradycyjnych i zapisanych na nośnikach elektronicznych.

Oferta kulturalno-oświatowa dostosowana do potrzeb i oczekiwań różnych odbiorców.

Poszerzenie działalności edukacyjnej.

Integracja ze środowiskiem lokalnym poprzez wspólne przedsięwzięcia.

Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na działalność biblioteczną.

Dokształcanie i doskonalenie kadry pracowniczej.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Internet we wszystkich podległych filiach dostępny dla czytelników

Udostępnienie online baz katalogowych i wprowadzenie usługi e-informacji

Wolontariat w bibliotekach.

Osiągnięcia instytucji

Poprawa warunków lokalowych podległych filii bibliotecznych. Przeniesienie dwóch bibliotek do nowych lokali. Przeprowadzenie remontów i modernizacji w 9 lokalach bibliotecznych. Zniesienie barier architektonicznych w 4 placówkach.

Wyposażenie w sprzęt komputerowy i Internet wszystkich bibliotek.

Wdrożenie profesjonalnego programu bibliotecznego MAK.

Utworzenie czytelnicy multimedialnej z pełnym wyposażeniem w Filii nr 3 dla dzieci i młodzieży.

Wzrost liczby czytelników, odwiedzin i wypożyczeń. Liczba czytelników na koniec 2011 r. (37 063), to wzrost o 1 676 osób w stosunku do roku 2007 a różnica w odwiedzinach to wzrost o 43 433.

Rozwój działalności kulturalno-oświatowej i informacyjno-edukacyjnej. Prawie podwoiła się ilość organizowanych imprez w bibliotekach (w 2007 r.- 2 225; w 2011r. – 4 094), z których skorzystało w 2011 r. o 16 107 osób więcej niż pięć lat wcześniej. Udział MBP ŁB w programach i projektach ogólnopolskich promujących czytelnictwo.

Wprowadzenie wolontariatu do bibliotek.

Pozyskanie funduszy na działalność z innych źródeł poza budżetowymi.

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

Biblioteki bałuckie aktywnie włączają się w programy ogólnopolskie, dzięki którym możliwa jest promocja i upowszechnianie czytelnictwa oraz wzmocnienie roli bibliotek. Podjęte przez bibliotekarzy i twórców programów działania próbują zaszczerpić w ludziach modę na czytanie, co może zaowocować wszechstronnym ich rozwojem. Przykładami są:

1. Ogólnopolski program realizowany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – *Tydzień Bibliotek*, którego coroczna edycja rozpoczyna się w Dniu Bibliotekarza i Bibliotek, 8 maja.
2. Cała Polska czyta dzieciom – kampania społeczna Fundacji *ABC XXI- cała Polska czyta dzieciom*
3. Dyskusyjny Klub Książki – program pod patronatem Instytutu Książki
4. Akademia Orange dla bibliotek – program ułatwiający dostęp do bezpłatnego Internetu w polskich bibliotekach.

Działania digitalizacyjne

MBP Łódź-Bałuty w ostatnich 5 latach nie podjęła działań związanych z digitalizacją zbiorów. Skoncentrowała swoje działania na wykorzystaniu Internetu jako nowoczesnego medium przekazu.

Wszystkie placówki zostały wyposażone w sprzęt komputerowy. W każdej filii został podłączony Internet co wpłynęło na zmianę wizerunku placówek, zwiększyło liczbę użytkowników oraz usprawniło pracę personelu

Od 2009 r. MBP Łódź-Bałuty uczestniczy w programie *Akademia Orange dla Bibliotek*, który umożliwia bezpłatny dostęp do Internetu. Celem programu jest upowszechnienie informacji i społecznej roli bibliotek. Zgodnie z założeniami programu w bibliotekach odbyły się m.in. warsztaty komputerowe dla seniorów w ramach akcji *Akademia dla Seniora*, promowane były też cykliczne zajęcia *Kultura w sieci dla dzieci*.

Działania adresowane dla najmłodszych użytkowników Internetu związane były z bezpieczeństwem najmłodszego użytkownika w Sieci. Organizowano również konsultacje komputerowe dla użytkowników indywidualnych. Stworzono stronę internetową z dynamicznym sposobem prezentacji, na której udostępniony został on-line katalog centralny wydawnictw zwartych i audiobooków. Drogą elektroniczną poprzez komunikatory : Gadu-Gadu i Skype prowadzona była usługa e-informacji.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Biblioteki bałuckie w swej przestrzeni zagospodarowały miejsca gdzie społeczność lokalna mogła wymieniać informacje na interesujące tematy. Dzięki umiejętnościom praktycznym

nabytym na kursach komputerowych organizowanych w bibliotekach czytelnicy mogli sprawnie komunikować się w wirtualnym świecie. Biblioteki stały się miejscem prezentacji twórczości własnej czytelników / literackiej, muzycznej i plastycznej/. Często inspiracją byli sami czytelnicy, a bibliotekarze zapewniali niezbędne warunki do realizacji takich przedsięwzięć.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Prowadzona na szeroką skalę działalność kulturalno-oświatowa bibliotekarzy na rzecz dzieci, młodzieży i osób dorosłych wpływa na kształtowanie ich zdolności umożliwiających swobodne uczestnictwo w kulturze. Dzięki realizowanym w bibliotekach dyskusjom nad książką, prelekcjom, spotkaniom z pisarzem, nierzadko połączonych z warsztatami literackimi, warsztatom plastycznym i filmowym uczestnicy mają szansę na własny rozwój i kształtowanie nawyków kulturowych. Nadrzędnym programem wszelkich działań bibliotekarzy są realizowane ścieżki edukacyjne. Przekazywane treści i wartości objęte ramami konkretnego tematu np. z zakresu ekologii lub historii miasta i regionu wzbogacają wiedzę i kształtują kapitał kulturowy odbiorców. Dzięki bezpłatnemu dostępowi do bibliotek zasięg oddziaływań kulturowych jest ogromny w społeczności lokalnej

5. Działania promocyjne

By móc instytucję nazwać biblioteką muszą być spełnione trzy podstawowe kryteria: lokal, zbiory i czytelnik. Czyste i nowoczesnie wyposażone wnętrza, bogate i aktualne zbiory przyczyniają się do zadowolenia i wzrostu liczby czytelników. Likwidacja barier architektonicznych w kolejnych bibliotekach zwiększy dostępność do bezpłatnego korzystania z dóbr kultury osobom niepełnosprawnym. To przełoży się też na wzrost wypożyczeń i odwiedzin, czyli wzrost wszystkich wskaźników upowszechniania czytelnictwa, które są podstawowym celem biblioteki.

Ponadto biblioteki pełnią i nadal będą pełnić rolę ośrodka kulturalnego i informacyjnego sprzyjającego popularyzacji czytelnictwa i prezentacji sztuki wśród mieszkańców. Będą dążyły do zaspokajania potrzeb wszystkich grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem wychowania kulturalnego dzieci i młodzieży. Realizacja tych zamiarów będzie możliwa dzięki planowanej bogatej ofercie form pracy kulturalno-oświatowej kierowanej przede wszystkim do współpracujących z bibliotekami instytucji oświatowych: żłobków, przedszkoli i szkół wszystkich szczebli. Atrakcyjność oferty będzie możliwa dzięki kontynuowaniu i poszerzaniu przez biblioteki współpracy m.in. z muzeami, teatrami, wydawnictwami, fundacjami, uczelniami wyższymi i innymi instytucjami kulturalnymi Łodzi i kraju. Warto zaznaczyć, że oferta kierowana do użytkowników bibliotek realizowana jest własnymi środkami z wykorzystaniem zdolności i umiejętności kadry bibliotekarskiej.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Biblioteka systematycznie monitoruje czy zaplanowane działania przebiegają zgodnie z planem i czy osiągnięte są zamierzone cele. Narzędziami monitoringu jest harmonogram, budżet i planowane wskaźniki. Osoby odpowiedzialne za nadzór merytoryczny dokonują analiz i ocen okresowych w sprawozdaniach kwartalnych.

Celem ewaluacji jest analiza skuteczności prowadzonych działań i ich ocena na poszczególnych etapach. Źródłami danych są dane statystyczne, protokoły i raporty osób odpowiedzialnych, analiza dokumentacji oraz obserwacja.

Biblioteki pełnią przede wszystkim funkcję informacyjną poszerzając ją o realizację ścieżek edukacyjnych w ramach prowadzonej szerokiej działalności kulturalno-oświatowej. Stają się osiedlowymi centrami kultury, które mimo wielkiej konkurencji Internetu i różnorodnych mediów propagują kulturę wysoką. Odbiorcami dóbr kultury są wszystkie grupy wiekowe i społeczne. Prowadzona analiza struktury czytelników wytycza na bieżąco kierunki działań. Dla wszystkich czytelników bibliotek publicznych najistotniejsze jest wypożyczenie poszukiwanej książki. Dla uczniów stanowiących liczną grupę czytelników kontynuowane będą różnorodne formy działalności kulturalno-oświatowej. Będą to głównie prelekcje, lekcje biblioteczne, pogadanki. Dla drugiej liczebnie grupy, czyli emerytów i niezatrudnionych poza promocją książki i prasy będą organizowane prelekcje, wieczory poezji i dyskusje nad książką oraz kursy komputerowe, które cieszą się dużym zainteresowaniem.

Konieczna jest ciągła modernizacja istniejącego sprzętu komputerowego i zakupy nowoczesnych urządzeń. Wielu użytkowników bibliotek, to osoby nie posiadające komputerów i dostępu do Internetu. Nowoczesny sprzęt, to także podstawowe narzędzia pracy bibliotekarzy, dzięki którym mogą usprawnić obsługę czytelnika.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA ŁÓDŹ – GÓRNA im. Władysława Stanisława Reymonta

ul. Paderewskiego 11 a, 93-530 Łódź, www.mbp.lodz.pl

Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Łódź-Górna została powołana do życia Uchwałą Nr 12/7663 Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Łódź-Górna z dnia 2 kwietnia 1963 roku w wyniku decentralizacji sieci bibliotek publicznych podporządkowanych merytorycznie i administracyjnie Miejskiej Bibliotece Publicznej w Łodzi. Na siedzibę Biblioteki wybrano Rejonową Wypożyczalnię Książek Nr 4 przy ul. Rudzkiej 7.

W ramach działalności statutowej Biblioteka Dzielnicowa objęła opieką merytoryczną i administracyjną sieć bibliotek w dzielnicy Łódź-Górna. Początkowo tworzyło ją 7 filii bibliotecznych. Kolejne lata przyniosły rozbudowę istniejącej sieci placówek (szczególnie na terenie nowych osiedli mieszkaniowych), powiększenie zasobności zbiorów bibliotecznych, doskonalenie form i metod pracy z czytelnikiem oraz rozszerzenie zakresu świadczonych usług. W 1973 r. otwarto filię przy Woj. Szpitalu Zespolonym im. M. Kopernika – pierwszą na terenie Łodzi bibliotekę publiczną przeznaczoną dla chorych. Od 1974 roku siedziba Biblioteki mieści się przy ul. Paderewskiego 11 a. Decyzją Nr 65/81 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 30 września 1981 r. DBP Łódź-Górna nadano imię noblisty Władysława Stanisława Reymonta.

W 1987 roku wprowadzono centralne gromadzenie i opracowanie zbiorów bibliotecznych. Na koniec 1991 r. Biblioteka prowadziła 24 filie. W następnych latach w wyniku reorganizacji (połączenia placówek o różnym profilu zlokalizowanych w jednym budynku) oraz likwidacji ich liczba zredukowana została do siedemnastu.

W 1993 r. dokonano zakupu pierwszych trzech stanowisk komputerowych i przystąpiono do wdrażania procesu automatyzacji, w tym m.in. tworzenia centralnych baz katalogowych i bibliograficznych w systemie MAK. W grudniu 1997 r. w siedzibie Biblioteki otwarto pracownię komputerową.

Z początkiem 1998 r. w strukturze organizacyjnej instytucji wyodrębniono Dział Informacji. W wyniku postępu prac związanych z automatyzacją w 1999 r. założono własną stronę WWW oraz dwie skrzynki poczty elektronicznej. Poprzez internet udostępniono własne bazy danych szerokim rzeszom użytkowników.

W latach 1996-2005 w wyniku modernizacji przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych Filie Nr 8 przy ul. Cieszkowskiego 11a, Filie nr 6 przy ul. Bednarskiej 24, Filie nr 2 przy ul. Natalii 4 oraz Filie nr 10 przy ul. Kadłubka 40.

Zmiana obowiązujących przepisów stała się podstawą do przekształcenia Biblioteki z początkiem 2000r. z zakładu budżetowego w instytucję kultury prowadzącą samodzielną gospodarkę finansową. Rada Miejska w Łodzi uchwałą z dnia 11 października 2000r. nadała Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź-Górna nowy Statut.

W latach 2005-2011 nastąpił kolejny etap automatyzacji związany z zakupem nowego programu SOWA2 i pełnym zastosowaniem modułu wypożyczalni kolejno w Dziale Udostępniania Zbiorów i Dziale Informacji oraz filiach Nr 3, Nr 5, Nr 6, Nr 14 i Nr 16.

Poprzez rozwój współpracy z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami Biblioteka oraz i podległe jej filie wypracowały różnorodne pod względem formy i treści działania, których dążeniem było sprawić, aby książka zajmowała trwałe i ważne miejsce w codziennym życiu mieszkańców naszego miasta. Doświadczenia minionych lat pozwalają stwierdzić, iż w środowisku lokalnym Biblioteka pełni znaczącą i docenianą rolę.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Główne cele strategiczne MBP Łódź-Górna to: pełna automatyzacja procesów bibliotecznych, zwiększanie atrakcyjności oferty usług i stałe podnoszenie ich poziomu, poprawa bazy lokalowej (modernizacje, likwidacja barier), stały rozwój kontaktów środowiskowych, systematyczne i wielokierunkowe podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników pozwalające na efektywną realizację planów Biblioteki. Pełna strategia rozwojowa powstanie do 30 września 2012 r.

Plany rozwojowe to:

Reorganizacja Działu Informacji MBP Łódź-Górna w związku z realizacją projektu „Metropolitalnej Sieci Szerokopasmowego Dostępu do Internetu” w regionie łódzkim. Modernizacja pomieszczeń i stworzenie dodatkowych stanowisk komputerowych pozwalających użytkownikom na szybkie i bezpłatne korzystanie z usług e – urząd oraz swobodny dostęp do zasobów informacyjnych. Działanie to w ramach programu rozwoju społeczeństwa informacyjnego zapobiegać będzie zjawisku „cyfrowego wykluczenia” mieszkańców Łodzi.

Pełna automatyzacja procesów bibliotecznych sieci placówek dzielnicy Górna. W rezultacie usprawnieniu ulegnie proces obsługi użytkowników oraz zwiększy się ich wiedza na temat dostępności zbiorów. Efektem tych działań będzie również stworzenie ogólnej bazy czytelników pozwalającej na większą kontrolę a docelowo eliminowanie problemów z egzekwowaniem zwrotu wypożyczonych zbiorów. Dla osiągnięcia celu niezbędnym narzędziem staje się wyposażenie wszystkich placówek w sprzęt komputerowy i dostęp do szybkiego internetu.

Poprawa dostępności usług bibliotecznych poprzez zmianę lub rozszerzenie czasu pracy placówek wymagać będzie analizy zasobów kadrowych i osiąganych przez placówkę wyników. Przewidywanym rezultatem powyższych działań powinien być wzrost czytelnictwa. Zmiana warunków lokalowych Filii nr 7 dla dorosłych przy ul. Rzgowskiej 33 i ewentualne połączenie tej placówki z Filią nr 5 dla dzieci ul. Przybyszewskiego 63 i Filią nr 1 dla

dorosłych przy ul. Przybyszewskiego 46/48. Warunkiem niezbędnym dla realizacji tej koncepcji jest pozyskanie odpowiedniego lokalu w rejonie Placu Reymonta. Takie rozwiązanie przyniosłoby racjonalizację wydatków i pozwoliło w pełni rozwinąć różnorodną działalność na rzecz wszystkich kategorii użytkowników w tym rejonie dzielnicy.

Rozwój kontaktów środowiskowych pozwalających na większy udział mieszkańców w działaniach Biblioteki. Realizacja wspólnych zadań w ramach partnerstwa „Razem dla Górnej”- wypracowanie nowej, atrakcyjnej formuły, która zainteresuje i bardziej zaktywizuje lokalną społeczność .

2. Wizja, misja instytucji

MBP Łódź-Górna jest samorządową instytucją kultury pełniącą funkcję biblioteki powiatowej na obszarze swego działania. Służy upowszechnianiu wiedzy i kultury w społeczeństwie.

Misją Biblioteki jest rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, informacyjnych i edukacyjnych mieszkańców Łodzi. Szczególnie ważnym zadaniem tej misji jest kształtowanie nawyku czytania wśród najmłodszych użytkowników i przygotowanie ich do wszechstronnego uczestnictwa w kulturze.

Misja Biblioteki realizowana jest poprzez następujące działania:

- ▶ gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów,
- ▶ udostępnianie różnorodnych źródeł informacji,
- ▶ dostosowanie zakresu i form świadczonych usług do zmieniających się potrzeb użytkowników i pojawiających się rozwiązań technologicznych,
- ▶ popularyzacja książki i czytelnictwa w lokalnym środowisku (spotkania autorskie, kluby dyskusyjne, konkursy, wystawy, imprezy artystyczno-literackie)
- ▶ współdziałanie z placówkami oświatowo-wychowawczymi, instytucjami kultury, stowarzyszeniami, organami samorządu osiedlowego,
- ▶ popularyzacja czytelnictwa poprzez organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
- ▶ dostosowanie form działań k-o do potrzeb specjalnych kategorii użytkowników tj. seniorów i osób niepełnosprawnych.

Biblioteka w swych działaniach zmierza do ukształtowania własnego wizerunku jako miejsca przyjaznego dla społeczności lokalnej, której potrzeby i oczekiwania stara się realizować.

W najbliższej przyszłości MBP Łódź-Górna, łącząc tradycję z nowoczesnością, funkcjonować będzie w środowisku jako biblioteka polimedialna.

3. Koncepcja programowa instytucji

Program działania instytucji opiera się na założeniu jej powszechnej dostępności. Adresatem usług są więc różne grupy wiekowe i społeczne.

W koncepcji programowej działań nakierowanych na młodego czytelnika dominują : kształtowanie poprawnych wzorców zachowań, wychowanie proekologiczne i prozdrowotne, szacunek dla historii i tradycji, kształtowanie wrażliwości estetycznej, przygotowanie poprzez edukację muzyczną i plastyczną do uczestnictwa w kulturze, rozwijanie zdolności literackich i teatralnych.

Program zapobiegania społecznemu wykluczeniu realizowany z myślą o seniorach i osobach niepełnosprawnych, polegający na tworzeniu możliwości prezentowania własnych umiejętności i dokonań artystycznych poprzez spotkania integracyjne, przeglądy i festiwale.

Częścią działalności programowej jest edukacja praktyczna skierowana do ludzi starszych służąca nabywaniu umiejętności posługiwania się nowoczesnymi narzędziami

w poszukiwaniu informacji. Aktywizacja lokalnego środowiska do wspólnych działań wpisuje się w program rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Program działań kulturalnych tworzy lista imprez takich jak: spotkania autorskie, dyskusyjne kluby książki, wystawy, wieczory literacko-muzyczne. Wykorzystując nowoczesne narzędzia realizowany jest program automatyzacji procesów bibliotecznych służący podniesieniu poziomu świadczonych czytelnikom usług. Misja społeczna, kulturalna, edukacyjna i promocyjna Biblioteki realizowana jest na wielu płaszczyznach.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Działaniem innowacyjnym było stworzenie możliwości eksponowania efektów pracy twórczej (głównie amatorskiej) czytelników i mieszkańców dzielnicy. Wystawy rysunku, fotografii, rzeźby, malarstwa, rękodzieła artystycznego sprawiły, że stopniowo poszerza się krąg odbiorców a twórcy stają się mniej anonimowi, zwłaszcza w lokalnym środowisku. Formy te sprzyjają nawiązywaniu nowych kontaktów i kształtowaniu się pozytywnych relacji międzyludzkich oraz powodują stopniowy wzrost zainteresowania pełniejszym uczestnictwem w kulturze.

Osiągnięcia instytucji

Udział Biblioteki i jej podległych filii w Festiwalu Sztuk Wszelakich Osób Niepełnosprawnych. Efektem tych działań są: Wielka Wystawa Rysunku Dziecięcego, integracyjne warsztaty plastyczne czy imprezy artystyczno – literackie.

Coroczna impreza poświęcona Patronowi Biblioteki, w ramach której odbywa się konkurs recytatorski ph. „Recytujemy prozę WŁ. St. Reymonta”. Konkurs przeznaczony jest dla gimnazjalistów i ma zasięg ogólnopolski (w 2011r. odbyła się V edycja) Organizacja tego przedsięwzięcia odbywa się we współpracy ze: Szkołą Języków Obcych „Leader School”, Teatrem Powszechnym, Pałacem Młodzieży im. J. Tuwima, Agencją Autorską „Autograf”.

Międzyszkolny Konkurs Czytelniczy „Świat Baśni Andersena” pod patronatem Konsulatu Królestwa Danii. Konkurs odbywa się z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci.

Międzyszkolny Konkurs Pięknego Czytania dla szkół podstawowych z cyklu „Czytaj z radością, słuchaj z przyjemnością” (w 2011r. odbyła się VI edycja).

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

Biblioteka uczestniczy w projekcie Instytutu Książki i bibliotek wojewódzkich – Dyskusyjne Kluby Książki. Koordynatorem jest Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Piłsudskiego w Łodzi. W ramach projektu utworzyliśmy dwa takie kluby dla osób dorosłych. Są one adresowane do czytelników, którzy chcą czerpać przyjemność z czytania i dyskutować o literaturze.

Od lat bierzemy aktywny udział w kampanii społecznej Fundacji ABCXXI „Cała Polska czyta dzieciom”.

Działania digitalizacyjne

Nie podjęto działań w zakresie digitalizacji. Bezpieczeństwo: dużo uwagi zwróciliśmy na bezpieczeństwo infrastruktury sieciowej. Elementy zabezpieczające pojawiły się w czterech poziomach:

Wiele uwagi poświęcono na ograniczenie spamu zarówno przychodzącego jak i pochodzącego z biblioteki. Wymagało to dostrojenia nie tylko samego serwera poczty, ale także serwera domeny oraz routera i filtra pakietów hosta - iptables . Dziś problem spamu

pochodzącego z biblioteki został całkowicie wyeliminowany. Praktycznie nie odnotowano też spamu przychodzącego (wyjątkowe przypadki)

W wyniku podjętych działań biblioteka nie jest traktowana jako „siewcy spamu” przez poważne instytucje ratingowe tworzące listy spammerów.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Przy wsparciu stowarzyszenia Centrum OPUS podjęta została inicjatywa stworzenia partnerstwa dzielnicowego ph. „Razem dla Górnej”. Jako członkowie lub sympatycy uczestniczyli w nim przedstawiciele 24 instytucji i organizacji.

Zrealizowano następujące inicjatywy: spotkania z przedstawicielami Miejskiej Komendy Policji dla najmłodszych. Tematyka spotkań dotyczyła bezpieczeństwa w domu, szkole, na ulicy.

Imprezy upamiętniające rocznice odzyskania przez Polskę Niepodległości w 1918r.

Wśród nich happening „I love niepodległość” na terenie Szkoły podstawowej nr 51, debatę – konsultacje z mieszkańcami na temat jak chcieliby spędzać wolny czas i jak powinny być organizowane zajęcia kulturalne i edukacyjne. Spotkanie odbyło się w Ośrodku Kultury „Górna” – Filia „Energetyk”

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Biblioteka jest miejscem rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców lokalnego środowiska. Wszystkie grupy odbiorców mają możliwości rozwoju zdolności, swobodne i pełne uczestnictwo w kulturze poprzez udział w wystawach, warsztatach teatralnych, plastycznych, literackich czy konkursach recytatorskich, w koncertach, przedstawieniach teatralnych

Biblioteka gości przedstawicieli z dziedziny kultury, literatury i sztuki.

Wspierani są artyści amatorzy, którym umożliwia się prezentację własnej twórczości.

5. Działania promocyjne

W Bibliotece nie ma stanowiska związanego wyłącznie z promocją. Działania w tym zakresie przypisane są do stanowiska instruktora ds. merytorycznych oraz leżą w gestii kierowników filii. Planuje się w najbliższej przyszłości (II połowa 2012 r. lub 2013). stworzenie stanowiska ds. promocji lub drugi etat instruktora odpowiedzialnego tylko za sprawy promocji.

Funkcjonowanie biblioteki wymaga promocji zbiorów, usług oraz szeroko rozumianej działalności kulturalno – oświatowej. Akcje promocyjne prowadzone są za pośrednictwem:

- rekomendacyjnych powiadomień wewnętrznych oraz zewnętrznych, (w placówkach oświatowo – wychowawczych, domach kultury, domach pomocy społecznej, radach osiedli)
- form wizualnych (plakaty, wystawki)
- materiałów informacyjnych (wizytówki, zakładki, ulotki)
- działań bezpośrednich (stosowanie form wprowadzających nowych użytkowników do biblioteki: lekcje biblioteczne, przyjmowanie wycieczek)
- prowadzenia strony internetowej biblioteki (na bieżąco aktualizowanej)
- udziału w ogólnopolskich akcjach promujących czytelnictwo np. „Cała Polska czyta dzieciom”
- kontakty z mediami: prasa, radio, telewizja
- współpracę z placówkami oświatowo – wychowawczymi, radami osiedli (biblioteka jako współorganizator imprez plenerowych)

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Spotkania z kadrą kierowniczą omawiające plany i założenia działalności instytucji. Doroczne narady oceniające wyniki placówek za rok sprawozdawczy. Składanie kwartalnych i rocznych sprawozdań przez komórki organizacyjne. Opracowanie analiz

z wykonania planu oraz zestawień porównawczych. Merytoryczne sprawozdania z realizacji określonych programów, akcji i zadań

Z usług placówki korzystają odbiorcy w różnym wieku i o różnym statusie społecznym jak również odbiorcy niepełnosprawni. Dlatego też oferty są dostosowane do potrzeb i oczekiwań nakierowane na pracę indywidualną z czytelnikiem (dobór literatury) oraz zbiorową czyli formy pracy grupowej.

Główne grupy odbiorców to: dzieci i młodzież, odbiorcy (45 – 60 lat), odbiorcy (powyżej 60 lat), osoby niepełnosprawne

W działaniach skierowanych do młodego odbiorcy preferowane są formy, które w najciekawszy sposób promują książkę m.in. spotkania autorskie, spotkania z wydawcą, prelekcje, warsztaty literackie, konkursy oraz takie, które inspirują aktywność i twórczą ekspresję młodego odbiorcy tj. warsztaty plastyczne, imprezy artystyczno – literackie, gry i zabawy. Oferty są dostosowywane do możliwości percepcyjnych odbiorców.

Grupa odbiorców (45- 60) preferuje oferty takie jak: spotkania autorskie, prelekcje czy ostatnio cieszące się dużym zainteresowaniem dyskusje o książkach (za sprawą Dyskusyjnych Klubów Książki).

Odbiorcy (powyżej 60 lat) to grupa, która właśnie w bibliotece staje się aktywna.

Organizowane są spotkania, które są okazją do zaprezentowania ich hobby i pasji (wystawy, pogadanki, wieczory artystyczno – literackie) oraz edukacja w zakresie korzystania z nowych nośników elektronicznych i informacyjnych. Zajęcia odbywały się pod hasłem „Oswajanie komputera”.

Do osób niepełnosprawnych kierowane są wystawy, które dają możliwość prezentacji własnej twórczości, warsztaty plastyczne, a dla młodszych grup wiekowych zajęcia integracyjne.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA ŁÓDŹ - POLESIE

ul. A. Struga 33, 90-631 Łódź, www.mbpp.lodz.pl

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Polesie, jest samorządową instytucją kultury, której korzenie sięgają okresu lat sześćdziesiątych i decentralizacji sieci bibliotek miejskich w Łodzi. Uchwałą Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi z dnia 5 marca 1963 r. postanowiono z dniem 1 kwietnia 1963 r. powołać dzielnicowe biblioteki publiczne. Dzielnicową Bibliotekę Publiczną Łódź – Polesie utworzono na mocy Uchwały Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej z dnia 19.04.1963 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Dzielnicowej Bibliotece Publicznej Łódź-Polesie. W wyniku reformy w kraju kolejnych przekształceń uchwałą Nr XLVII/974/2000 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 11 października 2000 r. nadano bibliotece nowy statut i zmieniono nazwę na Miejska Biblioteka Publiczna Łódź – Polesie, która jako jedna z pięciu bibliotek miejskich, pełniących na obszarze swego działania funkcję biblioteki powiatowej, działa w ramach ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Jej terenem działania jest obszar dzielnicy Polesie. Zawiaduje siecią 18 filii bibliotecznych, usytuowanych w starej części dzielnicy i nowych osiedlach mieszkaniowych.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Strategia rozwoju realizowana jest w procesie przygotowania (roczne plany zamierzeń, sprawozdania) i prowadzenia działań statutowych z uwzględnieniem najbliższego otoczenia społecznego, zasobów kadrowych i finansowych będących w dyspozycji biblioteki.

Do najważniejszych planów związanych z rozwojem instytucji należą:

Zmiana lokalizacji 3 bibliotek: Działu Udostępniania, ul. Długosza 7/9, Filii nr 5, ul. Wileńska 59/63, Filii nr 7, ul. Armii Krajowej oraz pomieszczeń dyrekcji i administracji, ul. Struga 33 z uwagi na łamanie barier dostępności do lokali bibliotecznych usytuowanych na piętrze. Kontynuowanie poszukiwania odpowiednich lokali z bezpośrednim wejściem z ulicy. Pozyskanie lokalu dla Filii nr 14, ul. Rajdowa 8 z uwagi na wypowiedzenie dotychczasowych pomieszczeń.

Remonty lokali bibliotecznych, także w zakresie modernizacji pomieszczeń.

W celu utrzymania właściwego funkcjonowania wypożyczeń komputerowych w programie LIBRA niezbędna jest: wymiana sprzętu komputerowego we wszystkich filiach, unifikacja karty bibliotecznej, poszerzenie bezpośredniego dostępu do Internetu dla czytelników w placówkach, w których nie prowadzi się Punktów Informacji Komputerowej; w tym zapewnienie stałego dostępu do Internetu w Filii nr 16 i Filii nr 18, a w wybranych filiach dostęp dla czytelników za pomocą Wi-Fi, stworzenie bezpiecznej, wewnętrznej sieci komputerowej między filiami.

Zwiększenie i utrzymanie oferty kulturalnooświatowej z przeznaczeniem dla najmłodszych czytelników, osób w wieku 50+ i środowisk wykluczonych.

Sposoby realizacji związane będą z pozyskiwaniem większych środków od organizatora i powołaniem zespołu odpowiedzialnego za tworzenie projektów związanych z pozyskiwaniem środków pozabudżetowych, poszukiwaniem sponsorów do realizacji działań wycinkowych np. w zakresie działalności kulturalnooświatowej.

Przewidywane rezultaty:

Przy zmianie lokalizacji bibliotek związanej z przenoszeniem placówek na partery uzyskamy lepszą dostępność także dla osób niepełnosprawnych. W przypadku Filii nr 14 utrzymanie biblioteki w osiedlu Retkinia-Piaski.

Remonty lokali bibliotecznych pozwolą na poprawienie estetyki wewnątrz oraz ich modernizację.

Poprawa jakości pracy z programem bibliotecznym i poszerzenie zakresu usług dostępnych poprzez Internet.

Pozyskanie stałych odbiorców usług bibliotecznych, wpływanie na kształtowanie postaw czytelniczych i estetycznych różnych środowisk.

2. Wizja, misja instytucji

Zobowiązania biblioteki wobec społeczeństwa wynikają z ustawy o bibliotekach i są zgodnie z celami statutu:

-dokumentowanie (tworzenie określonych kolekcji, ich zabezpieczenie, opracowanie i przechowywanie),

-informowanie (udzielanie odpowiedzi na potencjalne i realne zapytania: informacji katalogowej i bibliograficznej, faktograficznej i rzeczowej odpowiednio do wymagań i zasięgów formułowanej potrzeby informacyjnej),

-udostępnianie zgromadzonych materiałów,

-edukacja (wspieranie poszczególnych szczebli kształcenia i procesów edukacji nieformalnej),

-inspirowanie i rozwijanie zainteresowań (np. określoną dziedziną wiedzy, zagadnieniem, typem literatury),

-tworzenie warunków do: uczestnictwa w kulturze, twórczych zachowań samorealizacji użytkowników.

Biblioteka pełni funkcję ogólnodostępnej placówki publicznej, starającej się rozwijać i zaspokajać potrzeby czytelnicze, informacyjne, szczególnie mieszkańców dzielnicy Polesie. Misją biblioteki jest także działanie non-profit dla wszystkich grup społecznych: szczególnie dzieci od lat najmłodszych, osób niepełnosprawnych oraz z grup wykluczonych, a także tworzenie „trzeciego miejsca” przestrzeni przyjaznej, pozwalającej na spotkania i samorealizację użytkowników. Jest także instytucją mogącą wspomagać budowanie społeczeństwa obywatelskiego i dbanie o zachowanie tożsamości kulturowej. Stawia na stały rozwój zatrudnionych pracowników, dążąc do doskonalenia środowiska zawodowego oraz wspierania podwładnych w rozwijaniu kompetencji zawodowych.

3. Koncepcja programowa instytucji.

Koncepcja programowa biblioteki przekłada się na realizację celów statutowych, z naciskiem na informatyzację, działalność kulturalną i współpracę ze środowiskiem lokalnym. Należy dążyć do postrzegania biblioteki jako ośrodka informacji, a bibliotekarza jako aktywnego uczestnika jej kształtowania i udostępniania. Będą także kontynuowane działania edukacyjne w oparciu o różnorodne formy: spotkania autorskie, wystawy, koncerty, lekcje biblioteczne, zabawy edukacyjne z wykorzystaniem partnerów działających w najbliższym otoczeniu społecznym bibliotek.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

W odniesieniu do działalności i funkcjonowania biblioteki najważniejszym było dokończenie komputeryzacji filii bibliotecznych, zapewnienie placówkom dostępu do sieci Internet oraz utworzenie Punktów Informacji Komputerowej – pracowni zapewniających bezpośredni dostęp do komputerów użytkownikom indywidualnym. Kolejnym efektem działań było wyjście z informacją do sieci rozległych: utworzenie strony WWW, udostępnienie katalogów bibliotecznych, prowadzenie blogów w formie aktualności, obecność na portalu społecznościowym – FACEBOOK.

W projektach dla grup czytelniczych na uwagę zasługują:

Dzieci – gromadzenie książki zabawki w celu realizacji programu związanego z objęciem edukacją czytelniczą najmłodszych „Pokaż mi, jak czytać!”.

Dorośli w wieku 50+: przeciwko wykluczeniu cyfrowemu „Internet bliżej seniora”, „Sieć dla każdego”, z udziałem wolontariuszy.

Osiągnięcia instytucji

Do najważniejszych osiągnięć biblioteki należy zaliczyć, biorąc pod uwagę sytuację finansową utrzymanie bazy lokalowej bibliotek na terenie dzielnicy Polesie, w tym szczególnie zmianę lokalizacji Filii nr 10, ul. Więckowskiego 32 i Filii nr 15 ul. Garnizonowa 38.

Kolejnym osiągnięciem jest całościowa komputeryzacja placówek: założenie baz zbiorów bibliotecznych, baz czytelników, a co za tym idzie komputerowe udostępnianie zbiorów bibliotecznych i prowadzenie ich rozliczeń w systemie komputerowym.

Niezmiernie ważnym osiągnięciem jest uzyskanie pomocy windykacyjnej w odzyskiwaniu należności od czytelników w postaci książek i należności z tytułu kar regulaminowych.

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

Wśród najważniejszych projektów o charakterze ogólnopolskim realizowanych w omawianym okresie można wymienić:

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *Promocja czytelnictwa – Priorytet 1: Rozwój księgozbiorów bibliotek – Zadanie: zakup nowości wydawniczych* – realizowanym ze środków finansowych Biblioteki Narodowej. W ramach programu uzupełniano zbiory biblioteczne, sprawozdania publikowano na stronie WWW.

Fundacja Orange – Akademia Orange dla bibliotek w etapach 2010 i 2011 – pozyskanie dotacji na zwrot rocznych kosztów podłączenia do Internetu w dyrekcji i administracji oraz Dziale Udostępniania i Filii nr 15, a także:

na zakup multimedialnych programów edukacyjnych do tworzonego punktu informacji komputerowej;

zakup oprogramowania związanego z bezpieczeństwem dostępu do Internetu;

prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie korzystania z Internetu.

Działalność Dyskusyjnych Klubów Książki od 2007 r. wpisana jest w program promocji czytelnictwa *Tu Czytamy!* Honorowy patronat przyjął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a realizację powierzył Instytutowi Książki. DKK są miejscem rozmowy o książkach, wymiany poglądów literackich i konfrontacji gustów. Skupiają różnorodne grupy użytkowników, których łączy wspólna pasja – czytanie książek, a okazja do rozmowy wielokrotnie stanowi przedłużenie lektury. DKK działają w trzech filiach: Filii nr 3, Filii nr 9, Filii nr 15 i obok działań własnych organizują także spotkania autorskie; pozyskały także do zbiorów pakiety książek zakupionych w ramach akcji.

Promocja Twórczości projekt *Staże w instytucjach kultury, Edycja wiosenna – Staże 2007* – realizowanym przez Narodowe Centrum Kultury. Program realizowany był w 4 bibliotekach: Filii nr 1, Filii nr 2, Filii nr 10, prowadzących Punkty Informacji Komputerowej. Plan stażu obejmował uczestniczenie w projekcie *Nowe media – wiem więcej!* związanym z ideą tworzenia pracowni komputerowych, które na terenie działania Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź-Polesie funkcjonują pod nazwą punktów informacji komputerowej PIK. Efektem stażu był konspekt autorski skierowany do grupy osób bezrobotnych pt.: *Jak znaleźć pracę przez Internet*. Projekt w postaci trzech lekcji: *Piszę CV, Daję się poznać pracodawcy i Szukam pracodawcy* został zrealizowany jako cykl szkoleniowy dla bibliotekarzy i osób bezrobotnych, rekrutowanych z grona czytelników bibliotek. Na zakończenie stażu przygotowano i przeprowadzono prezentację multimedialną pt.: *Nowe media – wiem więcej!* pokazującą działalność pracowni a przeznaczoną do wykorzystania przez bibliotekarzy podczas wycieczek różnych grup czytelników w bibliotece.

Działania digitalizacyjne

Nie rozpoczęto działań digitalizacyjnych, w planie jest natomiast dokończenie prac związanych z opracowaniem spuścizny po Janie Augustyniaku, opisanie zbioru i udostępnienie go w Internecie. Prace podjęte zostaną niezależnie od potrzebnych na ten cel środków.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

1. Dział Udostępniania i Filia nr 17 brały udział w projekcie *Partnerstwa poleskie* koordynowanym przez Centrum Opus. Głównym celem partnerstwa było współdziałanie placówek kulturalnych, edukacyjnych, organizacji pozarządowych, Rad Osiedlowych i innych instytucji w celu realizacji działań o charakterze społecznym, kulturalnym na rzecz integracji

i aktywizacji społeczności dzielnicy Polesie. Przed *Bożym Narodzeniem* zorganizowano imprezę *Tydzień wspólnego ubierania choinek*. We współpracy z Radą Osiedla współorganizowano imprezy o charakterze kulturalnooświatowym, mające na celu zbliżenie ze środowiskiem lokalnym np. *Święto Kozin, Europejski Dzień Sąsiada*.

2. Wsparcie działań Rady Osiedla *Złotno* w realizacji projektu dotyczącego zorganizowania w budynku przychodni rejonowej przy ul. Garnizonowej 38: przedszkola, świetlicy środowiskowej, biblioteki publicznej i posterunku straży miejskiej. Dzięki temu przedsięwzięciu powołano w 2010 r. bibliotekę z uniwersalnym księgozbiorem, czytelnią i pracownią komputerową z dostępem do Internetu – Filię nr 15, wypełniając pustą plamę w przestrzeni kulturalnej miasta, dając szansę na stworzenie miejsca spotkań i rozwijania inicjatyw lokalnej społeczności, a dla mniej zamożnych mieszkańców, szansę wyrównania dysproporcji w zakresie dostępu do kultury i nowych mediów.

3. W Filii nr 3 odbywają się systematycznie spotkania Stowarzyszenia Mieszkańców Osiedla im. Józefa Montwiłła Mireckiego. Członkowie uczestniczą także w imprezach organizowanych przez placówkę. Stowarzyszenie na swojej stronie WWW zamieszcza informacje o działalności placówki.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Z szerokiego zakresu jakim jest pojmowanie kompetencji kulturowych kształtowany jest rozwój za pomocą edukacji artystycznej i kulturalnej. Wszystkie projekty – działania na rzecz mieszkańców skierowane i skoncentrowane są na grupach: dzieci i młodzieży oraz dorosłych, szczególnie w wieku 50+. Mają one na celu nie tylko szeroko rozumianą edukację ale także aktywne uczestnictwo korzystania z proponowanej oferty. Projekty łączą w sobie zarówno promocję książki dziecięcej, aspekty związane z tożsamością kulturową i dziedzictwem kulturowym (regionalna ścieżka edukacyjna), zajęcia przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu także w odniesieniu do odpowiedzialności związanej z naruszaniem praw autorskich.

5. Działania promocyjne

W bibliotece nie ma wyodrębnionej komórki organizacyjnej, zadania związane z promocją instytucji włączone są w zakresy obowiązków pracowników merytorycznych i plastyka. Większe projekty promocyjne są akceptowane i kierowane do realizacji.

Promocja biblioteki i jej działalności realizowana jest w oparciu o:

- prezentację placówek w najbliższym otoczeniu społecznym na terenie instytucji, z którymi biblioteki współpracują: rady osiedla, przedszkola, szkoły, oraz instytucje kulturalne z terenu miasta;
- reklamę w mediach: radio – wywiady udzielane przez pracowników, TV osiedlowa *Retsat1* – programy o książce z udziałem bibliotekarzy;
- działania plastyczne: opracowanie i druk plakatów, ulotek informacyjnych o działalności bibliotek, w tym akcji kulturalnooświatowych i społecznych;
- działania elektroniczne w sieci Internet: strona WWW, dostępność katalogów bibliotecznych, prowadzenie blogów w połączeniu z wydarzeniami kulturalnooświatowymi, utrzymanie profilu na Facebooku;
- formy rzeczowe – torby reklamowe i długopisy z logo i nazwą instytucji.
-

6. Monitoring i ewaluacja

Systemem monitorowania założonych działań są roczne plany i sprawozdawczość prowadzona w systemie kwartalnym w podstawowym zakresie wskaźników: stan i zakup zbiorów, liczba czytelników, liczba odwiedzin, liczba wypożyczeń zbiorów, oraz rocznym

uwzględniającym całość funkcjonowania instytucji, we wszystkich obszarach. Narzędzia użyte do monitoringu i ewaluacji związane są ze statystyką. Osiągnięte wskaźniki są porównywane do tożsamyh osiągniętych w minionym okresie. Wnioski formułowane na piśmie w sprawozdaniach rocznych.

Użytkownikami bibliotek na terenie dzielnicy Polesie są dzieci, młodzież oraz dorośli. Największą grupę czytelników stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-44 lata. Następną grupą są osoby w wieku powyżej 60 lat. W trzeciej grupie są osoby w wieku 45 -60 lat.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA ŁÓDŹ –ŚRÓDMIEŚCIE im. Andrzeja Struga
ul. A. Struga 14, 90-513 Łódź www.mbps.lodz.pl

Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Łódź- Śródmieście została powołana z dniem 1 kwietnia 1963 r. na podstawie Uchwały Prezydium Rady Narodowej Miasta Łodzi Nr 7/55 z dnia 5 marca 1963 roku oraz Uchwały Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Łódź-Śródmieście Nr 8/35 z dnia 5 kwietnia 1963 r. w sprawie utworzenia oraz nadania statutu organizacyjnego Dzielnicowej Bibliotece Publicznej Łódź – Śródmieście. Bibliotekę Dzielnicową. Utworzono w wypożyczalni Książek dla Dorosłych przy ul. A. Struga 14.

Statut Biblioteki nakładał obowiązek kierowania działalnością sieci bibliotecznej, dbania o dalszy rozwój, prowadzenia spraw organizacyjnych, finansowych i kadrowych. Za całokształt działalności odpowiadał kierownik Biblioteki. Nadzór merytoryczny, prowadzenie szkoleń i doskonalenie zawodowe pozostało w gestii Miejskiej Biblioteki Publicznej im. L. Waryńskiego do roku 1969. (obecnie WiMBP im. Marsz. J. Piłsudskiego)

W następnych latach zadania instrukcyjno-merytoryczne w całości przejęła Dzielnicowa Biblioteka.

Podczas uroczystej sesji zorganizowanej w Bibliotece Dzielnicowej Łódź-Śródmieście w roku 1975 Biblioteka otrzymała imię patrona - Andrzeja Struga.

W roku 1990 zaistniały bardzo istotne zmiany polityczno-gospodarcze w kraju, które miały także wpływ na funkcjonowanie bibliotek. Utworzona Gmina Łódź przejęła w zarządzanie biblioteki dzielnicowe wraz z ich placówkami rejonowymi.

W roku 2000 zmieniona została nazwa Biblioteki na Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście im. A. Struga, a biblioteki tworzące sieć to filie biblioteczne dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży.

Utworzona w 1963 roku Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście przejęła opiekę nad siecią biblioteczną liczącą **8** placówek i **7** punktów bibliotecznych.

Aktualnie sieć biblioteczną tworzy 13 filii, które posiadają księgozbiór w ilości 207.072 wol.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1.Strategia rozwoju instytucji

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście w każdym roku opracowuje szczegółowe plany strategiczne dotyczące sieci i poszczególnych placówek. Plany wieloletnie dotyczą :

- rozwoju sieci i modernizacji bazy lokalowej, które uzależnione są od środków finansowych i pozyskiwania nowych lokali,
- automatyzacji procesów bibliotecznych, prowadzenia centralnego katalogu bibliotek śródmiejskich,
- programu profilaktyczno-edukacyjnego dotyczącego uzależnień i przemocy w rodzinie, wśród dzieci i młodzieży,
- aktywizacji seniorów i osób niepełnosprawnych we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej w Łodzi,
- edukacji przedszkolnej w bibliotece „*małymi krokami od najmłodszych lat wprowadzamy dzieci w książek świat*”,
- programu „Biblioteka, miejscem nauki i rozrywki”, skierowanego do dzieci i młodzieży,
- permanentnego kształcenia kadry bibliotecznej poprzez organizowanie szkoleń i uczestnictwo w innych formach nauki.

Biblioteka musi nadążać za szybko zmieniającą się rzeczywistością. Zmienia się jej funkcja, zadania i zakres działania, staje się centrum kultury i tworzy wizerunek miejsca otwartego na potrzeby wszystkich użytkowników. Aby sprostać wyzwaniom i oczekiwaniom użytkowników biblioteki śródmiejskie realizują następujące zadania :

- powiększanie księgozbiorów bibliotecznych uzyskując wskaźnik zakupu nowości na 100 mieszkańców co najmniej w wysokości 15 wol. /aktualnie wynosi on 5 wol. / 100 mieszkańców/,
- opracowywanie zbiorów tworzących centralny automatyczny katalog w nowym formacie Marc 21,
- powiększanie zbiorów specjalnych, o średnio rocznie 500 jednostek, które tworzyć będą bogatą ofertę,
- rozbudowywanie bibliotecznych punktów informacyjnych w każdej bibliotece dotyczących różnych dziedzin wiedzy i życia, na potrzeby czytelników,
- powiększanie form pracy działalności kulturalno-oświatowej, obejmującej wszystkie grupy społeczne i wiekowe środowisk bibliotecznych,
- automatyzacja procesów bibliotecznych. Zaopatrzenie biblioteki w nowoczesny program sieciowy niezbędny do dalszej pracy. Zakup sprzętu komputerowego, urządzeń wielofunkcyjnych, projektorów multimedialnych. Zwiększenie stanowisk z dostępem do Internetu dla czytelników – co najmniej 3 stanowiska, w każdej bibliotece,
- modernizacji bazy lokalowej oraz wyposażenie w sprzęt i meble biblioteczne. Większość bibliotek zlokalizowana jest w starej substancji budowlanej, których lokale wymagają bieżących lub kapitalnych remontów. Plany poprawy pomieszczeń bibliotecznych przewidują realizację 2 remontów rocznie.

Istotnym zadaniem będzie pozyskanie nowego lokalu dla Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź-Śródmieście – na część administracyjną i biblioteczną, w której usytuowano by Centrum Multimedialne MBP na bazie Działu Gromadzenia, Opracowania, Udostępniania i Informacji, Działu Informacyjno-Bibliograficznego oraz Filii Bibliotecznej Nr 14 dla Dzieci i Młodzieży.

Tworząc nowy wizerunek bibliotek postrzeganych jako środowiskowe centrum kultury, gdzie można nie tylko wypożyczyć książki, lecz także zobaczyć wystawę, wziąć udział w wieczorze

autorskim albo skorzystać z Internetu należy aktywnie promować działalność placówek. Skutecznymi narzędziami w popularyzacji będą:

- druk plakatów, ulotek, materiałów promocyjnych informujących o aktualnych działaniach,
- stała współpraca z miejscowymi mediami,
- prowadzenie strony internetowej i blogów bibliotecznych,
- uatrakcyjnienie logotypu biblioteki,
- udział w ogólnopolskich akcjach promujących czytelnictwo i biblioteki, takich jak „Tydzień Bibliotek”, „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „FunEnglish”, „Ferie z Filmem”...,
- organizacja różnorodnych imprez kulturalno-oświatowych,
- poszukiwanie sponsorów i środków zewnętrznych na realizację określonych projektów.

2. Wizja, misja instytucji

Podstawowym zadaniem biblioteki jest :gromadzenie, opracowanie i upowszechnianie książki, działalność informacyjno-bibliograficzna, działalność kulturalno – oświatowa.

W dzielnicy Śródmieście 29 % mieszkańców jest użytkownikami sieci bibliotek. Podstawą działań bibliotekarzy w perspektywie najbliższych lat jest zwiększenie:

- działań czytelników na rzecz podnoszenia jakości polskiego społeczeństwa obywatelskiego,
- aktywności czytelniczej do poziomu 65% mieszkańców dzielnicy,
- popularyzacji biblioteki, jako trzeciego miejsca w życiu człowieka,
- edukacji kulturalnej i medialnej środowiska,
- szeroko pojętej działalności informacyjnej.

3. Koncepcja programowa instytucji.

Biblioteka jako instytucja kultury jest placówką publicznie dostępną, działającą na rzecz środowiska lokalnego, szkół, przedszkoli, organizacji społecznych i kulturalnych, pragnącą aktywizować czytelnictwo oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym naszego miasta. Filie tworzące sieć biblioteczną realizują plany obejmując swym zasięgiem wszystkie grupy społeczne. Priorytetem jest troska o materiały biblioteczne, które systematycznie są powiększane o poszukiwane książki, zbiory specjalne, w tym audiobooki.

W oparciu o księgozbiory, katalogi automatyczne i informacje internetowe prowadzona jest działalność informacyjno-bibliograficzna.

Strony blogów zawierają aktualności o bibliotece, jej ofercie, usługach i działalności kulturalno-edukacyjnej. Stanowią medialny kontakt czytelnika z biblioteką.

Blog biblioteczny Filii Nr 11 uznano za jeden z trzech najlepszych w konkursie Fundacji Orange E-wykluczeni „Internet łączy pokolenia”.

Program profilaktyczno-edukacyjny dotyczący profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, skierowany jest do dzieci i młodzieży oraz studentów. Celem programu jest:

- dostarczenie przedmiotowej wiedzy,
- uświadomienie szkód związanych z podejmowaniem ryzykownych zachowań,
- nauka podejmowania samodzielnych decyzji i właściwych wyborów zdrowego trybu życia.

Zajęcia o charakterze warsztatowym i formie paneli dyskusyjnych prowadzone są przez wykwalifikowaną kadrę psychologów, pedagogów oraz trenerów terapii uzależnień. Program uatrakcyjnijają spektakle teatralne o tej tematyce.

Tradycją stała się współpraca bibliotek dla dorosłych z placówkami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Seniorzy są uczestnikami imprez bibliotecznych, spotkań integracyjnych, /Dzień Seniora w Bibliotece, Muzyka łączy pokolenia, Święta w Bibliotece i in./.

„Senior w bibliotece” to bezpłatne kursy komputerowe, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Specjalną troską objęta jest grupa czytelnicza dzieci i młodzieży a także przedszkolaków.

Oprócz zorganizowanej działalności kulturalnej we współpracy ze szkołami, biblioteki pełnią funkcję tzw. świetlic środowiskowych stając się alternatywą dla pobliskich podwórek. Wypracowane metody i formy pracy dają wymierne efekty w postaci dużej frekwencji dzieci spędzających wolne popołudnia w bibliotece. Placówki oferują : pomoc w nauce, głośne czytanie, zajęcia komputerowe, warsztaty plastyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi, mini konkursy itp.

Działania bibliotekarzy koncentrują się wokół jak najbardziej atrakcyjnego upowszechniania biblioteki i jej działalności przyczyniając się w ten sposób do rozbudzania i zaspokajania potrzeb kulturalnych wszystkich użytkowników.

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Prowadzenie kursów przez bibliotekarzy dotyczących :obsługi komputerów i Internetu, tworzenia prezentacji multimedialnych, poruszania się w świecie mobilnej technologii /używanie telefonu komórkowego do transmisji danych, instalowanie oprogramowania/, poznanie różnych programów operacyjnych itp./.

Realizacja warsztatów tematycznych, interdyscyplinarnych obejmujących także wiele form działalności kulturalno-oświatowej /warsztaty plastyczno-techniczne wykorzystujące różne techniki malarskie ; warsztaty literackie, warsztaty psychologiczno-pedagogiczne, warsztaty biblioterapeutyczne; warsztaty muzyczne z elementami ruchowymi, warsztaty teatralne

Osiągnięcia instytucji

Realizacja od roku 2009 Programu Profilaktyczno-Edukacyjnego, finansowanego przez Oddział ds. Uzależnień i przemocy w Rodzinie UMŁ, który skierowany jest do dzieci i młodzieży śródmiejskich szkół.

Pozyskanie nowych lokali dla Filii Nr 5 dla Dorosłych, przy ul. Wschodniej 42 i Filii Nr 2 dla Dorosłych, przy ul. Sienkiewicza 67.

W ramach prac wewnętrznych i własnych szkoleń dokonano przez bibliotekarzy:

- wprowadzenia we wszystkich placówkach zautomatyzowanego systemu wypożyczeń /okodowanie księgozbiorów i założenie baz czytelników/,
- założenia stron internetowych w postaci blogów bibliotecznych w każdej placówce,
- Pozyskanie środków na zakup materiałów bibliotecznych i sprzętu multimedialnego od samorządu lokalnego Łódź-Śródmieście.

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

MBP Łódź-Śródmieście, w każdym roku uczestniczyła w ogólnopolskich projektach:

„Tydzień Bibliotek” obchodzonym w miesiącu maju, organizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, „Cała Polska Czyta Dzieciom” organizowanym przez Fundację ABCXXI, „Akademia Orange dla Bibliotek” organizowanym przez Fundację Orange.

„Zakup nowości wydawniczych” , program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

„FunEnglish.pl w bibliotece”, program realizowany przez FunEnglish.pl oraz Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Działania digitalizacyjne

W ramach działań internetowych MBP Łódź-Śródmieście :prowadzi stronę internetową Biblioteki, blogi biblioteczne,udostępnia adresy maili i numery komunikatorów GG służące wymianie informacji i komunikacji z czytelnikiem,udostępnia bazy katalogowe na stronach

www, prowadzi bezpłatne kursy komputerowe, uczestniczy w Programie „FunEnglish.pl”, e-learningowym kursie jęz. angielskiego dla dzieci, oferuje bezpłatny dostęp do Internetu, prowadzi elektronicznie sprawozdawczość GUS i PEFRON

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Jednym z głównych założeń Biblioteki jest praca na rzecz środowiska lokalnego, w ramach którego podejmuje następujące działania: współpracuje z lokalnymi samorządami Rada Osiedla „Katedralna”, Rada Osiedla Śródmieście-Wschód, organizuje spotkania integracyjne, na rzecz aktywizacji seniorów /Dzień Seniora, Dzień Sąsiada, Dzień Seniora w Katedrze, Muzyka łączy pokolenia itp./, prowadzi cykliczną działalność wystawienniczą promującą lokalnych artystów /wystawy, wernisaże/, organizuje bezpłatne spotkania autorskie, literackie spotkania miłośników książki /grupy poetyckie np. „Centauro”, Dyskusyjne Kluby Książki/ prowadzi bezpłatne kursy komputerowe, udostępnia pomieszczenia lokalnej społeczności np. spotkania grupy działkowiczów, Stowarzyszenia Pacjentów „Gladiator” im. Profesora Tadeusza Koszarowskiego, prowadzi prace świetlicowe z dziećmi okolicznych mieszkańców oraz opiekę na czas nieobecności rodziców, udostępnia pomieszczenia biblioteczne Filii nr 9 na lokal wyborczy, indywidualne kontakty bibliotekarzy z czytelnikami .

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Poprzez działania upowszechniania czytelnictwa bibliotekarze przyczyniają się do rozwoju intelektualnego, naukowego swoich użytkowników. Poszerzają krąg zainteresowań, rozwijają wyobraźnię i edukują.

Systematyczna współpraca ze szkołami i przedszkolami opiera się na organizacji lekcji bibliotecznych, interdyscyplinarnych warsztatów, pogadanek tematycznych, itp.

Biblioteki dla dzieci i młodzieży organizują w godzinach pozaszkolnych zajęcia świetlicowe dla chętnych uczestników, których liczba ciągle wzrasta. Prowadzenie tych zajęć ma na celu: wspomaganie matek z rodzin wielodzietnych, samotnie wychowujących dzieci i matek pracujących w godzinach popołudniowych, pomoc w odrabianiu lekcji, pomoc w nauce języka angielskiego wykorzystując kurs e-learningowy FunEnglish.pl, prowadzenie zajęć takich jak: gry i zabawy planszowe i komputerowe, projekcje filmowe i pogadanki dotyczące wybranych tematów i zagadnień z różnych dziedzin wiedzy i życia.

Drugą grupą społeczną, o którą szczególnie troszczą się bibliotekarze to osoby starsze, chore i niepełnosprawne. Podejmowane inicjatywy mają na celu aktywizację kulturalną ludzi starszych i osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Dla osób mających kłopoty ze wzrokiem biblioteki oferują księgozbiór z dużym drukiem, książkę mówioną w postaci kaset i audiobooków.

W ramach akcji księgonoszy dostarczane są do domów książki, audiobooki i czasopisma.

Seniorzy są uczestnikami imprez bibliotecznych, spotkań integracyjnych i kursów komputerowych.

5. Działania promocyjne

Biblioteka nie posiada w swojej strukturze organizacyjnej działu promocji. Promocją bibliotek zajmują się kierownicy bibliotek.

Aktywność promocyjna bibliotek to:

- prowadzenie strony internetowej MBP Łódź-Śródmieście,
- blogi biblioteczne poszczególnych filii, wiadomości na portalach społecznościowych w internecie
- ulotki, druczki informacyjne, plakaty,

- popularyzacja bibliotek na łamach prasy i TVP,
- wizyty bibliotekarzy w placówkach oświatowych i przedszkolnych zachęcające do współpracy,
- udział bibliotekarzy i ich czytelników w imprezach zewnętrznych,
- udział bibliotekarzy w konferencjach, kursach miejskich i ogólnopolskich,
- prowadzenie działalności kulturalnej, w tym organizacja wystaw ze scenariuszem.

6. Monitoring i ewaluacja działań instytucji

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście systematycznie prowadzi procesy kontroli i analizy pracy bibliotek dokonując oceny i usprawnienia dalszej pracy.

Instruktor poprzez częste kontrole /10 w miesiącu/ opracowuje wnioski i konsultuje je z dyrektorem, następnie jeśli zachodzi taka potrzeba opracowywane są instrukcje na przyszłość. Pracownicy Sekcji ds. Automatyzacji również w wyniku prowadzonego nadzoru analizują i usprawniają procesy automatyzacji w bibliotekach.

W zakresie spraw administracyjno-finansowych pracownicy tych komórek kontrolują i poprawiają organizację pracy w zakresie zadań kadrowo-budżetowych w poszczególnych filiach. Wobec wymagań Regulaminu kontroli zarządczej prowadzona jest systematyczna kontrola działalności na każdym odcinku pracy zakończona protokołem i wnioskami.

Raz w roku dokonywana jest samoocena pracowników, która jest podstawą do podwyższania kwalifikacji kadry lub poprawy warunków pracy.

Sprawozdania kwartalne, półroczne i roczne lub tematyczne przyczyniają się do oceny i ewentualnej zmiany istniejących procesów.

Organizacja szkoleń z aktywnym udziałem /wymiana doświadczeń/ pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź-Śródmieście jest także podstawą do wyciągnięcia wniosków w zakresie dalszej, lepszej, lepiej zorganizowanej pracy.

Odbiorcami bibliotek są dzieci, młodzież, osoby dorosłe i seniorzy.

Największą grupę czytelników stanowią osoby w wieku 25 – 44, następnie osoby w wieku 45-60. Grupą społeczną, o którą szczególnie troszczą się bibliotekarze to osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

I. INFORMACJE OGÓLNE

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA ŁÓDŹ – WIDZEW im. Lucjana Rudnickiego
ul. Bartoka 27, Łódź 92-546, www.mbpw.lodz.pl

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Widzew jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest miasto Łódź. Nazwę tę nosi od 11 października 2000 r. (poprzednio Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Łódź-Widzew). Na obszarze swego działania, pełni funkcję biblioteki powiatowej.

W swojej strukturze Miejska Biblioteka posiada Dział Gromadzenia, Oddział dla Dzieci i 10 filii bibliotecznych. Placówki umiejscowione są w dzielnicy Widzew w nowszych osiedlach mieszkaniowych (Janów, Widzew-Wschód, „Zarzew”), oraz w starszych częściach dzielnicy (Księży Młyn, Stary Widzew, Stoki, Andrzejów).

Wszystkie biblioteki mają całkowicie skomputeryzowane procesy biblioteczne, tzn. gromadzenie, opracowanie i wypożyczanie zbiorów. Mają także dostęp do Internetu.

Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Łódź-Widzew powstała w 1955 r. na bazie 15 Rejonowej Wypożyczalni Książek dla Dorosłych. W roku 1963 - po decentralizacji sieci bibliotecznej – 15 Rejonowa Wypożyczalnia zaczęła funkcjonować jako Dzielnicowa Biblioteka Publiczna

Łódź-Widzew. Sieć bibliotek widzewskich w roku 1963 składała się z bibliotek rejonowych: 2 bibliotek dla dzieci i młodzieży, 5 bibliotek dla dorosłych, 12 punktów bibliotecznych i Biblioteki Dzielnicowej jako placówki nadrzędnej.

W 1979 roku Dzielnicowej Bibliotece Publicznej Łódź-Widzew nadano imię pisarza Lucjana Rudnickiego. W roku 1999 wypożyczalnia i czytelnia naukowa zostały przeniesione do nowego lokalu na Janowie, przy ul. Ketlinga 21 pod nazwą Dział Gromadzenia, Opracowania, Udostępniania i Informacji. Obok niego zorganizowano Oddział dla Dzieci.

Rok 2000 przyniósł kolejną zmianę. Biblioteka otrzymała nazwę Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Widzew a biblioteki rejonowe stały się filiami MBP Łódź-Widzew.

II. PROFIL i ZARZĄDZANIE

1. Strategia rozwoju instytucji

Efektywna polityka gromadzenia zbiorów: trafny dobór nowości książkowych bieżąca selekcja zbiorów, gromadzenie regionalistów, zakup zbiorów specjalnych: multimedialnych, „książki mówionej”, muzycznych, prenumerata czasopism w tym lokalnych

Zaspokajanie potrzeb informacyjnych i edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych: działalność informacyjna o zbiorach własnych i innych bibliotek, informacja o sprawach społecznych, dostęp do Internetu, różnorodna oferta edukacyjna: lekcje, warsztaty, prelekcje, pokazy multimedialne, kursy komputerowe i warsztaty plastyczne dla seniorów

Zaspokajanie potrzeb kulturalnych środowiska:

spotkania z ciekawymi ludźmi, wystawy książek, plastyczne, fotograficzne, prelekcje i pogadanki, konkursy, cykliczne imprezy, współpraca z instytucjami lokalnymi oświatowymi, kulturalnymi i społecznymi

Komputeryzacja: zakup serwera na którym będą umieszczone katalogi, modernizacja i rozwój bazy komputerowej, zwiększanie ilości stanowisk komputerowych dla czytelników, organizacja stref Wi-Fi dla użytkowników, zwiększenie możliwości komunikowania się bibliotek z użytkownikami poprzez elektroniczne formy,

Poprawa warunków lokalowych i estetyki bibliotek:

modernizacja kolejnych placówek, organizacja letniej czytelnicy w Filii nr 10, systematyczna wymiana starych mebli na nowe

2. Wizja, misja instytucji

Zadaniami Biblioteki są:

- Gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,
- Obsługa użytkowników, przede wszystkim udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej,
- Współdziałanie z innymi bibliotekami w sieci ogólnokrajowej oraz z innymi instytucjami w zakresie przewidzianym w ustawie o bibliotekach,
- Opracowywanie programu rozwoju Biblioteki oraz rozwoju czytelnictwa,
- Organizowanie i prowadzenie działalności instrukcyjno-metodycznej oraz doskonalenia i doskonalenia zawodowego pracowników Biblioteki.

3. Koncepcja programowa instytucji.

BIBLIOTEKA JAKO MIEJSCE EDUKACJI I INFORMACJI

Realizacja zadań statutowych: gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i informowanie, Zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych,

Zapewnienie użytkownikom z potrzebami edukacyjnymi dostępu do materiałów własnych lub innych bibliotek oraz do informacji,

Gromadzenie źródeł informacji o Łodzi i regionie,

Zajęcia komputerowe dla seniorów

BIBLIOTEKA JAKO MIEJSCE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Ustawiczna lokalna i ponadlokalna współpraca z instytucjami edukacyjnymi, kulturalnymi i społecznymi,

Okazywanie pomocy organizacyjnej i merytorycznej dla lokalnych inicjatyw,

BIBLIOTEKA JAKO MIEJSCE KREATYWNE

Promocja biblioteki i czytelnictwa poprzez różnorodne formy działalności kulturalnej i edukacyjnej,

Spotkania z pisarzami i niezwykłymi ludźmi,

Warsztaty plastyczne dla dzieci i dorosłych

Programy autorskie bibliotekarzy: „Biblioteka łączy pokolenia”, „Akademia Seniora 50+”, zajęcia biblioterapeutyczne „Książka pomaga”

Biblioteczne Kluby Europejskie

BIBLIOTEKA JAKO ORGANIZATOR WOLNEGO CZASU

Spotkania Dyskusyjnych Klubów Książki,

Ferie w bibliotece,

Wakacje w bibliotece

BIBLIOTEKA JAKO MIEJSCE NOWOCZESNE

Przestrzeganie standardów zawodowych poprzez indywidualną edukację personelu i stałą aktualizację wiedzy zawodowej,

Program „Kolorowe biblioteki” (ozdobione malunkami miejsca dla dzieci z książkami-zabawkami, gramy i różnymi zabawkami)

4. Innowacyjne projekty realizowane przez instytucję

Galeria nad Regałem” w Filii nr 6 – cykliczne wystawy obrazów współczesnych młodych artystów,

„Poezja nastolatków” – konkurs poetycki, który organizowany jest przez Filię Nr 6 od 10 lat. Pokłosem konkursu jest corocznie tomik poetycki z oprawą graficzną Marka Gajewskiego.

Projekt „Kot Piotrek” - dwie biblioteki: Oddział dla Dzieci i Filia nr 2 uczestniczą w projekcie Fundacji Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego FERSO „Klub Przyjaciół Kota Piotrka”. Jego celem jest promocja czytelnictwa wśród najmłodszych dzieci w wieku od 4 - 10 lat poprzez organizację interdyscyplinarnych spotkań warsztatowych, tworzenie pakietów wzorcowych programów promujących czytelnictwo wśród najmłodszych oraz edukacja kadr kultury.

Biblioteczne Kluby Europejskie – nasz projekt w programie Unii Europejskiej w ramach Akcji 2. Wolontariat Europejski, Program „Młodzież w działaniu”

Od 2008 r. w ciągu roku szkolnego są zagraniczni wolontariusze (z Serbii, Niemiec, Rumunii, Francji, Holandii, Hiszpanii).

Wolontariusze przeprowadzili w bibliotekach, w których działają Kluby wiele warsztatów plastycznych oraz dużo warsztatów międzykulturowych o swoich krajach i krajach Unii Europejskiej.

Autorski program biblioterapii prowadzony przez pracownika w Oddziale Dziennym Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej,

Podopieczni Zespołu słuchają odpowiednio dobranych do tematu spotkania fragmentów książek, a następnie odbywa się dyskusja. W trakcie spotkań zawsze uczestniczą terapeuta zajęciowy oraz inni pracownicy Zespołu.

Przykłady tematów:

Człowieczeństwo i ludzkie uczucia w sytuacjach ekstremalnych. Zajęcia biblioterapeutyczne na podstawie książki Marka Edelmana „I była miłość w getcie”

Życie w getcie łódzkim. Wyimaginowany sąd nad Rumkowskim. Zajęcia biblioterapeutyczne na podstawie książki Andrzeja Barta „Fabryka Muchołapek.

„Dzień Matki”. Temat macierzyństwa we współczesnej literaturze. Zajęcia biblioterapeutyczne na podstawie książki Katarzyny Leżeńskiej „Kamień w sercu”.

Autorskie programy: „Biblioteka łączy pokolenia” oraz Akademia Seniora

Filia nr 10 organizuje dla pensjonariuszy dwóch Domów Dziennego Pobytu imprezy literacko-muzyczne wystawiane przez najmłodszych w ramach swojego programu „Biblioteka łączy pokolenia”.

W Filii nr 6 działała Akademia Seniora. Nowy semestr został opracowany z Klubem Osiedlowym „Kubuś. Biblioteka przygotowuje zajęcia plastyczne i organizuje wykłady a Klub – zajęcia fizyczne.

Osiągnięcia instytucji

Udział w programie Unii Europejskiej w ramach Akcji 2. Wolontariat Europejski, Program „Młodzież w działaniu” - od 2008 r. w bibliotece pracują ciągu roku szkolnego zagraniczni wolontariusze (z Serbii, Niemiec, Rumunii, Francji, Holandii),

Autorski program biblioterapii prowadzony przez pracownika w Oddziale Dziennym Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej,

Pełna komputeryzacja Biblioteki obejmująca: gromadzenie, opracowanie, wypożyczanie i wyszukiwanie informacji,

Uwidocznienie katalogów filii bibliotecznych w Internecie,

Największa liczba Dyskusyjnych Klubów Książki w Łodzi (6 szt.),

Autorskie programy: „Biblioteka łączy pokolenia” oraz Akademia Seniora.

Projekty ogólnopolskie i międzynarodowe

Program Unii Europejskiej w ramach Akcji 2. Wolontariat Europejski, Program „Młodzież w działaniu”,

„Cała Polska czyta dzieciom” - kampania społeczna Fundacji ABCXXI,

„Bicie jest głupie” Porozumienia „Dzieci pod Ochroną” – jedna z naszych pracownic Małgorzata Kowalska (kierownik Filii nr 5) jest Ambasadorem kampanii,

„Gorączka Żłota” Polskiego Czerwonego Krzyża

Działania digitalizacyjne

Digitalizacji nie jest prowadzona.

Działania mające na celu podjęcie interakcji z okolicznymi mieszkańcami

Biblioteki, oprócz tradycyjnego wypożyczania zbiorów na miejscu i na zewnątrz organizują wiele form działalności kulturalno-edukacyjnej dla mieszkańców. Są to: wystawy książek i wystawy plastyczne, spotkania autorskie i spotkania z ciekawymi ludźmi,

prelekcje, pogadanki i odczyty, np. jak sobie radzić z mobbingiem w pracy, jak pielęgnować skórę, jak nauczyć się szybko czytać i rozumieć, o kulturze różnych krajów, tradycyjne lekcje biblioteczne, zajęcia przy komputerze dla młodych, jak i dla seniorów, konkursy wiedzy, plastyczne i recytatorskie, głośne czytania, spotkania z baśnią, imprezy artystyczno-literackie połączone z koncertem (np. dla seniorów „Wspomnień czar”, oparte na biografii Miry

Zimińskiej-Sygietyńskiej lub występy teatrzyków dziecięcych), warsztaty twórcze (origami, ozdoby choinkowe, wachlarze, lalki teatralne, książka artystyczna) imprezy plenerowo-czytelnicze o charakterze edukacyjnym (głośne czytanie w plenerze połączone z pogadankami i zwiedzaniem danego miejsca).

Biblioteki działają także na rzecz osób niepełnosprawnych: książki przekazywane są do domu czytelnikom nie mogącym przyjść do bibliotek, udostępniana jest „książka mówiona”, prowadzone zajęcia z Internetu dla seniorów, organizowane imprezy muzyczno-literackie w domach dziennego pobytu i domach seniora.

Programy rozwoju kompetencji kulturowych mieszkańców

Rozwój kompetencji prawnych i obywatelskich słuchaczy Akademii Seniora w Filii nr 6 – warsztaty plastyczne i wykłady dotyczące różnych dziedzin życia: zdrowia, prawa, finansów, historii, itp.,

Rozwój kompetencji językowych - warsztaty dla dzieci w językach obcych – zajęcia dla dzieci w ramach wolontariatu europejskiego prowadzone po angielsku, po polsku i w języku ojczystym wolontariusza,

Rozwój kompetencji twórczych - warsztaty ceramiczne w Dziale Gromadzenia – zajęcia pod patronatem artysty plastyka i warsztaty decoupage prowadzone w naszych filiach dla dzieci i dorosłych,

Promocja zachowań proekologicznych – prelekcje w Filii nr 9 i udział Filii nr 4 w akcji „To nie krasnoludki palą śmieci”,

Umiejętność posługiwania się komputerem - kursy komputerowe dla seniorów 50+ - bibliotekarze uczą posługiwać się komputerem, programami użytkowymi, Internetem, pocztą elektroniczną, itp.,

Rozwój kompetencji międzykulturowych – warsztaty w ramach Wolontariatu Europejskiego na temat kultury innych krajów,

Rozwój umiejętności przedsiębiorczości – kolportaż podręcznika z ekonomii społecznej o zakładaniu przez bezrobotnych spółdzielni socjalnych

5. Działania promocyjne

Promocją Biblioteki zajmuje się Instruktor ds. merytorycznych w ramach obowiązków służbowych.

Stosowanymi narzędziami promocji są:

Strona internetowa, obecność na portalach społecznościowych, prowadzenie blogów bibliotecznych, produkcja gadżetów z logo biblioteki, wydawanie materiałów reklamowych (ulotki, zakładki do książek, folderki), Wycieczki do bibliotek, udział pracowników w inicjatywach lokalnych i ponadlokalnych, wystąpienia pracowników na konferencjach i szkoleniach, Wolontariat pracowniczy

6. Monitoring i ewaluacja

Systematycznie zbierane i analizowane są ilościowe i jakościowe informacje zawarte w sprawozdaniach kwartalnych. Na podstawie uzyskanych wskaźników oceniany jest postęp i skuteczność działań, ewentualnie podejmowane odpowiednie działania naprawcze.

Odbiorcami bibliotek widzowskich są: dzieci w każdym wieku, młodzież, studenci, dorośli pracujący i niepracujący, seniorzy 60+

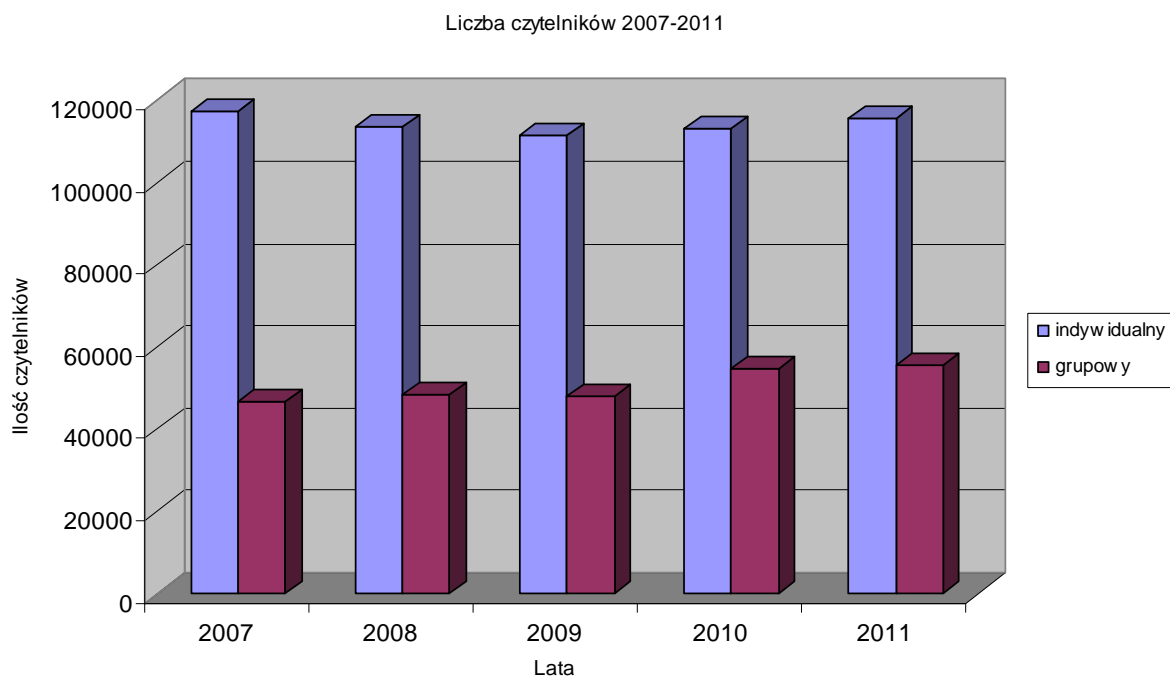
Do ich potrzeb przystosowane są: zbiory biblioteczne, warsztaty informacyjne, formy działalności kulturalnej i edukacyjnej.

III. ODBIORCA

Liczba odbiorców

	Liczba odbiorców				
Rodzaj odbiorcy	2007	2008	2009	2010	2011
Indywidualny	117.482	113.668	111.567	113.226	115.899
Grupowy	46.554	48.405	48.204	54.728	55.666
Razem					

Uwaga ! Ewidencję odbiorcy grupowego prowadzi tylko MBP- Śródmieście, co zostało uwzględnione w tabeli

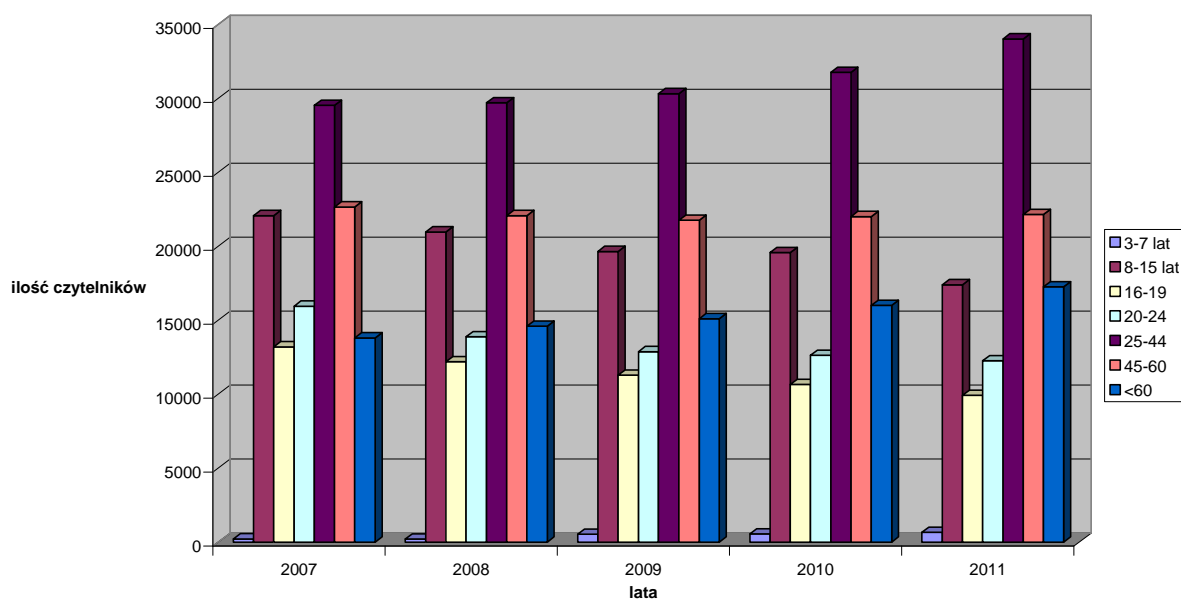

Odbiorcy bibliotek w podziale na grupy wiekowe

Wiek odbiorcy	Liczba odbiorców				
	2007	2008	2009	2010	2011
3-7	221	210	536	563	667
8-15	22.072	20.965	19.656	19.583	17.397
16-19	13.213	12.208	11.302	10.663	9.926
20-24	15.953	13.891	12.874	12.640	12.274
25-44	29.539	29.711	30.323	31.757	34.015
45-60	22.668	22.074	21.766	22.005	22.143
Powyżej 60	13.816	14.609	15.113	16.015	17.271

Struktura wiekowa czytelników

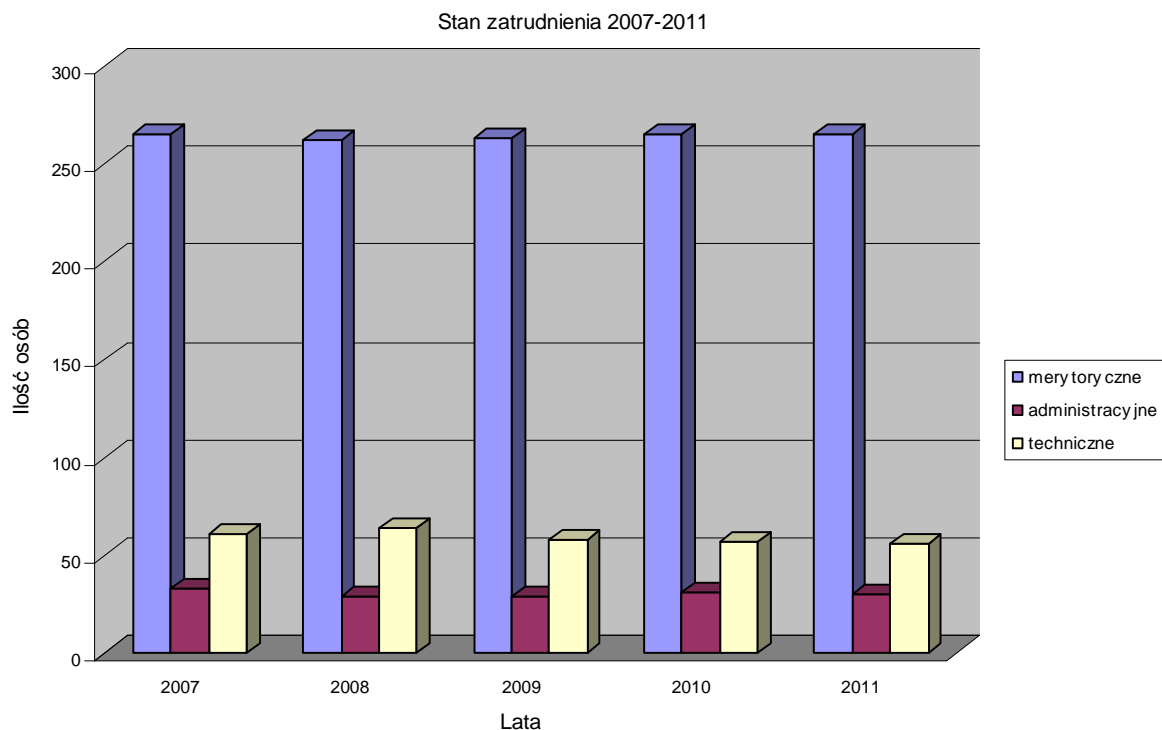
IV. KADRA

1. Stan zatrudnienia (liczba osób/ liczba etatów)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Stanowiska merytoryczne	265	226,65	262	257,9	263	269,5	265	262,3	265	259,55
Stanowiska Administracyjne	33	28,16	29	25,5	29	20,17	31	28,52	30	27,12
Stanowiska Techniczne	61	49,9	64	53,78	58	50,96	57	49,53	56	49,93
Razem:	359	304,71	355	337,18	350	340,63	353	340,35	351	336,6

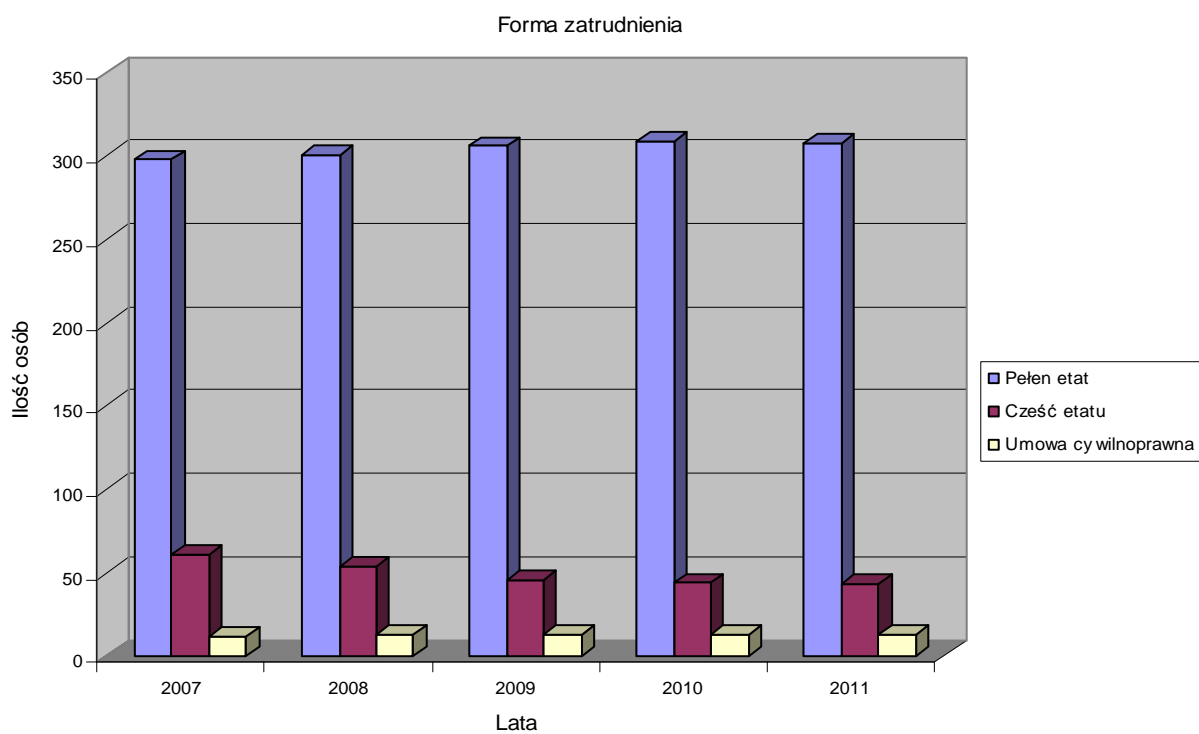
Uwaga

Oznaczenie w tabeli: 1- liczba osób, 2 - liczba etatów

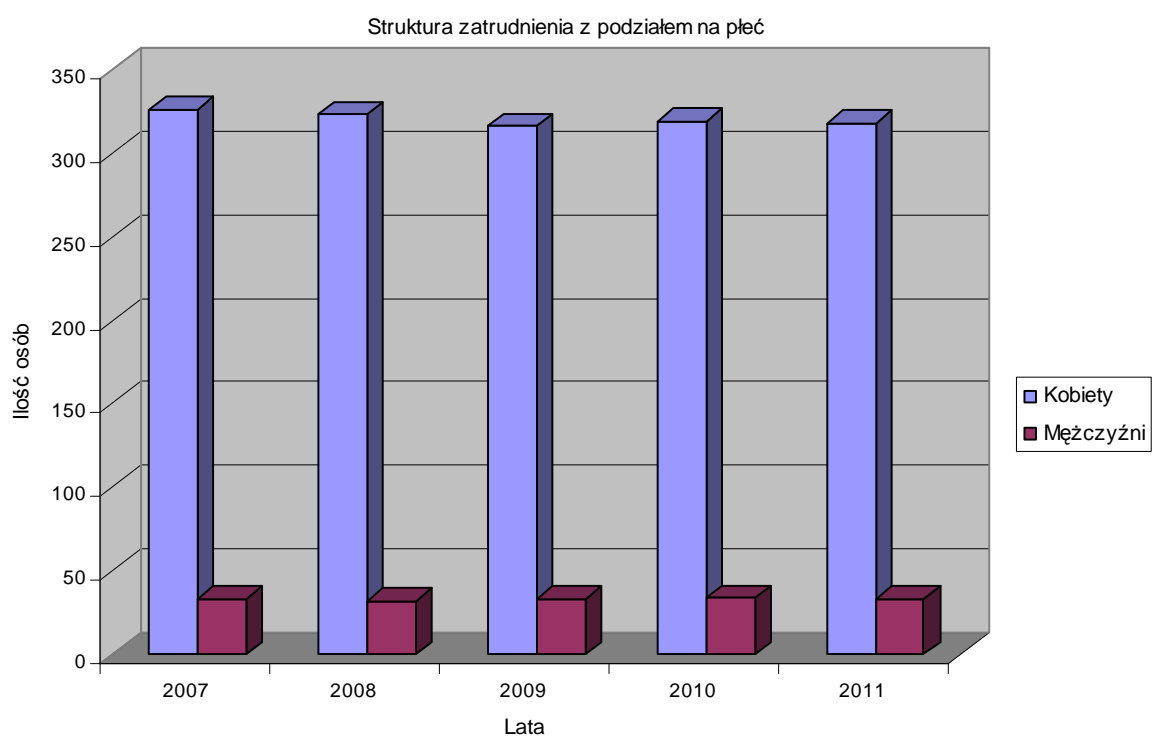
Forma zatrudnienia

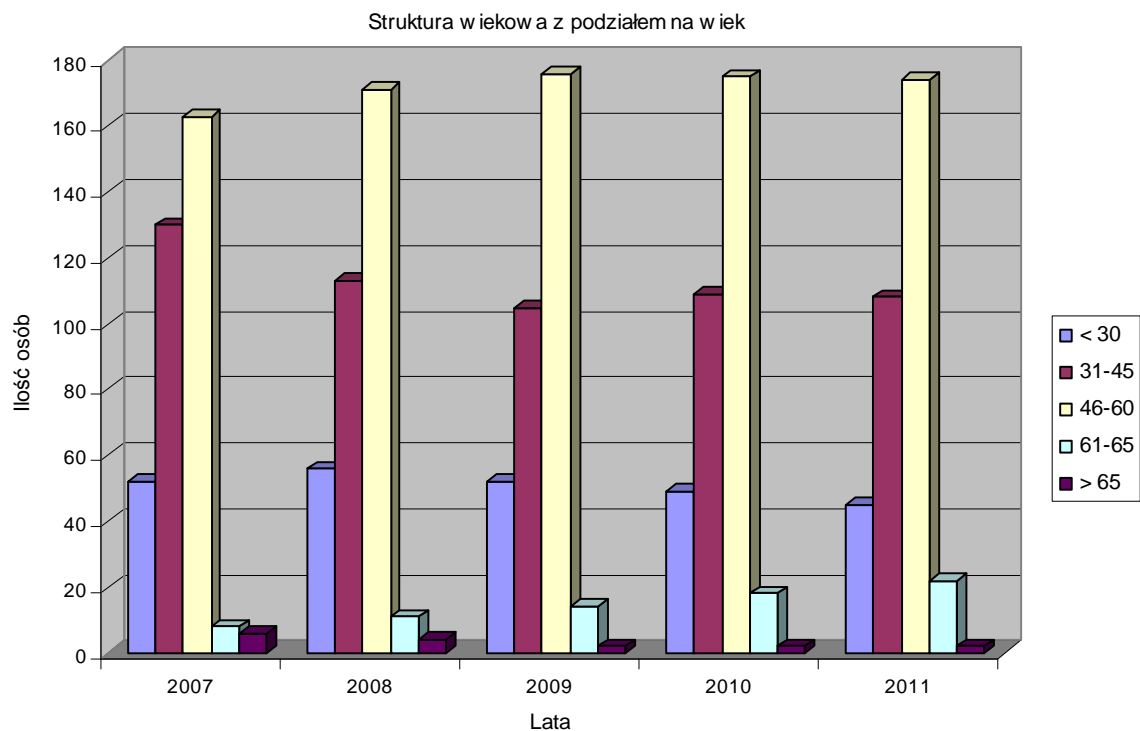
Forma zatrudnienia	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
Pełen etat	298	301	306	309	308
Cześć etatu	61	54	46	44	43
Umowa cywilnoprawna	12	13	13	13	13

2. Struktura wiekowa osób zatrudnionych

Wiek	poniżej 30		31 - 45		46 - 60		61 - 65		powyżej 65	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
2007	46	6	116	14	153	10	6	2	5	1
2008	52	4	100	13	158	13	10	1	3	1
2009	46	6	93	12	163	13	13	1	1	1
2010	43	6	96	13	165	10	14	4	1	1
2011	41	4	94	14	164	10	18	4	1	1

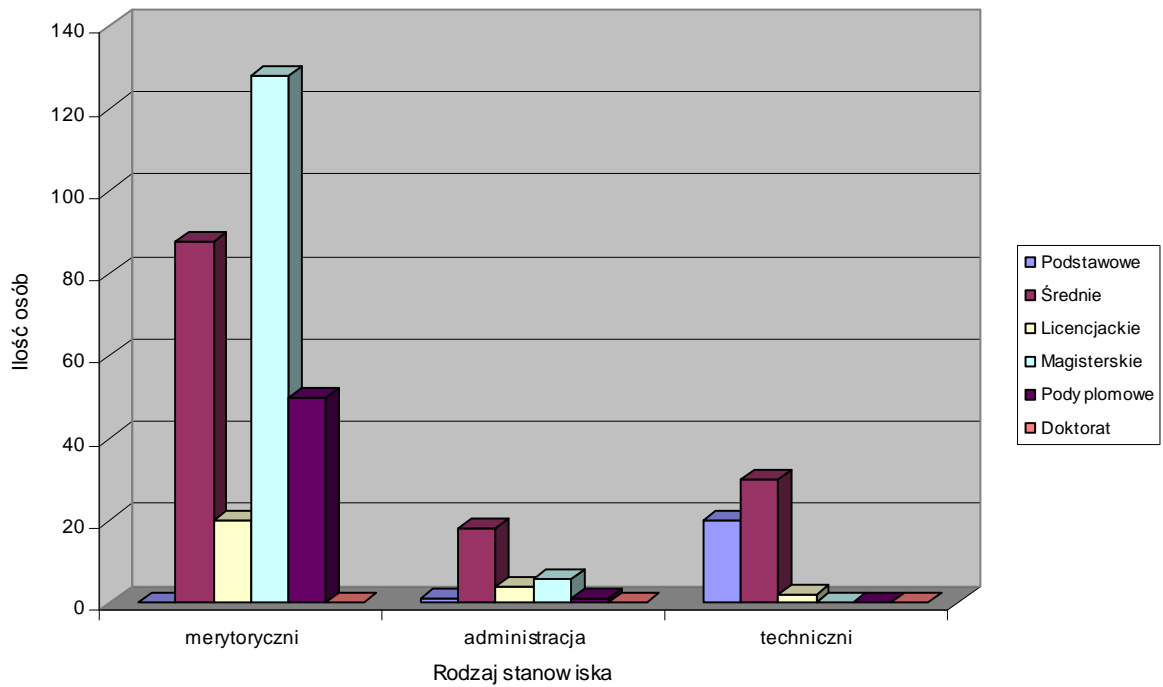

3. Struktura wykształcenia , (stan na 31 grudnia 2011 r.)

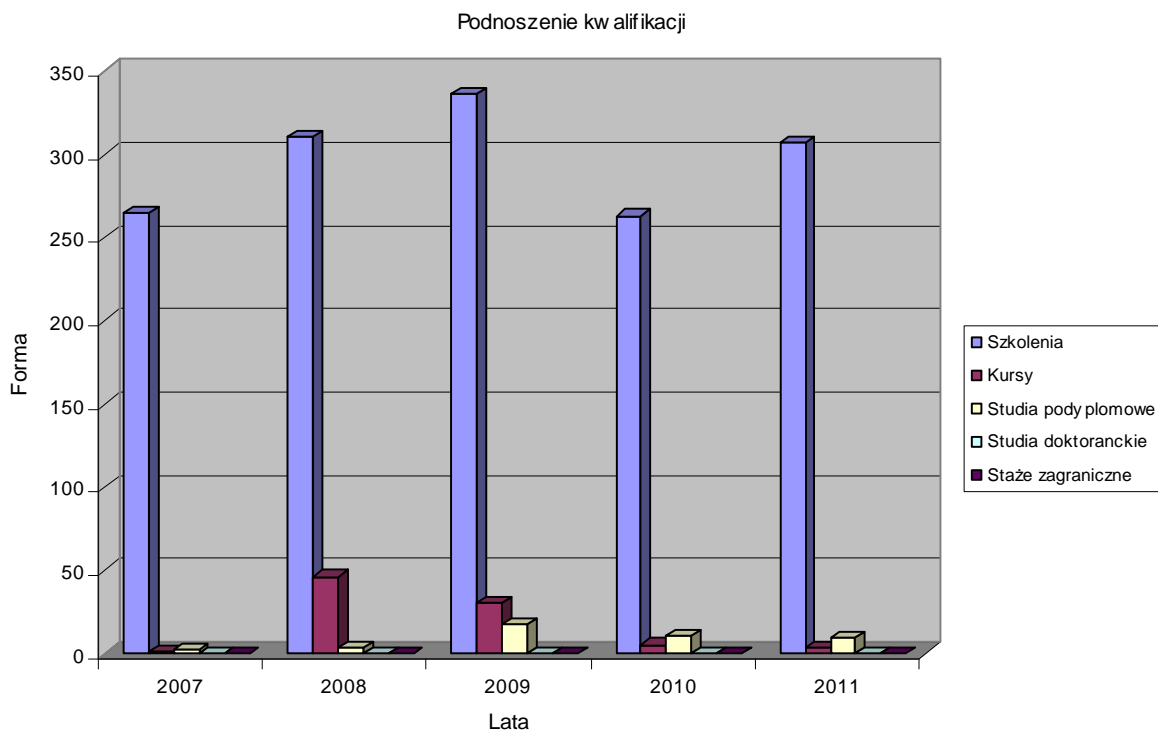
Wykształcenie	Prac. merytoryczni	Prac. artystyczni	Prac. administracji	Prac. techniczni
Podstawowe	-	-	1	20
Średnie	88	-	18	30
Licencjackie	20	-	4	2
Magisterskie	128	-	6	-
Podyplomowe	50	-	1	-
Doktorat	-	-	-	-

Wykształcenie

4. Podnoszenie kwalifikacji

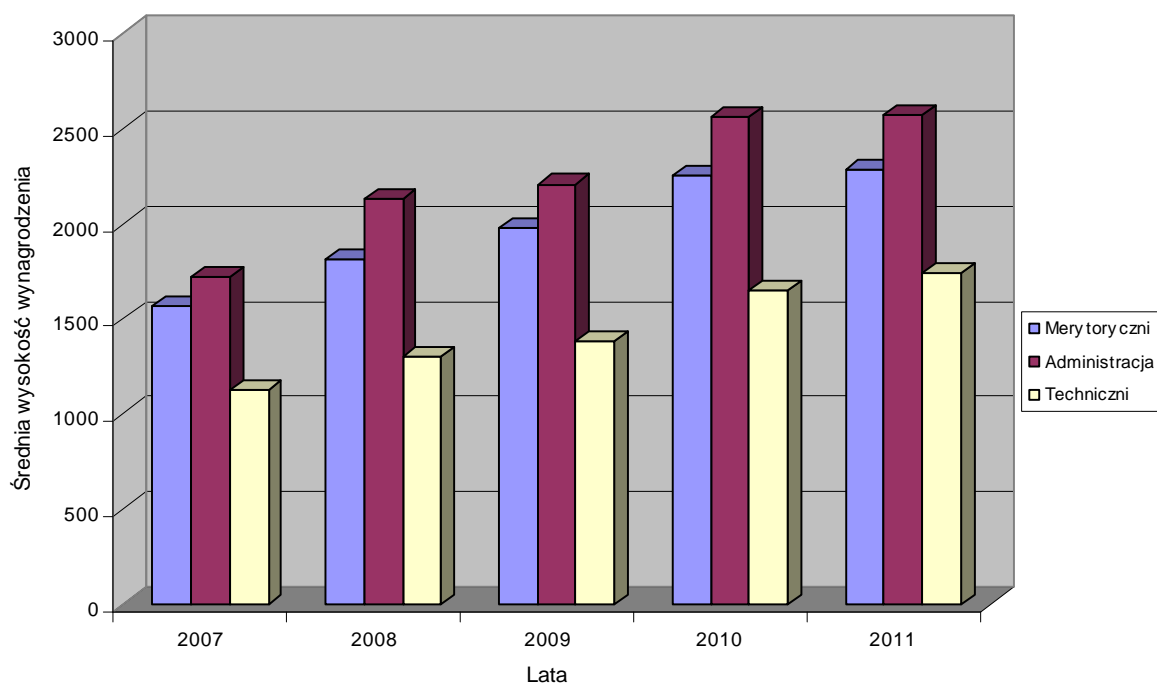
Forma	Liczba osób				
	2007	2008	2009	2010	2011
Szkolenia	265	310	336	263	307
Kursy	1	46	30	5	3
Studia podyplomowe	2	3	17	10	9
Studia doktoranckie	0	0	0	0	0
Staże zagraniczne	0	0	0	0	0

5. Wynagrodzenia

Średnie zarobki brutto w zł	2007	2008	2009	2010	2011
Stanowiska merytoryczne	1.565,45	1.816,42	1.977,98	2.250,23	2.281,36
Pracownicy artystyczni	-	-	-	-	-
Stanowiska administracyjne	1.721,83	2.125,98	2.206,51	2.559,81	2.566,16
Stanowiska techniczne	1.130,12	1.297,12	1.381,24	1.649,81	1.738,95

Wynagrodzenia

Dane profilowane:

Podstawowe informacje o bibliotekach:

1) Informacje dotyczące czytelników i księgozbioru

	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba mieszkańców:	756.140	750.125	744.351	739.522	730.783
Ilość filii bibliotecznych:	79	79	78	79	79
Ilość czytelników:	117.482	113.668	111.567	113.226	115.899
Ilość książek:	1.490.840	1.465.534	1.440.268	1.392.076	1.352.489
Ilość zakupionych nowości:	25.139	29.145	31.003	23.870	27.927
Wydatki na zakupy książek w zł.	479.917	561.766	627.740	485.282	562.053

2). Ilość uczestników w imprezach zorganizowanych w Bibliotekach w latach 2007 – 2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Koncerty:	85	2942	108	3217	87	2964	79	2691	57	1968
Spektakle teatralne:	73	1769	84	1624	59	1336	86	2373	173	5928
Konkursy	353	6296	297	5799	300	5854	237	5150	261	5900
Prelekcje	176	5234	216	5796	193	4728	246	6094	287	7023
Lekcje biblioteczne	1044	21053	1107	21421	1094	20666	923	20369	1020	20896
Wystawy	1311	-	1302	-	1299	-	1473	-	1424	-
Inne*	8182	84892	9272	95882	9948	98331	11014	108269	13863	118104

Oznaczenie w tabeli : 1 – ilość imprez, 2 – ilość uczestników

* **Inne** w tym: spotkania autorskie, spotkania z ciekawymi ludźmi, dyskusje nad książką, głośne czytanie, pogadanki, wycieczki do biblioteki, warsztaty plastyczne, literackie, przeglądy literatury

II. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Początki organizacji pozarządowych sięgają starożytności. W Grecji, a następnie również w Rzymie różne społeczności lokalne coraz silniej odczuwały potrzebę jednoczenia się w celach pomocowych dla potrzebujących mieszkańców i prowadziły różnorodną działalność filantropijną. W Polsce pierwsze instytucje dobroczynne funkcjonowały już w XI wieku. Różne zgromadzenia klasztorne sprawowały opiekę nad potrzebującymi. W kolejnych wiekach wraz z rozwojem przemysłowym powstawały organizacje pomagające dzieciom, osobom starszym, czy bezrobotnym. Po I wojnie światowej w Polsce działało szereg organizacji filantropijnych. Dokonano również uregulowań prawnych dotyczących funkcjonowania fundacji oraz stowarzyszeń. Dalszy rozwój przerwał wybuch II wojny światowej, a po jej zakończeniu zmiana ustroju politycznego, która spowodowała regres społecznej aktywności nie kontrolowanej przez władze. Rozkwit organizacji pozarządowych był możliwy dopiero po 1989 r. Pomocne w tym było uchwalenie w tym samym roku ustawy – prawo o stowarzyszeniach.

Informacje ogólne

Trzeci sektor to nazwa stosowana wobec ogółu organizacji pozarządowych. Określenie nawiązuje do podziału dzielącego aktywność społeczno-gospodarczą nowoczesnych państw demokratycznych na trzy sektory. Tak więc obok instytucji państwa (administracji publicznej, sektora państwowego – pierwszego sektora) oraz podmiotów nastawionych na zysk (biznesu, sektora prywatnego – drugiego sektora) istnieją organizacje, które ani nie są nastawione na zysk (non-profit), ani nie stanowią elementu struktury państwa – są zatem trzecim sektorem.

Wobec podmiotów tworzących trzeci sektor najczęściej – przynajmniej w dokumentach administracji państwowej – używa się pojęcia „organizacje pozarządowe”. Prawną definicję takiej organizacji podaje Ustawa o pożytku publicznym i o wolontariacie (2003), jednakże obok tego określenia funkcjonuje jeszcze kilka nazw: organizacje charytatywne, organizacje non-profit, organizacje społeczne, organizacje wolontarystyczne, organizacje obywatelskie.

Sektor organizacji pozarządowych jest bardzo zróżnicowany i należą do niego podmioty mające różne formy prawne.

Inną stosowaną dla organizacji pozarządowych nazwą jest określenie **NGO** – skrót od angielskiej nazwy non governmental organisation – oznaczającą organizację pozarządową.

Słownik pojęć

Stowarzyszenie - dobrowolne zrzeszenie osób w formie organizacji, o celach nie zarobkowych, samodzielnie określające swoje programy i strukturę. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą, przeznaczając dochód na cele statutowe z wyłączeniem członków stowarzyszenia. W Polsce istnieją stowarzyszenia zwykłe i zarejestrowane.

Stowarzyszenie zarejestrowane jest utworzone, przez co najmniej 15 osób, które muszą uchwalić statut określający cele, teren działania i władze. Po zarejestrowaniu przez sąd wojewódzki uzyskuje ono osobowość prawną.

Stowarzyszenie zwykłe nie posiada osobowości prawnej, tworzone jest przez grupę, co najmniej 3 osób. By mogło rozpocząć działalność, wystarczy poinformowanie administrację organu nadzoru. Takie stowarzyszenie nie ma osobowości prawnej i nie może prowadzić działalności gospodarczej, a także korzystać z datków publicznych i tworzyć związków.

Fundacja jest to instytucja realizująca zadania społeczne, niemające charakteru działalności gospodarczej, które w akcie fundacyjnym określił założyciel (fundator), przeznaczając na tę działalność odpowiedni majątek. Fundacje mogą być ustanowione tylko w celu realizacji zadań społecznych lub gospodarczych. Utworzenie fundacji lub wpłata na konto fundacji już istniejącej umożliwia wyłączenie kwoty wydanej na ten cel spod opodatkowania, a ponadto umożliwia niższe opodatkowanie pozostałej części majątku. Fundacje spełniają ważną rolę w finansowaniu nauki, oświaty i kultury.

Spółdzielnia jest to dobrowolne zrzeszenie nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym. Spółdzielnia prowadzi wspólną działalność gospodarczą, społeczną lub kulturalno-oświatową w interesie swoich członków. Więcej w: Ustawie z dnia 16 kwietnia 1982 r. Prawo Spółdzielcze.

Spółdzielnia socjalna jest specyficzną formą przedsiębiorstwa społecznego. Tworzą ją w większości osoby zagrożone marginalizacją ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność, które mają trudności w znalezieniu pracy. Praca w spółdzielniach socjalnych daje im szansę na aktywizację społeczną i zawodową, integrację, podniesienie swoich kwalifikacji. W odróżnieniu od innych podmiotów ekonomii społecznej spółdzielnia socjalna wymaga dużej samodzielności i odpowiedzialności jej członków. Obowiązuje tu kolektywny sposób podejmowania decyzji, a każdy członek, niezależnie od wielkości udziału w spółdzielni,

disponuje w tym procesie jednym głosem. Więcej w: Ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych.

Organizacja powstała na mocy umowy państwo-Kościół. Podmiot podlegający wpisowi do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych.

Regulacje prawne dotyczące współpracy z organizacjami pozarządowymi

1. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Do czasu wejścia w życie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 roku współpraca samorządów lokalnych z organizacjami kształtowała się dość swobodnie. Co prawda w zadaniach własnych samorządów znajdował się zapis stwierdzający, że mają współpracować z organizacjami, ale nie narzucał on w praktyce żadnych konkretnych działań. Dopiero w 1995 roku pojawił się pierwszy w Polsce dokument regulujący współpracę z NGO's. Przyjęła go Rada Miejska w Gdyni udowadniając innym miastom i gminom w Polsce, że relacje samorząd – organizacje pozarządowe można zawrzeć w dokumencie prawa lokalnego.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dotyczy stowarzyszeń, fundacji (z wyłączeniem fundacji tworzonych przez partie polityczne), spółdzielni socjalnych, kościelnych (wyznaniowe) osób prawnych, jeśli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857, z późn. zm.2), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Według ustawy działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna o charakterze publicznym. Różni się ona od działalności gospodarczej przede wszystkim tym, że jej celem nie może być osiągnięcie zysku. Co prawda działalność pożytku publicznego może być prowadzona jako odpłatna, ale tylko w zakresie sprzedaży towarów lub odpłatnym wykonywaniu usług. Dla uzyskania statusu pożytku publicznego organizacja musi przez co

najmniej dwa lata nieprzerwanie prowadzić działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności.

Ustawa reguluje prowadzenie działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe, tryb, zasady i formy zlecenia realizacji zadań publicznych przez administrację publiczną tym organizacjom, uzyskiwanie statusu organizacji pożytku publicznego oraz nadzór nad działalnością organizacji pożytku publicznego, a także warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy.

Ustawa nakłada obowiązek współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych, określonych w ustawie. Współpraca może odbywać się poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie.

Zlecenie może mieć dwie formy:

- a. powierzenia wykonywania zadania publicznego i udzielenia dotacji na jego realizację,
- b. wsparcia wykonania zadania realizowanego przez organizację i udzielania dofinansowania organizacji realizującej zadanie,

Ponadto współpraca samorządu z NGO's obejmuje konsultowanie projektów aktów prawnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji oraz tworzenie wspólnych zespołów doradczych i inicjatywnych.

2. Program współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy Łodzi z organizacjami pozarządowymi stanowi strategiczny dokument określający współpracę miasta z III sektorem. Uchwalany jest corocznie na mocy Art. 5a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Program stanowi wyraz otwartości miasta wobec organizacji. Dokument wskazuje nie tylko cele współpracy, ale także priorytety, konkretne zadania oraz formy i tryby ich realizacji. Współpraca może mieć formę finansową, jak i pozafinansową. Współpraca finansowa odbywa się poprzez zlecenie zadań publicznych wskazanych w programie współpracy. Do współpracy pozafinansowej zalicza się wymianę informacji, udostępnianie sal na potrzeby organizacji pozarządowych, czy współtworzenie zespołów opiniująco-doradczych.

Program współpracy urzędu z NGO's podlega corocznym konsultacjom. Wszystkie zainteresowane organizacje pozarządowe mogą przysyłać swoje uwagi do treści dokumentu, aby powstał program finalnie satysfakcjonujący obie strony.

Wydział Kultury w obszarze współpracy z organizacjami pozarządowymi wyznaczył sobie następujące cele:

1. Wzbogacanie oferty kulturalnej miasta.
2. Wspieranie działań promujących wielokulturowość miasta.
3. Wspieranie twórczości łódzkich środowisk artystycznych.
4. Kultywowanie lokalnych tradycji kulturowych.
5. Dbłość o zachowanie i wzbogacanie działań artystycznych amatorów.
6. Wspieranie wartościowych programów edukacji kulturalnej.

Ponadto rokrocznie Wydział Kultury ustala sobie zadania priorytetowe, które służą aktywizowaniu działań organizacji pozarządowych w pewnych określonych obszarach.

W ubiegłym roku była to realizacja innowacyjnych projektów artystycznych oraz edukacja kulturalna dzieci i młodzieży. Wyznaczane priorytety mogą być również np. związane z ogólnopolskimi rocznicami wybitnych Polaków, jak to miało miejsce np. w 2010 r., kiedy jeden z konkursów ofert dotyczył Roku Chopinowskiego.

Od 2012 r. w konkursach ofert stworzono możliwość podpisywania umów 3-letnich z oferentami na wspieranie imprez muzycznych, sztuk wizualnych, imprez filmowych oraz festiwali łączących różne dziedziny sztuki (działania interdyscyplinarne).

3. Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego

Została powołana 30 czerwca 2011 r. Jest organem konsultacyjno-doradczym, którego zadaniem jest m.in. wyrażanie opinii w zakresie współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.

Do zadań rady pożytku publicznego należą:

- 1) opiniowanie projektu strategii rozwoju miasta,

- 2) opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego, dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 3) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- 4) udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi,
- 5) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe,
- 6) podejmowanie inicjatyw dotyczących sektora pozarządowego,
- 7) wskazywanie priorytetowych obszarów działań we współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Rada może zajmować się również innymi sprawami jeśli przedłożone zostaną one przez przewodniczącego rady, bądź na wniosek przynajmniej jej 3 członków.

Łódzka Rada Pożytku Publicznego złożona jest z 17 członków. W skład rady wchodzi 11 przedstawicieli sektora pozarządowego (z czego 9 wybrały organizacje pozarządowe, a 2 Prezydent Miasta), 3 przedstawicieli Prezydenta Miasta Łodzi oraz 3 przedstawicieli Rady Miejskiej w Łodzi.

4. Komisja Dialogu Obywatelskiego

Komisję może powołać przynajmniej pięć organizacji pozarządowych działających w danej sferze publicznej na terenie Łodzi. Deklarację, która powinna zawierać proponowany zakres działań, składa się do Prezydenta Miasta Łodzi. W skład KDO wchodzi po jednym przedstawicielu zgłoszonym przez organizacje pozarządowe oraz minimum po jednym przedstawicielu komórki Urzędu Miasta Łodzi, której dotyczy zakres działania komisji.

Komisje mają charakter ciała opiniującego-doradczego. Ich tworzenie ma umożliwić wykorzystanie wiedzy przedstawicieli III sektora oraz synergii działań miasta oraz organizacji pozarządowych przy podejmowaniu kluczowych decyzji. KDO są nową formą współpracy pozafinansowej miasta i organizacji pozarządowych.

Komisje mogą współtworzyć i opiniować dokumenty programowe i strategiczne, uczestniczyć w kształtowaniu priorytetów współpracy Miasta z III sektorem w danym obszarze. Ponadto do ich kompetencji należy występowanie z wnioskami do władz miasta i oddziaływanie na system przeprowadzania konkursów przez wydziały magistratu.

Metodologia

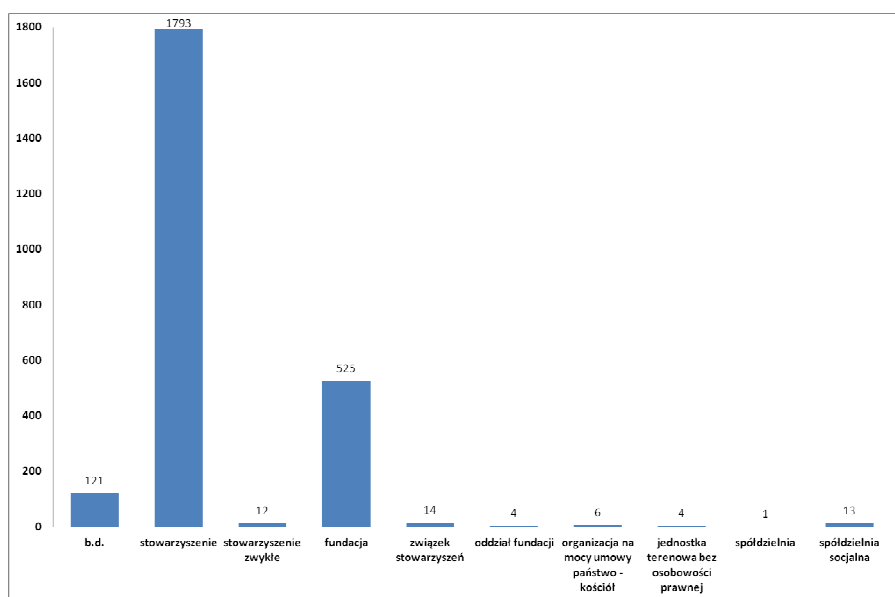
Raport o organizacjach pozarządowych sektora kultury w Łodzi został opracowany w oparciu o dokumentację zgromadzoną przez Urząd Miasta Łodzi: Wydział Kultury, Wydział Spraw Społecznych w ramach współpracy z przedstawicielami III sektora oraz na podstawie wyników badania ankietowego skierowanego w dniach: 12-19 marca do organizacji pozarządowych działających w sektorze kultury w Łodzi. Próba organizacji uczestnicząca w badaniach została wyznaczona na podstawie rejestru REGON Głównego Urzędu Statystycznego, z uwzględnieniem organizacji, które jako główną działalność statutową przyjęły aktywność w obszarze kultury i sztuki. Zbiór ten zawierał **296** rekordów, z uwzględnieniem wszystkich form prawnych organizacji.

Jednocześnie odzew organizacji pozarządowych odpowiadających na badanie ankietowe wyniósł 10%.

Łódzki sektor pozarządowy w liczbach

Wykres nr 1

Zestawienie organizacji zarejestrowanych w Łodzi ze względu na formę prawną

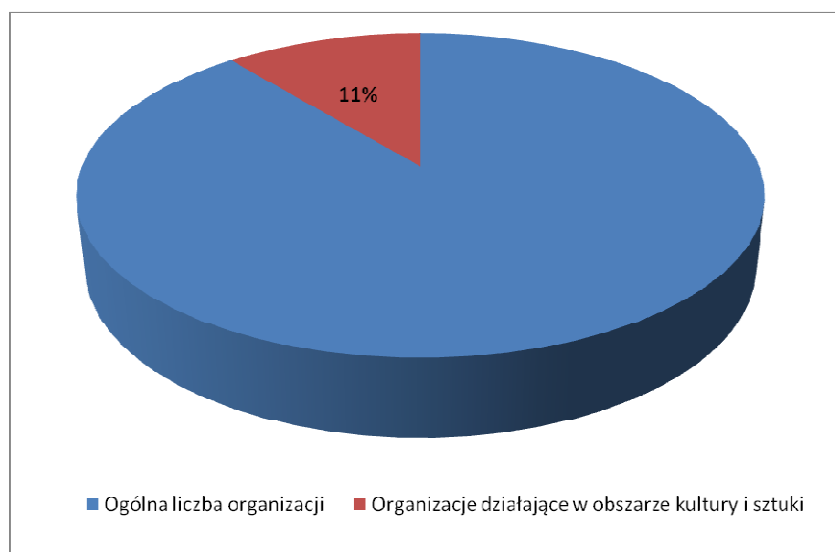
* na podstawie rejestru KRS organizacji

Stan organizacji pozarządowych na rok 2011 r. działających w obszarze kultury, wybierających jako główną działalność statutową dziedzinę: kulturę i sztukę wynosi: **296 podmiotów** w tym: **168- Stowarzyszeń, 91- Fundacji, 12 - Stowarzyszeń Zwykłych, 25 – Jednostek Terenowych Stowarzyszeń.**

Wykres nr 2

Zestawienie organizacji wybierających jako główną działalność statutową obszar kultury i sztuki

* na podstawie rejestru KRS organizacji

Pola i skala działań organizacji w sektorze kultury

Tabela Nr 1

Deklarowane kategorie działalności publicznej organizacji

kategorie działalności	fundacje	stowarzyszenia	stowarzyszenia zwykłe	jednostki terenowe stowarzyszeń
kultura, sztuka	37	31	3	
nauka, edukacja	12	14		
oświata i wychowanie	12	14	3	
ochrona dóbr kultury i tradycji	37	31		
działania na rzecz osób	1	2		

niepełnosprawnych				
działania na rzecz mniejszości narodowych		1		
upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	3	3		
upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	2			
ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego		2		
krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży		1		
pomoc społeczna	1	1		
działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych		2		
działalność wspomagająca rozwój gospodarczy	1	1		
działalność charytatywna	2	3		
brak kategorii	52	132	7	25

* na podstawie rejestru KRS organizacji

Obszar działalności organizacji

Wyniki badania wskazują jednoznacznie, że „edukacja kulturalna, ochrona dziedzictwa kulturowego i tradycji” to obszary, w którym działa największy odsetek organizacji – niemal 38% wskazuje je jako najważniejsze pola swoich działań.

Inne obszary, które organizacje często wskazują to:

- > promocja sztuki (dla niemal 16% organizacji jest to najważniejsze pole działań),
- > działalność wydawnicza (dla 8% organizacji jest to najważniejsze pole działań),
- > animacja kultury (dla 5% organizacji jest to najważniejsze pole działań),
- > działalność muzyczna i wystawiennicza (proporcje podobne jak w przypadku animacji kultury).

Ponieważ organizacje często nie ograniczają się do jednego obszaru działalności, dlatego warto też przyrzeć się procentowemu rozkładowi odpowiedzi na pytanie o wszystkie pola prowadzonej działalności (tabela nr 2).

Tabela Nr 2

pola działań	wartość %
edukacja kulturalna	19%
promocja sztuki	16%
ochrona dziedzictwa kulturowego i tradycji	19%
działalność wystawiennicza	5%
działalność wydawnicza	9%
animacja kultury	5%
działalność teatralna	3%
działalność filmowa - nowe media	3%
działalność fotograficzna	2%
działalność literacka	3%
działalność muzyczna	5%
folklor i obyczaje	3%
kolekcjonerstwo	2%

zbieranie, gromadzenie, opracowywanie	2%
ekologia	2%

* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

Zasięg działań

Zasięg oddziaływania organizacji zależy w dużym stopniu nie tylko od jej wielkości, ale także od aktywności, operatywności i przebojowości jej członków. Nawet duża organizacja, jeśli przejawia znikomą aktywność, to zasięg jej oddziaływania może być niewielki w porównaniu z mniejszą organizacją, której członkowie mają dużą wolę w dążeniu do realizowania celów organizacyjnych i wykazują dużą aktywność w ich realizacji.

Kiedy mówimy o zasięgu oddziaływania jakiejś organizacji, to trzeba również wskazać na ten fakt, że jej oddziaływanie może być rzeczywiste albo tylko pozorne.

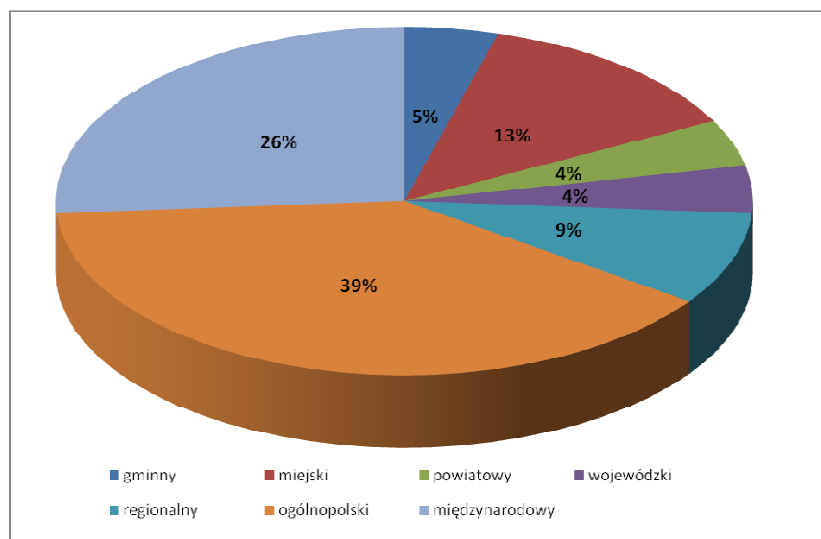
Na pierwszym miejscu oddziaływania organizacje deklarują zasięg ogólnopolski (39%).

26% organizacji prowadziło w ciągu ostatnich 5 lat działania o zasięgu międzynarodowym.

Szczegółowy zasięg oddziaływania organizacji ilustruje wykres nr 3

Wykres Nr 3

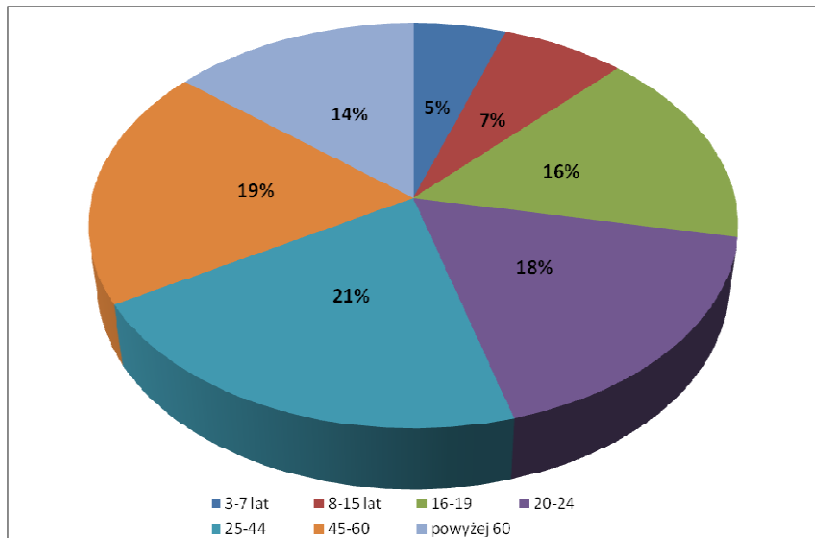
Zasięg organizacji

* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

Wykres Nr 4

Wiek odbiorców

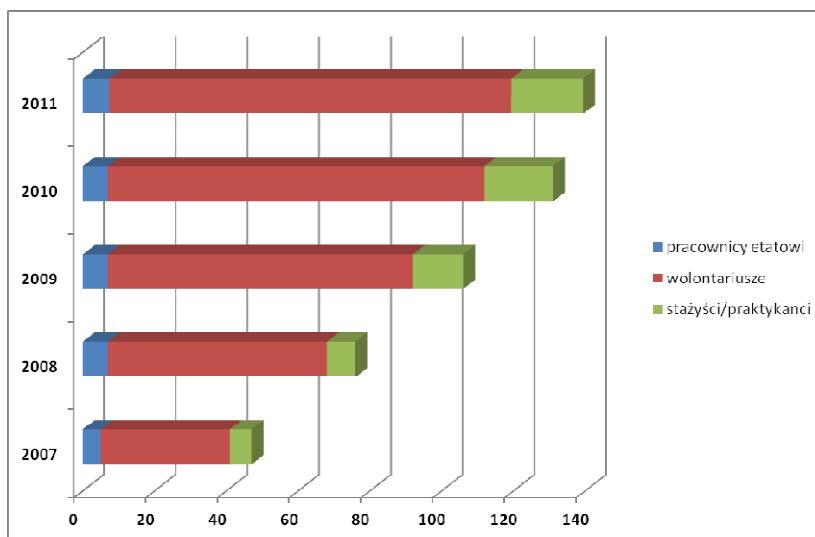

* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

Zasoby organizacji

Kadra organizacji pozarządowych

Wykres Nr 5

* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

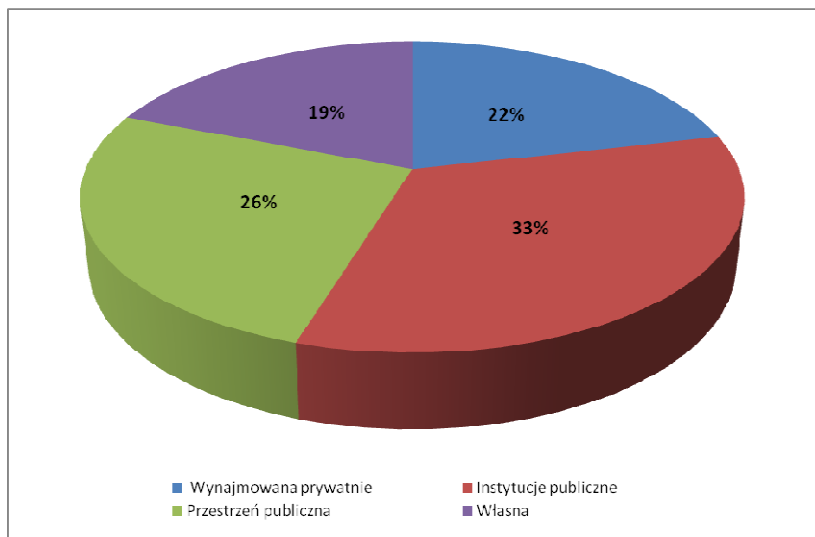
Infrastruktura

Z przeprowadzonych badań wynika, że 61% organizacji posiada siedzibę będącą w zasobach Miasta a 39% wyraża zainteresowanie pozyskaniem takiej siedziby.

Przestrzeń najczęściej bo aż 33% wykorzystywaną do realizacji działań organizację wskazują instytucje miejskie a dalej w kolejności przestrzeń publiczną 26% i wynajmowaną prywatnie 22%.

Wykres Nr 6

Przestrzeń z jakiej korzystają organizacje dla realizacji działań

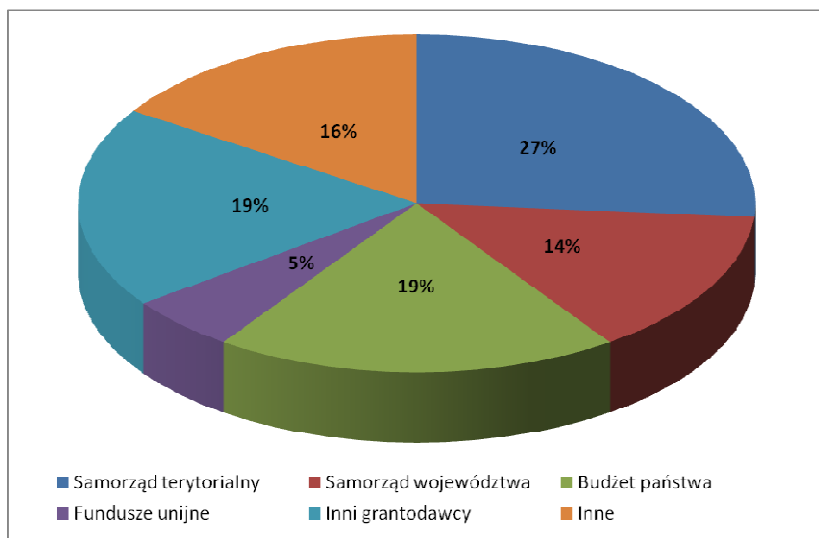
* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

Finanse organizacji

Wykresy nr 7 i 8 pokazują jaki odsetek stowarzyszeń i fundacji korzystał z poszczególnych źródeł finansowania. Na pierwszym miejscu organizacje pozarządowe wskazały na korzystanie ze źródeł samorządowych, następnie kolejno: budżet państwa, inni gratodawcy, sponsorzy i składki członkowskie.

Wykres Nr 7

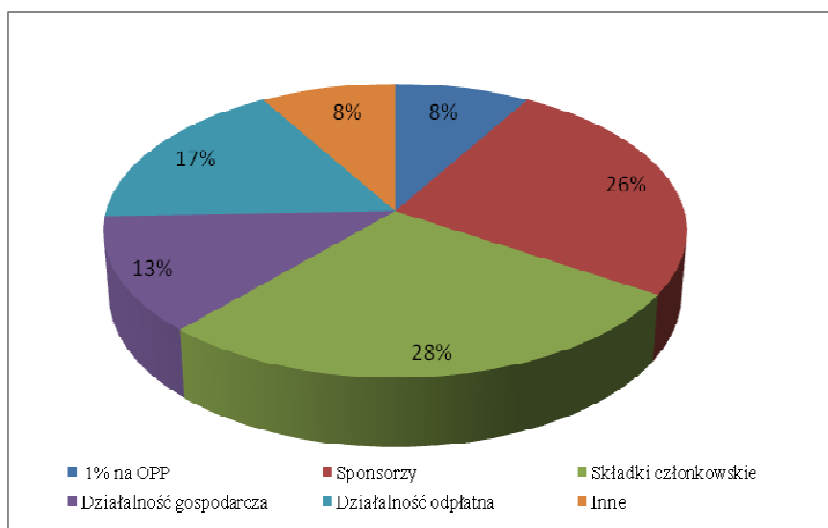
Źródła finansowania organizacji

* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

Wykres Nr 8

Źródła finansowania działalności organizacji z wyłączeniem dotacji i grantów

* na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na 296 podmiotach, z których tylko 10% udzieliło odpowiedzi.

Otoczenie działań organizacji

Samorząd lokalny

Wśród partnerów lokalnej społeczności szczególne miejsce zajmuje samorząd. Warto przyrzeć się formom współpracy z samorządem, które deklarują organizacje.

Najczęściej współpraca polega na:

- > transferze środków finansowych: udziale w konkursach dotacyjnych (47%), zakupie usługi kulturalnej (12%)
- > wzajemnym informowaniu o planowanych i podejmowanych działaniach (16%),
- > uczestnictwu przedstawiciela organizacji w zespole konsultacyjno – doradczym (13%)
- > wspólnych działaniach promocyjnych (6%)
- > pomocy w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych (3%)
- > współpracy z mediami – rozpowszechnianie informacji (3%)

Konkursy ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury są podstawowym mechanizmem przekazywania środków finansowych podmiotom III sektora na projekty realizujące zadania publiczne. Przyznawane granty to dziś jedno z podstawowych źródeł finansowania działalności organizacji pozarządowych. Zgodnie z raportem „Polskie Organizacje Pozarządowe 2010” opracowanym przez Stowarzyszenie Klon/Jawor, twórcy interaktywnego systemu monitoringu partnerstwa lokalnego i rozwoju aktywnych społeczności lokalnych „Moja Polis” 43% tych organizacji wskazuje na to źródło, jako podstawę prowadzenia działalności. Kształt konkursów na realizację zadań publicznych wynika z „ustaleń lokalnych”.

Zgodnie z art. 11 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecenie zadań może odbywać się w dwóch formach: wspierania realizacji zadania publicznego (dofinansowania kosztów zadania) oraz powierzania realizacji zadania publicznego (sfinansowania całkowitych kosztów zadania).

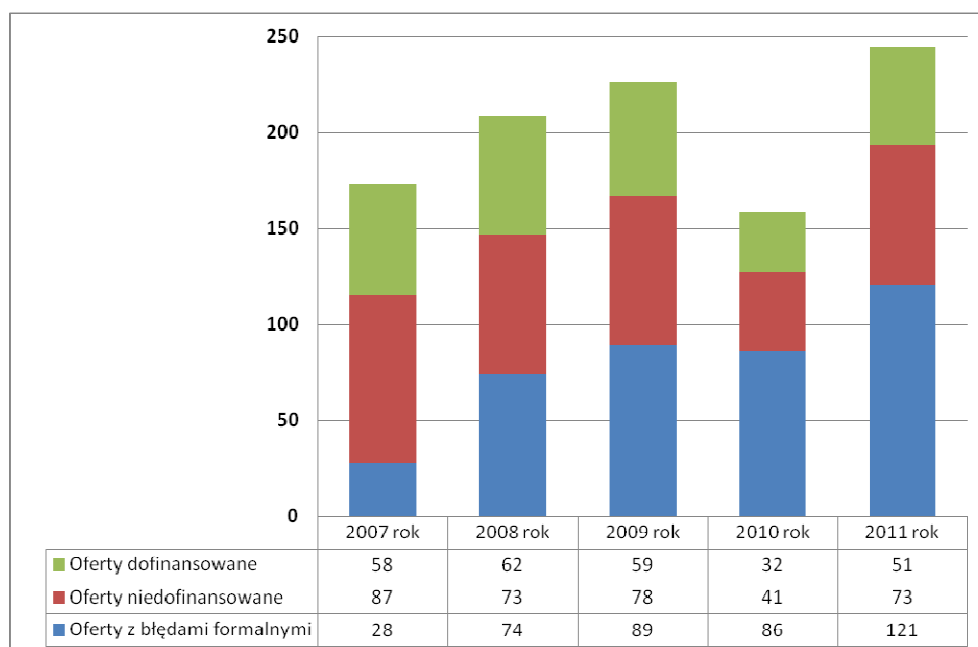

W obszarze Miasta Łodzi konkursy ogłaszane są przez Prezydenta Miasta i obsługiwane przez poszczególne właściwe merytorycznie komórki/jednostki organizacyjne Miasta. Wydział Kultury corocznie ustala zadania priorytetowe w ramach których zostaje szczegółowo określony zakres tematyczny konkursów.

Poniżej zostały zamieszczone analizy porównawcze uwzględniające ilość ofert (wykres nr 9), liczbę (wykres nr 10) i sumę (wykres nr 11) dofinansowanych przedsięwzięć oraz liczbę organizacji (wykres nr 12) biorących udział w otwartych konkursach w Wydziale Kultury UMŁ.

Wykres Nr 9

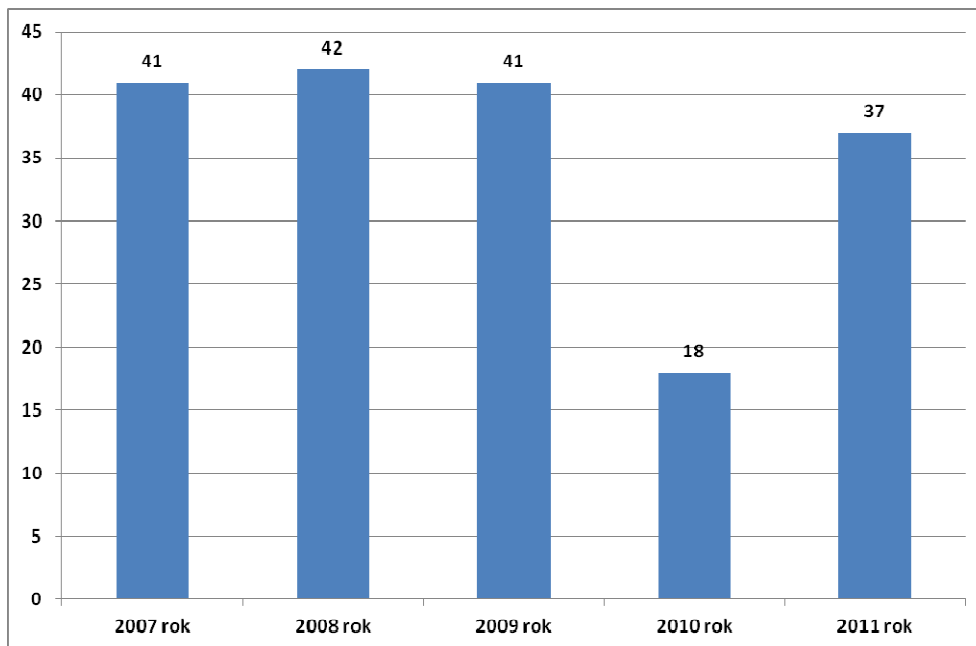
Ilość ofert składanych w otwartych konkursach do Wydziału Kultury UMŁ

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

Wykres Nr 10

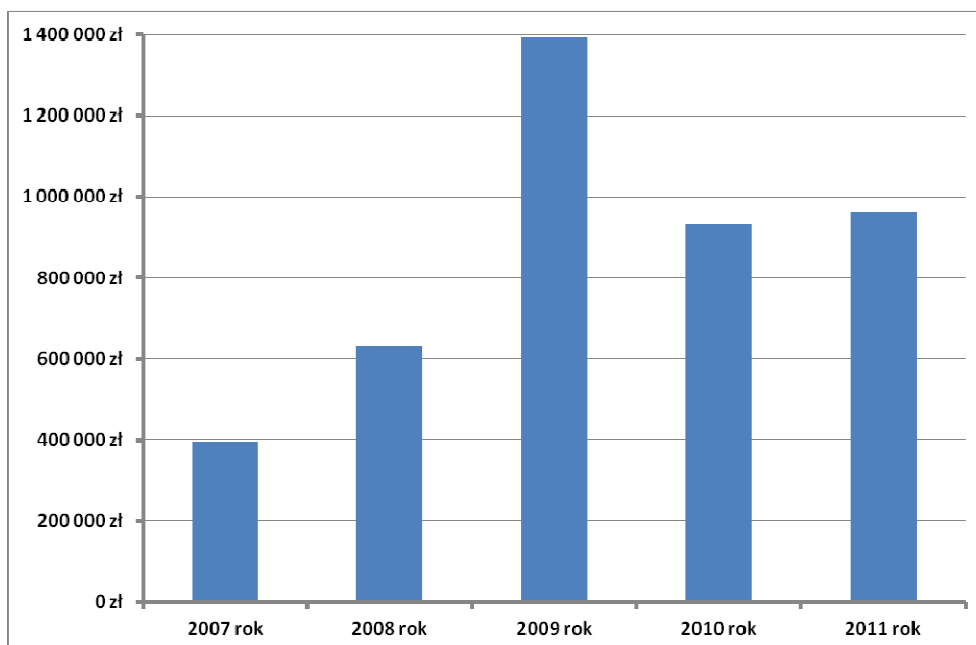
Ilość dofinansowanych imprez przez Wydział Kultury UMŁ w otwartych konkursach ofert

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

Wykres Nr 11

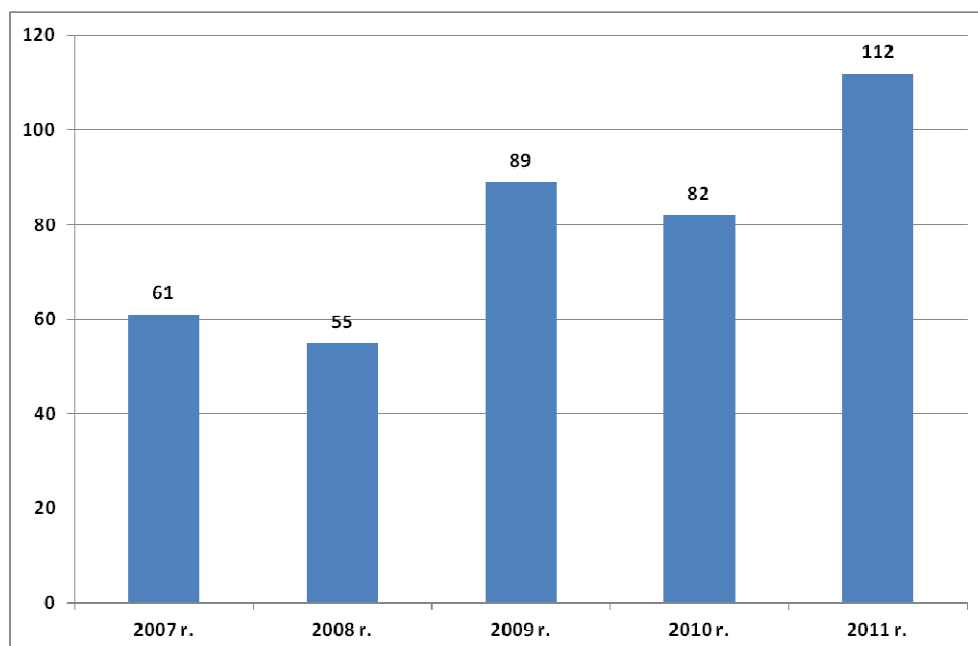
Suma dofinansowania imprez w otwartych konkursach przez Wydział Kultury UMŁ

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

Wykres Nr 12

Liczba organizacji biorących udział w otwartych konkursach w Wydziale Kultury UMŁ.

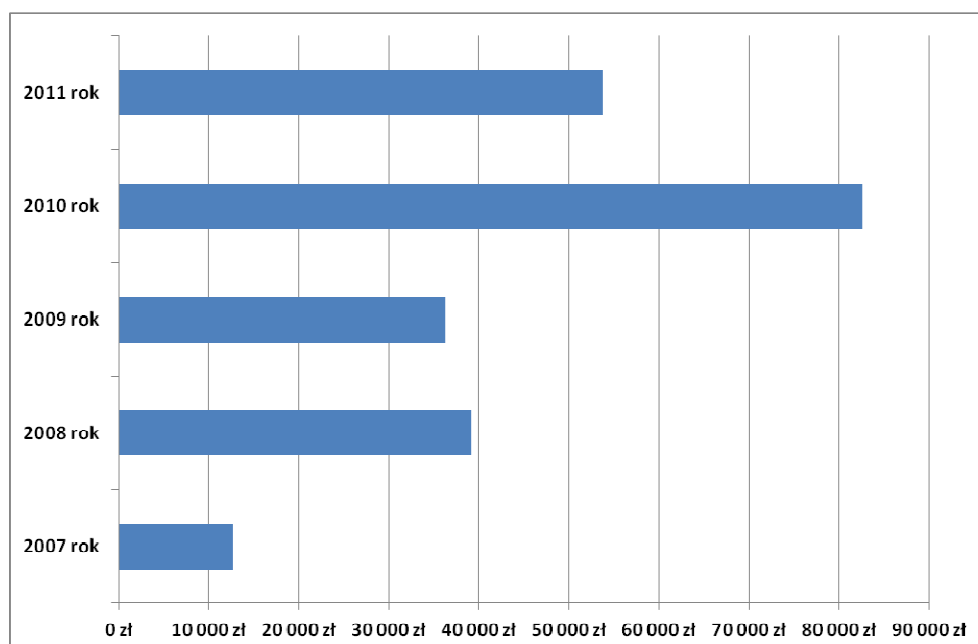
* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

Zestawienie środków finansowych przyznawanych przez Wydział Kultury UMŁ dla organizacji pozarządowym na realizację zadań publicznych w latach 2007-2011 z podziałem na dziedzinę sztuki.

TEATR

Zadania wyznaczone : edukacja teatralna wśród dzieci i młodzieży, upowszechnianie kultury teatralnej, festiwale i przeglądy teatralne, edukacja teatralna, nowatorskie działania teatralne

Wykres Nr 13

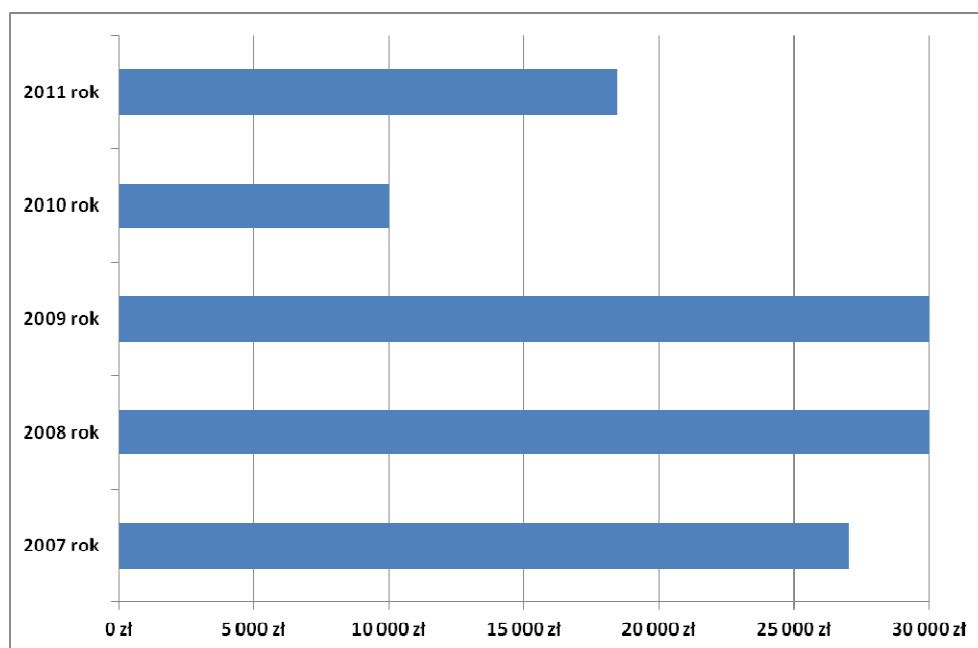

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

FILM

Zadania wyznaczone : edukacja filmowa, festiwale filmowe, edukacja filmowa wśród dzieci i młodzieży.

Wykres Nr 14

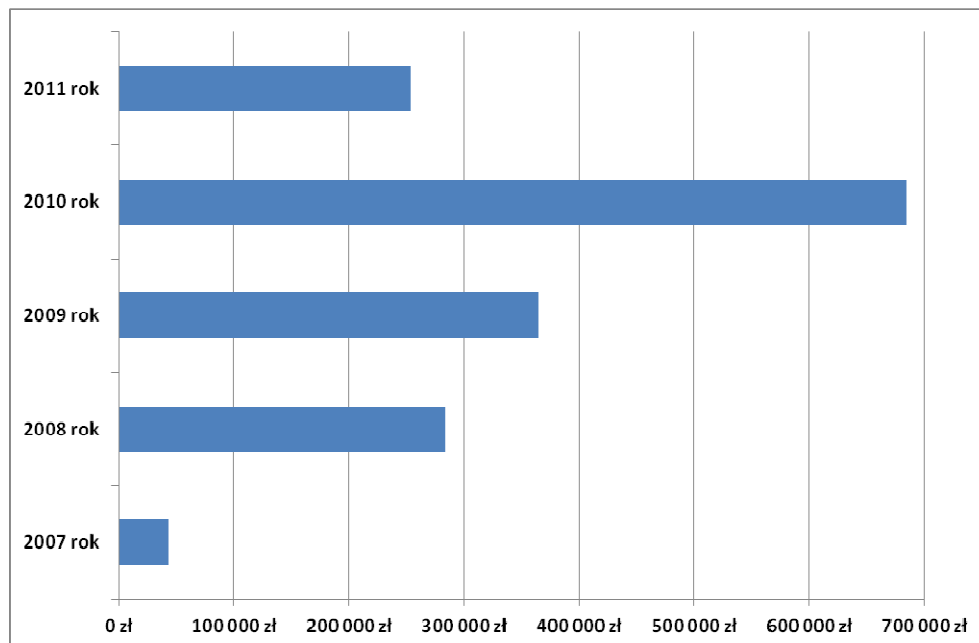

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

MUZYKA

Zadania wyznaczone : przeglądy chóralne, przeglądy muzyczne, koncerty muzyczne, muzyka XX wieku, festiwale i konkursy muzyczne, warsztaty muzyczne, koncerty muzyki organowej, cykl koncertów muzycznych, jubileusze: rok Karola Szymanowskiego, twórczość Fryderyka Chopina.

Wykres Nr 15

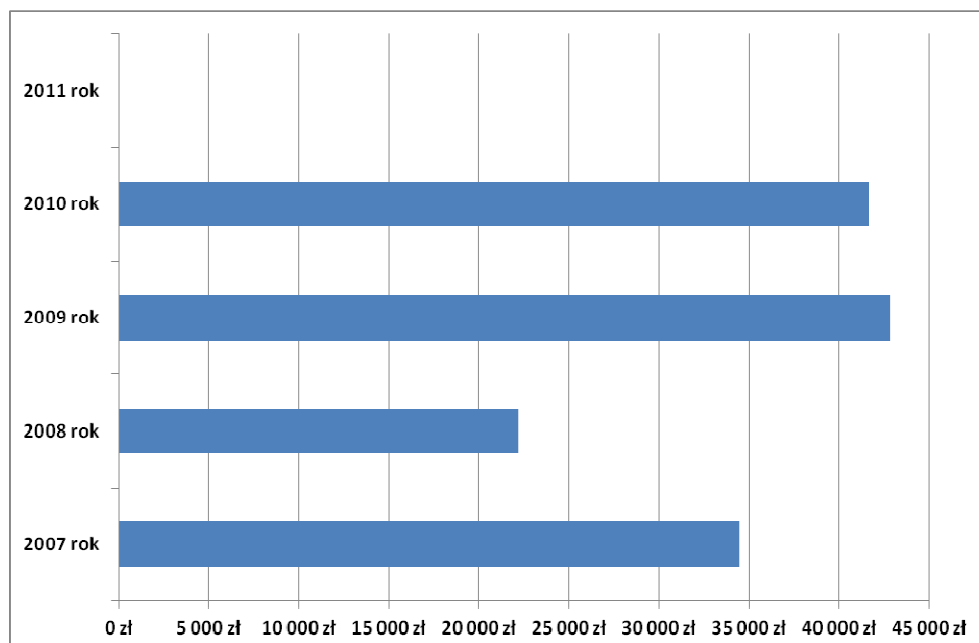

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

SZTUKI WIZUALNE

Zadania wyznaczone : wystawy plastyków amatorów, wystawy łódzkich artystów plastyków, wystawy fotograficzne, upowszechnianie sztuk plastycznych, festiwale fotograficzne, jubileusze: rok Stanisława Wyspiańskiego.

Wykres Nr 16

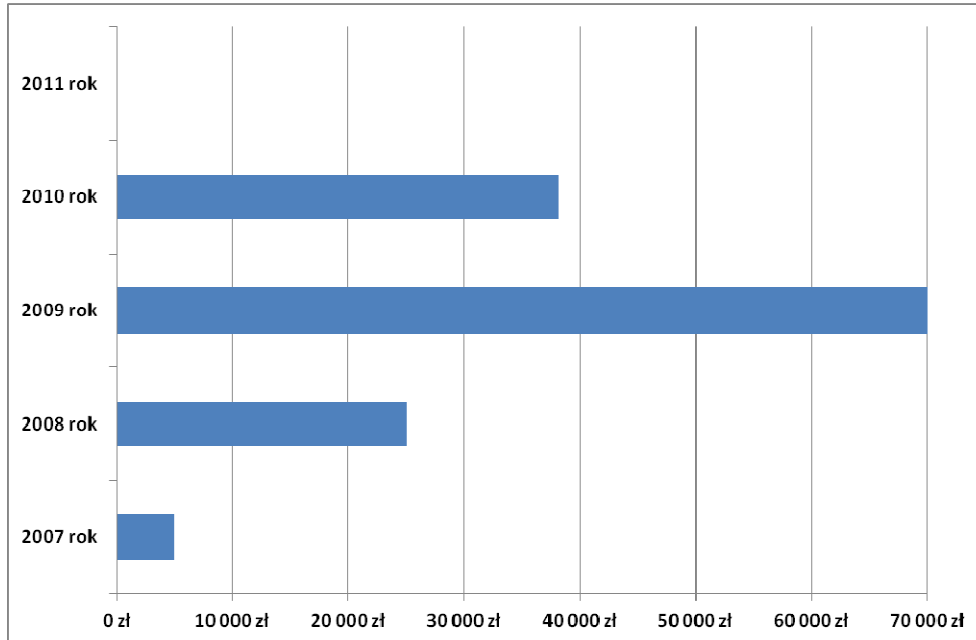

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

TANIEC

Zadania wyznaczone : konfrontacje taneczne, upowszechnianie tańca ludowego, konkursy taneczne, upowszechnianie tańca wśród dzieci i młodzieży, upowszechnianie współczesnej sztuki tanecznej, promocja tańca.

Wykres Nr 17

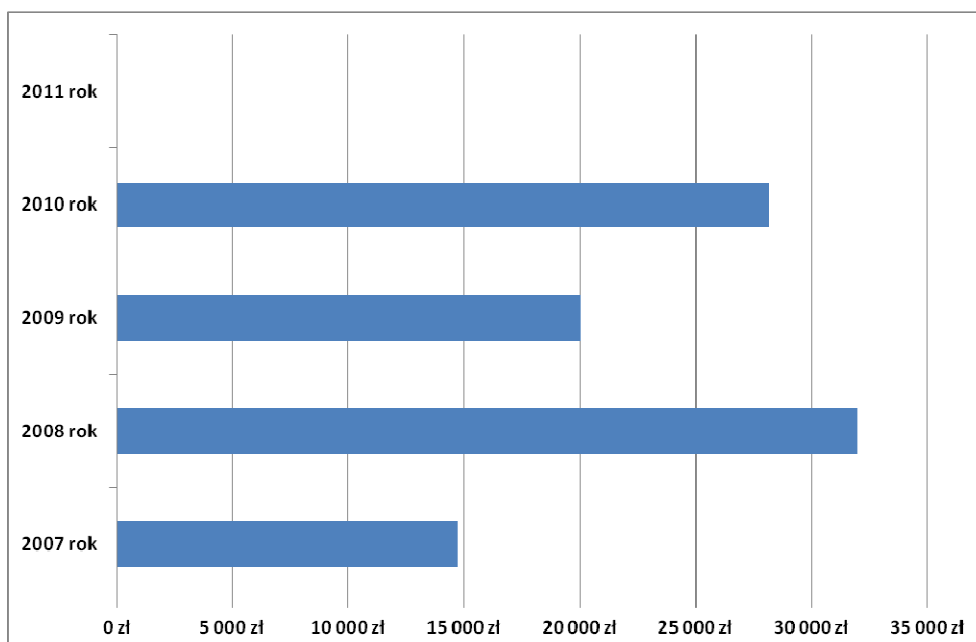

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

LITERATURA

Zadania wyznaczone : upowszechnianie czytelnictwa, upowszechnianie literatury, promocja czytelnictwa, festiwale literackie.

Wykres Nr 18

* na podstawie materiałów Wydziału Kultury UMŁ

W 2011 r. Wydział Kultury UMŁ w ramach otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych nie wyodrębniał podziału na określone dziedziny sztuki ale został pogrupowany w obszary aktywności zawarte w zadaniach profilowanych:

> zadanie Nr 1. dotyczyło upowszechniania kultury poprzez produkcję i prezentację wydarzeń artystycznych ze wszystkich dziedzin sztuki - wspierania realizacji przedsięwzięć artystycznych, w szczególności festiwali, spektakli, konkursów, przeglądów, spotkań, warsztatów, wystaw oraz innych form służących rozwój działalności kulturalnej i artystycznej,

> zadanie Nr 2 dotyczyło edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży, w szczególności promocji dokonań artystycznych - wsparcie realizacji przedsięwzięć i programów edukacyjnych, dotyczących wszystkich dziedzin działalności kulturalnej,

> zadanie Nr 3. Kultura łódzka i jej wielcy twórcy - wspieranie realizacji przedsięwzięć artystycznych, przybliżających łodzianom sylwetki wielkich łodzian,

> zadanie Nr 4. Wspieranie artystycznej twórczości amatorskiej - wspieranie działalności grup i zespołów amatorskich działających w różnych dziedzinach działalności kulturalnej,

> zadanie Nr 5. Podtrzymywanie tradycji narodowej, obywatelskiej i kulturowej - wspieranie realizacji wystaw, koncertów oraz innych przedsięwzięć organizowanych w mieście, służących podtrzymaniu tradycji narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz podkreślających wielokulturowość Łodzi ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni miejskiej i zaangażowania mieszkańców.

Podsumowanie

Stan organizacji pozarządowych na rok 2011 r. działających w obszarze kultury, wybierających jako główną działalność statutową dziedzinę: kulturę i sztukę wynosi:

296 podmiotów w tym: 168- Stowarzyszeń, 91- Fundacji, 12 - Stowarzyszeń Zwykłych, 25 – Jednostek Terenowych Stowarzyszeń stanowi to 11 % ogółu organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Łodzi do 2011 r.

Obszar działalności organizacji

Wyniki badania wskazują jednoznacznie, że „edukacja kulturalna, ochrona dziedzictwa kulturowego i tradycji” to obszary, w którym działa największy odsetek organizacji – niemal 38% wskazuje je jako najważniejsze pola swoich działań.

Inne obszary, które organizacje często wskazują to:

- > promocja sztuki (dla niemal 16% organizacji jest to najważniejsze pole działań),
- > działalność wydawnicza (dla 8% organizacji jest to najważniejsze pole działań),
- > animacja kultury (dla 5% organizacji jest to najważniejsze pole działań),
- > działalność muzyczna i wystawiennicza (proporcje podobne jak w przypadku animacji kultury).

Na pierwszym miejscu oddziaływania organizacje deklarują zasięg ogólnopolski (39%).

26% organizacji prowadziło w ciągu ostatnich 5 lat działania o zasięgu międzynarodowym.

Kadra

Kadrę organizacji pozarządowych stanowią przede wszystkim osoby, które pracują jako wolontariusze.

Infrastruktura

Z przeprowadzonych badań wynika, że 61% organizacji posiada siedzibę będącą w zasobach Miasta a 39% wyraża zainteresowanie pozyskaniem takiej siedziby.

Przestrzenią najczęściej bo aż 33% wykorzystywaną do realizacji działań organizację wskazują instytucje miejskie a dalej w kolejności przestrzeń publiczną 26% i wynajmowaną prywatnie 22%.

Współpraca z samorządem najczęściej polega na:

- > transferze środków finansowych: udziale w konkursach dotacyjnych (47%), zakupie usługi kulturalnej (12%)
- > wzajemnym informowaniu o planowanych i podejmowanych działaniach (16%),
- > uczestnictwu przedstawiciela organizacji w zespole konsultacyjno – doradczym (13%)
- > wspólnych działaniach promocyjnych (6%)

Udział w konkursach:

Stosunkowo duży odsetek projektów składanych w konkursach dotacyjnych odpada ze względów formalnych (nieprawidłowe wypełnienie wniosku, błędnie skalkulowany kosztorys)

Konkursy :

Najwięcej propozycji oraz środków finansowych przyznawanych jest w ramach konkursów o charakterze muzycznym. Trzeba również zaznaczyć, że budżety tych projektów są też stosunkowo najwyższe (projekty organizowane w cyklach dwuletnich). Najmniej projektów jest składanych w kategorii: sztuk wizualnych i tańca.

Załamanie:

W 2010 r. tylko 73 zostały złożone poprawie i dopuszczone do udziału w konkursie, 32 z nich otrzymały dofinansowania.

Wnioski:

Organizacje pozarządowe działające w obszarze kultury i sztuki nie są zainteresowane pozafinansową współpracą z samorządem. Ilość ofert składanych w konkursach zdecydowanie przewyższa ilość odpowiedzi, które udało nam się uzyskać w badaniu ankietowym. Bardzo chęć ze strony organizacji na związanie komisji dialogu obywatelskiego, które mają służyć współtworzeniu sektora kultury w Łodzi (ten system dobrze sprawdza się w Warszawie)- środowisko organizacji nie jest wewnętrznie integrowane.

Dodatkowo jednym z postulatów środowiska jest zamieszczenie w wersji online prawidłowo wypełnionego przykładowego wniosku konkursów dotacyjnych oraz możliwość wcześniejszych konsultacji (część związana z kosztorysami projektu).

Kluczowe festiwale organizowane przez organizacje pozarządowe

- Od 1999 roku odbywa się w Łodzi **Explorers Festival** – jedna z najważniejszych tego typu imprez na świecie. W 2008 roku Explorers Festival otrzymał tytuł „Najlepszy Produkt Turystyczny Polski” przyznany przez Polską Organizację Turystyczną. Festiwal ten to multimedialne prezentacje światowych gwiazd alpinizmu, eksploracji, sportu i przygody, filmy dokumentalne, wystawy fotograficzne, Konkurs Form Wizualnych i Sztuki Prezentacji „Artshow”, prestiżowe międzynarodowe nagrody Explorer i Camera Extreme, Wielka Lekcja Geografii, koncerty - Adventure & Music Meeting, zawody sportowe, panele dyskusyjne. Gośćmi poprzednich edycji byli m.in. Reinhold Messner, prof. Bertrand Piccard, sir Edmund Hillary, sir Christian Bonington, Ericha von Daniken, prof. Don Walsh, Norman Kent, Lynn Hill. Impreza ma charakter non profit. Wstęp na wszystkie spotkania jest wolny.

Praprzodkiem Explorers Festiwal był Konkurs Filmów Górskich Łódzkiego Klubu Wysokogórskiego, który odbywał się w latach 1995-1998 i miał charakter imprezy czysto środowiskowej – głównie dla łódzkiego środowiska wspinaczy. W 1999 r. zdecydowano się

rozszerzyć formułę festiwalu na pokazy multimedialne, przemianowano go na "Festiwal Gór" i rozreklamowano jako imprezę dla wszystkich zainteresowanych. Do organizatorów festiwalu dołączył Łódzki Klub Trekkingowy, Politechnika Łódzka i Urząd Miasta Łodzi.

- **FASHION WEEK POLAND** cykliczne imprezy skupiające elity z branży mody, odbywające się w wielu krajach świata. W 2009 roku dołączyła do nich Łódź – miasto zawdzięczające swój rozkwit branży odzieżowej i tekstylnej. Polski Tydzień Mody jest największą medialną i cykliczną tego typu imprezą w kraju. Inicjatywa Fashion Week została nagrodzona w prestiżowym plebiscycie Elle Style Awards jako największe wydarzenie w modzie w 2009 roku.

Miasto Łódź prowadzi w dziedzinie kultury systematyczną współpracę ze szkołami wyższymi wspierając np. Akademię Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego w organizacji **Konkursu im. W. Strzemińskiego - Galii Dyplomowej**. Ww. konkurs, przeznaczony dla studentów łódzkiej ASP i stanowi od lat największe przedsięwzięcie organizacyjne Akademii w zakresie sztuki użytkowej – wzornictwa, form przemysłowych, architektury wnętrz, tkaniny, druku na tkaninie, dzianiny, ubioru, biżuterii i grafiki projektowej. W 2010 r. i w 2011 r. Gala Dyplomowa włączona została w strukturę Fashion Week i stanowi ważne wydarzenie kulturalne i modowe nie tylko dla Akademii, ale również dla całej metropolii łódzkiej. Gala Dyplomowa jest doskonałą okazją do zaprezentowania przedsiębiorcom umiejętności młodych projektantów. Wymiernym efektem jest czołowa pozycja projektantów łódzkiej ASP w największych polskich firmach odzieżowych oraz rosnące uznanie dla tych, którzy zdecydowali się rozwijać karierę jako niezależni projektanci, pokazujący swoje kolekcje w alei projektantów podczas Fashion Week Poland. Gala Dyplomowa jest konkursem, podczas którego autorzy najlepszych kolekcji otrzymują wyróżnienia od fundatorów imprezy, a także nagrody Prezydenta Miasta Łodzi i Rektora ASP w Łodzi.

- **Festiwal Dialogu Czterech Kultur** zakorzeniony był w tradycji Łodzi, na którą złożyły się kultury zamieszkujących miasto Polaków, Niemców, Żydów i Rosjan. Celem festiwalu było podjęcie przerwanej przez wydarzenia historyczne dialogu między czterema kulturami, odnawianie i poszanowanie tradycji, ale także prezentowanie nowego, współczesnego oblicza kultur partnerskich. Festiwal Dialogu Czterech Kultur był jednym z najistotniejszych wydarzeń kulturalnych w Polsce – interdyscyplinarną imprezą o światowej randze, której zadaniem była promocja Polski jako żywego centrum kulturalnego, otwartego na dialog międzykulturowy, widziany w perspektywie artystycznej, kulturoznawczej, a także społecznej. Podczas festiwalu obok prac wybitnych, uznanych artystów polskich i zagranicznych, prezentowana była twórczość artystów najmłodszego pokolenia. Obecnie

w Łodzi organizowana jest impreza pn. **Łódź Czterech Kultur**. Organizatorem Festiwalu Dialogu Czterech Kultur była Fundacja Festiwalu Dialogu Czterech Kultur oraz od 2008 r. miejska instytucja kultury – „Miasto Dialogu” w Łodzi.

- **Festiwal Kultury Chrześcijańskiej** organizowany jest przez Europejskie Centrum Kultury LOGOS mieszczące się przy Kościele Środowisk Twórczych. Propozycja festiwalowa obejmuje różnorodne dziedziny sztuki, od teatru, śpiewu, tańca, koncertu rockowego po odczyty, modlitwę i medytację. Sprawia to, że festiwal cieszy się od lat powodzeniem.

- **Festiwal Krytyków Sztuki Filmowej KAMERA AKCJA** to jedyne wydarzenie w Polsce poświęcone działalności krytyków filmowych. Festiwal organizowany jest przy wsparciu merytorycznym Instytutu Kultury Współczesnej Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie znajduje jeden z dwóch oddziałów filmoznawstwa w naszym kraju. Głównym celem festiwalu jest tworzenie żywego miejsca wymiany poglądów o sztuce filmowej kształtującego i wpływającego na młodych adeptów stawiających pierwsze kroki w dziedzinie krytyki filmowej. Organizatorem Festiwalu jest Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Kulturalno-Rozwojowych Prokulart w Łodzi.

- **Festiwal "Sztuka i dokumentacja"** dotyczy wszelkich aspektów dokumentacji sztuki: dokument filmowy, dokument fotograficzny, strona internetowa, tekst/esej krytyczny, wydawnictwo multimedialne, druki (gazeta, periodyk, katalog), program TV, program radiowy. Festiwal "Sztuka i dokumentacja" odbywa się co roku, a jego organizatorem jest Stowarzyszenie Sztuka i Dokumentacja. Główna wystawa festiwalowa dotyczy dokumentacji wykonanej w roku poprzednim. Natomiast inne wystawy festiwalowe mogą podejmować rozmaite tematy związane z dokumentacją sztuki. Prezentacje dokumentacji sztuki są powiązane z wymianą refleksji teoretycznej na temat rozmaitych aspektów zagadnienia dokumentacji sztuki.

- **FOTOFESTIWAL Międzynarodowy Festiwal Fotografii w Łodzi** powstał w 2002 roku jako Łódzki Festiwal Fotografii. Od pierwszej – małej, ale obiecującej edycji – rozwinął się w międzynarodową imprezę angażującą jako przestrzeń wystawienniczą całe miasto. Co roku w maju, w ramach Fotofestiwalu, podziwiać można zdjęcia twórców z całego świata, uczestniczyć w warsztatach, przeglądach, konkursach. Od kilku lat festiwal wyznacza sobie „motyw przewodni”, wokół którego konstruowany jest program główny, a od 2007 r. młodzi twórcy mają możliwość bezpośredniej konfrontacji swoich dokonań z ekspertami w ramach przeglądu Portfolio. Organizatorem konkursu jest Fundacja Edukacji Wizualnej w Łodzi.

- Celem animacji czasu letniego dla mieszkańców miasta został zorganizowany **Letni Festiwal Sztuki**. Program festiwalu obejmuje takie dziedziny sztuki jak: muzyka, taniec, teatr, film. Impreza ta jest wyjątkowym wydarzeniem artystycznym, w którym mieszkańcy Łodzi mogą uczestniczyć bezpłatnie.
- **Łódzkie Spotkania Baletowe** służą poznawaniu i rozpowszechnianiu światowych osiągnięć sztuki baletowej, a także prezentują różne formy tańca (zarówno balet klasyczny, jak i współczesny). Impreza ta, cieszy się dużą popularnością i prestiżem w europejskim środowisku baletowym. Łódzkie Spotkania Baletowe to międzynarodowy festiwal baletowy, który odbywa się w Łodzi od roku 1968 w formie biennale na łódzkiej scenie operowej. Od początku swojego istnienia Teatr Wielki w Łodzi jest organizatorem i miejscem międzynarodowego festiwalu - Łódzkie Spotkania Baletowe.
- **Łódź Design – Międzynarodowy Festiwal Designu**. Organizatorem Festiwalu, którego druga edycja odbyła się w 2008 r. jest ośrodek kulturalno-artystyczny Łódź Art Center. Festiwal prezentuje szeroko rozumiany design, w zakres którego wpisuje się projektowanie przemysłowe, moda, architektura wnętrz, druki użytkowe (w tym outdoor), oraz identyfikacja graficzna firm i instytucji. Łódź Design to liczne wystawy, warsztaty, wykłady, spotkania z designerami i producentami, prezentacje firm i instytucji, konkurs "make me!", przegląd szkół polskich i zagranicznych, happeningi na terenie miasta, a także imprezy muzyczne. Festiwal chce prezentować światowe trendy w zestawieniu z polskim wzornictwem. Ma na celu przedstawienie sylwetek polskich i zagranicznych designerów. To także promocja polskiego designu w kraju i na znaczących imprezach międzynarodowych.
- **Mediaschool – Międzynarodowy Festiwal Szkół Filmowych i Telewizyjnych** został zapoczątkowany w 1994 r. Jego organizatorem jest Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L. Schillera w Łodzi, a nagrodą główną festiwalu jest Grand Prix, o którą ubiegają się studenci w wielu szkołach filmowych z różnych krajów świata. Podczas Festiwalu prezentowane są projekcje filmów członków Federacji Niezależnych Twórców Filmowych., pokaz archiwalnych etiud zrealizowanych przez studentów PWSFTiT. Zderzenie tematów i sposobów realizacji jest interesującym doświadczeniem zarówno dla twórców, jak i dla widzów.
- **Mediatravel Festiwal Podróżników** to pomysł na podróż po mediach, których twórcy są zainspirowani światem, a w szczególności: człowiekiem, społecznością i środowiskiem, w którym żyje, konfliktami i problemami społecznymi, obyczajami i zwyczajami ludzi, a także całą dziedziną współczesności - czyli tym wszystkim, co

człowieka otacza. Festiwal Mediatravel to także sięganie do historii, do opisywania zdarzeń i pozostałości materialnych (zabytków) po ludziach wraz z otaczającym ich światem przyrody. To również cała sfera współczesnej migracji, w tym podróże. Festiwal skierowany jest nie tylko do twórców filmu, ale również do twórców fotografii, radia, internetu, literatury, prasy, muzyki. Organizatorami Festiwalu są: Fundacja ARKADIA oraz IDREAM-EXPLORER.

- **Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Indywidualności Muzycznych im. A. Tansmana** to duża cykliczna impreza o wysokiej randze międzynarodowej. Pierwszy Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Indywidualności Muzycznych im. Aleksandra Tansmana odbył się w listopadzie 1996 roku w Łodzi w ramach uroczystych obchodów Roku Aleksandra Tansmana. Impreza ta, organizowana jest w Łodzi co dwa lata przez Stowarzyszenie Promocji Kultury im. Tansmana. Jej dyrektorem artystycznym jest Andrzej Wendland. Założeniem Festiwalu jest prezentacja wybitnych muzyków krajowych i zagranicznych, osób o znaczącym i uznanym dorobku zasługujących na miano indywidualności. W programie koncertów zawsze znajdują się utwory patrona konkursu. Niejednokrotnie są to prawykonania polskie lub światowe. Ideą przewodnią części konkursowej jest promowanie wyróżniających się indywidualności muzycznych, niezależnie od ich specjalności. Głównym kryterium oceny jest osobowość artysty, a w drugiej kolejności także technika gry i umiejętności interpretacji utworów. Celem imprezy jest również propagowanie muzyki Aleksandra Tansmana. Każda edycja przeznaczona była dla artystów innej specjalności. W konkursie brali już udział m.in. wiolonczeliści, skrzypkowie, gitarzyści, muzycy grający na flecie, fortepianie i klawecie.

- **Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier** z niewielkiej niemal kameralnej imprezy stał się świętem miłośników obrazkowych historii. Dziś uważany jest za największą tego typu imprezę w Europie Środkowo-Wschodniej, na którą co roku przyjeżdża kilka tysięcy uczestników z kraju i zagranicy. Najważniejszym zadaniem jakie stawiają przed sobą organizatorzy jest promocja tego gatunku sztuki w Polsce oraz polskiego komiksu na świecie. Każda edycja imprezy oznacza wizytę rysowników, scenarzystów i wydawców niemalże z całego świata. Dzięki festiwalowi oraz pokaźnemu środowisku komiksowemu, Łódź od lat cieszy się mianem „polskiej stolicy komiksu”. Zaproszeni autorzy nie tylko spotykają się z publicznością, ale również prowadzą warsztaty rysunkowe i scenariuszowe, na których uczą posługiwania się „językiem komiksu”. Organizatorzy: Łódzki Dom Kultury i Stowarzyszenie Twórców CONTUR.

- **Pierwszy Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Artura Rubinsteina w Łodzi "Rubinstein Piano Festival"** odbył się w Łodzi w 2008 r. Jego organizatorem jest Międzynarodowa Fundacja Muzyczna im. Artura Rubinsteina w Łodzi, a dyrektorem festiwalu jest Wojciech Grochowalski. Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. A. Rubinsteina cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców miasta.
- **Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych SOUNDEDIT.** Pierwsza edycja Soundedit, w 2009 roku, przyciągnęła do Łodzi międzynarodowe środowisko producenckomuzyczne. Organizatorzy (Fundacja Art Industry) podjęli próbę docenienia sztuki i pracy ludzi, których rola w ostatecznym sukcesie piosenki czy całej płyty jest tak samo istotna jak twórczość kompozytora czy aranżera.
- **Forum Kina Europejskiego „Cinergia”** to jedyny w Polsce międzynarodowy festiwal filmowy poświęcony wyłącznie nowemu kinu europejskiemu. Organizowane od 1992 roku przez Stowarzyszenie Łódź Filmowa jest najstarszą łódzką imprezą filmową. O statuetkę Kryształowej Łódki ubiega się corocznie kilkunastu reżyserów z całej Europy. dodatkowo podczas trwania festiwalu przyznawana jest Nagroda Filmowa im. Andrzeja Munka dla młodych reżyserów i operatorów filmowych. Od początku istnienia głównym celem festiwalu były niekonwencjonalne działania i ambicja zmiany postrzegania przez publiczność współczesnego kina europejskiego i światowego.
- **Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych PLUS CAMERIMAGE** jest największym i najbardziej znanym festiwalem poświęconym sztuce autorów zdjęć filmowych. Festiwal odbywał się w Łodzi - stolicy polskiej kinematografii, a obecnie został przeniesiony do Bydgoszczy. Wyjątkowa formuła festiwalu, skupiająca uwagę na walorach obrazu filmowego i jego adekwatności do przesłania zawartego w fabule filmu, okazała się atrakcyjną alternatywą dla innych festiwali. PLUS CAMERIMAGE jest znakomitym forum nie tylko dla prezentacji, ale i dyskusji na temat przyszłości sztuki filmowej. Skupiając środowisko filmowców już utytułowanych i pomagając debiutantom oraz studentom, pozwala im odkrywać nowe obszary artystyczne. Organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych PLUS CAMERIMAGE jest Fundacja TUMULT.
- **Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów Ubioru ZŁOTA NITKA – konkurs dla projektantów ubioru** organizowany od 1992 roku w Łodzi. Głównym organizatorem są Międzynarodowe Targi Łódzkie. Konkurs jest prestiżowym wydarzeniem polskiej mody.

Laureatami Złotej Nitki byli m.in.: Maciej Zień, Paprocki&Brzozowski, Jacek Gmach, Monika Onoszko, grupa Transmode i Sergiusz Kuchczyński.

- Organizatorem **Międzynarodowego Konkursu im. K. Szymanowskiego** jest Łódzkie Towarzystwo Muzyczne im. K. Szymanowskiego w Łodzi. Pierwszy Konkurs im. Karola Szymanowskiego odbył się - jako Ogólnopolski Konkurs Pianistyczny - w 1983 roku. Kolejny został zorganizowany cztery lata później i był rozgrywany w trzech dyscyplinach: fortepianu, śpiewu solowego i kwartetu smyczkowego. Był to pierwszy w Polsce interdyscyplinarny konkurs wykonawczy poświęcony polskiemu kompozytorowi.

- **Muzyka w Starym Klasztorze** odbywa się w okresie letnim w Klasztorze ojców franciszkanów w Łagiewnikach, a organizatorem jest Łódzkie Towarzystwo Muzyczne im. Karola Szymanowskiego. Piątkowe koncerty muzyki organowej od ponad 20 lat gromadzą wielbicieli tej sztuki w Starym Klasztorze w Łagiewnikach.

- W 2010 roku, w stulecie przełomowego eksperymentu Władysława Starewicza (1882 – 1965), w wyniku którego powstała animacja lalkowa, Fundacja Filmowa Se-ma-for (działająca przy najświetniejszym na świecie polskim studiu filmów animowanych), podjęła decyzję o zorganizowaniu z tej okazji wielkiego święta animacji- **Se-Ma-For Film Festival**. Se-Ma-For Film Festival, czyli międzynarodowy festiwal animowanych filmów lalkowych i technik przestrzennych, jest drugim na świecie i pierwszym w Europie festiwalem dedykowanym szczególnie animacji stop motion (lalkowej i przestrzennej). Jednym z zasadniczych celów Festiwalu – obok konkursów i projekcji towarzyszących – jest stworzenie międzynarodowego forum poświęconego zagadnieniom koprodukcji filmowych oraz systemom pozyskiwania środków europejskich na kulturę filmową, jak również międzynarodowego forum poświęconego problemom kina dziecięcego i animacji stop motion.

- **Wielka Gala Jazzowa „Grand Prix Jazz Melomani”** powstała z inicjatywy prezesa Stowarzyszenia Jazzowego Melomani - Ireneusza Kowalewskiego. Od 1992 roku Jazzowe Grand Prix statuetki wręczane są w 5 kategoriach: Artysta roku, Krytyk-dziennikarz roku, Nowa nadzieja roku, Płyta roku oraz Za całokształt działalności. Od 1996 roku przyznawana jest specjalna nagroda Prezydenta Miasta dla najlepszego łódzkiego jazzmana roku. Rozdaniu nagród towarzyszą koncerty laureatów i światowej sławy jazzmanów. W Łodzi koncertowali m.in. Paco de Lucia, T. Stańko, R. Coltrane, The Golden Gate Quartet, L. Możdżer i L. Danielsson, Mr. Acker Bilk, A. Vollenweider, A. Makowicz, M. Urbaniak, J. Griffin, K. Garrett, The Puppini Sisters.

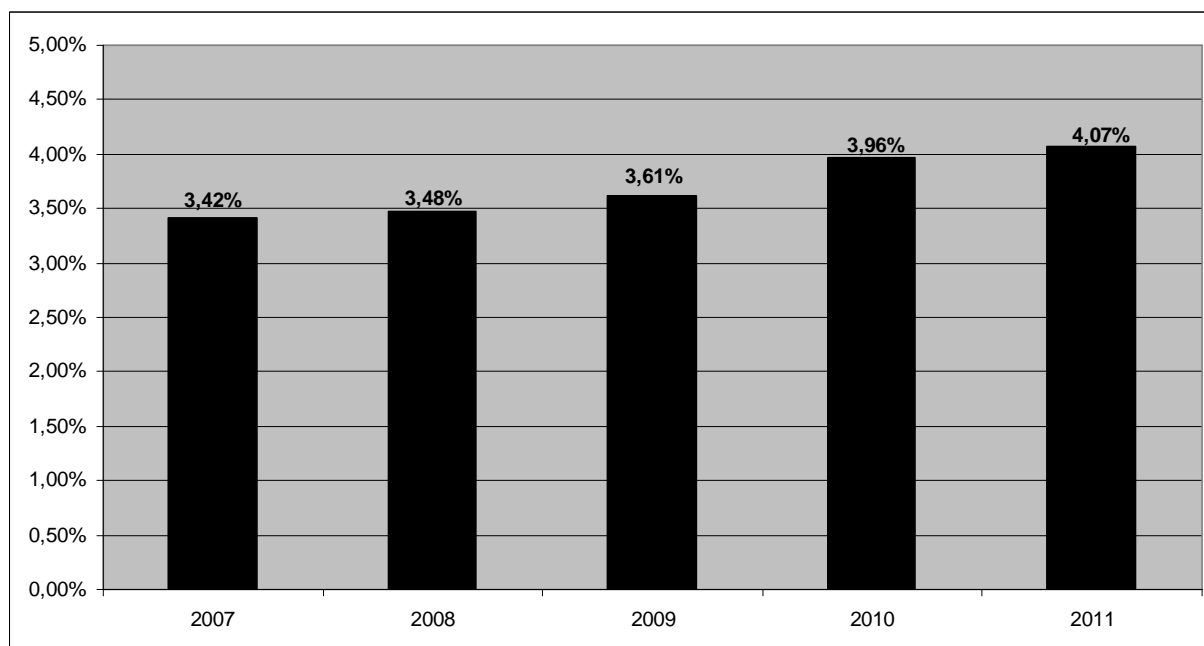
III. FINANSOWANIE SEKTORA KULTURY

Przedstawione w tej części opracowania dane, obejmujące finansowanie sektora kultury w Łodzi pochodzą z opracowań własnych na podstawie wykonania budżetu miasta. Dane dotyczące innych miast pochodzą z informacji otrzymanych z poszczególnych Urzędów Miasta.

1. ŚRODKI NA KULTURĘ W BUDŻECIE MIASTA ŁODZI

Dane dotyczące wydatków na kulturę obejmują następujące pozycje budżetowe: wydatki inwestycyjne, utrzymanie działalności miejskich instytucji kultury (dotacje podmiotowe), wydatki pozostałe na zadania i działalność w zakresie kultury. Nie uwzględniono wydatków na konserwację zabytków.

1.1. Udział środków na kulturę w budżecie miasta.

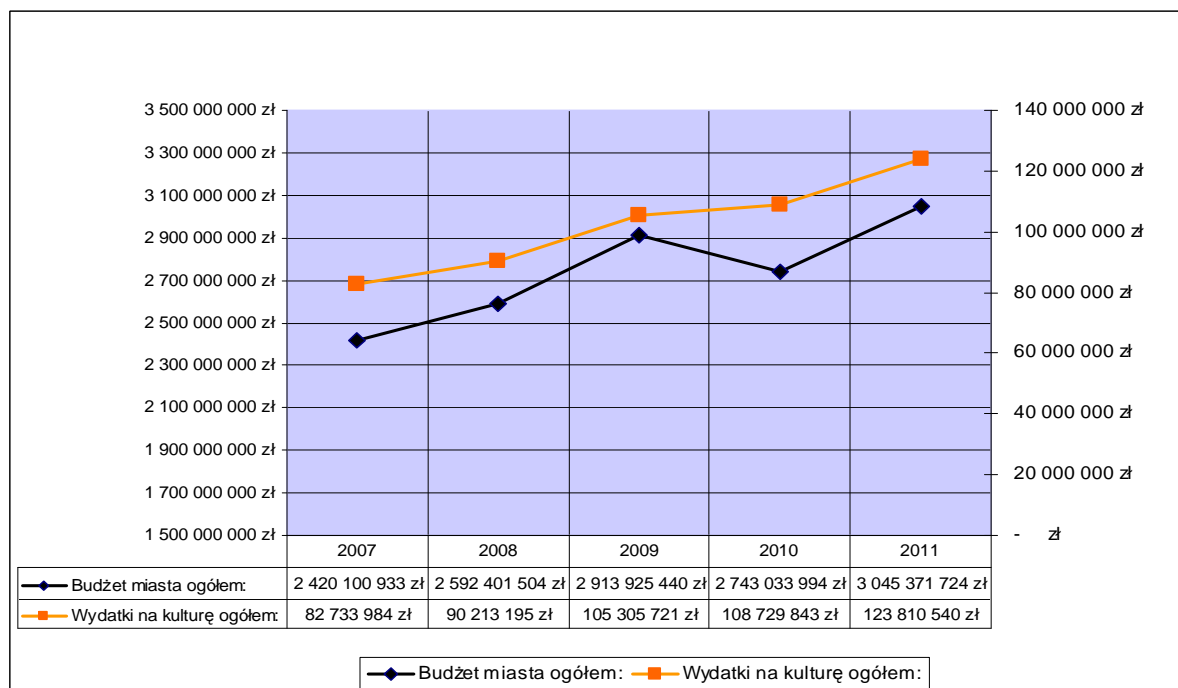
Wykres przedstawia procentowy udział wydatków na kulturę w budżecie miasta Łodzi. W latach 2007 – 2011 następował stały wzrost udziału tej kategorii wydatków. Średnio udział

wydatków na kulturę w całym budżecie Łodzi zwiększał się o 0,16%, przy czym największy wzrost miał miejsce w roku 2010.

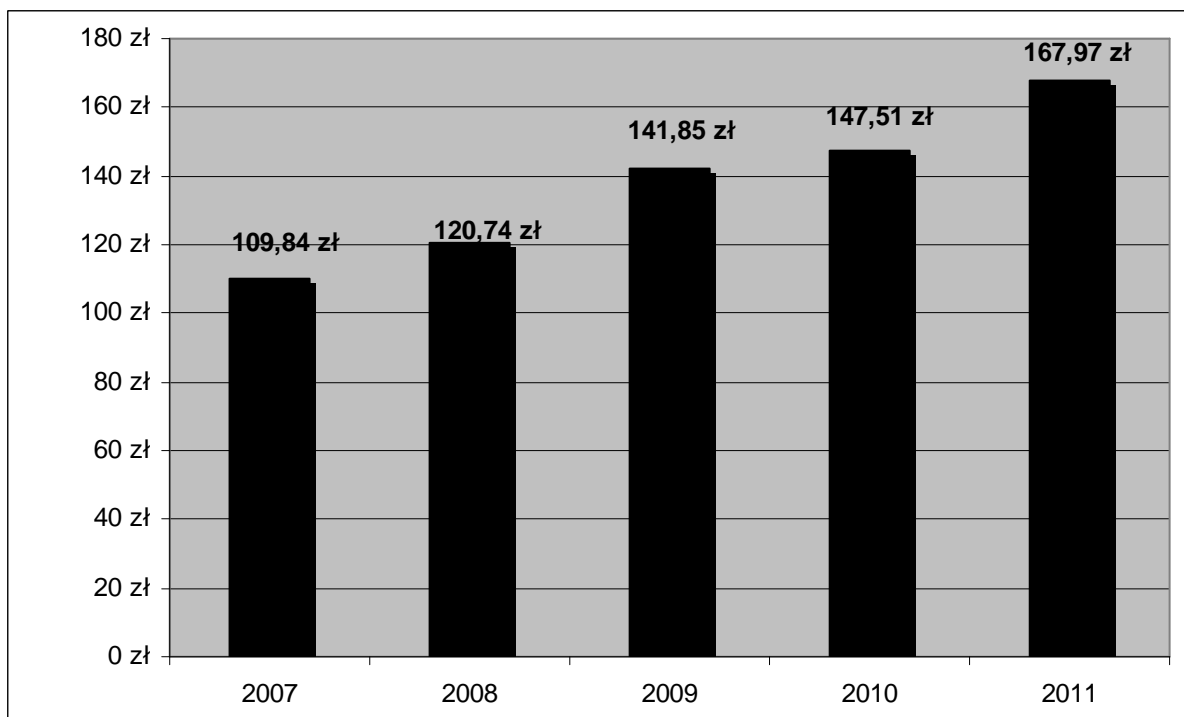
1.2. Porównanie dynamiki wzrostu budżetu i nakładów miasta na kulturę

Wykres przedstawia porównanie dynamiki wzrostu wydatków na kulturę oraz całego budżetu miasta w latach 2007 – 2011. Jak wynika z przedstawionych danych, tempo wzrostu wydatków na kulturę było większe niż tempo wzrostu całego budżetu miasta. Również w roku 2010, w którym wartość globalna budżetu zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedzającego, wydatki na kulturę wzrosły.

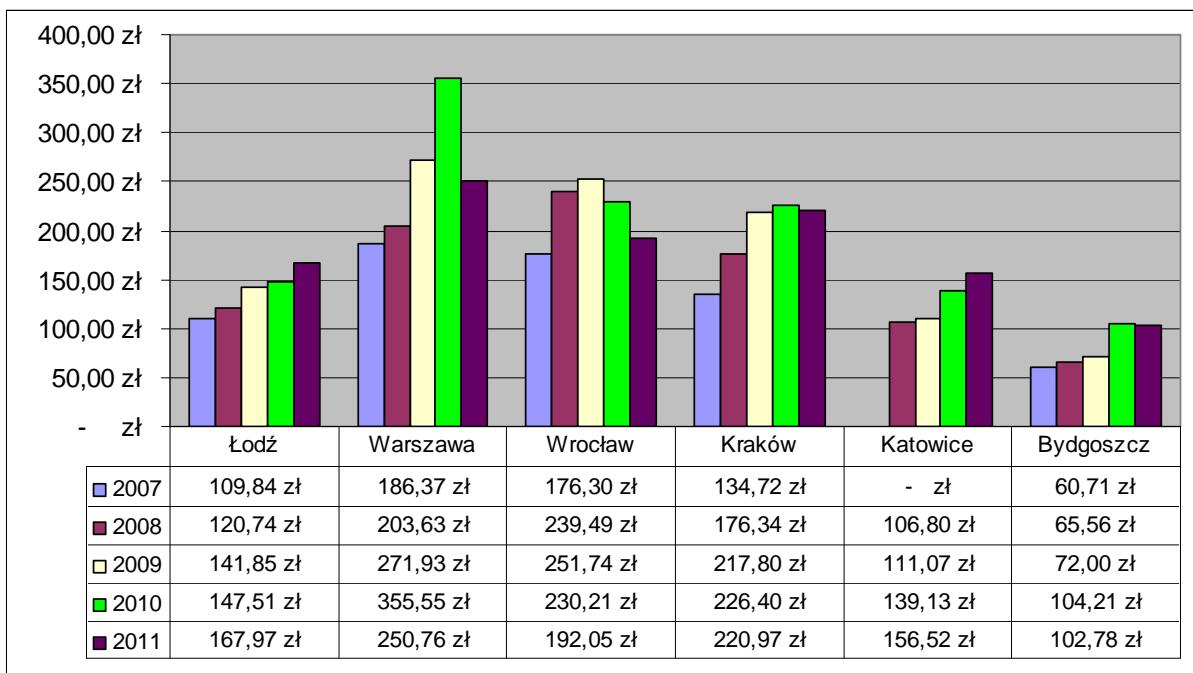

1.3. Wydatki na kulturę na jednego mieszkańca

Wykres przedstawia wydatki na kulturę w przeliczeniu na jednego mieszkańca Łodzi (przyjęto jednakową liczbę mieszkańców w roku 2010 i 2011).

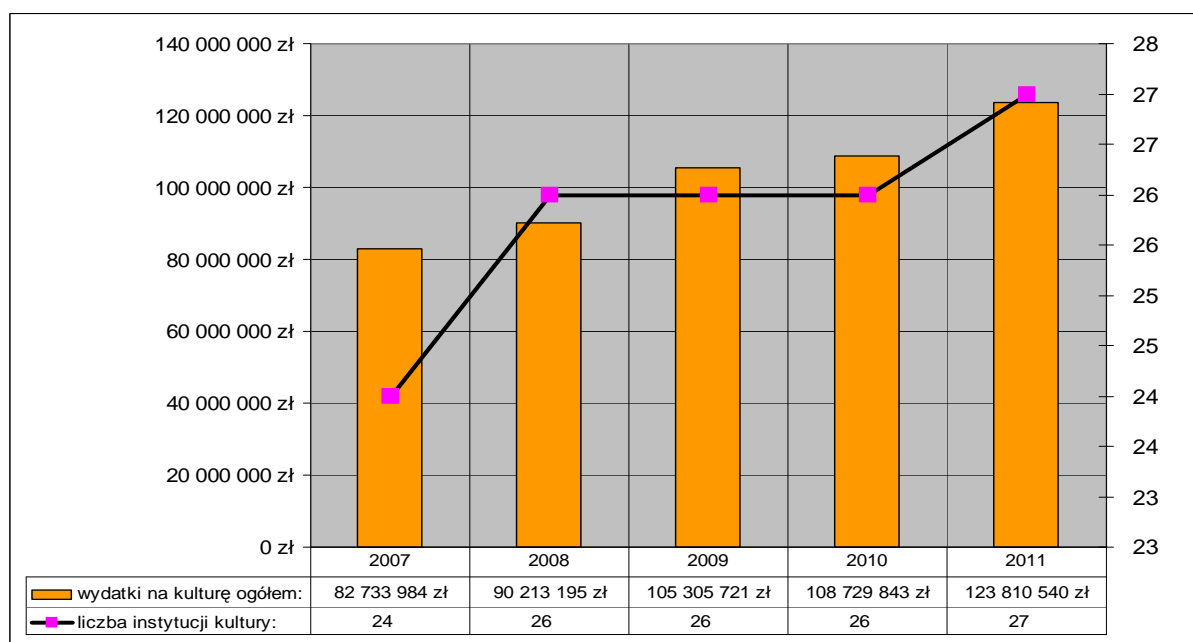

Poziom wydatków na kulturę w przeliczeniu na mieszkańca porównany został z wydatkami innych dużych miast w Polsce. Informacje uzyskane zostały z jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za sektor kultury urzędów poszczególnych miast. O przekazanie informacji poproszone zostały: Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław (część miast nie odpowiedziała). Prezentowane dane dotyczą wydatków miast według wykonania budżetu.

1.4. Wysokość nakładów miasta na instytucje kultury z uwzględnieniem ich liczby

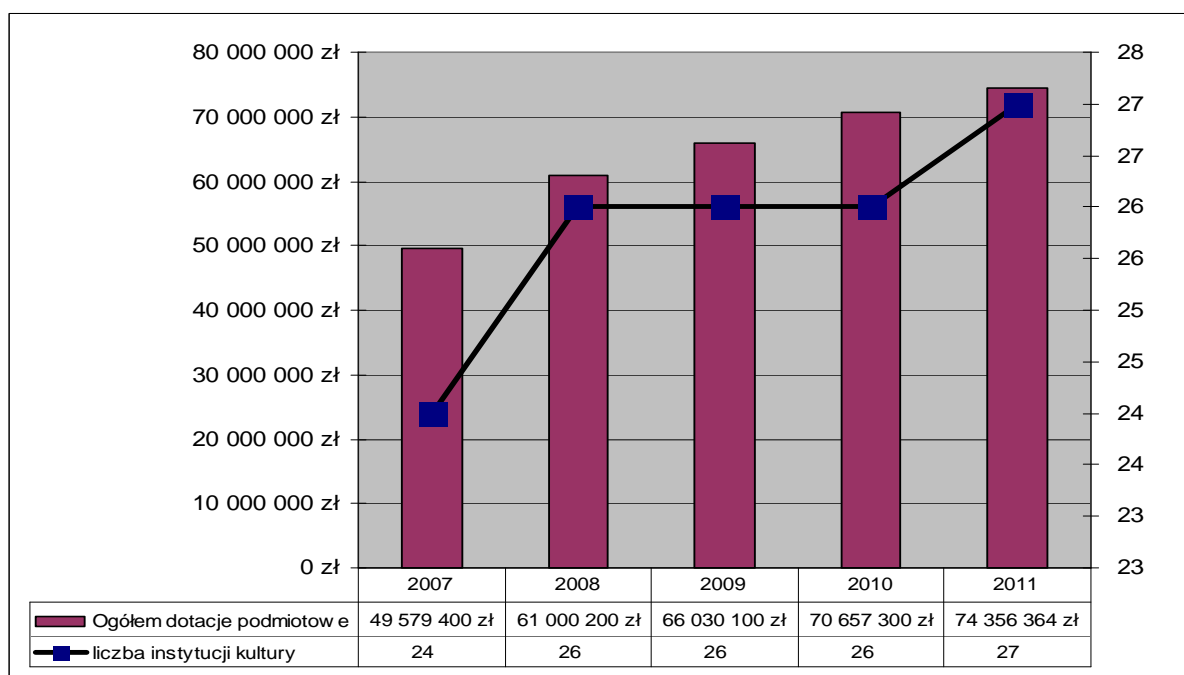
Ze względu na fakt, że na wzrost nakładów miasta na kulturę może mieć również wpływ rosnąca liczba instytucji kultury, przedstawiony poniżej wykres prezentuje wydatki na kulturę ogółem, odniesione do liczby instytucji. Jak wynika z danych w tabeli w roku 2008 powstały dwie instytucje kultury – było to EC1 Łódź – Miasto Kultury i Miasto Dialogu. W roku 2011 miała miejsce likwidacja Miasta Dialogu, powstała natomiast nowa instytucja: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana.

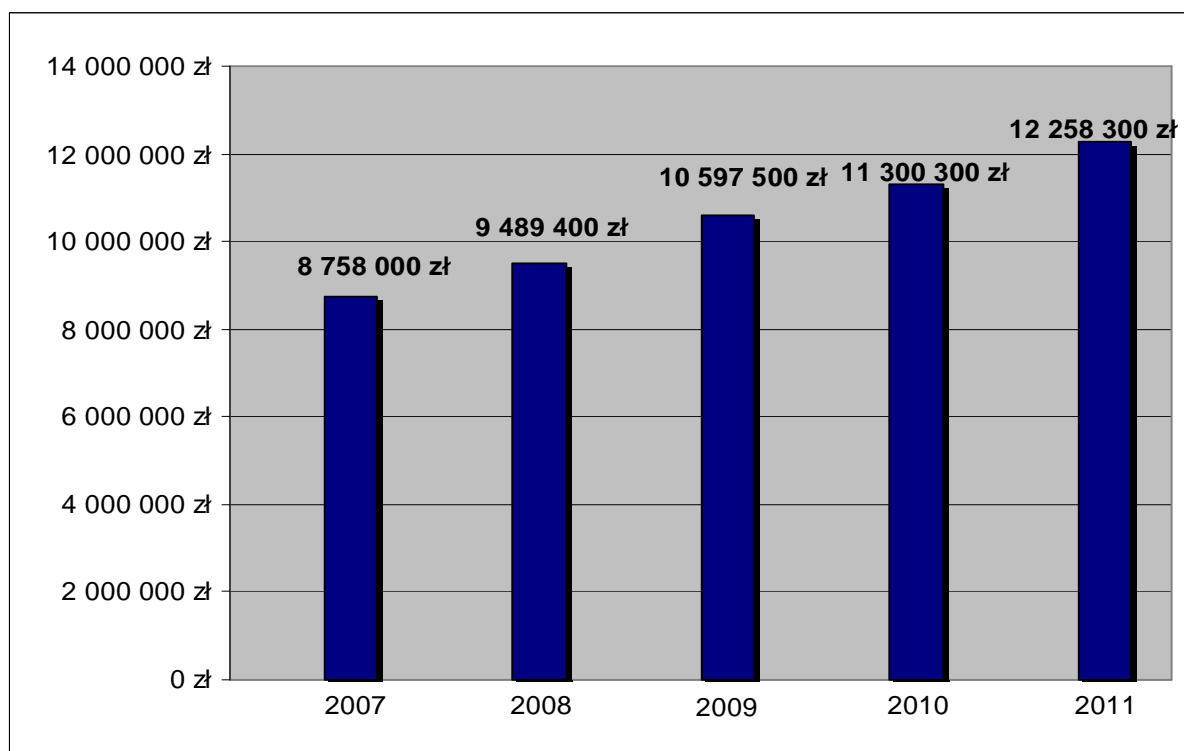
2. DOTACJE PODMIOTOWE W INSTYTUCJACH KULTURY

Wykres 2.1. prezentuje porównanie dotacji podmiotowych z budżetu miasta na instytucje kultury z ich liczbą w poszczególnych latach, a kolejne wykresy dotacje podmiotowe według typu instytucji.

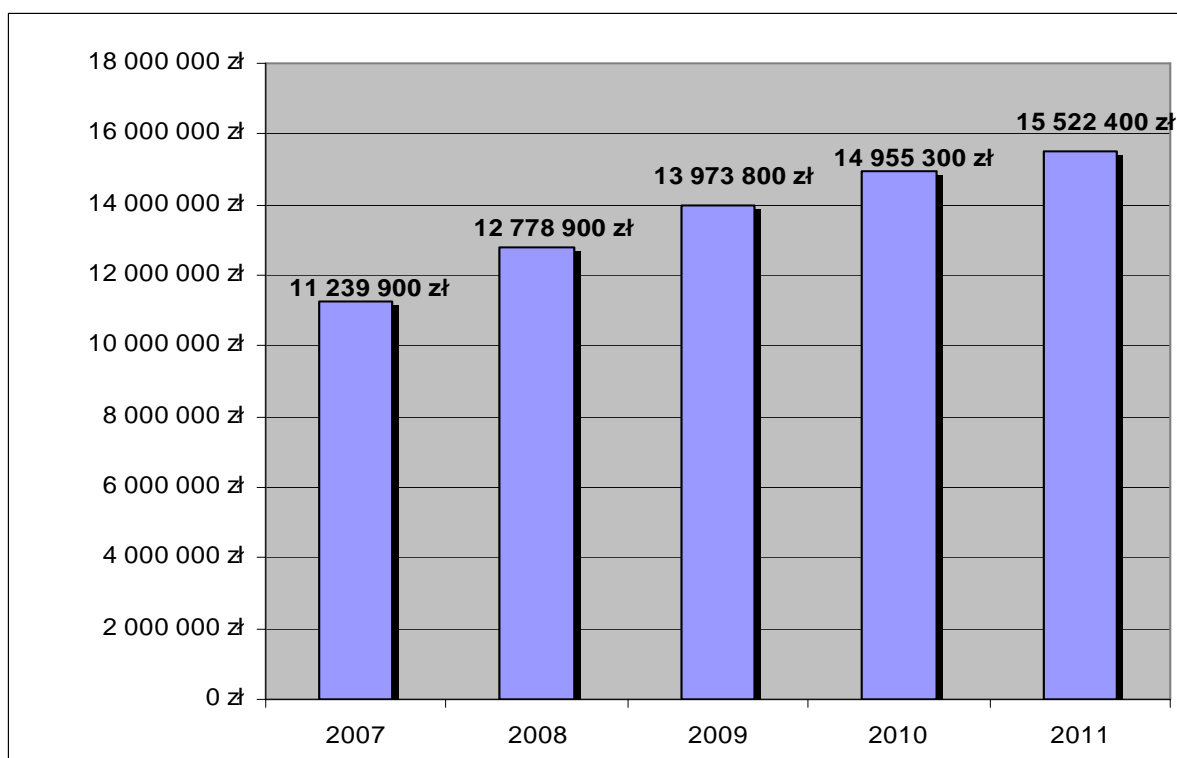
2.1. Dotacje podmiotowe na instytucje kultury

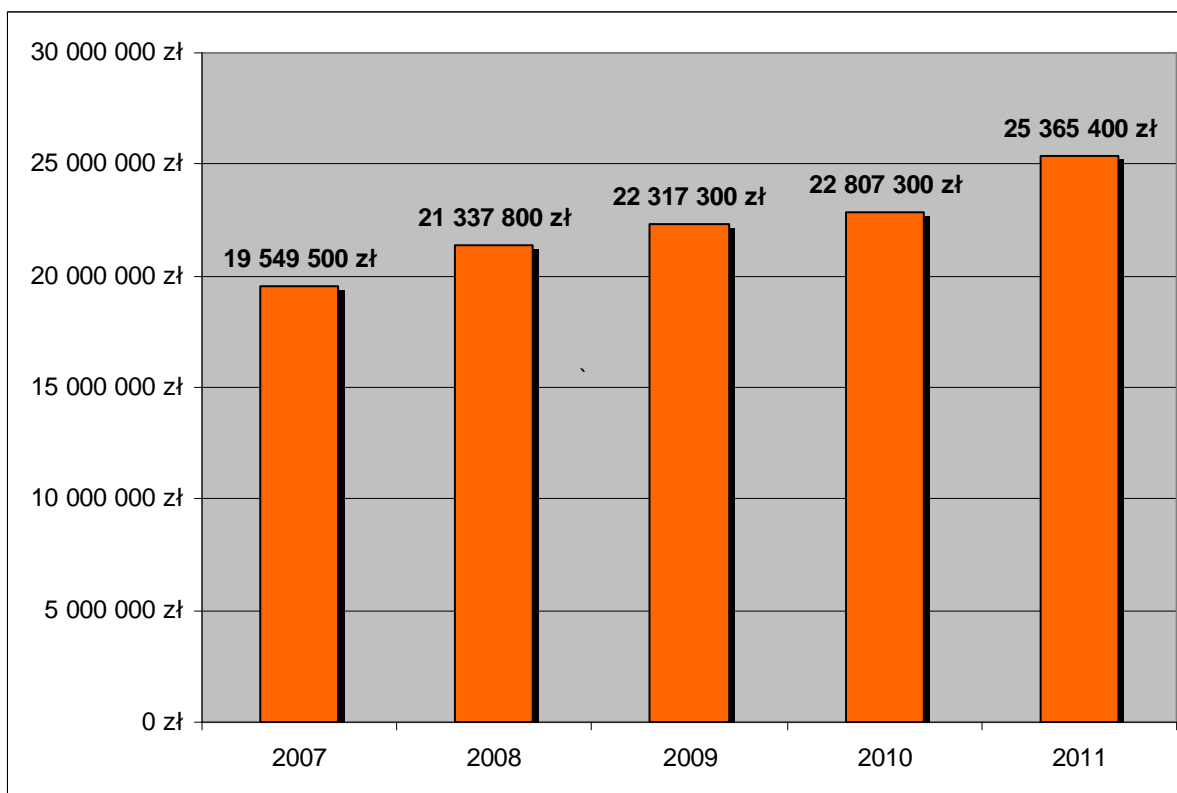
2.2. Dotacje podmiotowe – domy kultury

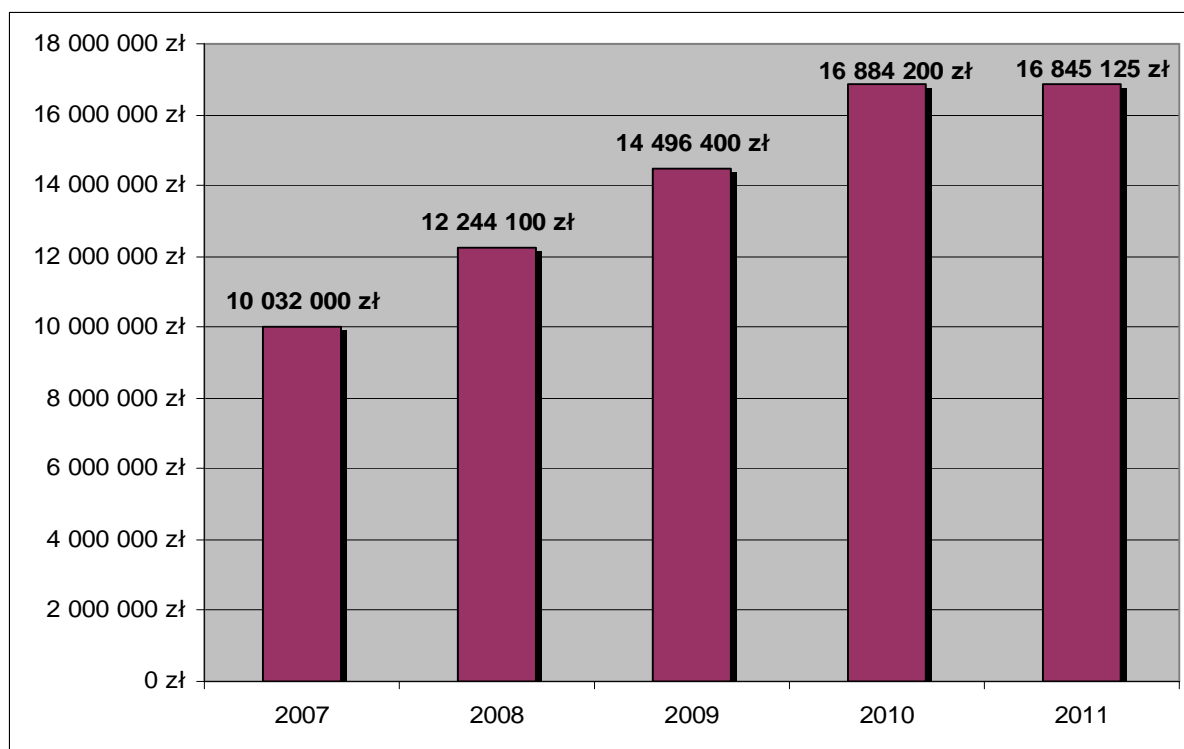
2.3. Dotacje podmiotowe – biblioteki

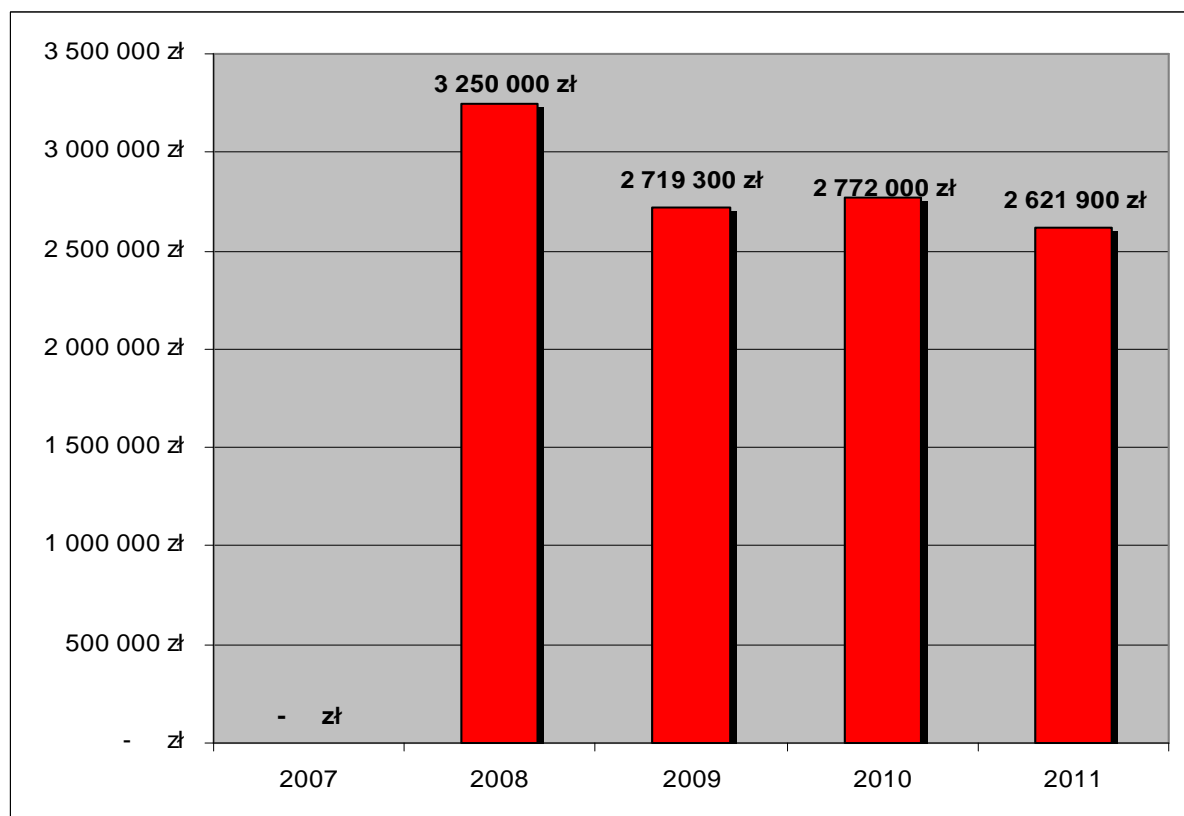
2.4. Dotacje podmiotowe - teatry

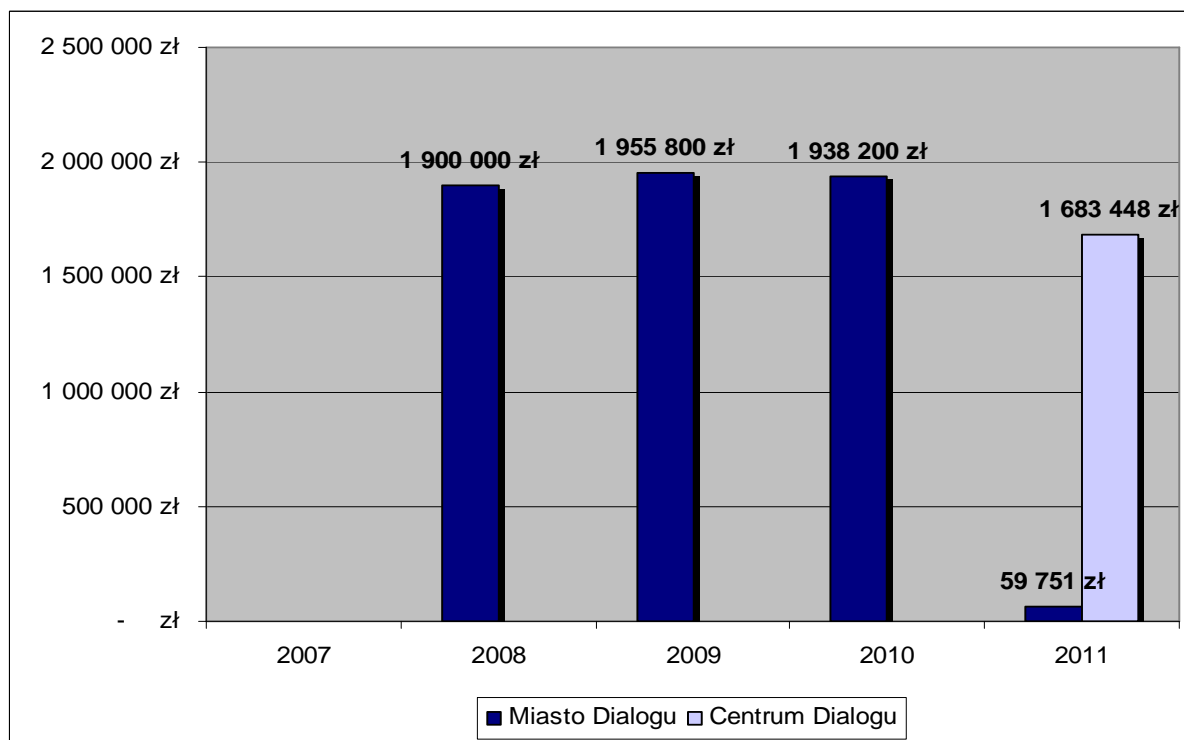
2.5. Dotacje podmiotowe – muzea i Miejska Galeria Sztuki

2.6. Dotacje podmiotowe: EC1 Łódź – Miasto Kultury

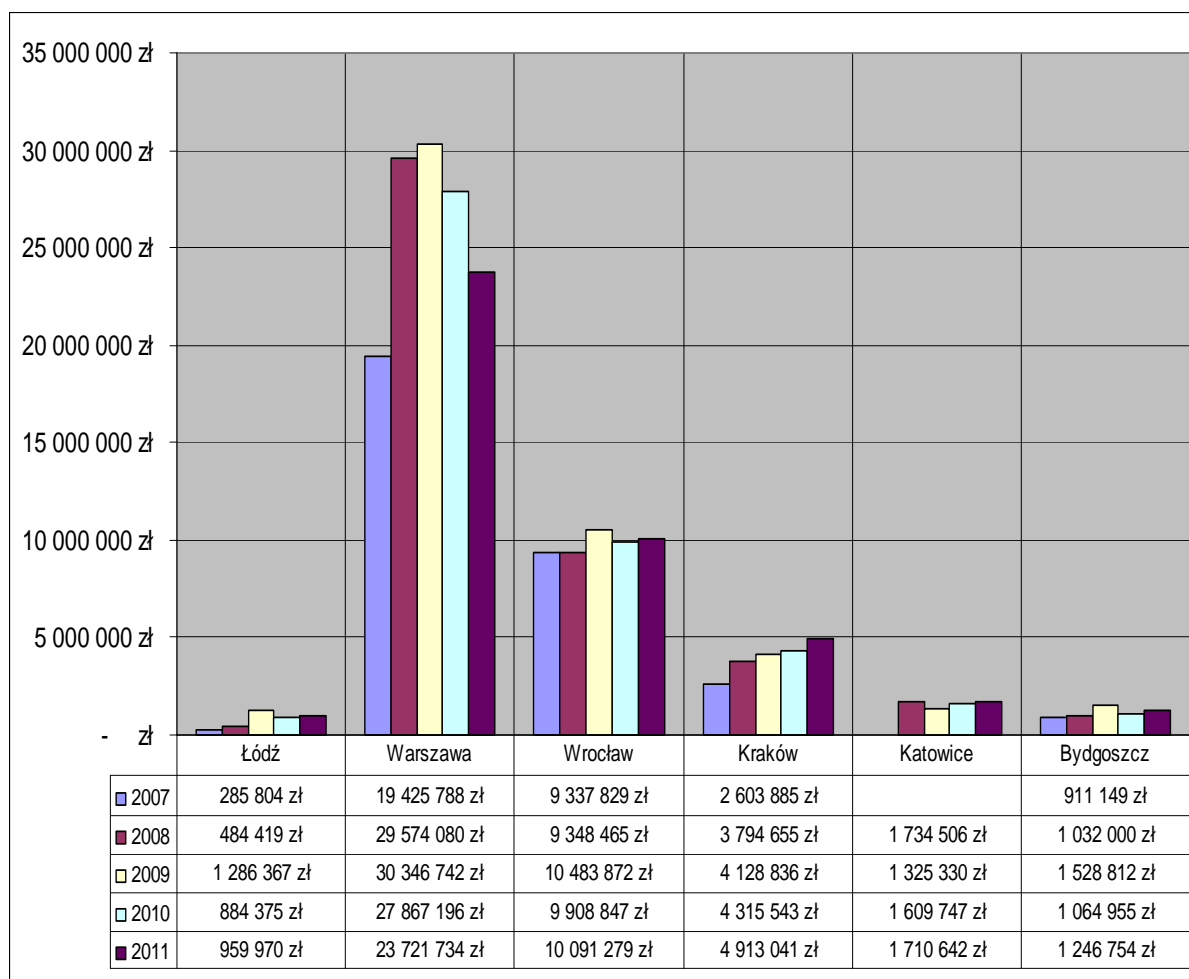
2.7. Miasto Dialogu (do roku 2011), Centrum Dialogu im. Marka Edelmana (od roku 2011)

W 2011 r. środki przeznaczone na Miasto Dialogu dotyczyły likwidacji tej instytucji (instytucja nie prowadziła w tym roku działalności merytorycznej).

3. Dotacje dla organizacji pozarządowych

Wykres 3 zawiera porównanie dotacji dla organizacji pozarządowych w Łodzi i innych miastach.

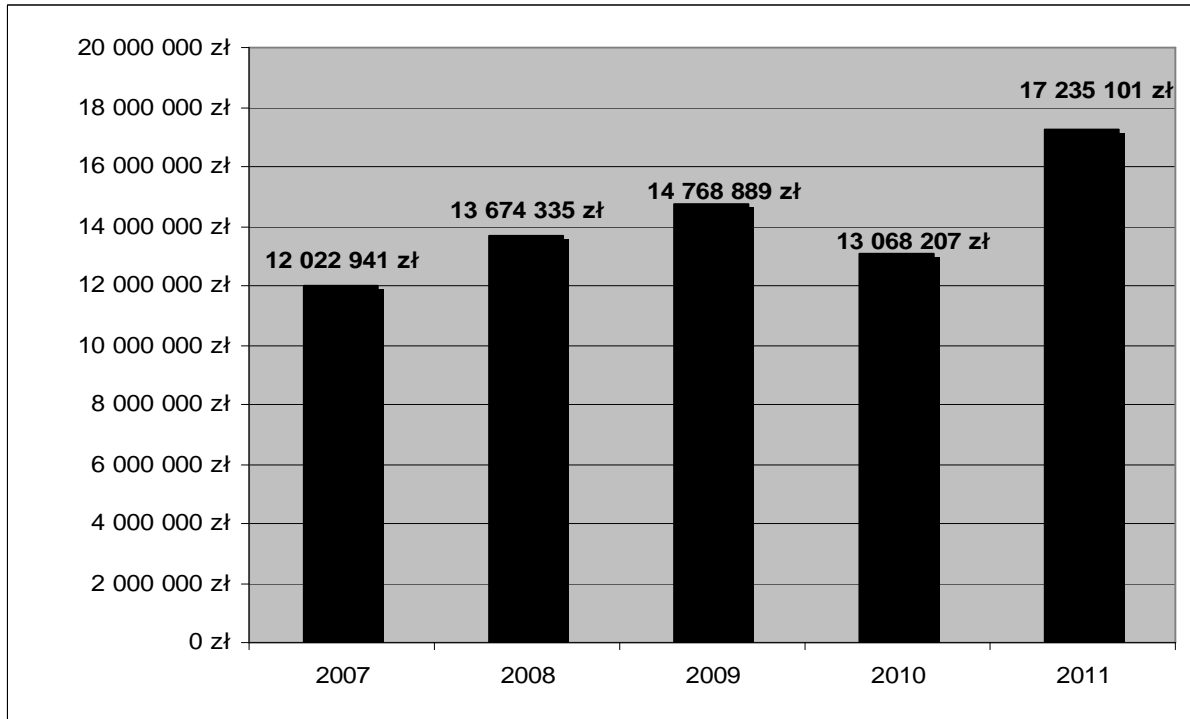
Kwoty dotacji dla organizacji pozarządowych w Łodzi nie zostały uwzględnione w tabeli 2.1., która zawiera dane dotyczące jedynie miejskich instytucji kultury. Przedstawiony w tabeli 3. poziom finansowania pozarządowej części sektora kultury w Łodzi jest niższy, niż w większości miast uwzględnionych w zestawieniu, należy jednak brać pod uwagę, że część środków przeznaczanych w Łodzi na ww. cele w formie zakupu usług promocyjnych (środki zapisane w budżecie Biura Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą UMŁ) nie została tu uwzględniona. Wyraźny wzrost dotacji miał miejsce w roku 2009, kiedy do Wydziału Kultury przekazana została część środków na wsparcie projektów kulturalnych z BP, TiWzZ.

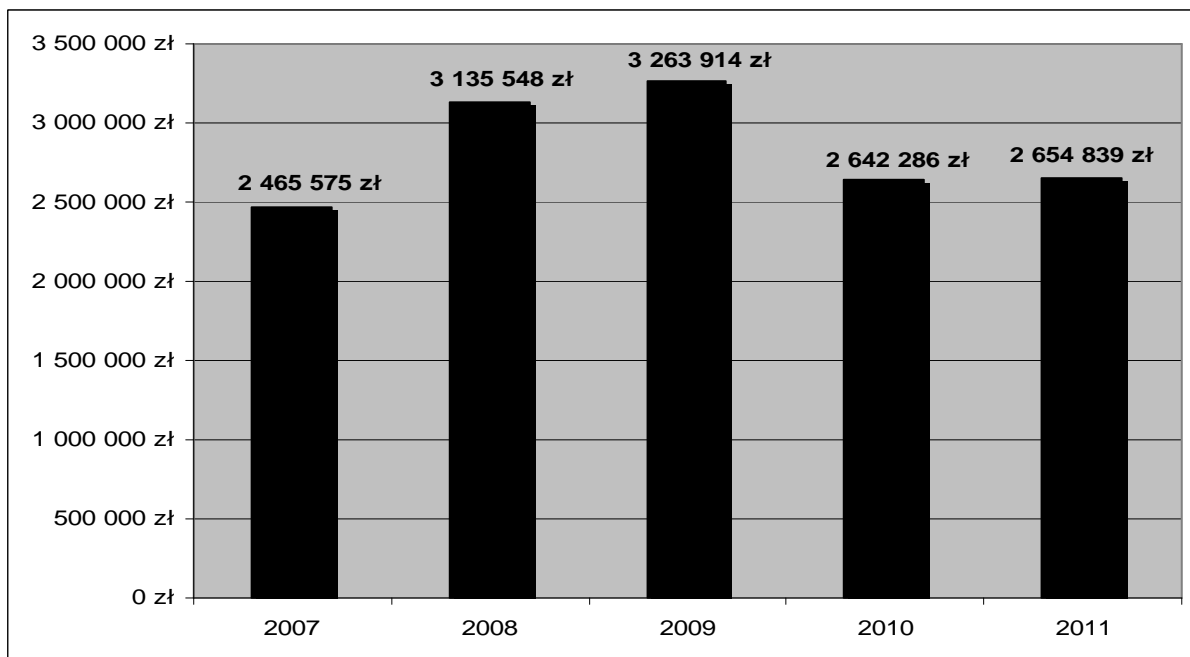
4. PRZYCHODY WŁASNE INSTYTUCJI KULTURY

Zdecydowana większość kosztów funkcjonowania instytucji kultury pokrywana jest z dotacji z budżetu miasta, jednak instytucje osiągają również dochody własne z prowadzonej działalności.

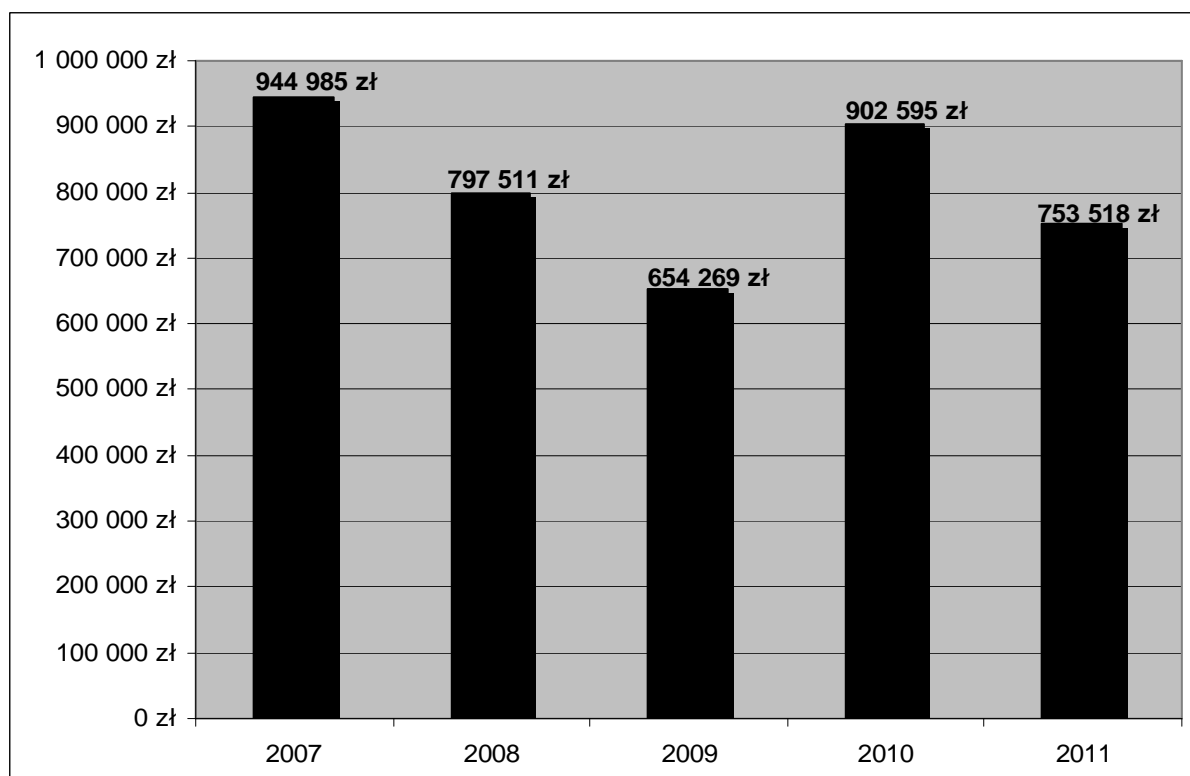
4.1. Przychody własne instytucji ogółem

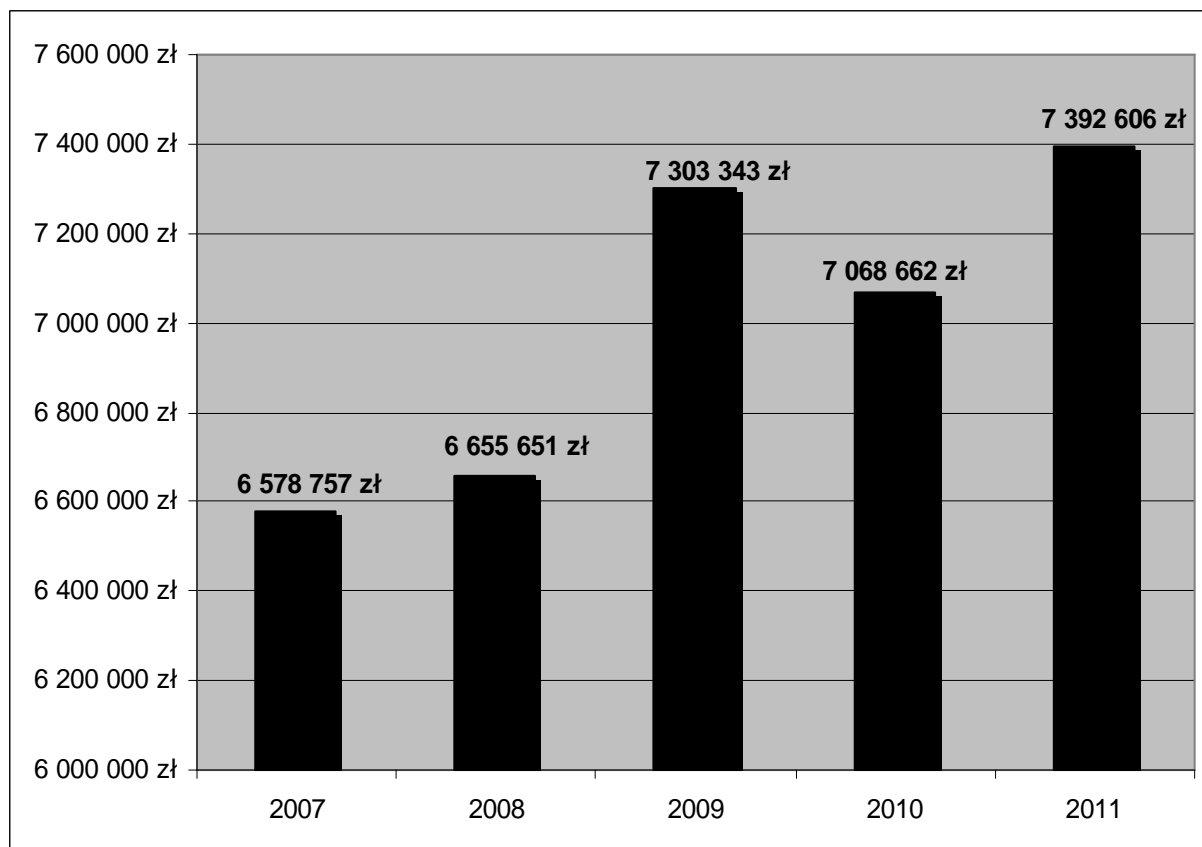
4.2. Przychody własne – domy kultury

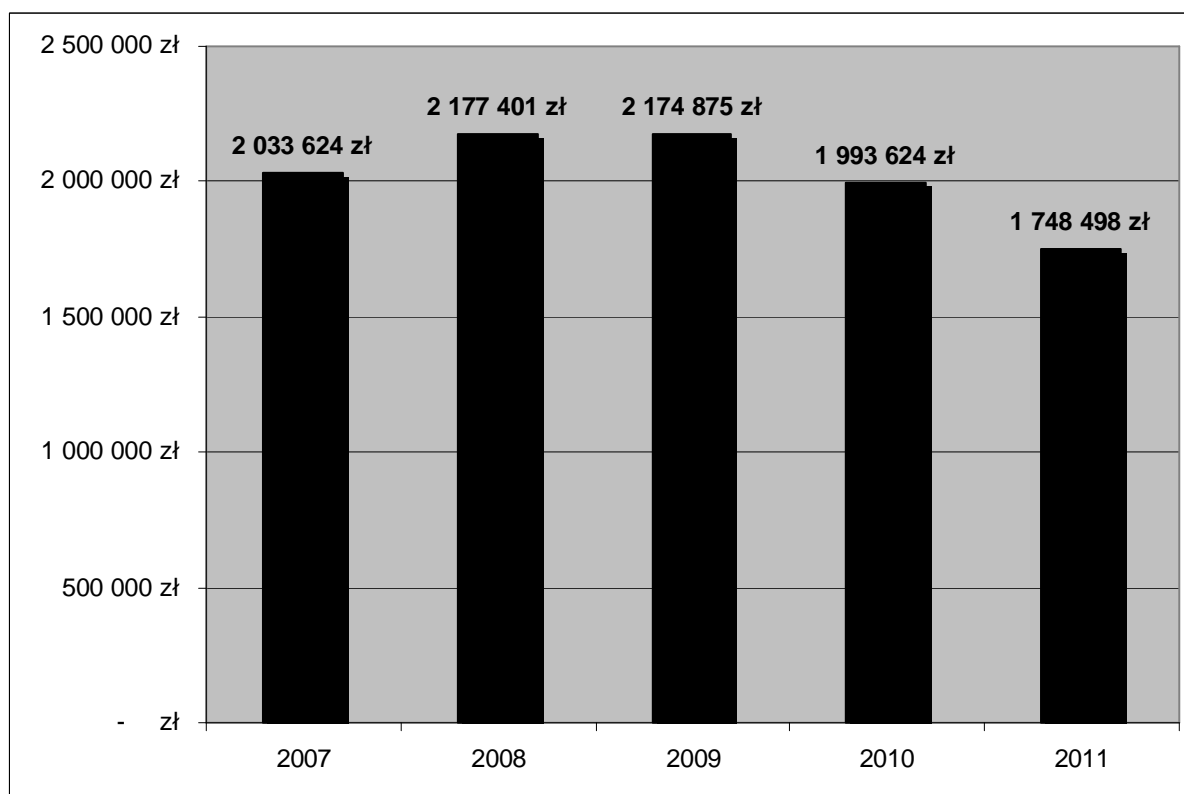
4.3. Przychody własne - biblioteki

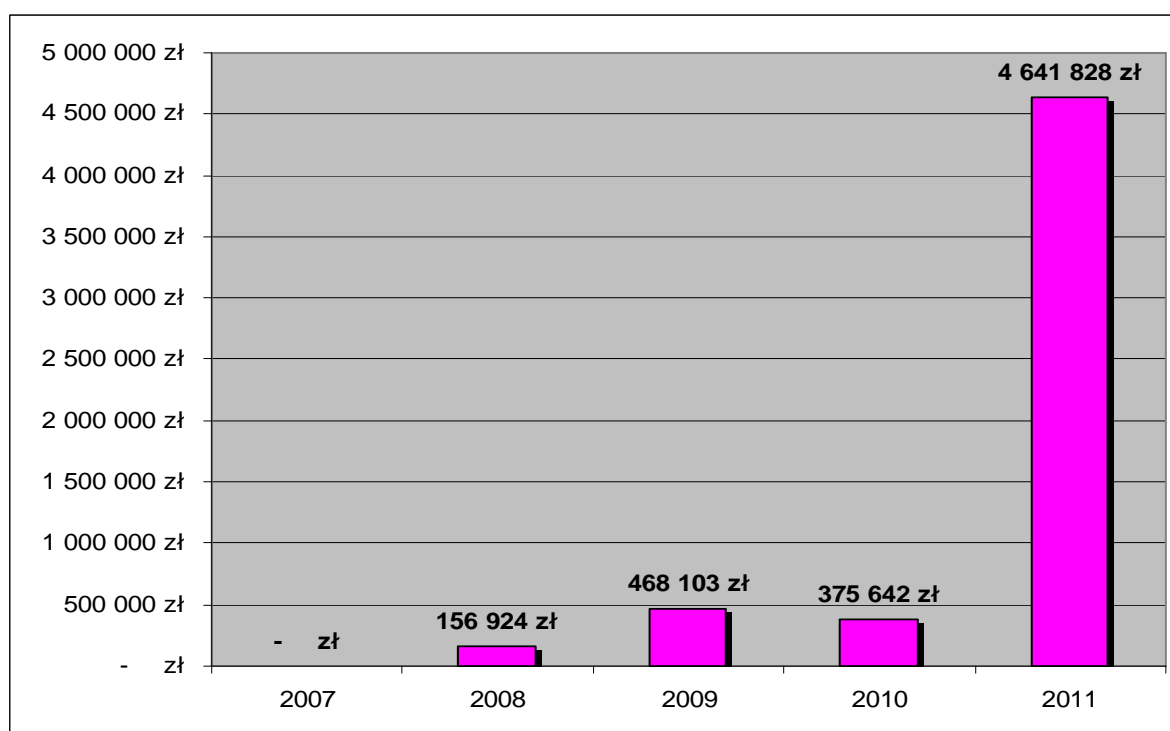
4.4. Przychody własne – teatry

4.5. Przychody własne – muzea i Miejska Galeria Sztuki

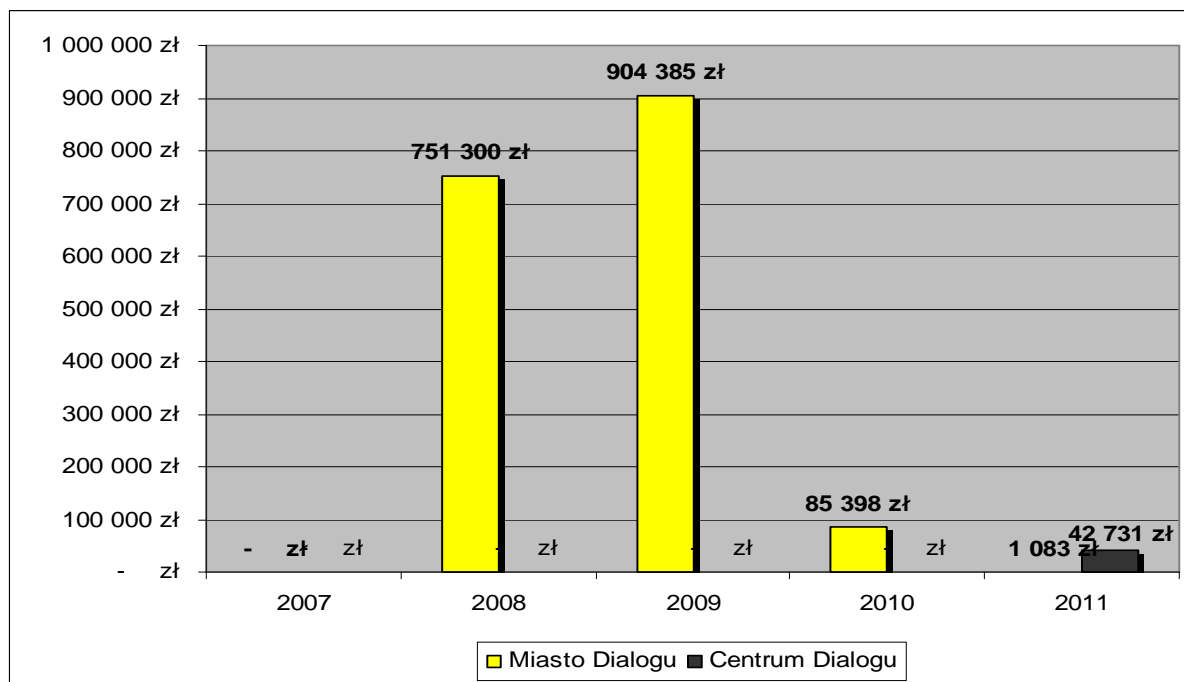

4.6. Przychody własne EC1 Łódź – Miasto Kultury

UWAGI: Znaczący wzrost przychodów własnych w roku 2011 wynika z uwzględnienia przychodów EC1 pochodzących ze sprzedaży kanału kablowego (kwota 4 795 998,71 zł).

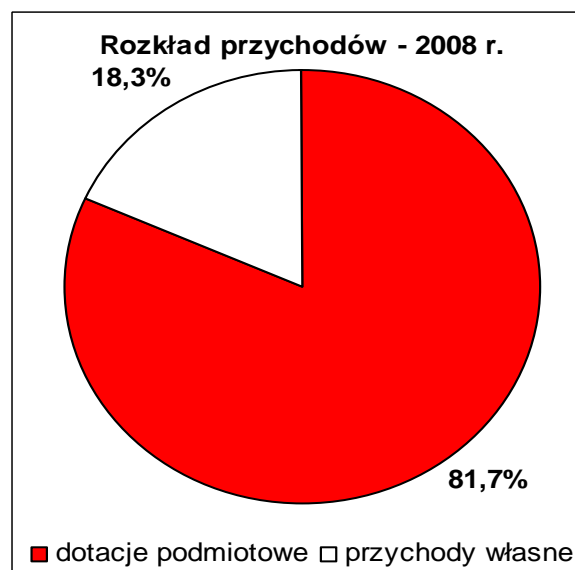
4.7. Przychody własne - Miasto Dialogu (do roku 2011), Centrum Dialogu im. Marka Edelmana (od roku 2011)

Najwyższe przychody własne wśród instytucji kultury osiągają teatry, w dalszej kolejności są to domy kultury i muzea. Najniższe przychody własne mają biblioteki, co wynika ze specyfiki tej kategorii instytucji.

4.8. Udział przychodów własnych w przychodach ogółem instytucji kultury

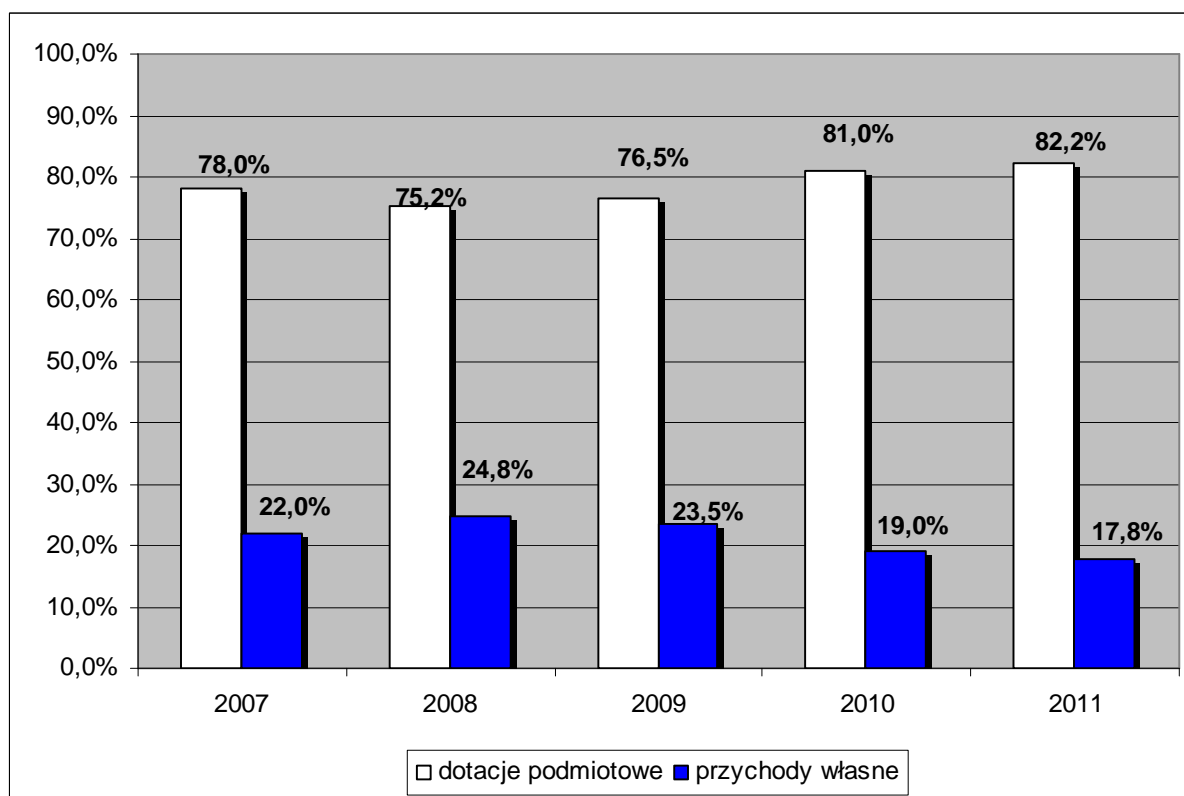
Wykresy prezentują proporcje udziałów dotacji podmiotowych z budżetu miasta i przychodów własnych w przychodach ogółem instytucji. We wszystkich latach proporcje te są zbliżone, przychody własne stanowiły od 15,6% do 19,5% ogółu przychodów.

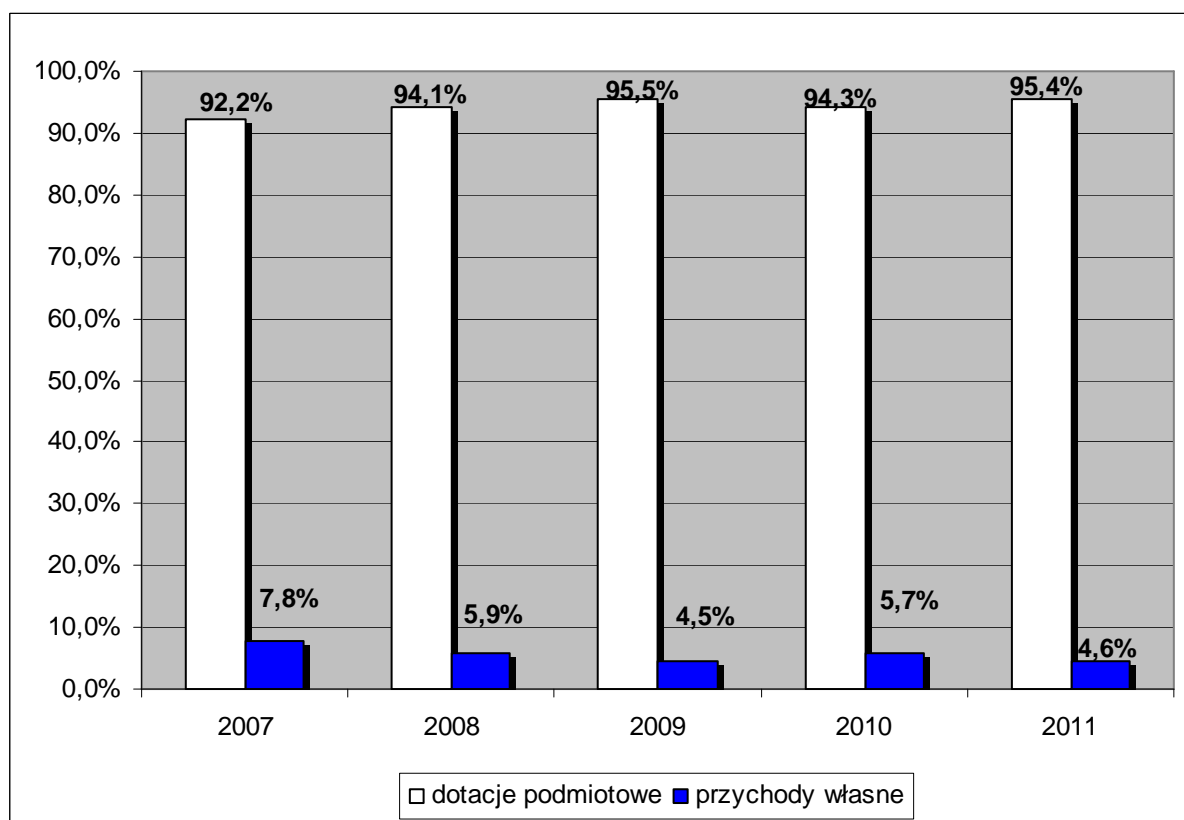

Informacje na temat proporcji pomiędzy dotacją podmiotową z budżetu miasta a przychodami własnymi z uwzględnieniem typu instytucji przedstawiają wykresy 4.9. – 4.12.

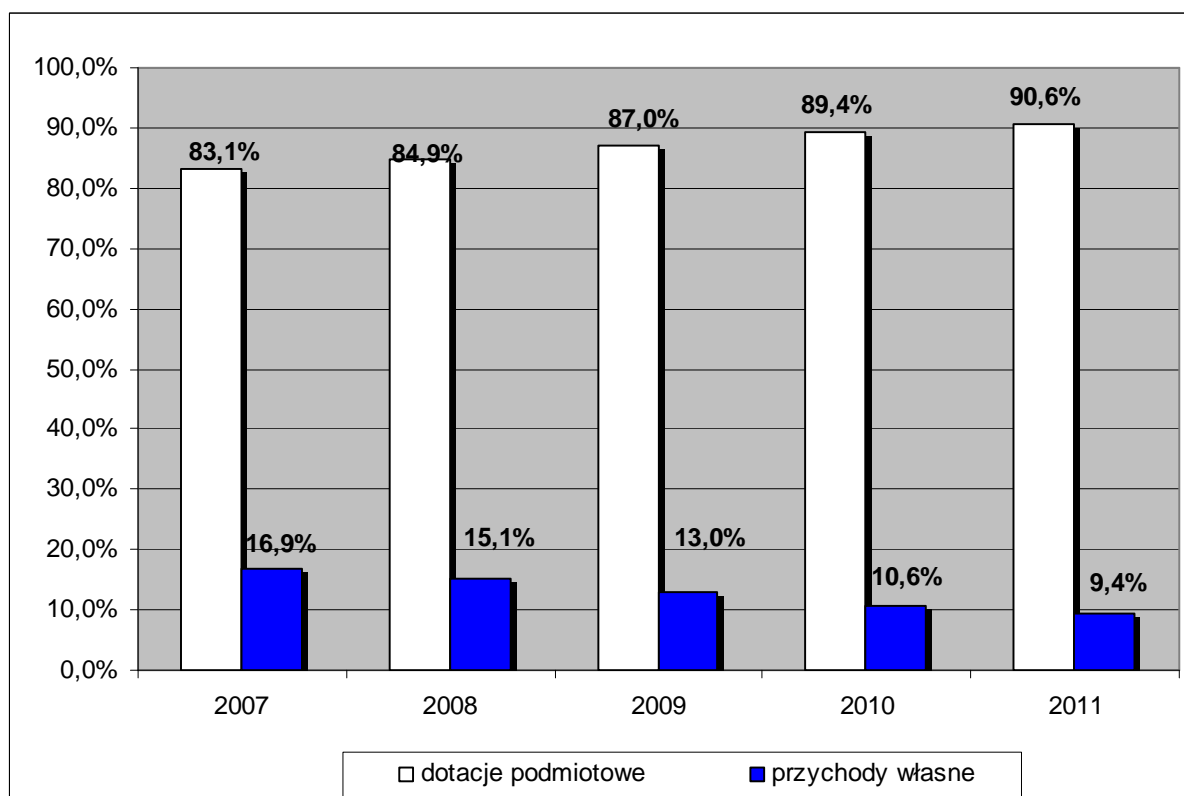
4.9. Rozkład przychodów – domy kultury

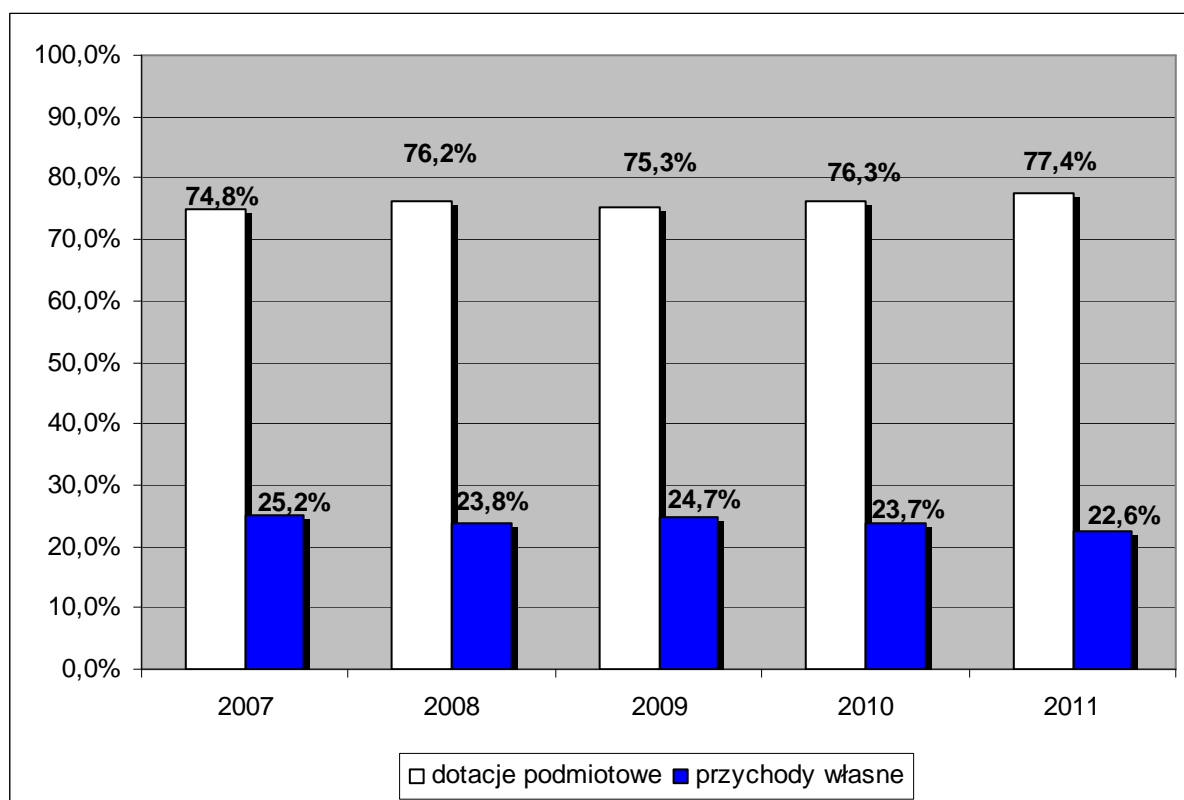
4.10. Rozkład przychodów – biblioteki

4.11. Rozkład przychodów – muzea i Miejska Galeria Sztuki

4.12. Rozkład przychodów – teatry

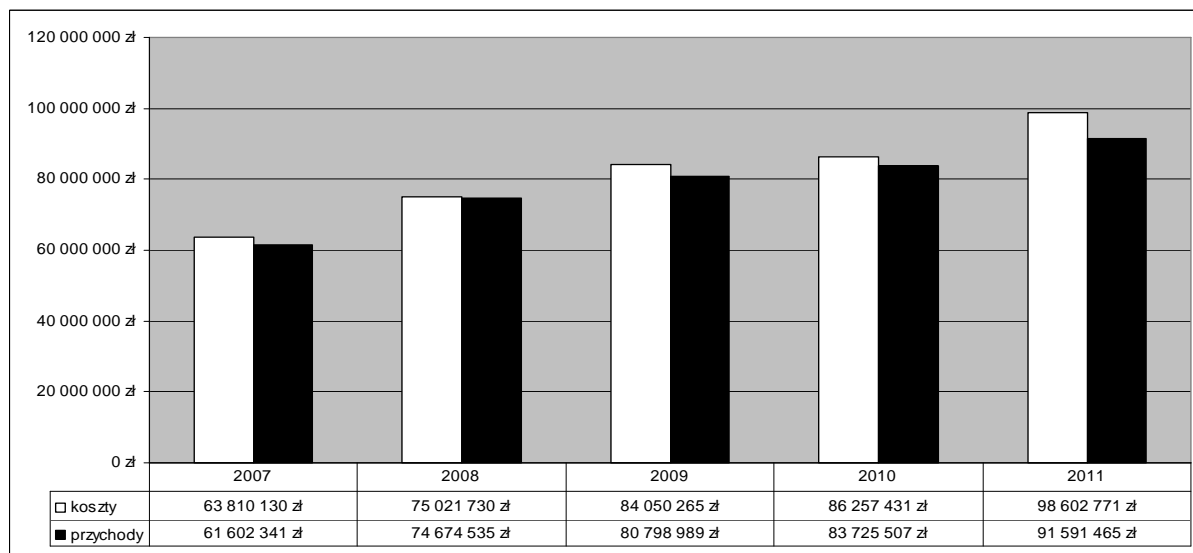

Z porównania przedstawionych powyżej wykresów wynika, że największa rentowność wykazują teatry i domy kultury, w których udział przychodów własnych w przychodach ogółem zwykle przekracza 20%. W muzeach wraz z Miejską Galerią Sztuki przychody własne stanowiły w latach 2007 -2009 kilkanaście procent ogółu przychodów, a w ostatnich dwóch latach wartość ta spadła. Najniższy udział przychodów własnych w przychodach ogółem cechuje biblioteki (na poziomie kilku procent).

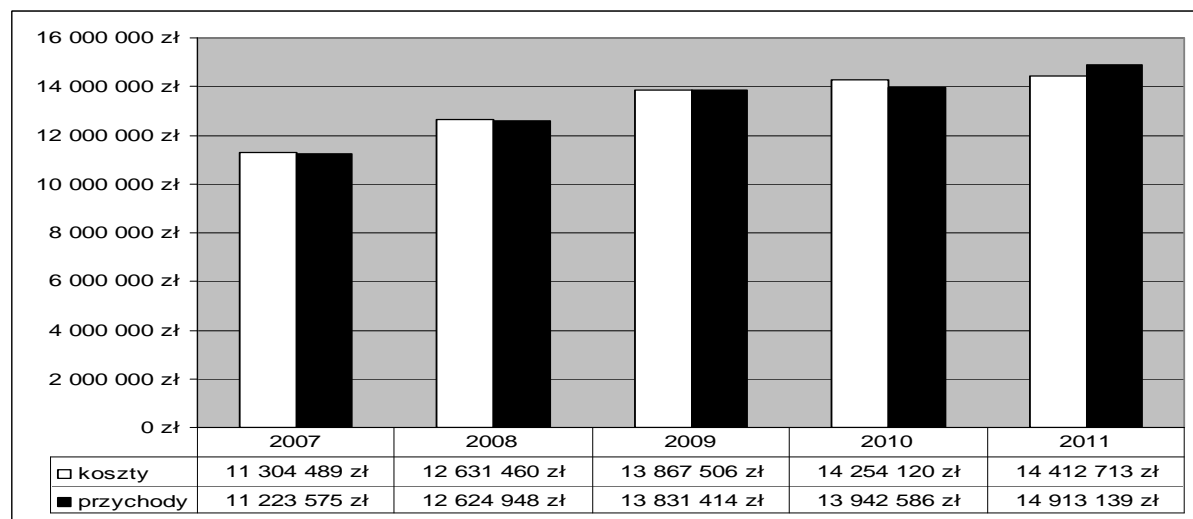
5. PORÓWNANIE KOSZTÓW I PRZYCHODÓW W INSTYTUCJACH KULTURY

W większości instytucji koszty ogółem przekraczają nieznacznie wartość przychodów ogółem. W punkcie 5.1. przedstawiono zestawienie kosztów i przychodów ogółem dla wszystkich miejskich instytucji kultury. Porównanie kosztów i przychodów dla poszczególnych rodzajów instytucji prezentują wykresy 5.2 – 5.7.

5.1. Koszty i przychody instytucji kultury ogółem

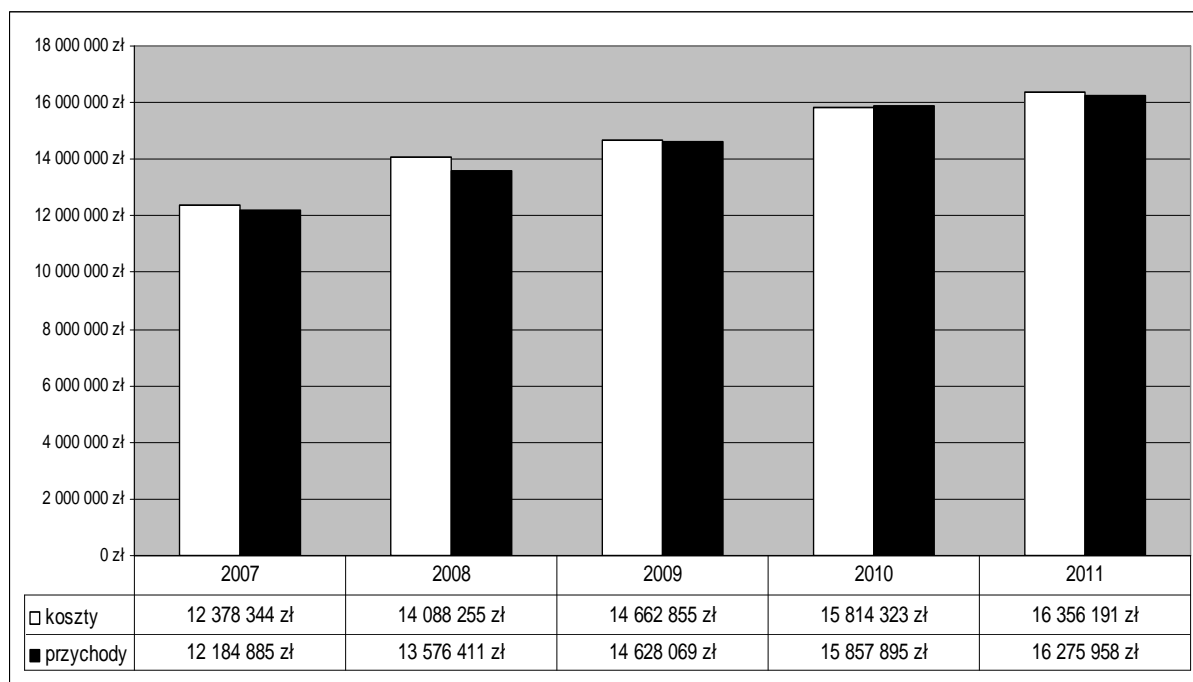

5.2. Koszty i przychody – domy kultury

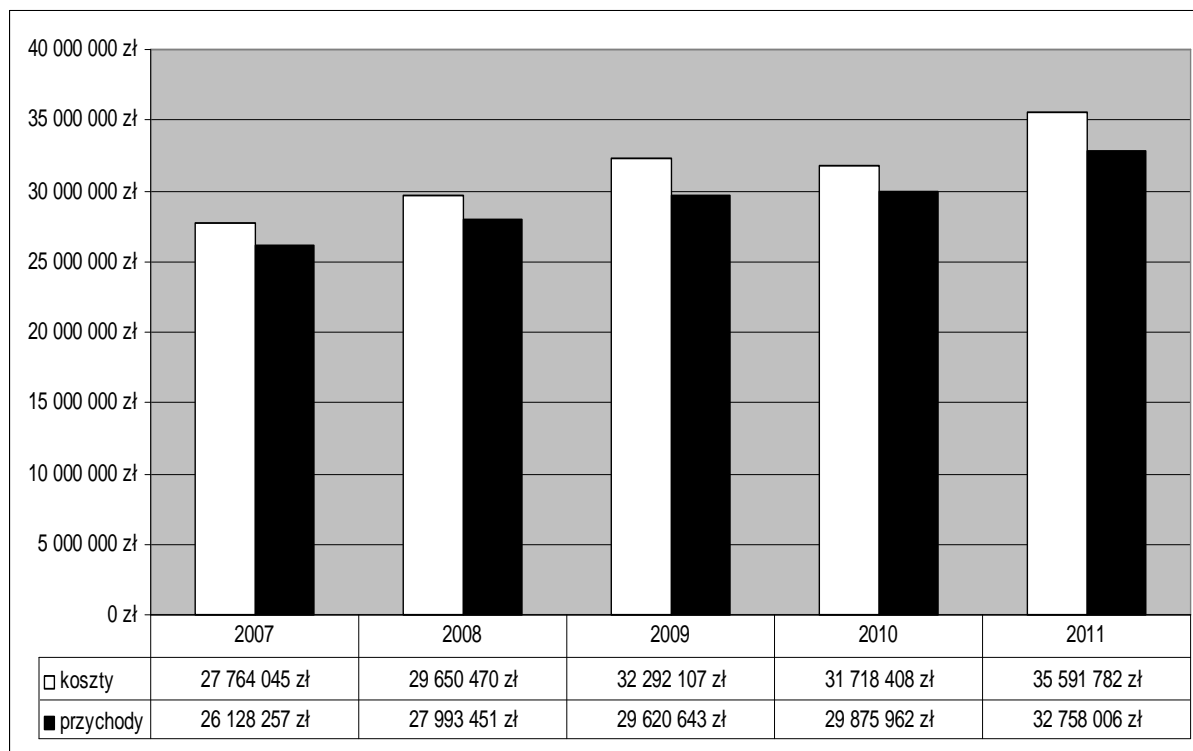

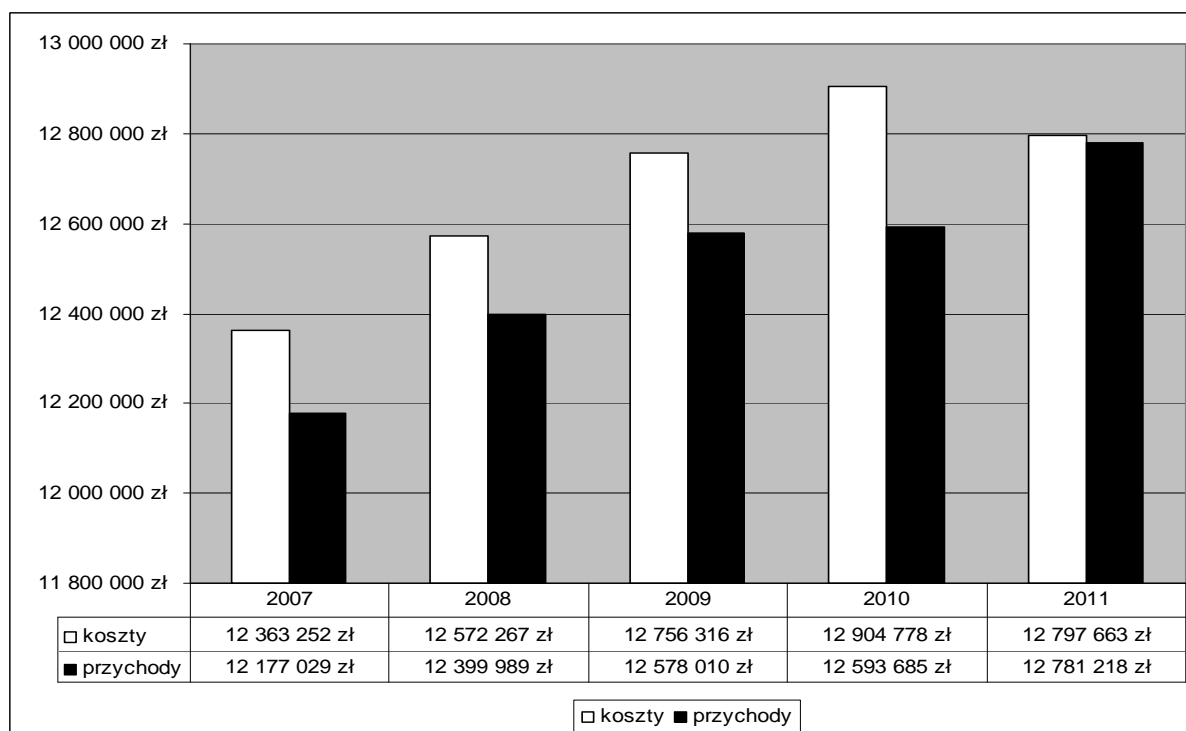
5.3. Koszty i przychody - biblioteki

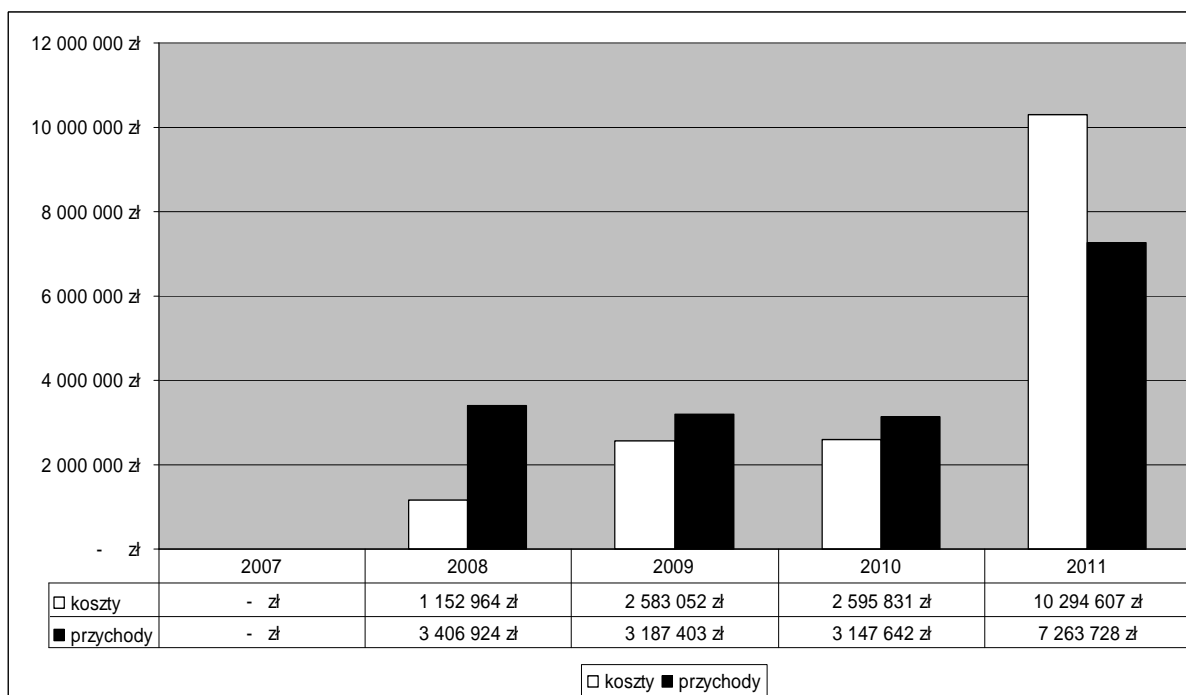
5.4. Koszty i przychody – teatry

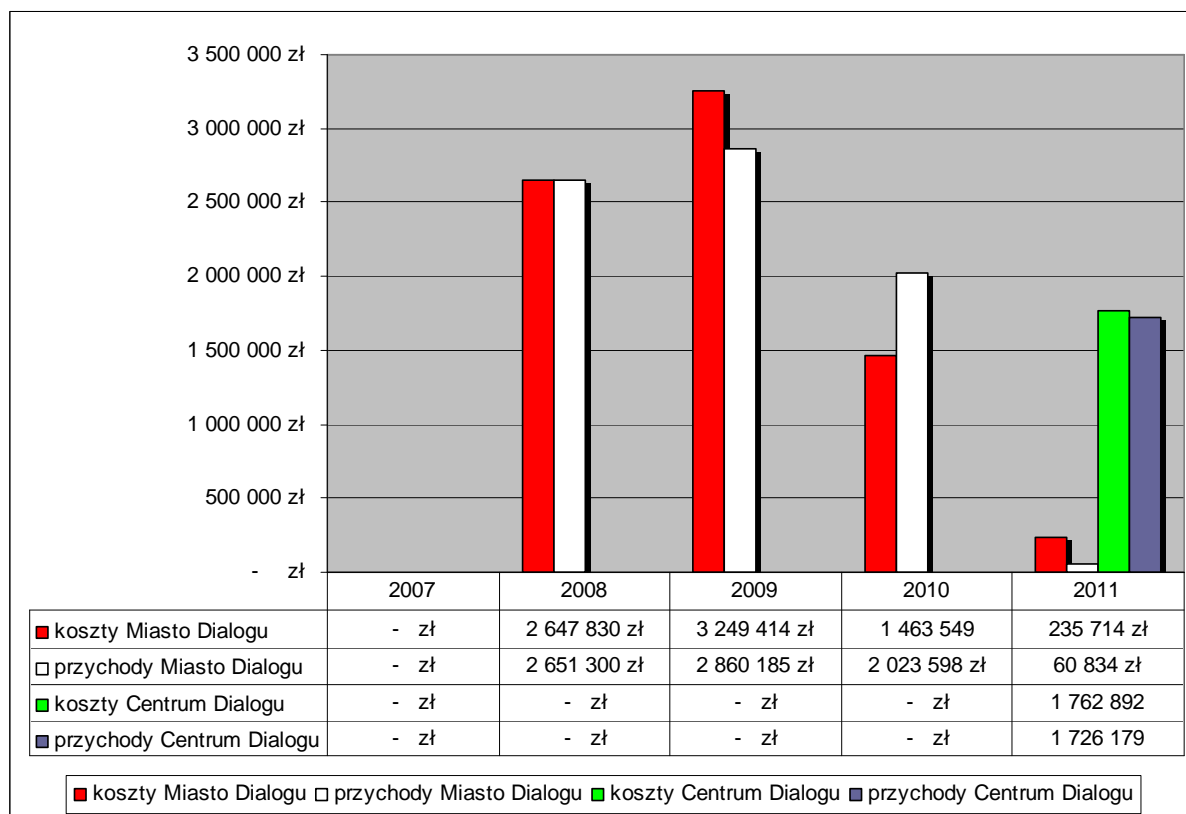
5.5. Koszty i przychody – muzea i Miejska Galeria Sztuki

5.6. Koszty i przychody – EC1 Łódź – Miasto Kultury

5.7. Koszty i przychody – Miasto Dialogu i Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

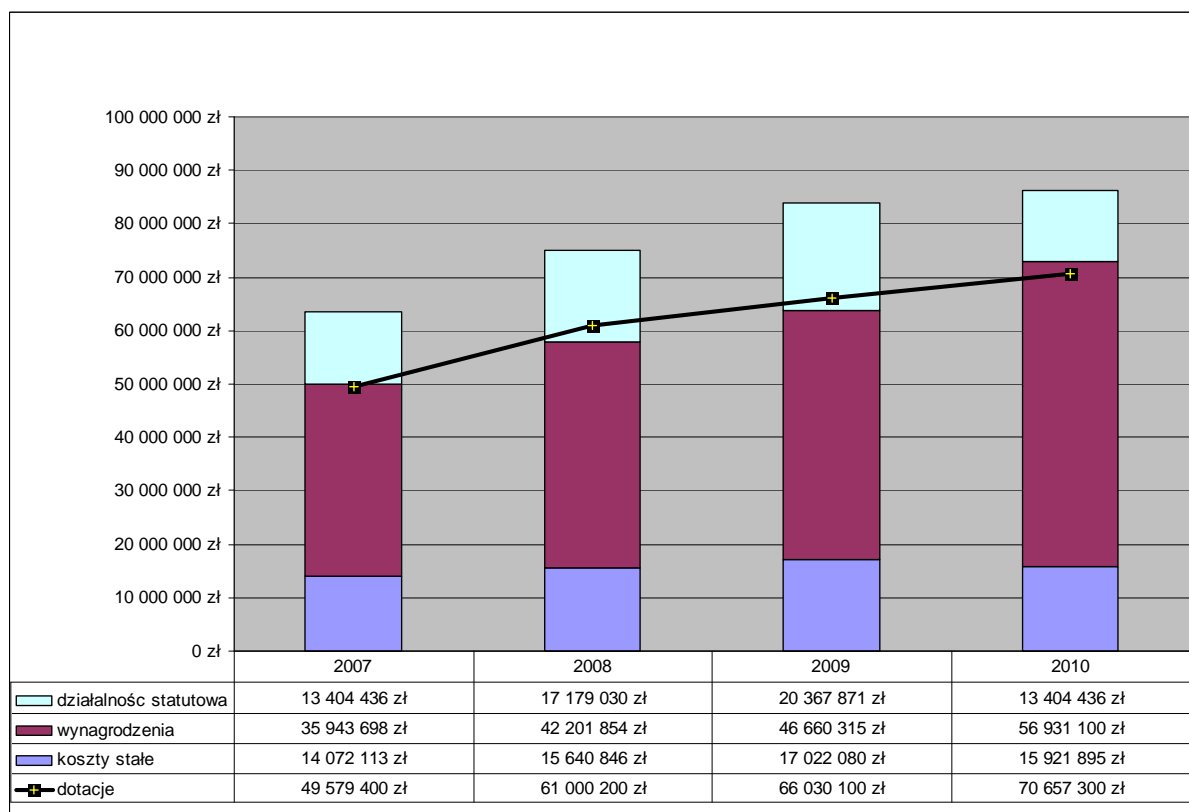
UWAGA: koszty instytucji Miasto Dialogu w roku 2011 dotyczą likwidacji tej instytucji (nie była prowadzona działalność merytoryczna).

W roku 2011 w domach kultury przychody ogółem były nieznacznie wyższe od ogółu kosztów. Największe różnice w kosztach i przychodach mają miejsce w teatrach i muzeach wraz z Miejską Galerią Sztuki, przy czym w drugim z wymienionych typów instytucji w roku 2011 wystąpiło znaczne zmniejszenie dysproporcji.

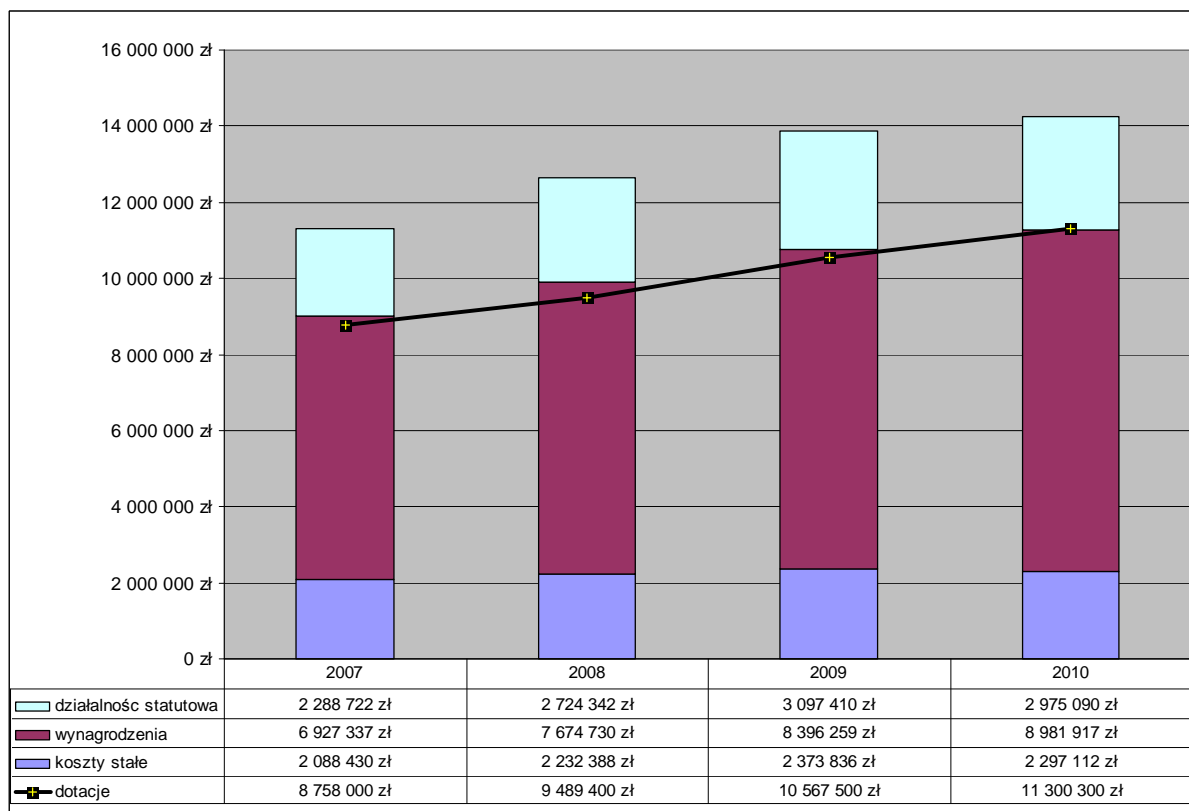
6. PORÓWNANIE KOSZTÓW WEDŁUG RODZAJU I DOTACJI PODMIOTOWYCH DLA INSTYTUCJI KULTURY

Wykresy przedstawione w pkt. 6 obrazują jaką część kosztów w poszczególnych rodzajach instytucji kultury pokrywają przychody. Ogólnie przychody nieznacznie przekraczają koszty stałe i koszty wynagrodzeń, jednak w roku 2011 nie pokryły w całości tych dwóch kategorii kosztów. Sytuacja ta była szczególnie wyraźna w teatrach.

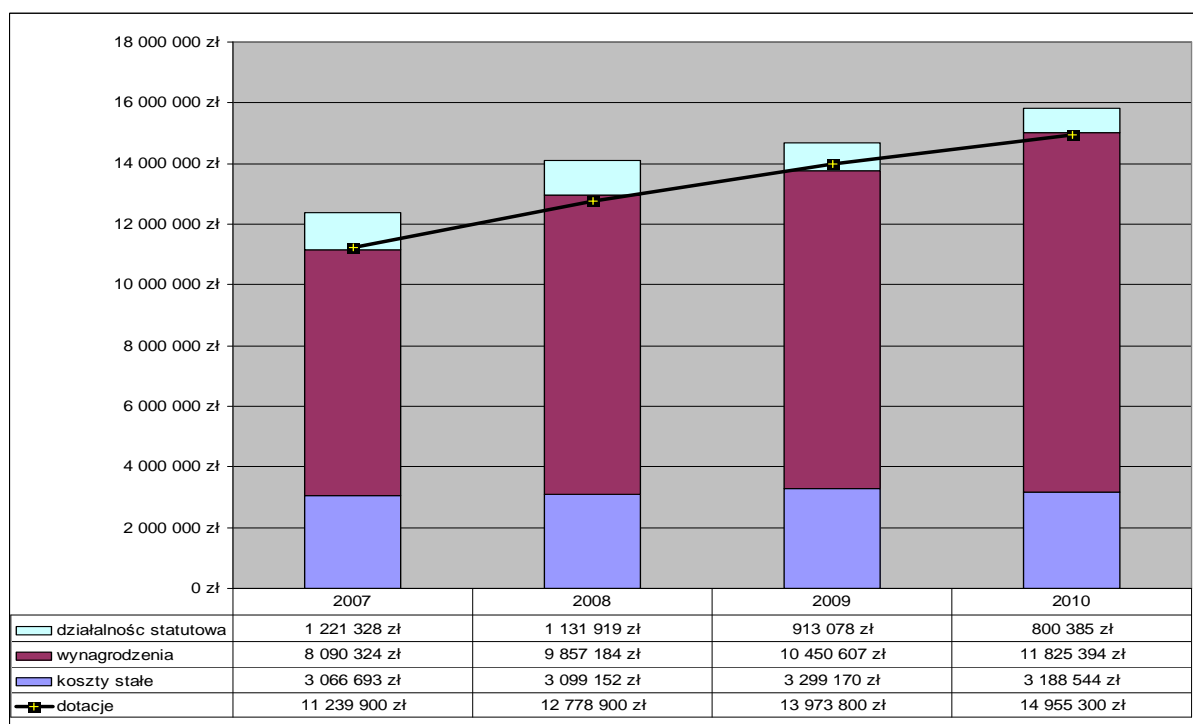
6.1. Koszty według rodzaju i przychody w instytucjach kultury ogółem

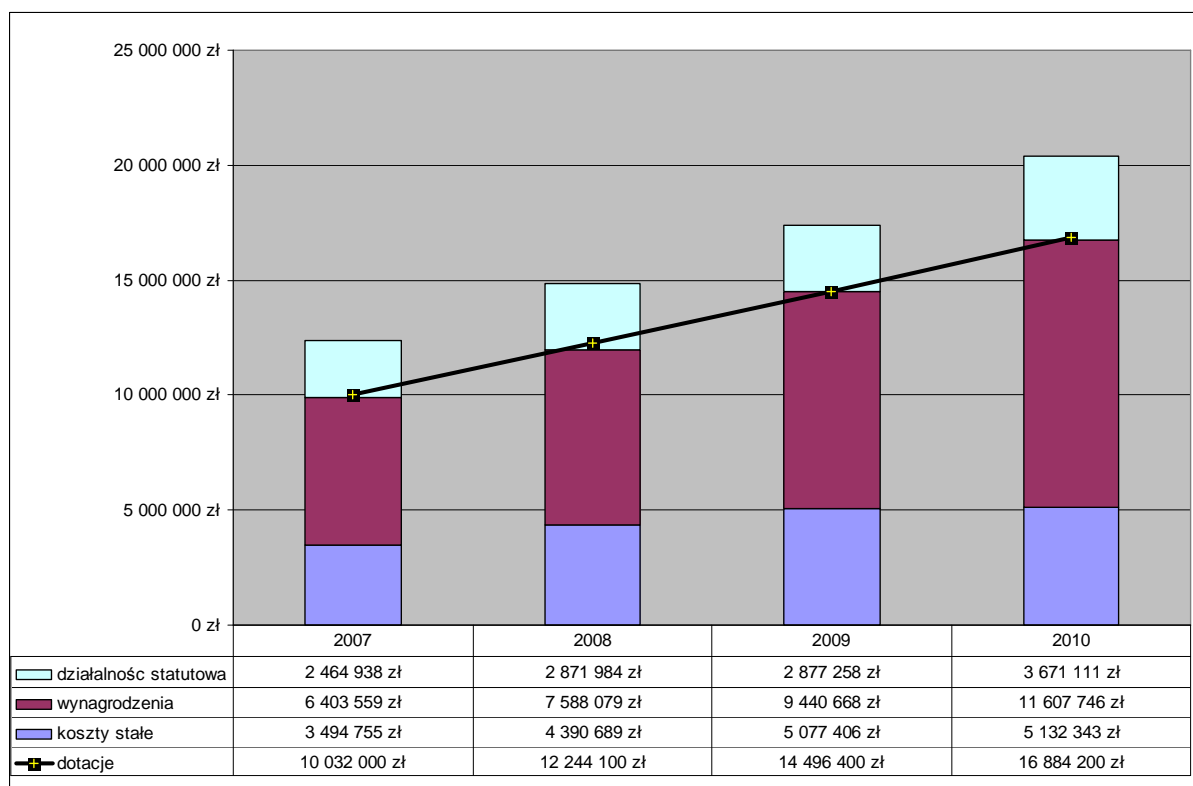
6.2. Koszty według rodzaju i przychody – domy kultury

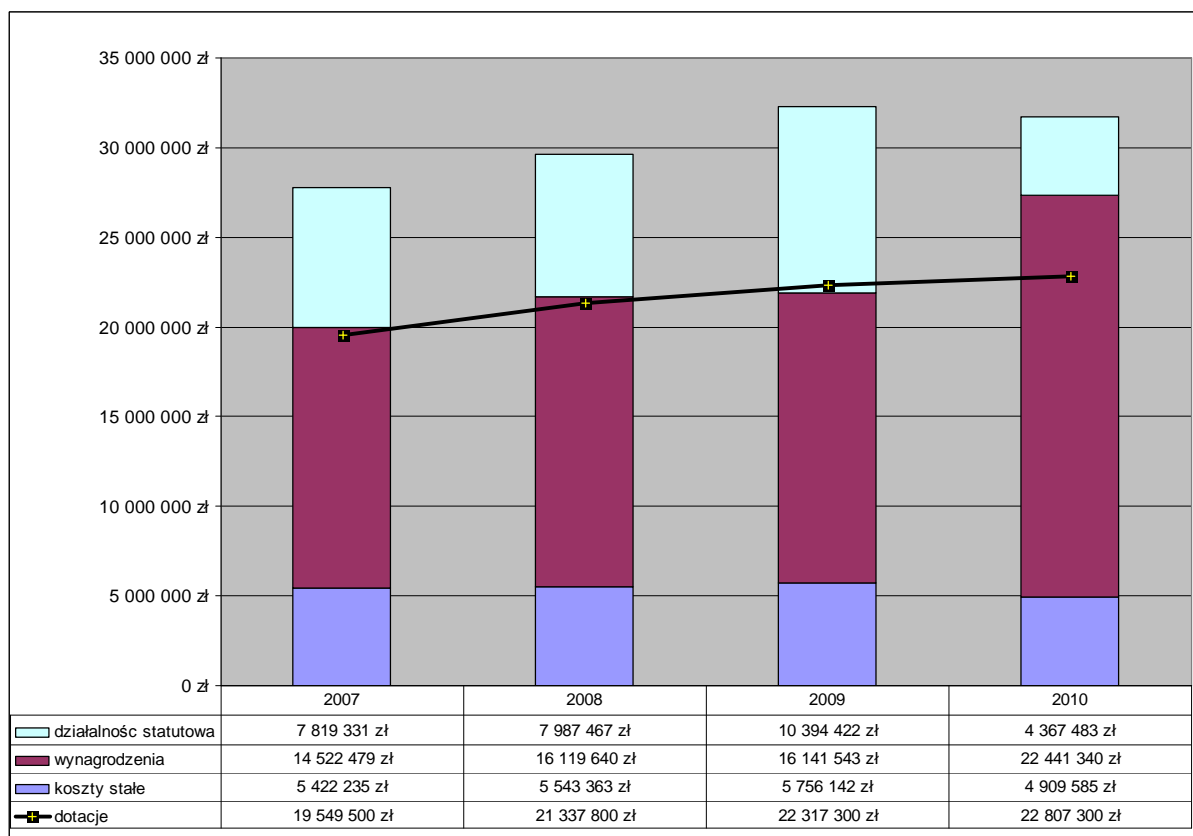
6.3. Koszty według rodzaju i przychody – biblioteki

6.4. Koszty według rodzaju i przychody – muzea i Miejska Galeria Sztuki

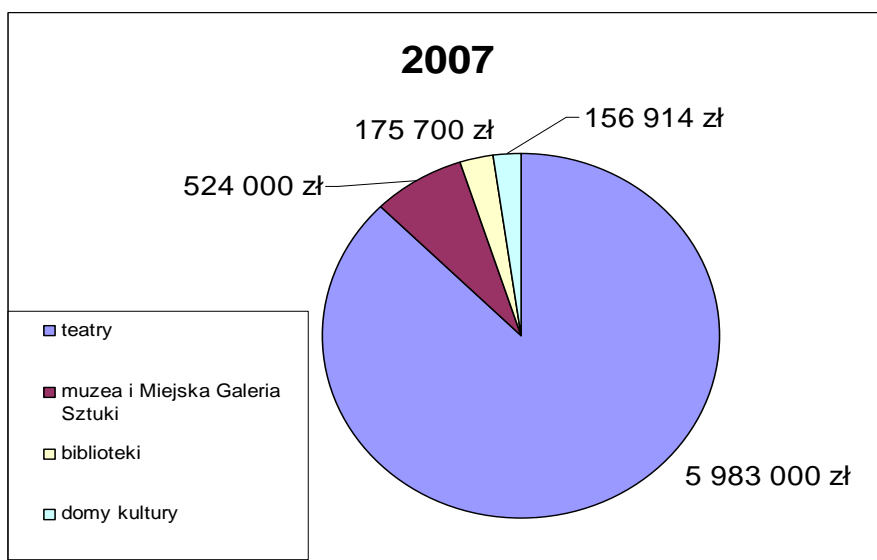

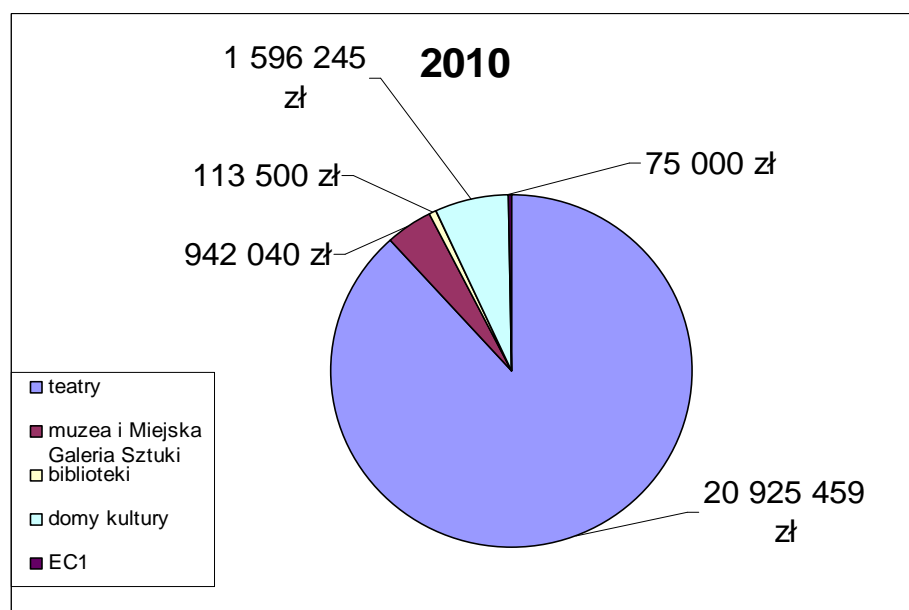
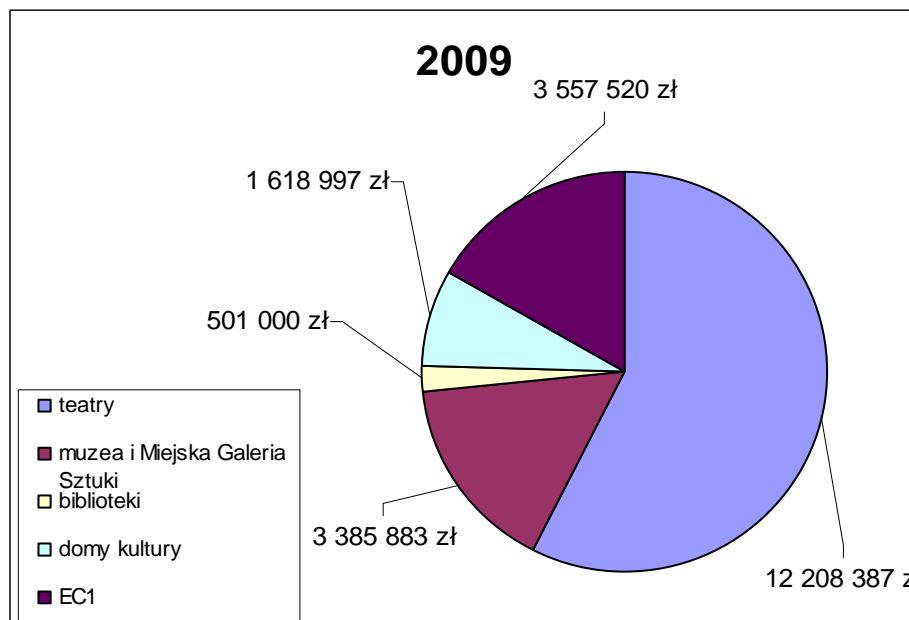
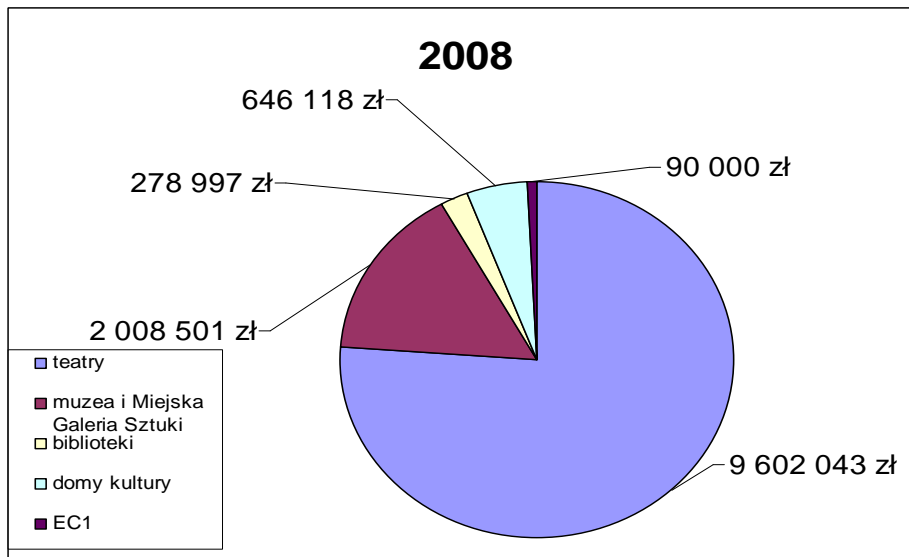
6.5. Koszty według rodzaju i przychody - teatry

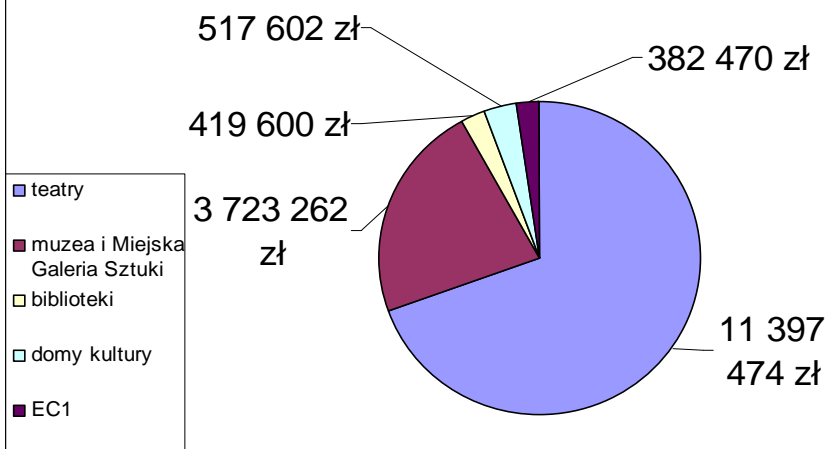
7. INWESTYCJE W INSTYTUCJACH KULTURY

7.1. Inwestycje według rodzaju instytucji

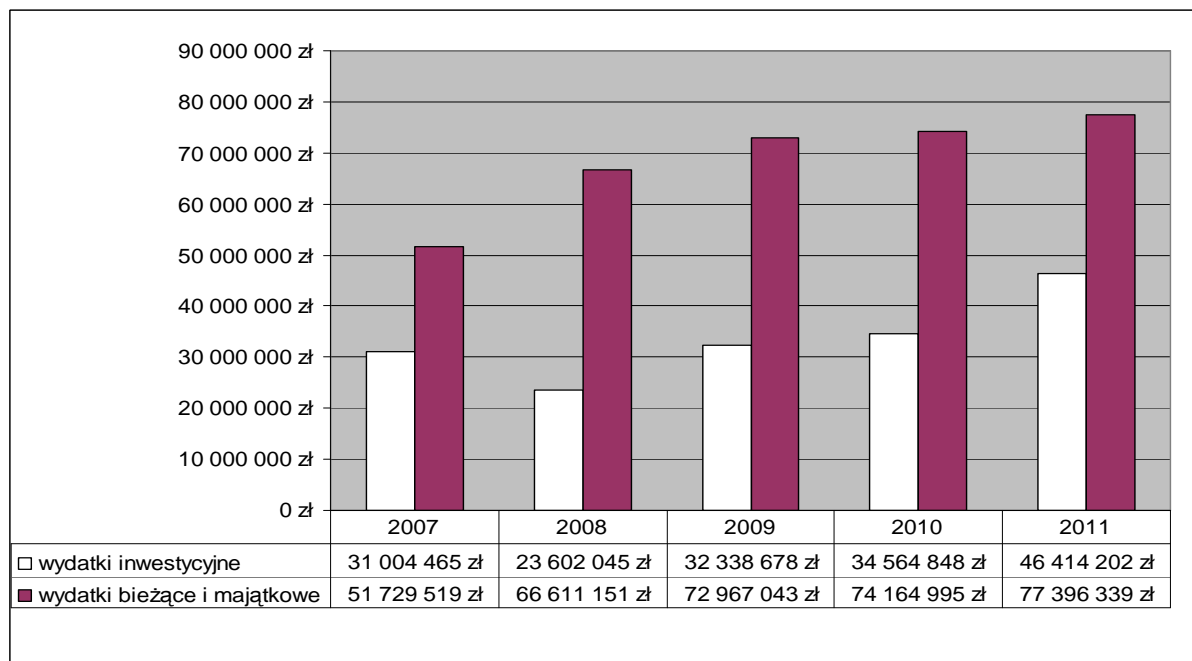
2011

W latach 2007 – 2011 największe nakłady na inwestycje ponoszone były w teatrach. Najniższy poziom inwestycji był w bibliotekach.

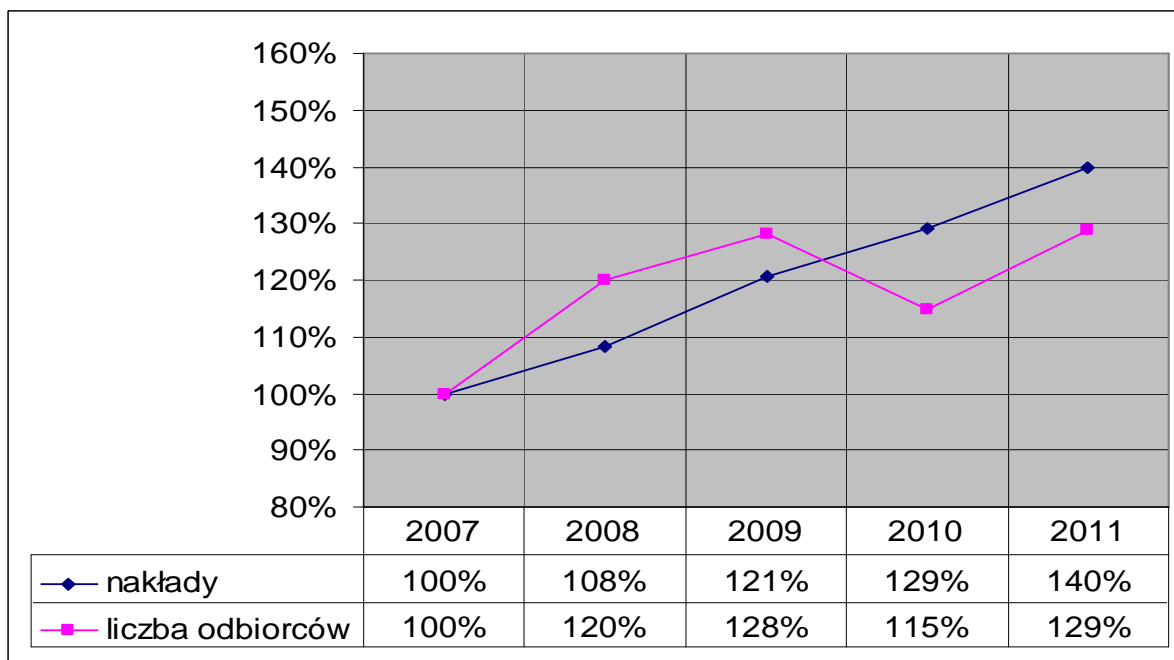
7.2. Porównanie wydatków inwestycyjnych i bieżących w sektorze kultury

UWAGA: w kategorii wydatki bieżące ujęte zostały: utrzymanie działalności miejskich instytucji kultury, dotacje podmiotowe oraz wydatki pozostałe na zadania i działalność w zakresie kultury.

8. NAKŁADY NA KULTURĘ A LICZBA ODBIORCÓW WEDŁUG RODZAJU INSTYTUCJI

8.1. Nakłady na domy kultury a liczba odbiorców

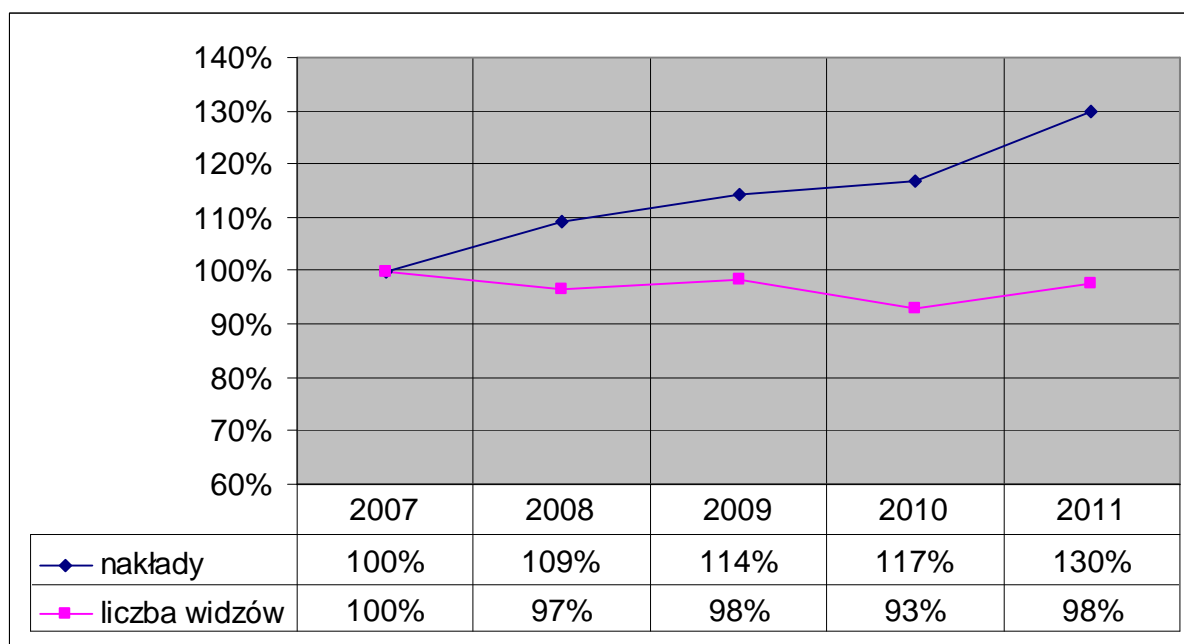

8.2. Nakłady na muzea a liczba odbiorców

UWAGA: w tym zestawieniu nie jest uwzględniona Miejska Galeria Sztuki

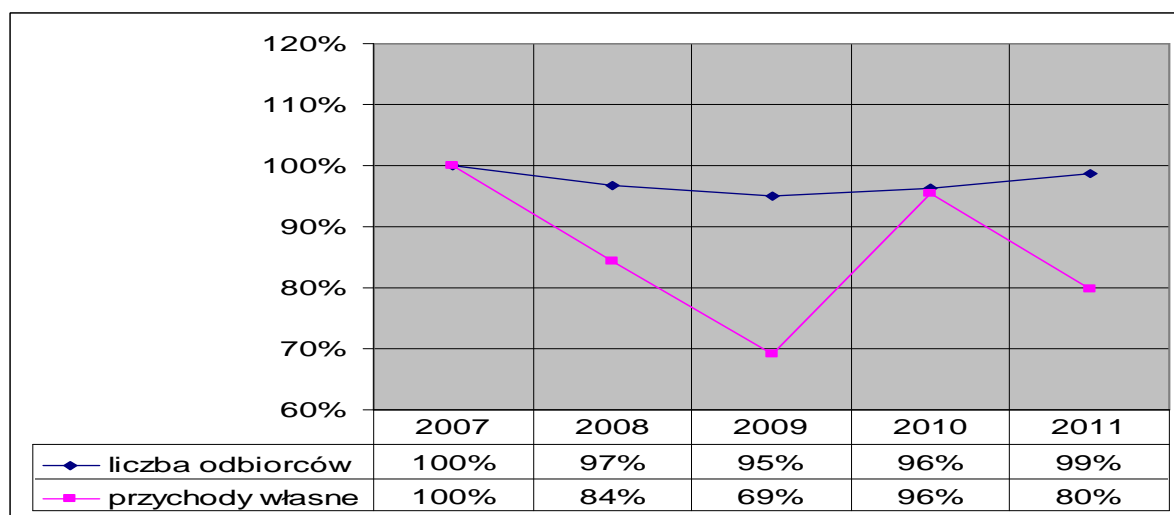
8.3. Nakłady na teatry a liczba widzów

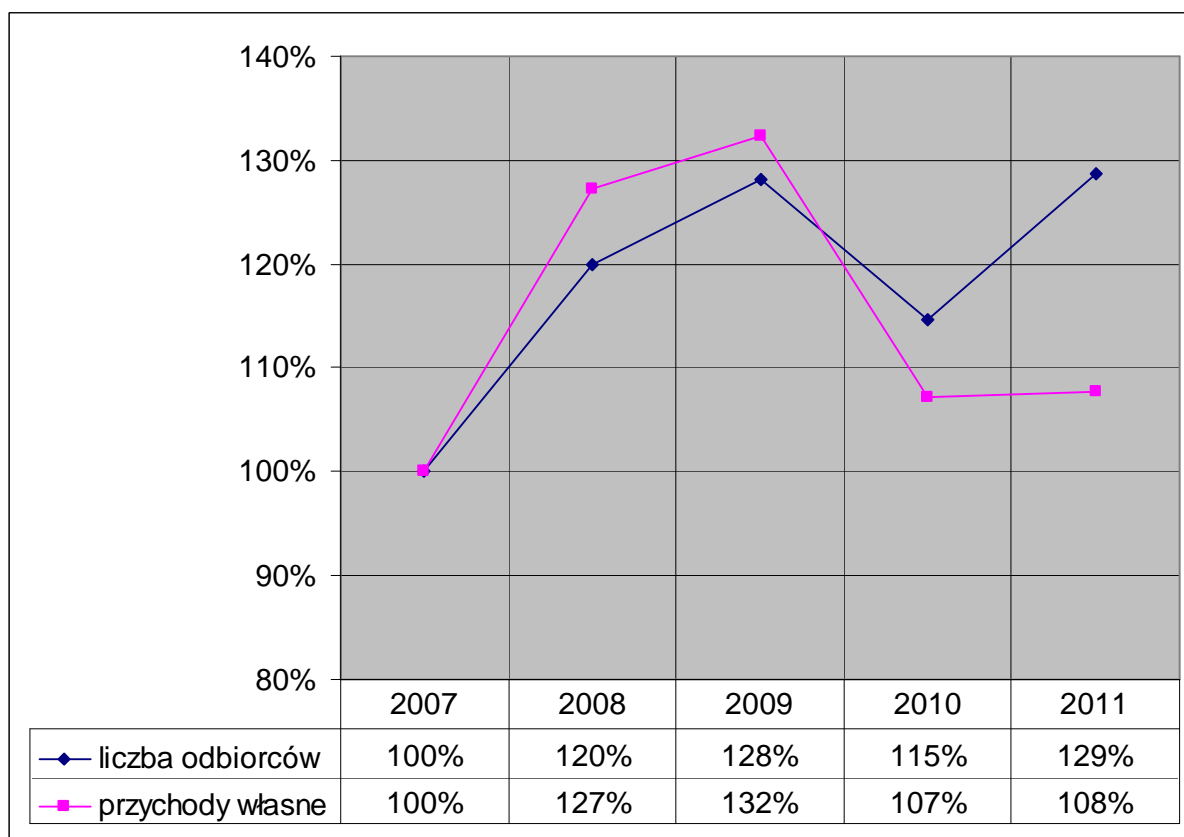
Jak wynika z przedstawionych na wykresie 8.1. danych, liczba odbiorów w domach kultury przyrasta proporcjonalnie do ponoszonych przez miasto nakładów. Odwrotną tendencję zanotowano jedynie w roku 2010, w którym nastąpił spadek liczby odbiorców. Wzrost liczby odbiorów w muzeach jest bardzo niestabilny, podczas gdy nakłady utrzymują wyrównaną tendencję zwykłą (dynamika wzrostu nakładów była jednak wyraźnie niższa w roku 2011). Największa rozbieżność pomiędzy przyrostem nakładów i liczby odbiorców występuje w teatrach – liczba widzów utrzymuje się na względnie stałym poziomie, podczas gdy nakłady wzrastają; porównując dane z wykresu 6.5. można zakładać, że sytuacja ta ma związek ze znacznym wzrostem kosztów stałych w teatrach.

9. LICZBA ODBIORCÓW A PRZYCHODY WŁASNE W INSTYTUCJACH KULTURY

9.1. Liczba widzów w teatrach a przychody własne

9.2. Liczba odbiorców w domach kultury a przychody własne

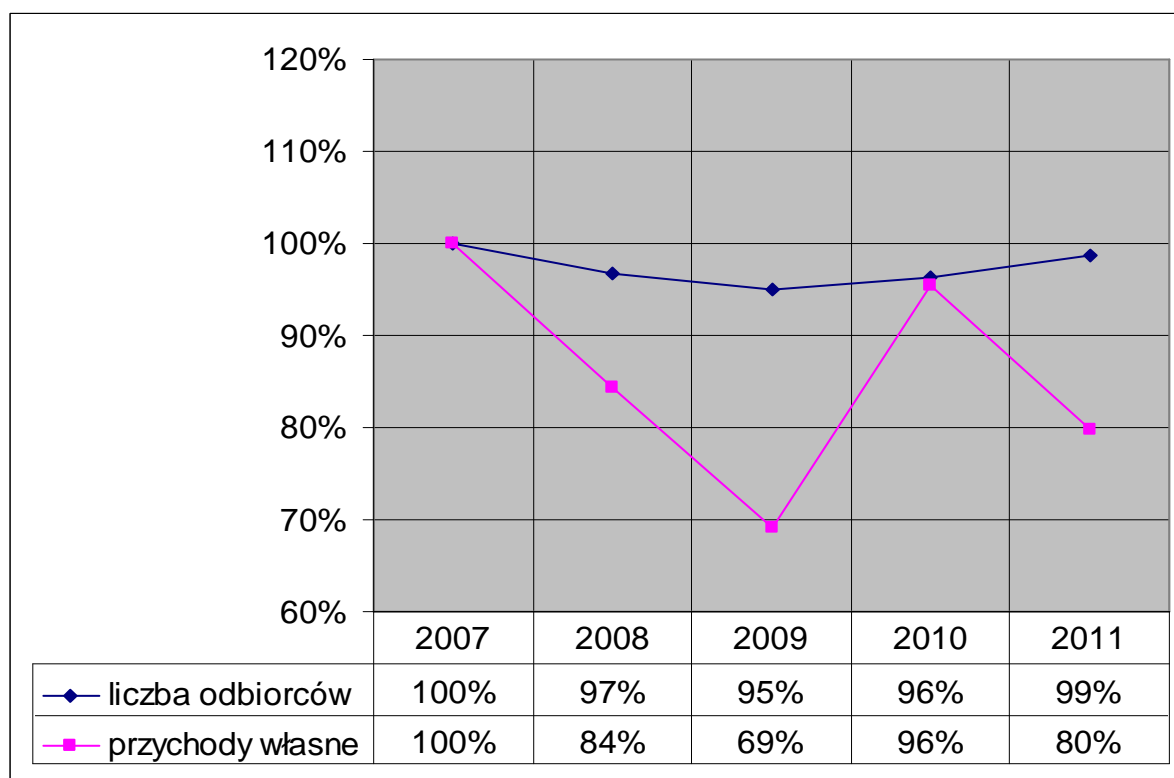

9.3. Liczba odbiorców w muzeach a przychody własne

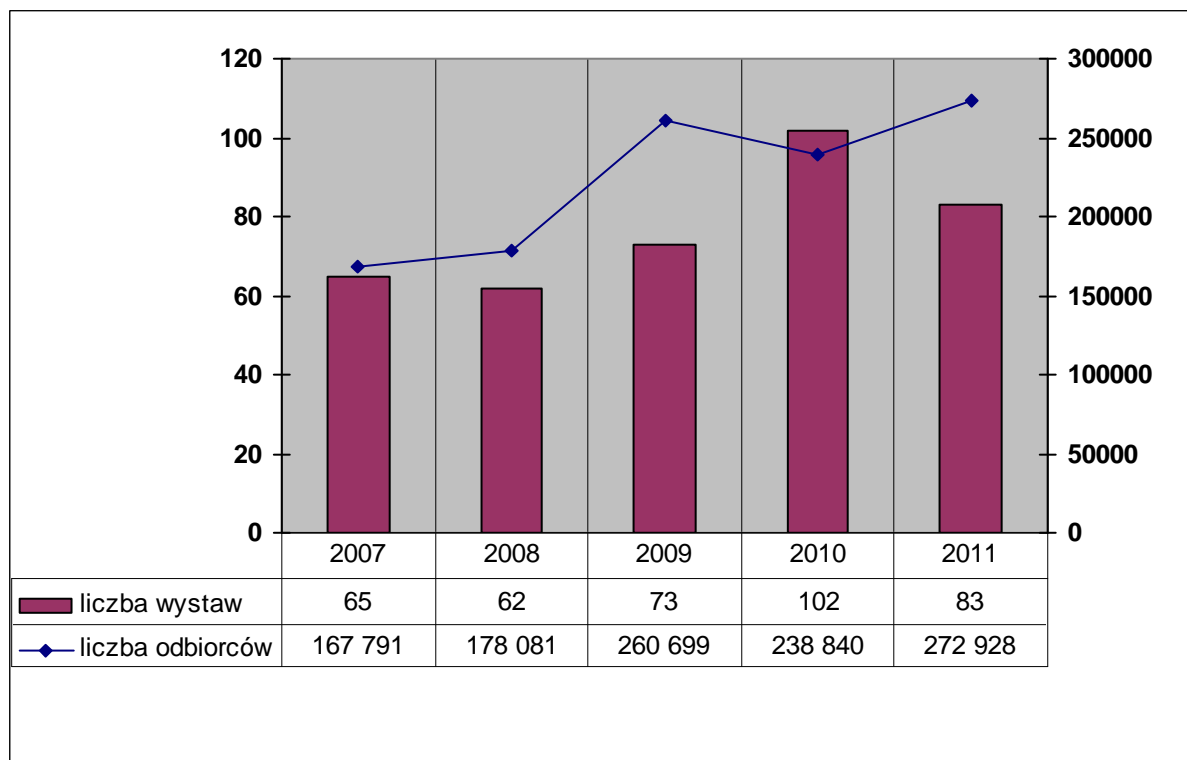

UWAGA: w tym zestawieniu nie jest uwzględniona Miejska Galeria Sztuki

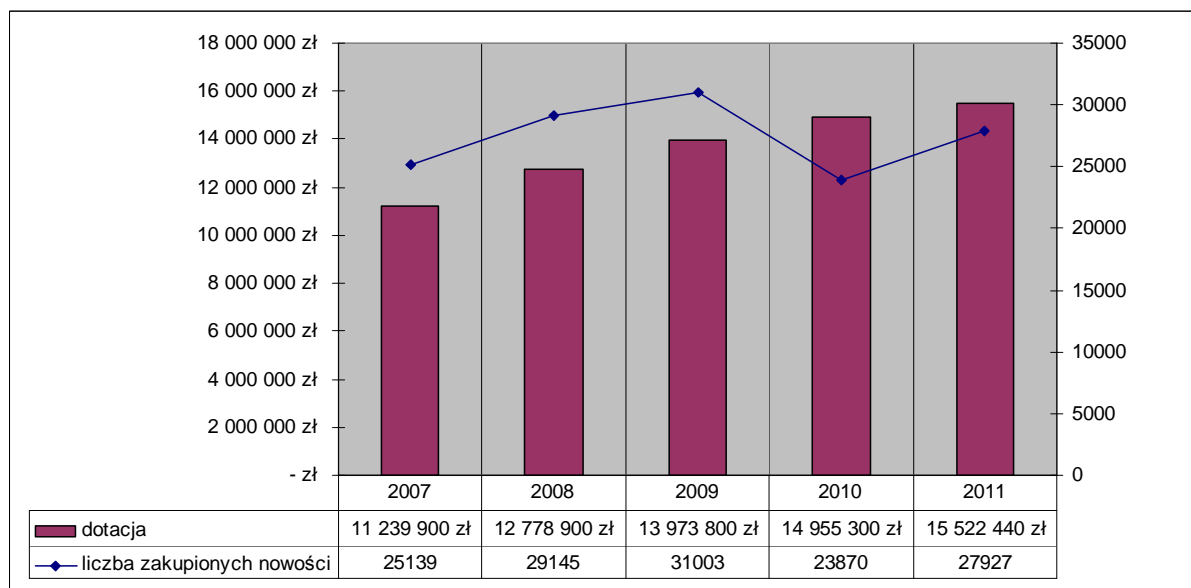
9.4. Liczba odbiorców w bibliotekach a przychody własne

9.5. Muzea – liczba wystaw a liczba odbiorców

9.6. Biblioteki – wysokość dotacji a liczba nowości

IV. Analiza SWOT obszaru kultury

Szczegółowe informacje zawarte w diagnozie stały się podstawą do opracowania analizy SWOT, celów strategicznych, operacyjnych i wyznaczenia kierunków działań, które stanowią swoiste wnioski powstałe w wyniku przeprowadzenia diagnozy.

LEGENDA:

S (strengths) – silne strony

W (weaknesses) – słabości

O (opportunities) – szanse

T (threats) – zagrożenia

SILNE STRONY

- ✓ kadra kultury
- ✓ różnorodność instytucji i organizacji;
- ✓ silny ośrodek akademicki (uczelnie artystyczne, kierunki audiowizualne);
- ✓ bogate tradycje filmowe (PWSFTViT, WFO, ŁCF, Muzeum Kinematografii, Semafor);
- ✓ bogate tradycje teatralne (PWSFTViT, pierwsza scena narodowa w Polsce, postaci: S. Jaracz, L.Schiller, K. Dejmek);
- ✓ silne środowisko kultury offowej;
- ✓ dobrze działające firmy filmowe (Toya Studios, Opus Film);
- ✓ tradycje sztuki awangardowej;
- ✓ unikalne postindustrialne i pofabryczne dziedzictwo miasta
- ✓ (obiekty rezydencjonalne i pofabryczne – największa ich ilość w skali kraju);
- ✓ różnorodna oferta kulturalna.

SŁABE STRONY

- ✓ brak strategii działania większości instytucji kultury;
- ✓ zbyt małe nakłady finansowe na kulturę;
- ✓ brak szczegółowej diagnozy sektora kultury;
- ✓ infrastruktura kulturalna niedostosowana do współczesnych standardów: słaby stan techniczny bazy lokalowej instytucji, brak przystosowania instytucji kultury do potrzeb osób niepełnosprawnych, zbyt mała ilość miejsc parkingowych wokół instytucji kultury;
- ✓ zbyt słabe wsparcie sektora kultury przez biznes;
- ✓ niski poziom zaangażowania społecznego w obszarze kultury;
- ✓ nierównomierne nasycenie tkanki miasta usługami kulturalnymi (położenie zbyt dużego nacisku na działania kulturalne zlokalizowane w centrum Miasta);
- ✓ brak ambasadorów Łodzi, ludzi sztuki, artystów obecnie tworzących i kojarzonych z miastem;
- ✓ słabe działania marketingowe, PR'owe niektórych instytucji kultury/ słaby PR oferty kulturalnej;
- ✓ brak badań preferencji i oczekiwań odbiorcy w Łodzi;
- ✓ brak strategicznych (wiodących) marek festiwalowych.
- ✓ brak instytucji flagowych, rozpoznawanych w kraju i zagranicą- liderów w swojej dziedzinie;
- ✓ dysproporcja pomiędzy budżetami instytucji marszałkowskich i miejskich, co rzutuje na program merytoryczny i wizerunek tych placówek;
- ✓ niskie płace w sektorze kultury.
- ✓ niski standard życia w mieście;

ZAGROŻENIA

- ✓ wpływ grup lobbingowych na sektor kultury;
- ✓ obniżająca się jakość wydarzeń kulturalnych w mieście na tle oferty kulturalnej innych ośrodków w Polsce;
- ✓ wyższe płace w sektorze kultury w innych miastach Polski;
- ✓ migracja wykwalifikowanej kadry kultury z Łodzi do miast oferujących lepsze warunki życia;
- ✓ wzrastająca konkurencja innych miast;

- ✓ nie wykorzystywanie szans wynikających z obecności ogólnopolskich i międzynarodowych festiwali - przykład - Festiwal Szkół Teatralnych, i brak angaży ze strony miejskich teatrów dla laureatów i twórców związanych z Łodzią.

SZANSE

- ✓ zaktywizowanie środowiska akademickiego do uczestnictwa w kulturze;
- ✓ wykorzystanie potencjału szkół artystycznych do nawiązania współpracy ogólnopolskiej i międzynarodowej;
- ✓ wzmocnienie aktywności miasta w promowaniu najważniejszych marek kulturalnych;
- ✓ kontynuacja programów rewitalizacji terenów przemysłowych do działań kulturalnych (EC1 –Łódź Miasto Kultury, Księży Młyn);
- ✓ rozwijanie instytucji kulturalnych i wprowadzanie ich na poziom narodowy;
- ✓ wdrażanie programów wsparcia twórców (stypendia artystyczne), zachęcające do prowadzenia działalności artystycznej w Łodzi;
- ✓ odmłodzenie kadry zarządzającej;
- ✓ pozyskanie dużych nazwisk do zarządzania łódzkimi instytucjami, wydarzeniami;
- ✓ wsparcie uznanych artystów związanych z Łodzią;
- ✓ rozwinięcie oferty czerpiącej z zasobów filmowych i postindustrialnych_Miasta (Muzeum Energii i ścieżkę dydaktyczną pt. "Przetwarzanie energii" , Centrum Kultury Filmowej (nazwa robocza), Centralne Muzeum Włókiennictwa, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana);
- ✓ współpraca przedsiębiorców działających w obszarze kultury z miastem;
- ✓ duży festiwal filmowy o międzynarodowym zasięgu.
- ✓ wzrost zainteresowania historyczną wielokulturowością i XIX-wiecznym dziedzictwem przemysłowym

V. CELE GŁÓWNE ORAZ CELE OPERACYJNE POLITYKI

Cele strategiczne i kierunki działań

Na podstawie diagnozy relacji pomiędzy uwarunkowaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi czynnikami ustalono cztery podstawowe cele strategiczne i odpowiadające im działania ukierunkowane na osiągnięcie założonej wizji. Do realizacji wyznaczonych celów strategicznych określono cele operacyjne oraz kierunki działania, które są podstawą do konstrukcji programów i projektów.

I. Cel strategiczny

Dziedzictwo nowoczesności: rozwijanie strategicznych obszarów kultury

1. 1. Cel operacyjny:

Wzmocnienie instytucji kultury z obszarów strategicznych

1. 2 Cel operacyjny:

Wspieranie przedsięwzięć z obszarów strategicznych

1.3 Cel operacyjny:

Wspieranie rozwoju współpracy międzynarodowej z obszarów strategicznych

II. Cel strategiczny

Zarządzanie: wdrażanie innowacyjnych i efektywnych modeli organizacji kultury

2.1 Cel operacyjny:

Poprawa dostępności, różnorodności i innowacyjności oferty kulturalnej

Cel operacyjny:

2.2 otwarcie instytucji na otoczenie społeczne

Cel operacyjny:

2.3 profesjonalizacja

Cel operacyjny:

2.4 monitorowanie i ewaluacja sektora kultury

III. Cel strategiczny

Odbiorca : podniesienie poziomu uczestnictwa w kulturze i rozwijanie kompetencji odbiorców

3.1 Cel operacyjny:

Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców miasta w kulturze

3.2 Cel operacyjny:

Wspieranie oddolnej pozainstytucjonalnej aktywności kulturalnej

IV. Cel strategiczny

Talenty : zachęcanie przedstawicieli sektora kultury, młodych lub ze znaczącym dorobkiem do wybierania Łodzi jako miejsca działań

4.1 Cel operacyjny:

Wsparcie młodych twórców kultury

4.2 Cel operacyjny:

Wsparcie uznanych twórców kultury

WIZJA: Łódź – miast otwartej i aktywnej kultury

Misja: Prowadzić politykę kulturalną dającą szansę rozwoju kreatywności mieszkańców i wzmacniającą ponadlokalną pozycję kulturalną miasta

Obszar interwencji 1	Obszar interwencji 2	Obszar interwencji 3	Obszar interwencji 4
<i>Dziedzictwo nowoczesności</i>	<i>Zarządzanie</i>	<i>Odbiorca</i>	<i>Talenty</i>
Cel strategiczny 1	Cel strategiczny 2	Cel strategiczny 3	Cel strategiczny 4
<i>Rozwijanie strategicznych obszarów kultury</i>	<i>Wdrażanie innowacyjnych i efektywnych modeli organizacji kultury</i>	<i>Podniesienie poziomu uczestnictwa w kulturze i rozwijanie kompetencji odbiorców</i>	<i>Zachęcanie przedstawicieli sektora kultury, młodych lub ze znaczącym dorobkiem do wybierania Łodzi jako miejsca działań</i>

1. Cele operacyjne	2. Cele operacyjne	3. Cele operacyjne	4. Cele operacyjne
<i>1.1 wzmocnienie instytucji kultury z obszarów strategicznych</i>	<i>2.1 poprawa dostępności, różnorodności i innowacyjności oferty kulturalnej</i>	<i>3.1 zwiększenie uczestnictwa mieszkańców miasta w kulturze</i>	<i>4.1 wsparcie młodych twórców kultury</i>
<i>1.2 wspieranie przedsięwzięć z obszarów strategicznych</i>	<i>2.2 otwarcie instytucji na otoczenie społeczne</i>	<i>3.2 wspieranie oddolnej, pozainstytucjonalnej aktywności kulturalnej</i>	<i>4.2 wsparcie uznanych twórców kultury</i>
<i>1.3 wspieranie rozwoju współpracy międzynarodowej z obszarów strategicznych</i>	<i>2.3 profesjonalizacja</i>		
	<i>2.4 monitorowanie i ewaluacja sektora kultury</i>		

VI. OPIS I OCENA RYZYKA POLITYKI

Zidentyfikowane obszary ryzyka:

- ✓ *Brak środków*
- ✓ *Brak właściwych regulacji prawnych*
- ✓ *Niechęć środowiska do zmian*
- ✓ *Pogarszający się stan infrastruktury*